

Početna stranica > Pokretanje sudskog postupka > Gdje i kako > **Troškovi**

## Troškovi

Ako građanin razmatra pokretanje sudskog postupka ili želi izvršiti sudsku odluku, moraju mu biti dostupne informacije o troškovima postupka u predmetnoj državi članici.

Troškovi sudskog postupka u građanskim i trgovačkim stvarima uređeni su nacionalnim zakonodavstvom i nisu usklađeni na razini EU-a. Stoga se troškovi razlikuju među državama članicama.

**Za detaljne informacije o troškovima postupka u državama članicama, kao i za nekoliko studija slučaja izrađenih u ime Europske komisije, odaberite jednu od ponuđenih zastava na desnoj strani.**

Ako nemate dovoljna financijska sredstva za podmirenje troškova sudskog postupka, možete podnijeti zahtjev za [pravnu pomoć](#).

Dodatne informacije možete pronaći u priloženoj studiji (dostupnoj samo na engleskom i francuskom jeziku), provedenoj kako bi se utvrdili izvori troškova građanskih sudskih postupaka u svakoj državi članici:

određivanjem udjela svakog utvrđenog izvora troškova u cjelokupnim troškovima građanskih sudskih postupaka,

usporedbom troškova stranaka u sporu u različitim državama članicama,

utvrđivanjem razlika u izvorima i iznosima troškova,

utvrđivanjem načina na koji transparentnost troškova sudskih postupaka te ograničenje razlika u izvorima i iznosima troškova mogu poboljšati pristup pravosuđu,

davanjem preporuka za moguće djelovanje na razini EU-a, na primjer mogućim utvrđivanjem minimalnih standarda, radi olakšavanja pristupa pravosuđu povećanjem transparentnosti troškova građanskog pravosuđa,

općenito utvrđivanjem veza, gdje je to potrebno i bitno, između troškova pravosuđa i pristupa građana pravosuđu te

utvrđivanjem posebnih pitanja povezanih s prekograničnim sporovima.

Studija sadržava prikaz stanja u Europskoj uniji u točno određenom trenutku, odnosno u prosincu 2007.

### Povezani dokumenti

Studija o transparentnosti troškova u građanskim sudskim postupcima u EU-u [PDF](#) (2615 Kb) [en](#) na engleskom jeziku

Studija o transparentnosti troškova u građanskim sudskim postupcima u EU-u [PDF](#) (2665 Kb) [fr](#) na francuskom jeziku

Prilog 1. Rezultati javne ankete [PDF](#) (1700 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Belgija [PDF](#) (829 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Bugarska [PDF](#) (566 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Češka [PDF](#) (703 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Danska [PDF](#) (703 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Njemačka [PDF](#) (565 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Estonija [PDF](#) (872 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Irska [PDF](#) (400 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Grčka [PDF](#) (849 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Španjolska [PDF](#) (640 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Francuska [PDF](#) (1312 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Italija [PDF](#) (772 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Cipar [PDF](#) (555 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Latvija [PDF](#) (742 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Litva [PDF](#) (950 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Luksemburg [PDF](#) (551 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Mađarska [PDF](#) (533 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Malta [PDF](#) (742 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Nizozemska [PDF](#) (702 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Austrija [PDF](#) (829 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Poljska [PDF](#) (396 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Portugal [PDF](#) (781 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Rumunjska [PDF](#) (544 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Slovenija [PDF](#) (723 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Slovačka [PDF](#) (872 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Finska [PDF](#) (504 Kb) [en](#)

Nacionalno izvješće – Švedska [PDF](#) (457 Kb) [en](#)

Posljednji put ažurirano: 16/02/2021

Stranicu održava Europska komisija. Informacije na ovoj stranici ne odražavaju nužno službeno stajalište Europske komisije. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest koja se odnosi na propise za autorska prava za europske stranice.

## Troškovi - Češka

Na ovoj stranici možete pronaći informacije o troškovima sudskih postupaka u Češkoj.

[Obiteljsko pravo – razvod](#)

[Obiteljsko pravo – roditeljska skrb i uzdržavanje djeteta](#)

[Trgovačko pravo – ugovori](#)

[Trgovačko pravo – odgovornost](#)

### Regulatorni okvir kojim se uređuju naknade pravnim stručnjacima

#### Odvjetnici

U Češkoj postoji samo jedna vrsta odvjetnika (*advokát*). Ne postoje posebne pravne struke srodne odvjetnicima kao što su „barrister” i „solicitor” u Ujedinjenoj Kraljevini.

[Odluka Ministarstva pravosuđa br. 177/1996 od 4. lipnja 1996.](#) odnosi se na naknade i cijene pravnih usluga koje pružaju odvjetnici (odvjetnička tarifa).

Prijevod na engleskom dostupan je na internetskim stranicama Češke odvjetničke komore.

Uključene stranke mogu se privatno dogovoriti oko naknade odvjetniku.

Pravno zastupanje nije obvezno u većini građanskih predmeta (uključujući obiteljske i trgovačke predmete).

#### Fiksni troškovi

##### Fiksni troškovi u građanskim sudskim postupcima

##### Fiksni troškovi za stranke u građanskim sudskim postupcima

Pristojbe koje se plaćaju u građanskim sudskim postupcima uređene su Zakonom br. 549/1991 o sudskim pristojbama (nije dostupan prijevod na engleskom). Pristojbe se razlikuju ovisno o vrsti postupka. U nekim se slučajevima plaćaju fiksne pristojbe; u drugima se iznos pristojbe određuje na temelju postotka.

Pristojbe se u svim slučajevima moraju platiti u češkoj valuti (CZK) i mogu se platiti bankovnim prijenosom na račun države (suda). Pristojbe u iznosu do 5000 CZK mogu se platiti posebnim državnim biljezima (*státní kolek*), koji se mogu kupiti u poštanskim uredima i na određenim drugim mjestima.

Sud je obavezan obavijestiti osobu koja podnosi tužbu o točnom iznosu sudske pristojbe.

##### Faza građanskog sudskog postupka u kojoj su stranke obvezne platiti fiksne troškove

Sudska pristojba dospijeva kad platitelj postane obavezan platiti je (npr. kad podnese tužbu). Ako platitelj ne plati dospjelu pristojbu za postupak, sud će zatražiti da je plati u roku koji za to propiše. Ako rok istekne, a platitelj ne plati pristojbu, sud će odbaciti postupak.

##### Fiksni troškovi u kaznenim postupcima

##### Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima

Kazneni se postupci uvijek pokreću po službenoj dužnosti (na osnovi tužiteljeve službene dužnosti), a tuženik plaća samo troškove pravnog zastupanja (ako mu nije dodijeljena besplatna obrana ili obrana po sniženoj cijeni). Međutim, ako je tuženik proglašen krivim pravomoćnom presudom, državi mora nadoknaditi troškove kaznenog postupka u zakonski određenom iznosu.

##### Faza kaznenog postupka u kojoj su stranke obvezne platiti fiksne troškove

U kaznenim postupcima ne plaćaju se sudske pristojbe.

##### Fiksni troškovi u postupcima pred Ustavnim sudom

##### Fiksni troškovi za stranke u postupcima pred Ustavnim sudom

Za pritužbe podnesene **Ustavnom sudu** Češke Republike (*Ústavní soud České republiky*) **nisu određene fiksne sudske pristojbe**, ali stranke mora zastupati odvjetnik.

##### Faza postupka pred Ustavnim sudom u kojoj su stranke obvezne platiti fiksne troškove

Ne naplaćuju se fiksne sudske pristojbe.

### Prethodne informacije koje su pravni zastupnici dužni navesti

#### Prava i obveze stranaka

Pravni zastupnici stranaka nisu dužni navesti nikakve prethodne informacije.

Prava i obveze stranaka mogu se urediti sporazumom između odvjetnika i njegova klijenta.

#### Pravna osnova za troškove

##### Gdje mogu pronaći informacije o pravnoj osnovi za troškove koji se naplaćuju u Češkoj?

Preporučuje se savjetovati se s odvjetnikom za svaki pojedinačni predmet. Sud je dužan obavijestiti stranke o iznosu sudske pristojbi nakon što postupak počne.

##### Na kojem jeziku mogu pronaći informacije o pravnoj osnovi troškova koji se naplaćuju u Češkoj?

Češki je jedini službeni jezik u Češkoj. Stoga ne postoji pravna obveza objave informacija na drugim jezicima. Prema tome, kvaliteta informacija ovisi o volji i znanju osobe koja ih navodi.

##### Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?

Informacije o mirenju dostupne su na internetskim stranicama [Udruge izmiritelja Češke Republike \(Asociace mediátorů České republiky\) \(AMČR\)](#).

Informacije o registriranim izmiriteljima dostupne su na internetskim stranicama [Ministarstva pravosuđa](#) i/ili izravno pretraživanjem baze podataka [Popis izmiritelja \(Seznam mediátorů\)](#).

##### Gdje mogu pronaći dodatne informacije o troškovima?

##### Dostupne internetske stranice s informacijama o troškovima postupka

Nisu dostupne službene internetske stranice s informacijama o troškovima postupka.

##### Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju različitih postupaka?

Na internetskim stranicama [Ministarstva pravosuđa](#) dostupni su statistički podaci o aktivnostima sudova i tužiteljstava.

##### Gdje mogu pronaći informacije o prosječnim zbirnim troškovima pojedinih postupaka?

Troškovi koji se moraju platiti ovisе o okolnostima svakog pojedinog predmeta. Nisu dostupni prosječni zbirni troškovi sudskih postupaka.

#### PDV

##### Na koji se način navode te informacije?

Na sudske se pristojbe ne primjenjuje PDV i njihov je iznos konačan. PDV nije uključen u odvjetničku tarifu. Neki su odvjetnički uredi obveznici PDV-a i naplaćuju ga (po stopi od 21 %). PDV i način na koji se ubire porez uređeni su Zakonom br. 235/2004 o porezu na dodanu vrijednost.

##### Koje se stope primjenjuju?

Standardna stopa iznosi 21 %, a smanjena stopa 15 %.

#### Pravna pomoć

##### Gornje granice primanja primjenjive u području građanskih postupaka

Ne primjenjuju se posebne gornje granice prihoda. Kvalifikacijski kriteriji za pružanje besplatne pravne pomoći ne uključuju samo osobne prihode, nego i cjelokupnu financijsku situaciju kućanstva. Sud će stranci dodijeliti odvjetnika ako je to potrebno kako bi se zaštitili njezini interesi (odnosno osobito u vrlo složenim ili zamršenim postupcima) ili ako stranke mora zastupati odvjetnik u određenoj vrsti postupka i ako je to istodobno opravdano zbog okolnosti u kojima se stranka nalazi. Sud tad oslobađa stranku od obveze plaćanja naknade odvjetniku i sudskih pristojbi.

Besplatnu pravnu pomoć pružaju i Češka odvjetnička komora (*Česká advokátní komora*) i specijalizirane nevladine organizacije (ovisno o predmetu postupka).

##### Gornje granice primanja primjenjive na optuženike u kaznenim postupcima

Ne primjenjuju se posebne gornje granice prihoda. Sud će optuženiku dodijeliti odvjetnika u svim predmetima u kojima je pravno zastupanje obvezno ako optuženik nema vlastitog odvjetnika.

Ako optuženik dostavi dokaze o tome da si ne može priuštiti troškove obrane, sud će odlučiti da ta osoba ima pravo na besplatnu pravnu obranu ili obranu po sniženoj cijeni.

##### Gornje granice primanja primjenjive na žrtve (oštećene stranke) u kaznenim postupcima

Oštećene stranke mlađe od 18 godina imaju pravo na to da ih odvjetnik besplatno zastupa u kaznenim postupcima, osim ako se postupak odnosi na kazneno djelo zanemarivanja dužnosti uzdržavanja (*zanedbání povinné výživy*).

Pravno na to da ih odvjetnik besplatno zastupa imaju i oštećene stranke koje su obuhvaćene jednom od sljedećih kategorija:

posebno ranjive žrtve u skladu sa Zakonom br. 45/2013 o žrtvama kaznenih djela i izmjeni određenih zakona (Zakon o žrtvama kaznenog djela)

osobe koje su pretrpjele tešku tjelesnu ozljedu kao posljedicu namjerno počinjenog kaznenog djela

nadživjele osobe ako je žrtva preminula kao posljedica kaznenog djela

osobe koje dokažu da si ne mogu priuštiti troškove pravnog zastupanja. Te osobe imaju pravo same odabrati odvjetnika; ako to ne učine, odvjetnika će im dodijeliti odgovarajuće tijelo za izvršavanje zakonodavstva.

Ako je oštećena stranka ujedno i posebno ranjiva žrtva, dodatno dobiva i ograničenu **pravnu pomoć u okviru Zakona o žrtvama kaznenog djela**. Taj oblik pravne pomoći pružaju odvjetnici koji se dobrovoljno ponude u određenom opsegu pružiti besplatnu pravnu pomoć takvim žrtvama i koji su registrirani u posebnom registru koji vodi Ministarstvo pravosuđa.

##### Drugi uvjeti povezani s pružanjem pravne pomoći žrtvama

Nevladine neprofitne organizacije koje zadovoljavaju postavljene uvjete i imaju akreditaciju Ministarstva pravosuđa te Služba za probaciju i mirenje (*Probační a mediální služba*) mogu dati **pravne informacije** žrtvama kaznenih djela (posebice informacije o njihovim pravima u okviru Zakona o žrtvama kaznenih djela i o pravima oštećenih stranaka u kaznenim postupcima). Međutim, te pravne informacije nisu izravna pravna pomoć.

##### Drugi uvjeti povezani s pružanjem pravne pomoći optuženicima

Vrijede iste informacije koje su prethodno navedene o gornjim granicama prihoda u pogledu pravne pomoći za optuženike u kaznenim postupcima.

##### Sudski postupci oslobođeni pristojbi

Na pritužbe podnesene **Ustavnom sudu** ne primjenjuju se sudske pristojbe. Isto tako, sudske pristojbe ne naplaćuju se u nekim vrstama postupaka (navedeno u odjeljku 11. Zakona br. 549/1991 o sudskim pristojbama), na primjer kad je tužitelj maloljetno dijete i u nekim drugim predmetima (npr. kad su država ili državno tijelo stranka u postupku, kad se predmet odnosi na zahtjev za azil koji je podnio stranac i kad je stranka u postupku „osoba u nepovoljnijem položaju“).

##### Kada je stranka koja je izgubila spor dužna podmiriti troškove stranke koja je dobila spor?

To ovisi o odluci suca u svakom pojedinom predmetu (kako je navedeno u konačnoj odluci suca); sud može narediti stranci koja je izgubila spor da plati sve troškove ili dio njih. Međutim, to se ne odnosi na postupke za razvod. Odluka o troškovima često može obuhvaćati i troškove pravnog zastupanja.

##### Naknade i troškovi vještaka

Sud plaća naknadu vještacima koje imenuje. Stranke u sporu moraju snositi troškove naknade za vještaka samo ako same zatraže njegove usluge. U nekim posebnim slučajevima sud može narediti stranci koja izgubi spor da plati naknadu za vještaka.

##### Naknade prevoditelja i tumača

Sud je dužan platiti naknade koje naplaćuju prevoditelji i tumači; ako je stranka stranac koji ne razumije češki, može se obraćati sudu na svojem materinskom jeziku.

##### Povezani priloz

[Izvešće Češke o studiji transparentnosti troškova](#)  (703 Kb) [en](#)

Posljednji put ažurirano: 28/02/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

## Studija slučaja 1 – obiteljsko pravo – razvod – Češka

### Troškovi u Češkoj

#### Okviri troškovi suda, žalbi i alternativnog rješavanja sporova (ARS)

Studija slučaja	Prvostupanjski sudski postupak			Žalbeni postupak			Alternativno rješavanje sporova	
	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Ostale pristojbe	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Ostale pristojbe	Je li ta mogućnost otvorena za ovu vrstu predmeta?	Troškovi
Slučaj A	2000 CZK	nije primjenjivo	nije primjenjivo	2000 CZK	nije primjenjivo	nije primjenjivo	da (neobavezno)	ugovorni (400 CZK za svaki sat, uključujući nepune sate, u slučaju

								uvodnog sastanka po nalogu suda s izmiriteljem)
Slučaj B	2000 CZK	nije primjenjivo	nije primjenjivo	2000 CZK	nije primjenjivo	nije primjenjivo	da (neobavezno)	ugovorni (400 CZK za svaki sat, uključujući nepune sate, u slučaju uvodnog sastanka po nalogu suda s izmiriteljem)

#### Ovkvimi troškovi odvjetnika, ovlaštenog sudskog izvršitelja i vještaka

Studija slučaja	Pravno zastupanje		Ovlašteni sudski izvršitelj			Vještak	
	Je li zastupanje obvezno?	Prosječni trošak	Je li korištenje tim uslugama obvezno?	Troškovi prije presude	Troškovi poslije presude	Je li usluge vještaka obvezne?	Troškovi
Slučaj A	ne	ugovorni, 1500 CZK po zadatku u skladu s odvjetničkom tarifom	ne	-	-	ne	od 100 CZK do 350 CZK po satu
Slučaj B	ne	ugovorni	ne (ovisi o drugoj državi uključenoj u predmet)	-	-	ne	od 100 CZK do 350 CZK po satu

#### Troškovi naknada svjedocima, depoziti, jamčevine i druge odgovarajuće pristojbe

Studija slučaja	Naknada svjedocima		Depozit ili jamčevina		Ostali troškovi	
	Dobivaju li svjedoci naknadu?	Troškovi	Postoji li i kako primjenjuje?	Troškovi	Opis	Troškovi
Slučaj A	Da. Plaćaju se stvarni troškovi.	Razlikuju se ovisno o okolnostima predmeta.	ne	-	-	-
Slučaj B	Da. Plaćaju se stvarni troškovi.	Razlikuju se ovisno o okolnostima predmeta.	ne	-	-	-

#### Troškovi pravne pomoći i naknada troškova

Studija slučaja	Pravna pomoć			Naknada troškova			
	Kad je primjenjiva i pod kojim uvjetima?	Kad se pruža potpuna pravna pomoć?	Uvjeti?	Mogu li se stranki koja je dobila spor nadoknaditi troškovi pamićenja?	Ako se ne može ostvariti potpuna naknada troškova, koji se postotak troškova obično nadoknađuje?	Koji se troškovi nikad ne nadoknađuju?	Ima li slučajeva u kojima se pravna pomoć nadoknađuje organizaciji koja pruža pravnu pomoć?
Slučaj A	samo za nevladine organizacije	-	-	Obično ne. Međutim, sud može odobriti naknadu troškova ako je to opravdano zbog okolnosti.	-	Ovisi o odluci suda, troškovi se obično ne nadoknađuju.	ne
Slučaj B	vidjeti Direktivu o primjeni pravne pomoći u prekograničnim sporovima	-	-	Obično ne. Međutim, sud može odobriti naknadu troškova ako je to opravdano zbog okolnosti.	-	Ovisi o odluci suda, troškovi se obično ne nadoknađuju.	ne

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Studija slučaja	Pismeno prevođenje		Usmeno prevođenje		Drugi troškovi specifični za prekogranične sporove?	
	Kad je i pod kojim uvjetima to potrebno?	Približni troškovi?	Kad je i pod kojim uvjetima to potrebno?	Približni troškovi?	Opis	Približni troškovi?

<b>Slučaj A</b>	izvorni dokumenti na stranom jeziku potrebni za postupak	od 100 CZK do 350 CZK po stranici				
<b>Slučaj B</b>	izvorni dokumenti na stranom jeziku potrebni za postupak	od 100 CZK do 350 CZK po stranici	Kad su stranka ili svjedok stranci ili ne razumiju češki jezik.	od 100 CZK do 350 CZK po satu		

Posljednji put ažurirano: 28/02/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### Studija slučaja 2 – obiteljsko pravo – skrbništvo nad djecom – Češka

U ovoj se studiji slučaja o obiteljskom pravu – skrbništvu nad djecom od država članica tražilo da informiraju stranku koja podnosi tužbu o troškovima spora u sljedećim situacijama:

slučaj A – nacionalna situacija: dvije su osobe godinama živjele zajedno, ali nisu vjenčane. U vrijeme razilaženja imaju trogodišnje dijete. Sudskom je odlukom skrbništvo nad djetetom dodijeljeno majci, a ocu je dodijeljeno pravo na kontakt. Majka podnosi tužbu kako bi ograničila očevo pravo na kontakt. Slučaj B – transnacionalna situacija u kojoj ste odvjetnik u državi članici A: dvije su osobe godinama živjele zajedno u državi članici (država članica B), ali nisu vjenčane. Imaju zajedničko dijete, ali se razilaze neposredno nakon njegova rođenja. Sudskom je odlukom u državi članici B skrbništvo nad djetetom dodijeljeno majci, a ocu je dodijeljeno pravo na kontakt. Majka i dijete presele se u drugu državu članicu (država članica A), što im je odobreno odlukom suda, a otac ostane u državi članici B. Nekoliko godina nakon toga majka podnese tužbu u državi članici A radi izmjene očeva prava na kontakt.

#### Troškovi u Češkoj

##### Okviri troškovi suda, žalbi i alternativnog rješavanja sporova

Studija slučaja	Prvostupanjski sudski postupak			Žalbeni postupak			Alternativno rješavanje sporova	
	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Ostale pristojbe	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Ostale pristojbe	Može li se to primijeniti u ovom konkretnom slučaju?	Troškovi
<b>Slučaj A</b>	0 CZK	nije primjenjivo	nije primjenjivo	0 CZK	nije primjenjivo	nije primjenjivo	da	ugovorni (400 CZK za svaki sat, uključujući nepune sate, u slučaju uvodnog sastanka po nalogu suda s izmiriteljem)
<b>Slučaj B</b>	0 CZK	nije primjenjivo	nije primjenjivo	0 CZK	nije primjenjivo	nije primjenjivo	da	ugovorni (400 CZK za svaki sat, uključujući nepune sate, u slučaju uvodnog sastanka po nalogu suda s izmiriteljem)

##### Okviri troškovi odvjetnika, ovlaštenog sudskog izvršitelja i vještaka

Studija slučaja	Pravno zastupanje		Ovlašteni sudski izvršitelj			Vještak	
	Je li zastupanje obvezno?	Prosječni trošak	Je li korištenje tim uslugama obvezno?	Troškovi prije presude	Troškovi poslije presude	Jesu li usluge vještaka obvezne?	Troškovi
<b>Slučaj A</b>	ne	ugovorni, 1000 CZK po zadatku u skladu s odvjetničkom tarifom	ne	–	–	ne	od 100 CZK do 350 CZK po satu
<b>Slučaj B</b>	ne	ugovorni, 1000 CZK po zadatku u skladu s odvjetničkom tarifom	ne (ovisi o drugoj državi)	–	–	ne	od 100 CZK do 350 CZK po satu

##### Troškovi naknada svjedocima, depoziti, jamčevine i druge odgovarajuće pristojbe

Studija slučaja	Naknada svjedocima		Depozit ili jamčevina		Ostali troškovi	
	Dobivaju li svjedoci naknadu?	Troškovi	Postoji li i kad se i kako primjenjuje?	Troškovi	Opis	Troškovi



Slučaj A	5 % iznosa (ako je predmet postupka ispod 40 milijuna CZK)	nije primjenjivo	ne	5 % iznosa	nije primjenjivo	ne	da (npr. arbitražni postupak ili mirenje)	ugovorni
Slučaj B	5 % iznosa (ako je predmet postupka ispod 40 milijuna CZK)	nije primjenjivo	ne	5 % iznosa	nije primjenjivo	ne	da (npr. arbitražni postupak ili mirenje)	ugovorni

#### Ovkirni troškovi odvjetnika, ovlaštenog sudskog izvršitelja i vještaka

Studija slučaja	Pravno zastupanje		Ovlašteni sudski izvršitelj			Vještak	
	Je li zastupanje obvezno?	Prosječni trošak	Je li korištenje tim uslugama obvezno?	Troškovi prije presude	Troškovi poslije presude	Jesu li usluge vještaka obvezne?	Troškovi
Slučaj A	ne	ugovorni	ne	–	–	ne	od 100 CZK do 350 CZK po satu
Slučaj B	ne	ugovorni	ne	–	–	ne	od 100 CZK do 350 CZK po satu

#### Troškovi naknada svjedocima, depoziti, jamčevine i druge odgovarajuće pristojbe

Studija slučaja	Naknada svjedocima		Depozit ili jamčevina		Ostali troškovi	
	Dobivaju li svjedoci naknadu?	Troškovi	Postoji li i kad se i kako primjenjuje?	Troškovi	Opis	Troškovi
Slučaj A	Da. Plaćaju se stvarni troškovi.	Razlikuju se ovisno o okolnostima predmeta.	U trgovačkim predmetima samo ako se zatraži privremena mjera.	50 000 CZK	–	–
Slučaj B	Da. Plaćaju se stvarni troškovi.	Razlikuju se ovisno o okolnostima predmeta.	U trgovačkim predmetima samo ako se zatraži privremena mjera.	50 000 CZK	–	–

#### Troškovi pravne pomoći i naknada troškova

Studija slučaja	Pravna pomoć			Naknada troškova			
	Kad je primjenjiva i pod kojim uvjetima?	Kad se pruža potpuna pravna pomoć?	Uvjeti?	Mogu li se stranci koja je dobila spor nadoknaditi troškovi parničnja?	Ako se ne može ostvariti potpuna naknada troškova, koji se postotak troškova obično nadoknađuje?	Koji se troškovi nikad ne nadoknađuju?	Ima li slučajeva u kojima se pravna pomoć nadoknađuje organizaciji koja pruža pravnu pomoć?
Slučaj A	vrlo rijetko u trgovačkim predmetima	–	–	da	ovisi o okolnostima predmeta	Može se narediti naknada svih troškova.	ne
Slučaj B	vidjeti Direktivu o primjeni pravne pomoći u prekograničnim sporovima	–	–	da	ovisi o okolnostima predmeta	Može se narediti naknada svih troškova.	ne

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Studija slučaja	Pismeno prevođenje		Usmeno prevođenje	
	Kad je i pod kojim uvjetima to potrebno?	Približni troškovi?	Kad je i pod kojim uvjetima to potrebno?	Približni troškovi?
Slučaj A	izvorni dokumenti na stranom jeziku potrebni za postupak	od 100 CZK do 350 CZK po stranici	–	–
				od 100 CZK do 350 CZK po satu

<b>Slučaj B</b>	izvorni dokumenti na stranom jeziku potrebni za postupak	od 100 CZK do 350 CZK po stranic	Kad su stranka ili svjedok stranci ili ne razumiju češki jezik.
-----------------	--	----------------------------------	---

Posljednji put ažurirano: 28/02/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### Studija slučaja 5 – trgovačko pravo – odgovornost – Češka

U ovoj se studiji slučaja o trgovačkom pravu – odgovornosti od država članica tražilo da informiraju kupca o troškovima spora u sljedećim situacijama: slučaj A – nacionalna situacija: proizvođač opreme za grijanje isporučio kotao instalateru. Instalater proda kotao kupcu i ugradi ga u njegovu kuću. Kuću nedugo potom zahvati požar. Svi su sudionici (proizvođač opreme za grijanje, instalater, krajnji kupac) osigurani. Izvor požara sporan je. Nitko ne želi nadoknaditi štetu kupcu.

Kupac odlučuje tužbom tražiti punu naknadu štete od proizvođača opreme za grijanje, instalatera opreme i osiguravajućih društava.

Slučaj B – transnacionalna situacija: proizvođač opreme za grijanje u državi članici B isporučio kotao instalateru u državi članici C. Instalater proda kotao kupcu u državi članici A i ugradi ga u njegovu kuću. Kuću nedugo potom zahvati požar. Sve su uključene stranke (proizvođač opreme za grijanje, instalater, krajnji kupac) osigurane preko različitih osiguravajućih društava u vlastitoj državi članici. Izvor požara sporan je. Nitko ne želi nadoknaditi štetu kupcu.

Kupac odlučuje tužiti proizvođača opreme za grijanje, instalatera opreme i osiguravajuće društvo u državi članici A kako bi dobio punu naknadu u državi članici A.

#### Troškovi u Češkoj

##### Okviri troškovi suda, žalbi i alternativnog rješavanja sporova

Studija slučaja	Prvostupanjski sudski postupak			Žalbeni postupak			Alternativno rješavanje sporova	
	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Ostale pristojbe	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Ostale pristojbe	Može li se to primijeniti u ovom konkretnom slučaju?	Troškovi
Slučaj A	5 % iznosa (potraživanje od osiguranja)	nije primjenjivo	ne	5 % iznosa	nije primjenjivo	ne	da (neobavezno)	ugovorni (obično 1000 CZK po satu; tri sata)
Slučaj B	5 % iznosa (potraživanje od osiguranja)	nije primjenjivo	ne	5 % iznosa	nije primjenjivo	ne	da (neobavezno)	ugovorni

##### Okviri troškovi odvjetnika, ovlaštenog sudskog izvršitelja i vještaka

Studija slučaja	Pravno zastupanje		Ovlašteni sudski izvršitelj			Vještak	
	Je li zastupanje obvezno?	Prosječni trošak	Je li korištenje tim uslugama obvezno?	Troškovi prije presude	Troškovi poslije presude	Jesu li usluge vještaka obvezne?	Troškovi
Slučaj A	ne	ugovorni	ne	–	–	ne	od 100 CZK do 350 CZK po satu
Slučaj B	ne	ugovorni	ne	–	–	ne	od 100 CZK do 350 CZK po satu

##### Troškovi naknada svjedocima, depoziti, jamčevine i druge odgovarajuće pristojbe

Studija slučaja	Naknada svjedocima		Depozit ili jamčevina		Ostali troškovi	
	Dobivaju li svjedoci naknadu?	Troškovi	Postoji li i kad se i kako primjenjuje?	Troškovi	Opis	Troškovi
Slučaj A	Da. Plaćaju se stvarni troškovi.	Razlikuju se ovisno o okolnostima predmeta.	Ako se zatraži privremena mjera.	10 000 CZK	troškovi dokaza	Razlikuju se ovisno o okolnostima predmeta.
Slučaj B	Da. Plaćaju se stvarni troškovi.	Razlikuju se ovisno o okolnostima predmeta.	Ako se zatraži privremena mjera.	10 000 CZK	troškovi dokaza	Razlikuju se ovisno o okolnostima predmeta.

##### Troškovi pravne pomoći i naknada troškova

Studija slučaja	Pravna pomoć		Naknada troškova	
	Kad se pruža		Ako se ne može ostvariti potpuna naknada troškova,	



	Kad je primjenjiva i pod kojim uvjetima?	potpuna pravna pomoć?	Uvjeti?	Mogu li se stranke koja je dobila spor nadoknaditi troškovi parničnja?	Koji se postotak troškova obično nadoknađuje?	Koji se troškovi nikad ne nadoknađuju?	Ima li slučajeva u kojima se pravna pomoć nadoknađuje organizaciji koja pruža pravnu pomoć?
<b>Slučaj A</b>	centri za zaštitu potrošača, ostale nevladine organizacije	Sud će dodijeliti odvjetnika ako je to potrebno kako bi se zaštitili interesi stranke.	zahtjev stranke, njezina imovina i složenost spora	da	ovisi o okolnostima predmeta	Može se narediti naknada svih troškova.	ne
<b>Slučaj B</b>	vidjeti Direktivu o pravnoj pomoći u prekograničnim sporovima ili Europski centar za zaštitu potrošača	Sud će dodijeliti odvjetnika ako je to potrebno kako bi se zaštitili interesi stranke.	zahtjev stranke, njezina imovina i složenost spora	da	ovisi o okolnostima predmeta	Može se narediti naknada svih troškova.	ne

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Studija slučaja	Pismeno prevođenje		Usmeno prevođenje	
	Kad je i pod kojim uvjetima to potrebno?	Približni troškovi?	Kad je i pod kojim uvjetima to potrebno?	Približni troškovi?
<b>Slučaj A</b>	izvorni dokumenti na stranom jeziku potrebni za postupak	od 100 CZK do 350 CZK po stranici	–	–
<b>Slučaj B</b>	izvorni dokumenti na stranom jeziku potrebni za postupak	od 100 CZK do 350 CZK po stranici	Kad su stranka ili svjedok stranci ili ne razumiju češki jezik.	od 100 CZK do 350 CZK po satu

Posljednji put ažurirano: 28/02/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Izvorna jezična inačica ove stranice **da** nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

#### Troškovi - Danska

Na ovoj stranici pronaći ćete informacije o troškovima sudskih postupaka u Danskoj.

#### Regulatorni okvir kojim se uređuju naknade koje naplaćuje pravna struka

U principu ne postoji regulatorni okvir kojim se uređuju naknade koje naplaćuje pravna struka. Međutim, Visoki sud (landsret) utvrdio je okvirne stope koje javnost može uzeti u obzir. Bilo tko može podnijeti pritužbu na odvjetničku naknadu Disciplinskom odvjetničkom odboru [Advokatnævnet](#).

#### Fiksni sudski troškovi

##### Fiksni sudski troškovi u građanskim postupcima

##### Fiksni sudski troškovi za stranke u građanskim postupcima

Danskim zakonom propisuje se da tužitelj mora platiti sudsku pristojbu za podnošenje zahtjeva. Početni je iznos pristojbe 500 DKK. Ako je vrijednost predmeta spora viša od 50 000 DKK, pristojba iznosi 750 DKK te 1,2 % iznosa za koji vrijednost predmeta spora premašuje 50 000 DKK.

Ako vrijednost predmeta spora premašuje 50 000 DKK, naplaćuje se dodatna pristojba za sudsko ročište. Iznos te pristojbe jednak je iznosu pristojbe koja se plaća pri podnošenju zahtjeva. Stoga i za sudsko ročište tužitelj mora platiti 750 DKK i 1,2 % iznosa za koji vrijednost predmeta spora premašuje 50 000 DKK.

Za svaku od dviju vrsta sudskih pristojbi (pristojbe za podnošenje potraživanja i pristojbe za sudsko ročište) postavljena je gornja granica u visini od 75 000 DKK. U nekim slučajevima (primjerice slučajevima koji se odnose na izvršavanje javnih ovlasti) gornja granica iznosi samo 2 000 DKK.

Za neke vrste građanskih postupaka, uključujući one koji se tiču obiteljskog prava, nije potrebno platiti sudske pristojbe.

##### Faza građanskih postupaka u kojoj stranke moraju platiti fiksne troškove

Kao što je gore navedeno, tužitelj pri podnošenju zahtjeva mora platiti sudsku pristojbu.

Pristojbu za sudsko ročište potrebno je platiti prije zakazivanja ročišta, no najranije tri mjeseca prije ročišta.

##### Fiksni troškovi u kaznenim postupcima

##### Fiksni sudski troškovi za stranke u kaznenim postupcima

U kaznenim se predmetima obično ne plaćaju nikakve sudske pristojbe. No mali broj kaznenih postupaka pokreće se **privatnom tužbom**, a u tom se slučaju primjenjuju pravila o sudskim pristojbama u građanskim postupcima.

##### Fiksni troškovi u postupcima pred Ustavnim sudom

##### Fiksni troškovi za stranke u postupcima pred Ustavnim sudom

Postupci pred Ustavnim sudom mogu biti građanski ili kazneni postupci. U Danskoj ne postoje zasebna pravila o postupcima pred Ustavnim sudom.

#### Informacije o sudskim pristojbama koje moraju navesti pravni zastupnici

#### Prava i obveze stranaka

U članku 16.8 stavku 8. **Kodeksa postupanja Odvjetničke komore Danske** stoji sljedeće:

„Odvjetnik će uložiti sve napore kako bi pronašao rješenje slučaja uz najniži mogući trošak za stranku, uzimajući u obzir želje i upute stranke.”

#### Izvori troškova

##### Gdje mogu pronaći informacije o izvorima troškova u Danskoj?

Informacije o troškovima dostupne su na početnoj stranici [Danske odvjetničke komore](#) (Advokatsamfundets) te [danskih sudova](#) (Danmarks Domstole).

##### Na kojim su jezicima dostupne informacije o izvorima troškova u Danskoj?

Informacije o izvorima troškova dostupne su na danskom i engleskom jeziku.

##### Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?

Informacije o mirenju (retsmægling) dostupne su na početnoj stranici danskih sudova [Danmarks Domstole](#).

##### Gdje mogu pronaći dodatne informacije o troškovima?

###### Web-mjesta s informacijama o troškovima

Službeno web-mjesto danske sudske uprave [Domstolsstyrelsen](#) sadržava općenite informacije o **danskom pravosudnom sustavu** te podatke za kontakt.

##### Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju različitih postupaka?

Informacije o prosječnom trajanju različitih vrsta postupaka dostupne su na početnoj stranici danskih sudova [Danmarks Domstole](#).

##### Porez na dodanu vrijednost

###### Gdje mogu pronaći te informacije?

U objavljene cijene obično je uključen PDV.

##### Pravna pomoć

###### Primjenjivi prag dohotka u građanskom pravosuđu

Prag dohotka za pravnu pomoć mijenja se jednom godišnje. U 2019. primjenjivali su se sljedeći pragovi:

samci: 329 000 DKK

osobe u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici: 418 000 DKK

iznos koji se dodaje za svako dijete: 57 000 DKK.

Sve osobe neovisno o primanjima imaju pravo na osnovni usmeni besplatni pravni savjet institucija za pravnu pomoć (advokatvagten/retshjælpen).

###### Primjenjivi prag dohotka za tuženike u kaznenim postupcima

Tuženikovo pravo na pravno zastupanje ne ovisi o dohotku već o prirodi slučaja. Tuženik načelno mora platiti trošak branitelja ako je proglašen krivim, neovisno o razini dohotka.

###### Primjenjivi prag dohotka za žrtve u kaznenim postupcima

Pravo žrtve na pravno zastupanje ne ovisi o dohotku već o prirodi slučaja. Glavni slučajevi u kojima žrtve imaju pravo na pravno zastupanje prema članku 741. točki a **Zakona o pravosuđu** obuhvaćaju slučajeve nasilja i seksualnih prijestupa. U takvim slučajevima trošak odvjetnika plaća država.

###### Drugi uvjeti za dodjelu pravne pomoći žrtvama

Pogledajte gore navedeni odgovor o pragu dohotka za žrtve u kaznenim postupcima.

###### Drugi uvjeti za dodjelu pravne pomoći tuženicima

Pogledajte gore navedeni odgovor o pragu dohotka za tuženike u kaznenim postupcima.

###### Postoje li sudski postupci za koje se ne plaćaju troškovi?

Kao što je gore navedeno (pogledajte odgovor o fiksnim troškovima za stranke u građanskim postupcima), u određenim se građanskim postupcima ne plaćaju nikakve sudske pristojbe. No tijekom postupka možda će se naplatiti drugi troškovi (primjerice, odvjetničke naknade).

###### Kada stranka koja izgubi postupak mora platiti troškove stranke koja je dobila postupak?

Poglavlje 30. **Zakona o pravosuđu** sadržava pravila o nadoknadi troškova u građanskim postupcima.

Stranka koja izgubi postupak načelno mora platiti sudske troškove stranke koja dobije postupak. No ako se primjenjuju posebne okolnosti, sud može odlučiti da stranka koja izgubi postupak ne mora platiti troškove stranke koja dobije postupak ili da mora platiti samo dio tih troškova.

Moguće je naplatiti samo one troškove koji su nužni za pravilnu obradu slučaja.

##### Honorari stručnjaka

Tužitelj je odgovoran za plaćanje honorara stručnjaka ako je tražio mišljenje stručnjaka o određenom pitanju.

Sud po završetku slučaja odlučuje treba li tuženik platiti troškove stručnjaka ili ne. To ovisi o ishodu slučaja.

##### Honorari prevoditelja i tumača

Vrijedi načelno pravilo da honorar tumača u građanskim postupcima plaćaju strane u postupku.

U kaznenim postupcima honorar tumača plaća Ministarstvo financija.

##### Relevantni dokumenti

[Dansko izvješće o transparentnosti sudskih troškova \(Dansk rapport om undersøgelsen af gennemsigtigheden af omkostninger\)](#)  (560 Kb) [en](#)

Posljednji put ažurirano: 20/06/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: [bg](#) [es](#) [cs](#) [da](#) [de](#) [et](#) [el](#) [en](#) [fr](#) [it](#) [lv](#) [lt](#) [hu](#) [mt](#) [nl](#)

[pt](#) [ro](#) [sk](#) [sl](#) [fi](#) [sv](#) već su prevedeni.

##### Troškovi - Njemačka

Na ovoj se stranici nalaze informacije o pravnim troškovima u Njemačkoj.

[Obiteljsko pravo – razvod](#)

[Obiteljsko pravo – skrbništvo nad djecom](#)

[Obiteljsko pravo – uzdržavanje](#)

[Trgovačko pravo – ugovori](#)

[Trgovačko pravo – odgovornost](#)

##### Regulatorni okvir kojim se uređuju naknade za pravne stručnjake

###### Odvjetnici

U Njemačkoj postoji jedinstveno zanimanje „odvjetnika” (*Rechtsanwalt*), bez razlike među vrstama odvjetnika i pravnih savjetnika.

Naknade odvjetnika u Njemačkoj se naplaćuju ili u skladu sa Zakonom o naknadama odvjetnika (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz*, RVG) ili prema ugovorima o naknadama. Ugovori o naknadama u načelu su uvijek mogući kao alternativa propisanim davanjima. Međutim, moraju se poštovati odredbe iz članka 49.b Saveznog odvjetničkog kodeksa (*Bundesrechtsanwaltsordnung*, BRAO) i članaka od 3.a do 4.b Zakona o naknadama odvjetnika. Konkretno, ako odvjetnik zastupa klijenta na sudu, dogovorene naknade ne smiju biti manje od onih propisanih zakonom. Naknada viša od one propisane zakonom može se ugovoriti u bilo kojem trenutku.

**Planom naknada** priloženim RVG-u (Prilog 1. RVG-u) propisane su ili **fikсне naknade** ili **rasponi naknada** primjenjivi na pojedinačne radnje. Visina naknade obično se određuje prema **vrijednosti tužbenog zahtjeva**. Rasponima naknada koji se temelje na vrijednosti tužbenog zahtjeva određene su najveće i najmanje dopuštene stope naknada koje je moguće isplatiti. Trenutačne visine naknada koje se temelje na vrijednosti tužbenog zahtjeva utvrđene su u tablici s naknadama (Prilog 2. RVG-u). U svakom slučaju potrebno je odrediti odgovarajuću naknadu iz propisanog raspona *ex aequo et bono*, uzimajući u obzir sve okolnosti, a posebno opseg i težinu uključenog posla, važnost predmeta te dohodak i financijsku situaciju klijenta. Ako je odvjetnik izložen određenom riziku od odgovornosti, i to se može uzeti u obzir pri procjeni njegove naknade. Rasponi naknada s propisanim najvećim i najmanjim dopuštenim iznosima primjenjuju se u brojnim posebnim područjima, a posebno u kaznenim predmetima i pitanjima socijalnog prava.

#### **Sudski izvršitelji**

Sudski izvršitelji (*Gerichtsvollzieher*) naplaćuju samo naknade utvrđene **Zakonom o troškovima sudskih izvršitelja** (*Gerichtsvollzieherkostengesetz*, GvKostG). Za svaku radnju koju obavlja sudski izvršitelj propisana je **fikсна naknada**.

#### **Fiksni troškovi**

##### **Fiksni troškovi u građanskim postupcima**

##### **Fiksni troškovi za pamične stranke u građanskim postupcima**

Sud obično prima **sudsku pristojbu** koja se izračunava prema **vrijednosti tužbenog zahtjeva**. U **građanskim predmetima** to je određeno **Zakonom o sudskim troškovima** (*Gerichtskostengesetz*, GKG) i **Zakonom o sudskim troškovima (obiteljski predmeti)** (*Gesetz über Gerichtskosten in Familiensachen*, FamGKG). Stope naknada utvrđene su u popisu troškova (Prilog 1. odgovarajućem zakonu). Naknade su utvrđene prema vrijednosti tužbenog zahtjeva u tablici s naknadama (Prilog 2. odgovarajućem zakonu). Za opće građanske postupke i postupke koji se odnose na obiteljske sporove, a posebno za predmete povezane s uzdržavanjem, stopa naknade iznosi **3,0**. Za bračne sporove stopa naknade iznosi **2,0**, a za predmete povezane s djecom, uključujući roditeljsku skrb i pravo na kontakt, stopa naknade iznosi **0,5**. Vrijednost postupaka određuje se kako slijedi:

U **bračnim sporovima** vrijednost postupka određuje se prema slobodnoj odluci suda na temelju posebnih okolnosti pojedinačnog predmeta, a posebno opsega i važnosti predmeta te relativnog dohotka i imetka supružnika. Dohodak se računa na temelju trostrukog neto dohotka obaju supružnika. Sud obično utvrđuje da je vrijednost postupka jednaka trostrukom neto dohotku.

Za **predmete koji se odnose na obiteljske sporove** vrijednost obično ovisi o vrijednosti tužbenog zahtjeva. Za **pitanja uzdržavanja** vrijednost se temelji na budućim traženim plaćanjima uzdržavanja, najviše u godišnjem iznosu. Neplaćene obveze nastale do podnošenja zahtjeva uključuju se u izračun.

Za **predmete povezane s djecom**, uključujući roditeljsku skrb i pravo na kontakt, stopa naknade iznosi 3000 EUR.

Ako se ne postigne dogovor, **naknade za zastupanje po odvjetniku izračunavaju se prema vrijednosti tužbenog zahtjeva**. Vrijednost tužbenog zahtjeva obično odgovara vrijednosti postupka koja se utvrđuje radi određivanja sudskih pristojbi. U RVG-u je točno utvrđeno koje se pristojbe mogu izračunati po kojoj stopi za koju vrstu postupka. U Prilogu 2. RVG-u utvrđene su naknade prema vrijednosti tužbenog zahtjeva. Za prvostupanjske postupke u građanskim predmetima odvjetnici obično primaju **sudsku pristojbu 1,3** puta veću od relevantne stope i **naknadu za savjetovanje 1,2** puta veću od relevantne stope. Za sporazum o **nagodbi** u prvostupanjskom postupku odvjetnici primaju i **naknadu za nagodbu** po stopi od **1,0**.

##### **Faza građanskog postupka u kojoj se moraju platiti fikсни troškovi**

Za **opće građanske predmete, predmete povezane s uzdržavanjem i bračne sporove** sudske pristojbe plaćaju se čim se **podnese tužba ili zahtjev**. Za **obiteljske sporove** plaćaju se **na kraju** postupka. Ako nije dogovoreno drukčije, odvjetnici dobivaju naknadu za pružene usluge po predavanju svojeg podneska. Međutim, imaju zakonsko pravo na predujam.

##### **Fiksni troškovi u kaznenim postupcima**

##### **Fiksni troškovi u kaznenim postupcima**

U kaznenim predmetima sudski troškovi ne naplaćuju se do izricanja konačne **presude**. Visina naknade određuje se u odnosu na izrečenu kaznu i kreće se od **140** do **1000 EUR** u prvostupanjskim postupcima. Odvjetnici s kojima nije ugovorena naknada imaju pravo, i kao branitelji i kao zastupnici drugih zainteresiranih stranaka, naplatiti naknadu unutar utvrđenog okvira.

##### **Faza kaznenog postupka u kojoj se moraju platiti fikсни troškovi**

Sudske pristojbe naplaćuju se **nakon izricanja pravomoćne presude**. Ako nije dogovoreno drukčije, odvjetnici dobivaju naknadu za pružene usluge na kraju svoje punomoći. Međutim, imaju zakonsko pravo na predujam.

##### **Fiksni troškovi u postupcima pred Ustavnim sudom**

##### **Fiksni troškovi za stranke u postupcima pred Ustavnim sudom**

Za postupke pred Saveznim ustavnim sudom (*Bundesverfassungsgericht*) nema sudskih pristojbi, osim kod zlonamjernih tužbi (članak 34. Zakona o Saveznom ustavnom sudu (*Bundesverfassungsgerichtsgesetz*)). Odvjetnik se mora angažirati samo za rasprave pred Saveznim ustavnim sudom (članak 22. Zakona o Saveznom ustavnom sudu).

##### **Faza postupka pred Ustavnim sudom u kojoj se moraju platiti fikсни troškovi**

Osim ako je dogovoreno drukčije, naknade odvjetnika plaćaju se po **predavanju njihova podneska**. Međutim, imaju zakonsko pravo na predujam.

##### **Prethodne informacije koje su pravni zastupnici dužni navesti**

##### **Prava i obveze stranaka**

Odvjetnici su klijentima dužni dati **cjelovite informacije i savjete** te im trebaju predložiti najsigurnija i najmanje opasna sredstva za ostvarenje željenog cilja. Moraju i ukazati na **bilo koje rizike** povezane s predmetom kako bi klijenti mogli donijeti potpuno utemeljenu odluku. Opseg informacija koje treba dati ovisi o odvjetnikovoj percepciji toga što klijent treba znati. Odvjetnici moraju u **cijelosti i iskreno odgovarati na pitanja svojih klijenata**. Prije nego što se slučaj uputi sudu, odvjetnici trebaju razjasniti izgled i rizike uključene u provođenje postupka. To uključuje rizike povezane s troškovima te izgled za uspjeh. Odvjetnici imaju **posebne obveze davanja informacija** u određenim slučajevima:

Ako se njihove naknade temelje na **vrijednosti tužbenog zahtjeva**, odvjetnici su dužni skrenuti pozornost na tu činjenicu prije odobrenja da djeluju (članak 49. b stavak 5. Saveznog odvjetničkog kodeksa).

Ako se **sklopi ugovor o njihovoj naknadi**, odvjetnici moraju istaknuti da će se, ako se troškovi nadoknađuju, nadoknaditi samo zakonske naknade (članak 3.a stavak 1. treća rečenica Zakona o naknadama odvjetnika).

Ako se odvjetnici dogovore s klijentom da će im se isplatiti **troškovi zastupanja prema postotku postignute odštete**, moraju klijentu ukazati na činjenicu da taj dogovor ne utječe na bilo koje druge troškove koje će klijent možda morati platiti (članak 4.a stavak 3. druga rečenica Zakona o naknadama odvjetnika).

Prije sklapanja ugovora o zastupanju stranke u postupku pred **radnim sudom** odvjetnici moraju klijentu ukazati na činjenicu da nije moguće izvršiti povrat njihovih troškova (članak 12.a stavak 1. druga rečenica Zakona o radnim sudovima (*Arbeitsgerichtsgesetz*)).

#### Kako se utvrđuju troškovi – pravna osnova

#### Gdje mogu pronaći informacije o zakonodavstvu o troškovima u Njemačkoj?


Tekstovi zakona koji se odnose na troškove mogu se nabaviti u knjižarama ili su besplatno dostupni na internetu u najnovijim verzijama.

#### Na kojim jezicima mogu dobiti informacije o zakonodavstvu o troškovima u Njemačkoj?

Informacije su dostupne na njemačkom jeziku.

#### Gdje mogu pronaći dodatne informacije o troškovima?

#### Informacije o troškovima dostupne na internetu

 **Najnovije verzije zakona** dostupne su na internetskim stranicama Saveznog ministarstva pravosuđa i zaštite potrošača (*Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz*). Različite zakone o troškovima možete preuzeti unosom odgovarajuće kratice (GKG, FamGKG, GvKostG i RVG).

#### Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju različitih postupaka?

Savezni ured za statistiku (*Statistisches Bundesamt*) izdaje **godišnju seriju statističkih publikacija** o radu pravosuđa. Primjerice, u **podseriji 2.1 serije 10**, nalaze se podaci o **trajanju građanskih postupaka u cijeloj Njemačkoj**, raščlanjeni prema pojedinačnim pokrajinama (*Land*) i okruzima viših regionalnih sudova (*Oberlandesgericht*). Daju se odvojeni podaci za lokalne (*Amtsgerichte*) i regionalne (*Landgerichte*) sudove s jedne strane te više regionalne sudove s druge. Podaci su odvojeni i za prvostupanjske i drugostupanjske postupke. U seriji nema statističkih podataka o trajanju postupaka u različitim vrstama predmeta.

#### Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom ukupnom trošku određene vrste postupka?

Postoje knjige s pojedinostima o **prosječnom riziku povezanom s troškovima za građanske postupke**.

#### Porez na dodanu vrijednost

#### Gdje mogu pronaći informacije o porezu na dodanu vrijednost? Koje su stope?

Sudovi i sudski izvršitelji ne podliježu PDV-u. Odvjetnici moraju naplaćivati PDV od 19 %. On se naplaćuje kao odvojeni trošak i nije uključen u njihove naknade.

#### Pravna pomoć

#### Primjenjivi dohodovni prag u građanskom pravosuđu

Pravna pomoć dostupna je na zahtjev svakome tko, zbog osobne ili financijske situacije, ne može pokriti troškove postupka ili ih može pokriti samo djelomično ili u obrocima. Predviđeno podnošenje tužbe ili obrana moraju imati razumne izgleda za uspjeh i ne smiju se činiti neozbiljni. Međutim, stranke u postupku moraju se služiti vlastitim sredstvima u mjeri u kojoj je to razumno. Ovisno o njezinu dohotku, stranci se može dodijeliti **bespovratna pravna pomoć** ili **pravna pomoć koja se vraća u obrocima**. Savezno ministarstvo pravosuđa i zaštite potrošača izradilo je letak pod naslovom *Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe* („Pravni savjeti i pravna pomoć“) u kojem se s pomoću primjera odgovara na najčešće postavljana pitanja.

#### Primjenjiva granica dohotka za tuženike u kaznenom postupku

Granice dohotka **nisu primjenjive** na osumnjičenike ili tuženike u kaznenom postupku. Pravna pomoć dodjeljuje se u skladu s drugim kriterijima.

#### Primjenjiva granica dohotka za žrtve u kaznenom postupku

Pravna pomoć dodjeljuje se prema granicama **dohotka**. One su fleksibilne i određuju se prema predviđenim troškovima predmeta i socijalnoj situaciji tužitelja (obveze uzdržavanja, troškovi stanovanja). Pravna pomoć može se dodijeliti i uz obvezu **vraćanja pomoći u obrocima**.

#### Drugi uvjeti za dodjelu pravne pomoći žrtvama u kaznenom postupku

Žrtve određenih teških kaznenih djela mogu zatražiti besplatnog pravnog savjetnika neovisno o svojoj financijskoj situaciji.

#### Drugi uvjeti za dodjelu pravne pomoći tuženicima

Pravna pomoć za osumnjičenike/tuženike (dodjela branitelja po službenoj dužnosti) ne podliježe granicama dohotka, nego određenim pravnim **uvjetima**. Oni se prije svega odnose na težinu kaznenog djela, na prijetnju određenim pravnim posljedicama (kao što su zabrana obavljanja nekog zanimanja ili smještaj u psihijatrijsku ili neurološku bolnicu), na to je li tuženiku određen pritvor ili je uključen u postupak preventivne zaštite, na to jesu li prethodni branitelji suspendirani, na složenost činjeničnog ili pravnog stanja te na to je li tuženik sposoban braniti se sam.

#### Sudski postupci za koje se ne plaćaju troškovi

Na temelju **članka 183. Zakona o socijalnim sudovima** (*Sozialgerichtsgesetz*, SGG) postupci pred socijalnim sudovima (*Sozialgerichte*) **ne uključuju troškove za osobe koje imaju pravo na socijalnu naknadu** (tj. osigurane osobe, osobe koje primaju socijalnu naknadu, uključujući one koje primaju davanje za nadživjele osobe, te osobe s invaliditetom i njihovi nasljednici, pod uvjetom da sudjeluju u sudskim postupcima u svojstvu tužitelja ili tuženika). Tužitelji i tuženici koji ne pripadaju kategorijama iz članka 183. SGG-a moraju platiti **naknadu** u skladu s **člankom 184. SGG-a (150 EUR** za postupke pred socijalnim sudovima, **225 EUR** za postupke pred regionalnim socijalnim sudovima (*Landessozialgerichte*), **300 EUR** za postupke pred Saveznim socijalnim sudom (*Bundessozialgericht*)). U **članku 197.a SGG-a** predviđeno je odstupanje od tih posebnih pravila kojim su troškovi koji se obično plaćaju na temelju Zakona o sudskim troškovima primjenjivi i u postupcima pred socijalnim sudovima ako ni tužitelj ni tuženik u predmetu nisu osobe navedene u **članku 183. SGG-a**. U **kaznenim postupcima** primjenjuju se sljedeće odredbe: ako je tuženik oslobođen, ili sudski postupak nije pokrenut, ili je postupak protiv tuženika završen, troškovi (javni izdaci) i nužni troškovi tuženika u načelu se plaćaju iz javnog proračuna.

#### U kojem slučaju stranka koja izgubi spor mora platiti troškove stranke koja dobije spor?

Stranka koja izgubi spor mora platiti troškove druge stranke u mjeri u kojoj su oni bili nužni za pravilno vođenje parnice. Konkretno, mora platiti **zakonske naknade i troškove odvjetnika stranke koja dobije spor** i **putne troškove** stranke koja dobije spor, uključujući bilo kakav **gubitak zarade** nastao zbog prisutnosti te stranke na sudu.

#### Naknade vještaka

Vještaci **koje angažira sud** primaju **naknadu na temelju tarife po satu**. Naknada je zakonski utvrđena u Zakonu o nagradi za rad i naknadi troškova u sudskom postupku (*Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz*, JVEG) te je plaćaju stranke u postupku.

Troškovi vještaka kojeg je stranka **privatno** angažirala radi pripreme za **parnicu nisu dio parničnih troškova** čija je naknada utvrđena u presudi. Stoga se ti troškovi moraju **potraživati odvojeno**. Ako je stranka angažirala vještaka za savjetovanje tijekom parnice, naknada troškova ovisi o nužnosti toga u dotičnom predmetu. Troškove vještaka kojeg je sud angažirao za davanje iskaza snosi stranka koja izgubi spor ili, ako su obje stranke bile samo djelomično uspješne, obje stranke moraju platiti svoj dio troškova na temelju relativne mjere u kojoj su dobile ili izgubile spor.

#### Naknade prevoditelja i tumača

Tumači i prevoditelji koje **angažira sud** primaju naknadu koja je isto tako utvrđena u JVEG-u, a plaćaju je stranke u postupku. Tumači su plaćeni **po satu**, a prevoditelji **po retku**.

U **kaznenom postupku** troškovi tumačenja i prevođenja za tuženike ili zainteresirane stranke plaćaju se iz javnog proračuna ako su nužni za obranu ili ostvarivanje postupovnih prava.

## Druge poveznice

- Savezno ministarstvo pravosuđa i zaštite potrošača
- Tim za medijaciju Njemačkog udruženja odvjetnika
- Savezno udruženje za obiteljsku medijaciju
- Savezno udruženje za medijaciju
- Savezno udruženje za medijaciju u području gospodarstva i radnih odnosa
- Centar za medijaciju (CfM)
- Ombudsman za privatno bankarstvo
- Ombudsman za javno bankarstvo
- Odbor za posredovanje Njemačke savezne banke (*Bundesbank*)
- Ombudsman Njemačke grupacije zadružnih banaka
- Ombudsmanica za privatne stambene zadruge
- Ombudsman za regionalne stambene zadruge
- Savjetodavni odbori i odbori za posredovanje Njemačkog medicinskog udruženja
- Odbor za posredovanje u području mobilnosti
- Odbor za posredovanje u području turizma
- Odbor za posredovanje u području lokalnog prometa u Sjevernoj Rajni-Vestfaliji
- Ombudsman za privatno zdravstveno osiguranje i osiguranje za dugotrajnu skrb
- Odbor za posredovanje Njemačkog saveznog udruženja pogrebnika
- Odbor za posredovanje Savezne agencije za mreže
- Ombudsman za nekretnine u Njemačkom udruženju za nekretnine
- Odbori za posredovanje trgovinskih i industrijskih komora
- Arbitražni odbor za naknade i naknadu troškova
- Središnje udruženje njemačke industrije motornih vozila
- Najnovije verzije zakona

## Povezani dokumenti

Državno izvješće Njemačke o studiji o transparentnosti troškova  (565 Kb) [en](#)

Posljednji put ažurirano: 06/09/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

## Studija slučaja 1 – obiteljsko pravo – razvod – Njemačka

U ovoj se studiji slučaja o obiteljskom pravu (razvod) od država članica tražilo da stranku koja traži razvod informiraju o troškovima spora u sljedećim situacijama:

Slučaj A – nacionalna situacija: par se vjenča. Supružnici se poslije raziđu i pristanu na razvod.

Slučaj B – transnacionalna situacija: dva državljana iz države članice A vjenčaju se u državi članici A. Nakon vjenčanja par se preseli u drugu državu članicu (država članica B) te im je u toj državi mjesto boravka. Ubrzo nakon toga par se raziđe: žena se vrati u državu članicu A, a muž ostane u državi članici B. Par pristane na razvod. Ubrzo nakon povratka u državu članicu A žena podnese zahtjev za razvod pred sudovima države članice B.

### Troškovi u Njemačkoj

#### Troškovi suda i žalbi

Studija slučaja	Sud	Žalbe
	Početne sudske pristojbe	Početne sudske pristojbe
Slučaj A	Ovisi o dohotku i imovini.	Ovisi o dohotku i imovini.
Slučaj B	Ovisi o dohotku i imovini.	Ovisi o dohotku i imovini.

### Troškovi odvjetnika

Studija slučaja	Odvjetnik
	Prosječni troškovi
Slučaj A	Ovisi o dohotku i imovini.
Slučaj B	Ovisi o dohotku i imovini.

### Troškovi naknade svjedocima i zaloga ili jamčevine

Studija slučaja	Naknada svjedocima	Zalog ili jamčevina
	Dobivaju li svjedoci naknadu?	Postoji li i kad se i kako primjenjuje?
Slučaj A	Da, ali svjedoci obično nisu potrebni.	Ne
Slučaj B	Da, ali svjedoci obično nisu potrebni.	Ne

## Troškovi pravne pomoći i druge naknade troškova

Studija slučaja	Pravna pomoć	Naknada troškova		
	Kad je primjenjiva i pod kojim uvjetima?	Mogu li se stranki koja je dobila spor nadoknaditi troškovi parničenja?	Ako se ne nadoknađuju svi troškovi, koliki se postotak uglavnom nadoknađuje?	Ima li slučajeva u kojima se pravna pomoć nadoknađuje organizaciji koja pruža pravnu pomoć?
Slučaj A	Ovisi o dohotku i imovini.	Da	Polovina	Ako se dohodak i financijske okolnosti osobe poboljšaju i kod obročnog plaćanja.
Slučaj B				

## Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Studija slučaja	Pismeno prevođenje		Usmeno prevođenje		Drugi troškovi specifični za prekogranične sporove?
	Kad je i pod kojim uvjetima to potrebno?	Približni troškovi?	Kad je i pod kojim uvjetima to potrebno?	Približni troškovi?	
Slučaj A					
Slučaj B	Prema slobodnoj odluci suda.	Obično 1,55 EUR za 55 znakova, uz troškove i PDV.	Prema slobodnoj odluci suda.	70 EUR po satu, uz troškove i PDV.	Dostava pismena u inozemstvo.

Posljednji put ažurirano: 06/09/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

## Studija slučaja 2 – obiteljsko pravo – skrbništvo nad djecom – Njemačka

U ovoj se studiji slučaja o obiteljskom pravu (skrbništvo nad djecom) od država članica tražilo da informiraju stranku koja podnosi tužbu o troškovima spora u sljedećim situacijama:

Slučaj A – nacionalna situacija: par je godinama živio zajedno, ali nije vjenčan. U vrijeme razilaženja imaju trogodišnje dijete. Sud je skrbništvo nad djetetom dodijelio majci, a ocu je dodijeljeno pravo na kontakt. Majka podnosi tužbu kako bi ograničila očevo pravo na kontakt.

Slučaj B – prekogranična situacija u kojoj ste odvjetnik u državi članici A: par je godinama živio zajedno u državi članici B, ali nije vjenčan. Imaju zajedničko dijete, ali razilaze se neposredno nakon njegova rođenja. Sud u državi članici B dodjeljuje majci skrbništvo nad djetetom, a ocu pravo na kontakt. Majka i dijete presele se u drugu državu članicu (država članica A), što je odobreno odlukom suda, a otac ostaje u državi članici B. Nekoliko godina nakon toga majka podnosi tužbu u državi članici A radi izmjene očeva prava na kontakt.

## Troškovi u Njemačkoj

## Troškovi prvostupanjskog ili žalbenog postupka ili postupka alternativnog rješavanja sporova

Studija slučaja	Prvostupanjski postupak	Žalba
	Početni troškovi postupka	Početni troškovi postupka
Slučaj A	54,00 EUR	Žalba: 108,00 EUR Kasacijska žalba: 162,00 EUR
Slučaj B	54,00 EUR	Žalba: 108,00 EUR Kasacijska žalba: 162,00 EUR

## Naknade odvjetnika, sudskih izvršitelja i vještaka

Studija slučaja	Odvjetnik		Vještak	
	Postoji li obveza pravnog zastupanja?	Prosječni troškovi	Postoji li obveza pozivanja vještaka?	Troškovi
Slučaj A	Ne	Prvi stupanj: 622,00 EUR	Prema slobodnoj odluci suda	100,00 EUR po satu, uz troškove i PDV
Slučaj B	Ne	Prvi stupanj: 622,00 EUR	Prema slobodnoj odluci suda	100,00 EUR po satu, uz troškove i PDV

## Pokrivanje troškova svjedoka

Studija slučaja	Troškovi svjedoka	
	Imaju li svjedoci pravo na naknadu troškova?	Troškovi
Slučaj A	Da	Do 21 EUR po satu za izgublenu zaradu, uz putne i ostale troškove

Slučaj B	Da	Do 21 EUR po satu za izgublenu zaradu, uz putne i ostale troškove
----------	----	---

#### Troškovi pravne pomoći i naknada ostalih troškova

Studija slučaja	Pravna pomoć	Naknada troškova	
	Koji su uvjeti?	Može li stranka koja je dobila spor zatražiti naknadu troškova pamićenja?	Postoje li slučajevi u kojima se pravna pomoć mora vratiti?
Slučaj A	Ovisno o dohotku i imovini	Da	Ako se dohodak i financijsko stanje osobe poboljšaju i kod obročnog plaćanja.
Slučaj B	Ovisno o dohotku i imovini	Da	Ako se dohodak i financijsko stanje osobe poboljšaju i kod obročnog plaćanja.

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Studija slučaja	Pismeno prevođenje		Usmeno prevođenje		Postoje li drugi troškovi povezani s prekograničnim sporovima?	
	Kad je i u kojim uvjetima potrebno pismeno prevođenje?	Približni trošak	Kad je i u kojim uvjetima potrebno usmeno prevođenje?	Približni trošak	Opis	Približni trošak
Slučaj A						
Slučaj B	Prema slobodnoj odluci suda	U većini slučajeva 1,55 EUR za 55 znakova, uz troškove i PDV	Prema slobodnoj odluci suda	70 EUR po satu, uz troškove i PDV	Troškovi dostave pismena u inozemstvo	

Posljednji put ažurirano: 06/09/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### Studija slučaja 3 – obiteljsko pravo – uzdržavanje – Njemačka

U ovoj se studiji slučaja o obiteljskom pravu (uzdržavanje) od država članica tražilo da informiraju stranku koja podnosi tužbu o troškovima spora u sljedećim situacijama:

Slučaj A – nacionalna situacija: par je godinama živio zajedno, ali nije vjenčan. U vrijeme razilaženja imaju trogodišnje dijete. Sud je skrbništvo nad djetetom dodijelio majci. Jedina točka razilaženja odnosi se na iznos koji otac mora platiti majci za uzdržavanje i odgoj djeteta. Majka u vezi s time podnosi tužbu.

Slučaj B – prekogranična situacija u kojoj ste odvjetnik u državi članici A: par je godinama živio zajedno u državi članici B, ali nije vjenčan. U vrijeme razilaženja imaju trogodišnje dijete. Sud u državi članici B dodijelio je skrbništvo nad djetetom majci. Uz suglasnost oca majka i dijete presele se u drugu državu članicu (država članica A) kako bi tamo živjeli te im je u toj državi mjesto boravka.

Jedina točka razilaženja odnosi se na iznos koji otac mora platiti majci za uzdržavanje i odgoj djeteta. Majka u vezi s time podnosi tužbu u državi članici A.

#### Troškovi u Njemačkoj

##### Troškovi prvostupanjskog ili žalbenog postupka

Studija slučaja	Prvostupanjski postupak	Žalba
	Početne sudske pristojbe	Početne sudske pristojbe
Slučaj A	Ovisi o traženom iznosu uzdržavanja	Ovisi o traženom iznosu uzdržavanja
Slučaj B	Ovisi o traženom iznosu uzdržavanja	Ovisi o traženom iznosu uzdržavanja

#### Naknade odvjetnika, sudskih izvršitelja i vještaka

Studija slučaja	Odvjetnik		Sudski izvršitelj		Vještak	
	Postoji li obveza pravnog zastupanja?	Prosječni troškovi	Postoji li obveza uključivanja sudskog izvršitelja?	Troškovi nakon donošenja presude	Postoji li obveza pozivanja vještaka?	Troškovi
Slučaj A	Da	Ovisi o traženom iznosu uzdržavanja	Ne	Ovisi o vrsti mjere izvršenja	Prema slobodnoj odluci suda	Na temelju tarifa po satu. Visine se razlikuju prema području aktivnosti, ali najveća tarifa iznosi 100 EUR, uz troškove i PDV

Slučaj B	Da	Ovisi o traženom iznosu uzdržavanja	Ne	Ovisi o vrsti mjere izvršenja	Prema slobodnoj odluci suda	Na temelju tarifa po satu. Visine se razlikuju prema području aktivnosti, ali najveća tarifa iznosi 100 EUR, uz troškove i PDV
----------	----	-------------------------------------	----	-------------------------------	-----------------------------	--

#### Pokrivanje troškova svjedoka

Studija slučaja	Troškovi svjedoka	
	Imaju li svjedoci pravo na naknadu troškova?	Troškovi
Slučaj A	Da	Do 17 EUR po satu za izgublenu zaradu, uz putne i ostale troškove
Slučaj B	Da	Do 17 EUR po satu za izgublenu zaradu, uz putne i ostale troškove

#### Troškovi pravne pomoći i naknada ostalih troškova

Studija slučaja	Pravna pomoć	Naknada troškova	
	Koji su uvjeti?	Može li stranka koja je dobila spor zatražiti naknadu troškova pamićenja?	Postoje li slučajevi u kojima se pravna pomoć mora vratiti?
Slučaj A	Ovisno o dohotku i imovini	Da	Ako se dohodak i financijsko stanje osobe poboljšaju i kod obročnog plaćanja.
Slučaj B	Ovisno o dohotku i imovini	Da	Ako se dohodak i financijsko stanje osobe poboljšaju i kod obročnog plaćanja.

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Studija slučaja	Pismeno prevođenje		Usmeno prevođenje		Postoje li drugi troškovi povezani s prekograničnim sporovima?
	Kad je i u kojim uvjetima potrebno pismeno prevođenje?	Približni trošak	Kad je i u kojim uvjetima potrebno usmeno prevođenje?	Približni trošak	Opis
Slučaj A					
Slučaj B	Prema slobodnoj odluci suda	Uglavnom 1,55 EUR za 55 znakova, uz troškove i PDV	Prema slobodnoj odluci suda	70 EUR po satu, uz troškove i PDV	Troškovi dostave pismena u inozemstvo

Posljednji put ažurirano: 06/09/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### Studija slučaja 4 – trgovačko pravo – ugovori – Njemačka

U ovim se studijama slučaja o trgovačkom pravu (ugovori) od država članica tražilo da informiraju prodavatelja o troškovima postupka u sljedećim situacijama:

Slučaj A – nacionalna situacija: poduzeće isporučuje robu u vrijednosti od 20 000 EUR. Prodavatelju nije plaćeno jer kupac smatra da roba ne odgovara dogovorenom.

Prodavatelj se odlučuje na tužbu kako bi dobio punu isplatu.

Slučaj B – prekogranična situacija: poduzeće sa sjedištem u državi članici B isporučuje robu u vrijednosti od 20 000 EUR kupcu u državi članici A. Ugovor je pisan na jeziku države članice B i u njezinoj je nadležnosti. Kupac u državi članici A odbija platiti jer smatra da roba ne odgovara dogovorenom. Prodavatelj se odlučuje na tužbu kako bi dobio punu isplatu u državi članici A na temelju ugovora koji je sklopio s kupcem.

#### Troškovi u Njemačkoj

##### Troškovi prvostupanjskog ili žalbenog postupka

Studija slučaja	Prvostupanjski postupak	Žalba
	Početne sudske pristojbe	Početne sudske pristojbe
	1035,00 EUR	



Slučaj A		Žalba: 1380,00 EUR Kasacijska žalba: 1725,00 EUR
Slučaj B	1035,00 EUR	Žalba: 1380,00 EUR 1725,00 EUR

#### Naknade odvjetnika, sudskih izvršitelja i vještaka

Studija slučaja	Odvjetnik		Sudski izvršitelj		Vještak	
	Postoji li obveza pravnog zastupanja?	Prosječni troškovi	Postoji li obveza uključivanja sudskog izvršitelja?	Troškovi nakon donošenja presude	Postoji li obveza pozivanja vještaka?	Troškovi
Slučaj A	Da	Prvi stupanj: 2231 EUR	Ne	Ovisi o vrsti mjere izvršenja	Ne	Na temelju tarifa po satu. Visine se razlikuju prema području aktivnosti, ali najveća tarifa iznosi 125 EUR, uz troškove i PDV
Slučaj B	Da	Prvi stupanj: 2231 EUR	Ne		Ne	Na temelju tarifa po satu. Visine se razlikuju prema području aktivnosti, ali najveća tarifa iznosi 125 EUR, uz troškove i PDV

#### Pokrivanje troškova svjedoka

Studija slučaja	Troškovi svjedoka	
	Imaju li svjedoci pravo na naknadu troškova?	Troškovi
Slučaj A	Da	Do 21 EUR po satu za izgublenu zaradu, uz putne i ostale troškove
Slučaj B	Da	Do 21 EUR po satu za izgublenu zaradu, uz putne i ostale troškove

#### Troškovi pravne pomoći i naknada ostalih troškova

Studija slučaja	Pravna pomoć			Naknada troškova		
	Kad se i u kojim uvjetima može dodijeliti pravna pomoć?	Kad se pravna pomoć dodjeljuje u cijelosti?	Koji su uvjeti?	Može li stranka koja je dobila spor zatražiti naknadu troškova pamićenja?	Koji troškovi nisu prihvatljivi za naknadu?	Postoje li slučajevi u kojima se pravna pomoć mora vratiti?
Slučaj A	Pravna pomoć u pravilu se ne dodjeljuje pravnim osobama s poslovnim nastanom izvan EU-a. Opći zahtjevi: stranka mora biti u nesigurnoj financijskoj situaciji (bez dohotka ili imovine), a pravni postupak mora imati razumne izgleda za uspjeh i ne smije se činiti zlonamjeran.	Ako raspoloživi dohodak stranke bez dohotka ili imovine ne prelazi 15 EUR nakon odbitka određenih osnovnih naknada koje prima stranka ili njezini članovi obitelji te troškova stanovanja i grijanja. Pravna pomoć može se dodijeliti u cijelosti i u drugim slučajevima, ali mora se nadoknaditi u obrocima. Iznos obroka ovisi o raspoloživom dohotku.	1. na zahtjev (odvjetnik nije potreban za podnošenje zahtjeva) 2. postupak je još u tijeku 3. vidjeti i 1. stupac	Da, u mjeri u kojoj je dobila spor	Troškovi koji nisu nužni za podnošenje tužbe ili obranu	Vidjeti 2. stupac
Slučaj B	Vidjeti slučaj A	Vidjeti slučaj A	Vidjeti slučaj A	Vidjeti slučaj A	Vidjeti slučaj A	Vidjeti slučaj A

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Studija slučaja	Pismeno prevođenje	Usmeno prevođenje	
-----------------	--------------------	-------------------	--

					Postoje li drugi troškovi povezani s prekograničnim sporovima?
	Kad je i u kojim uvjetima potrebno pismeno prevođenje?	Približni trošak	Kad je i u kojim uvjetima potrebno usmeno prevođenje?	Približni trošak	Opis
Slučaj A					
Slučaj B	U pravilu se svi pisani podnesci sudu i svi pisani dokazi moraju prevesti. Sud može odlučiti da se dokumenti ne moraju prevoditi ako svi suci koji se bave predmetom razumiju dotični jezik.	U većini slučajeva 1,55 EUR za 55 znakova, uz troškove i PDV	Službeni je jezik sudova njemački jezik. Može se odlučiti da se odustaje od usmenog prevođenja ako svi prisutni dobro vladaju dotičnim stranim jezikom.	70 EUR po satu, uz troškove i PDV	Troškovi dostave pismena u inozemstvo

Posljednji put ažurirano: 06/09/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### Studija slučaja 5 – trgovačko pravo – odgovornost – Njemačka

U ovoj se studiji slučaja o trgovačkom pravu (odgovornost) od država članica tražilo da informiraju kupca o troškovima spora u sljedećim situacijama:

Slučaj A – nacionalna situacija: proizvođač opreme za grijanje instalateru isporuči uređaj za grijanje. Instalater prodava uređaj kupcu i ugradi ga u njegovu kuću. Ubrzo nakon toga izbije požar. Svaka je stranka (proizvođač, instalater i krajnji kupac) osigurana. Uzrok požara je sporan. Nitko ne želi nadoknaditi štetu kupcu.

Kupac odlučuje tužiti proizvođača opreme za grijanje, instalatera opreme i osiguravajuće društvo radi naknade štete.

Slučaj B – prekogranična situacija: proizvođač opreme za grijanje u državi članici B instalateru u državi članici C isporuči uređaj za grijanje. Instalater prodava uređaj kupcu i ugradi ga u njegovu kuću u državi članici A. Ubrzo nakon toga izbije požar. Sve su stranke (proizvođač, instalater i krajnji kupac) osigurane preko različitih osiguravajućih društava u vlastitoj državi članici. Uzrok požara je sporan. Nitko ne želi nadoknaditi štetu kupcu.

Kupac odlučuje tužiti proizvođača opreme za grijanje, instalatera i osiguravajuće društvo u državi članici A kako bi dobio naknadu štete u toj državi članici.

#### Troškovi u Njemačkoj

##### Troškovi prvostupanjskog ili žalbenog postupka

Studija slučaja	Prvostupanjski postupak	Žalba
	Početne sudske pristojbe	Početne sudske pristojbe
Slučaj A	Ovisi o visini tražene naknade štete	Ovisi o visini tražene naknade štete
Slučaj B	Ovisi o visini tražene naknade štete	Ovisi o visini tražene naknade štete

#### Naknade odvjetnika, sudskih izvršitelja i vještaka

Studija slučaja	Odvjetnik		Sudski izvršitelj		Vještak	
	Postoji li obveza pravnog zastupanja?	Prosječni troškovi	Postoji li obveza uključivanja sudskog izvršitelja?	Troškovi nakon donošenja presude	Postoji li obveza pozivanja vještaka?	Troškovi
Slučaj A	Da	Ovisi o traženom iznosu	Ne	Ovisi o vrsti mjere izvršenja	Nije zakonski propisano – sud odlučuje je li vještak potreban	Na temelju tarifa po satu. Visine se razlikuju prema području aktivnosti, ali najveća tarifa iznosi 125 EUR, uz troškove i PDV
Slučaj B	Da	Ovisi o traženom iznosu	Ne	Ovisi o vrsti mjere izvršenja	Vidjeti prethodno navedene informacije	Na temelju tarifa po satu. Visine se razlikuju prema području aktivnosti, ali najveća tarifa iznosi 125 EUR, uz troškove i PDV

#### Pokrivanje troškova svjedoka

Studija slučaja	Troškovi svjedoka	Troškovi
	Imaju li svjedoci pravo na naknadu troškova?	
Slučaj A	Da	Do 21 EUR po satu za izgublenu zaradu, uz putne i ostale troškove
Slučaj B	Da	Do 21 EUR po satu za izgublenu zaradu, uz putne i ostale troškove

#### Troškovi pravne pomoći i naknada ostalih troškova

	Pravna pomoć	Naknada troškova

Studija slučaja						
	Kad se i u kojim uvjetima može dodijeliti pravna pomoć?	Kad se pravna pomoć dodjeljuje u cijelosti?	Koji su uvjeti?	Može li stranka koja je dobila spor zatražiti naknadu troškova pamićenja?	Koji troškovi nisu prihvatljivi za naknadu?	Postoje li slučajevi u kojima se pravna pomoć mora vratiti?
Slučaj A	Vidjeti prethodnu studiju slučaja 4	Vidjeti prethodnu studiju slučaja 4	Vidjeti prethodnu studiju slučaja 4	Vidjeti prethodnu studiju slučaja 4	Vidjeti prethodnu studiju slučaja 4	Vidjeti prethodnu studiju slučaja 4
Slučaj B	Vidjeti prethodnu studiju slučaja 4	Vidjeti prethodnu studiju slučaja 4	Vidjeti prethodnu studiju slučaja 4	Vidjeti prethodnu studiju slučaja 4	Vidjeti prethodnu studiju slučaja 4	Vidjeti prethodnu studiju slučaja 4

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Studija slučaja	Pismeno prevođenje		Usmeno prevođenje		Postoje li drugi troškovi povezani s prekograničnim sporovima?
	Kad je i u kojim uvjetima potrebno pismeno prevođenje?	Približni trošak	Kad je i u kojim uvjetima potrebno usmeno prevođenje?	Približni trošak	
Slučaj A					
Slučaj B	Vidjeti prethodnu studiju slučaja 4	U većini slučajeva 1,55 EUR za 55 znakova, uz troškove i PDV	Vidjeti prethodnu studiju slučaja 4	70 EUR po satu, uz troškove i PDV	Troškovi dostave pismena u inozemstvo

Posljednji put ažurirano: 06/09/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### Troškovi - Estonija

Ova stranica sadržava informacije o troškovima postupka u Estoniji.

#### Regulatorni okvir kojim su uređene naknade pravne struke

##### Pravni savjetnici

Naknade pravnih savjetnika u Estoniji nisu regulirane.


##### Pravnici

Naknade pravnika u Estoniji nisu regulirane.


##### Odvjetnici

Naknade odvjetnika u Estoniji nisu regulirane.

##### Sudski izvršitelji

 **Naknade sudskih izvršitelja** regulirane su u Estoniji Zakonom o sudskim izvršiteljima. Naknada sudskih izvršitelja može obuhvaćati naknadu za pokretanje postupka, glavnu naknadu za postupak i dodatnu naknadu za aktivnosti izvršenja. Sudski izvršitelj ima i pravo naplatiti naknadu za pružanje profesionalne usluge.

##### Javni bilježnici

Javnobilježničke naknade regulirane su u Estoniji  **Zakonom o javnobilježničkim naknadama**. Javnobilježnička naknada za profesionalnu radnju obično se izračunava na temelju dvaju općih načela: za određene radnje postoje utvrđene naknade, dok se za druge radnje naknada izračunava ovisno o vrijednosti transakcije uključene u dotičnu javnobilježničku radnju. O naknadama za profesionalne usluge koje pruža javni bilježnik može se pregovarati.

##### Branitelji

Naknade branitelja nisu regulirane u Estoniji, nego se utvrđuju u ugovoru s klijentom. Branitelj ili osoba koja vodi odvjetnički ured daje klijentu predračun i obrazlaže ga. Klijent nadoknađuje troškove branitelja ili osobe koja vodi odvjetnički ured nastale tijekom pružanja pravnih usluga.

##### Fiksni troškovi

**Fiksni troškovi stranaka u građanskom postupku**

Fiksni troškovi stranaka u građanskom postupku određuju se na temelju članaka od 139. do 144. [Zakonika o parničnom postupku](#) i dijele se na sudske i izvansudske troškove. Sudski troškovi sastoje se od državnih pristojbi i troškova preispitivanja predmeta. U svakom stupnju sud vodi evidenciju o nastalim troškovima postupka, uključujući troškove preispitivanja predmeta.

#### **Faza građanskog postupka u kojoj se moraju platiti fiksni troškovi**

Stranka koja podnese zahtjev za pokretanje postupka ili izvršenje formalnih radnji dužna je unaprijed platiti sljedeće troškove: državnu pristojbu;

troškove sudskih izvršitelja koji prosljeđuju pismena;

troškove objavljivanja sudskih poziva ili obavijesti u službenoj publikaciji *Ametlikud Teadaanded* (Službene objave) ili u novinama;

troškove preispitivanja predmeta u mjeri u kojoj to odredi sud.

Osim ako sud odluči drugačije, naknade koje naplaćuju stručnjaci, tumači i prevoditelji plaća unaprijed stranka u postupku koja je podnijela zahtjev iz kojeg proizlaze troškovi.

Konačne troškove postupka koje treba nadoknaditi i platiti sud utvrđuje u svojoj konačnoj odluci u glavnom predmetu ili u odluci nakon stupanja na snagu te konačne odluke.

#### **Fiksni troškovi u kaznenom postupku**

##### **Fiksni troškovi stranaka u kaznenom postupku**

Fiksni troškovi stranaka u kaznenom postupku navedeni su u člancima od 175. do 179. [Zakonika o kaznenom postupku](#) i dijele se na troškove postupka, posebne troškove i dodatne troškove.

Ako stranka u postupku ima nekoliko pravnih zastupnika ili predstavnika, naknada koja im se plaća bit će uključena u troškove postupka ako ne premašuje razumnu razinu naknade koja se obično plaća jednom pravnom zastupniku ili predstavniku.

Ako osumnjičenik ili optuženik brani sam sebe, potrebni troškovi obrane uključuju se u troškove postupka. Prekomjerni troškovi koji ne bi nastali da je sudjelovao pravni zastupnik ne uključuju se u troškove postupka.

Troškovi osoba koje nisu stranke u postupku, nastali tijekom vještačenja, nadoknadit će se u skladu s uvjetima i pravilima navedenima u Zakonu o forenzičnom ispitivanju.

##### **Faza kaznenog postupka u kojoj se moraju platiti fiksni troškovi stranaka**

U slučaju oslobađajuće presude, troškove postupka nadoknađuje država. U slučaju osuđujuće presude, troškove postupka nadoknađuje osuđeni počinitelj kaznenog djela. U slučaju djelomično oslobađajuće presude troškove nadoknađuje država u onoj mjeri u kojoj je optuženik oslobođen. Obveza nadoknade troškova postupka nastaje stupanjem na snagu konačne odluke.

Ako se građanska tužba odbaci, **troškove postupka koji se odnose na osiguravanje građanske tužbe** nadoknađuje oštećena stranka. Ako je tužbeni zahtjev u građanskom postupku u potpunosti prihvaćen, troškove postupka koji se odnose na osiguravanje građanske tužbe nadoknađuje osuđeni počinitelj kaznenog djela ili tuženik. Ako je tužbeni zahtjev u građanskom postupku djelomično prihvaćen, sud dijeli troškove postupka koji se odnose na osiguravanje građanske tužbe između oštećene stranke i osuđenog počinitelja kaznenog djela ili tuženika, uzimajući u obzir sve okolnosti. U slučaju odbijanja preispitivanja građanske tužbe troškove postupka koji se odnose na osiguravanje građanske tužbe nadoknađuje država.

##### **Fiksni troškovi u postupcima pred Ustavnim sudom**

U Estoniji pojedincima nije dopušteno podnositi zahtjeve za ocjenu ustavnosti. Troškovi ocjene pokrivaju se iz državnog proračuna. Troškovi uključivanja stručnjaka u sudski postupak pokrivaju se iz državnog proračuna pod istim uvjetima kao i za plaćanje naknada vještacima u parničnom postupku.

##### **Faza ustavnog postupka u kojoj se moraju platiti fiksni troškovi stranaka**

Stranke ne snose fiksne troškove u ustavnom postupku.

##### **Prethodne informacije koje su pravni zastupnici obvezni pružiti**

###### **Prava i obveze stranaka**

Od branitelja se zahtijeva da obavijeste svoje klijente o cjelokupnom rasponu aktivnosti pružanja pravnih usluga i svim uključenim troškovima. Branitelj ili osoba koja vodi odvjetnički ured daje klijentu predračun i obrazlaže ga.

###### **Troškovi sudjelovanja u postupku**

###### **Troškovi koje snosi stranka koja je dobila spor**

Stranka koja je dobila spor snosi troškove naknade pravnog zastupnika ili savjetnika za one troškove koje sud smatra razumnima i koje ne treba snositi stranka koja je izgubila spor.

###### **Troškovi koje snosi stranka koja je izgubila spor**

U skladu sa sudskom odlukom o utvrđivanju troškova postupka, stranka koja je izgubila spor mora nadoknaditi troškove postupka koje je snosila stranka koja je dobila spor, a koji mogu uključivati:

državnu pristojbu;

troškove koji se odnose na svjedoke, vještake, tumače i prevoditelje, te troškove vještačenja koje je provela osoba koja nije stranka u postupku, koji se nadoknađuju u skladu sa Zakonom o forenzičnom ispitivanju;

troškove pribavljanja dokumentarnih i materijalnih dokaza;

troškove inspekcije, uključujući potrebne putne troškove suda;

troškove dostave, prosljeđivanja i izdavanja pismena;

troškove utvrđivanja vrijednosti građanskog predmeta;

troškove koji se odnose na zastupnike i savjetnike stranaka u postupku;

putne i poštanske troškove, troškove komunikacije i smještaja te druge slične troškove stranaka u postupku u vezi s postupkom;

plaće ili drugi stalni prihod koji nisu primile stranke u postupku;

troškove predraspravnog postupka koje nalaže zakon, osim ako je tužba podnesena više od šest mjeseci nakon završetka predraspravnog postupka;

naknadu sudskog izvršitelja za osiguravanje tužbe i troškove izvršenja odluke o osiguravanju tužbe;

naknadu sudskog izvršitelja za dostavu pismena;

troškove obrade zahtjeva za pomoć u postupku pokrivanjem troškova postupka;

troškove ubrzanog postupka za platni nalog;

troškove sudjelovanja u postupku mirenja ako je sud od stranaka zatražio da u njemu sudjeluju u skladu s člankom 4. stavkom 4. Zakonika o parničnom postupku ili, ako je postupak obavezan, u predraspravnog postupku mirenja u skladu s člankom 1. stavkom 4. Zakona o mirenju.

Stranka u postupku koja je dužna platiti troškove postupka stranke u postupku koja ima pravo na naknadu troškova postupka snosit će samo nužne i opravdane troškove.

###### **Pravna osnova za utvrđivanje troškova postupka**

###### **Gdje mogu pronaći informacije o pravnoj osnovi za utvrđivanje troškova postupka u Estoniji?**

Pravnu osnovu za utvrđivanje troškova postupka čine sljedeći pravni akti:

[Zakonik o parničnom postupku](#);

[Zakon o sudskim izvršiteljima](#);

[Zakon o državnim pristojbama](#);

pravni instrumenti doneseni na temelju Zakonika o parničnom postupku.

### Na kojim jezicima mogu dobiti informacije o pravnoj osnovi za utvrđivanje troškova postupka u Estoniji?

Informacije o pravnoj osnovi za utvrđivanje troškova postupka dostupne su na estonskom jeziku.

Prijevod na engleski jezik estonskih pravnih instrumenata koji navode podatke o troškovima i pravnim osnovama za te troškove dostupni su na [internetnim stranicama](#) službenog lista *Riigi Teataja*.

### Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?

**Ministarstvo pravosuđa** odgovorno je za provedbu Direktive 2008/52/EZ o nekim aspektima mirenja u građanskim i trgovačkim stvarima. Opća pitanja koja se odnose na mirenje moguće je poslati na e-adresu Ministarstva pravosuđa: [info@just.ee](mailto:info@just.ee).

Postupci mirenja u građanskim stvarima regulirani su [Zakonom o mirenju](#), kojim se utvrđuju prava i obveze izmiritelja te pružaju smjernice za provedbu i izvršenje sporazuma sklopljenih uz pomoć izmiritelja. Prema tom zakonu, sljedeće osobe imaju pravo voditi postupke mirenja:

fizička osoba kojoj su stranke u postupku povjerile zadatak vođenja postupka;

odvjetnici;

javni bilježnici;

u slučaju navedenom u tom zakonu, tijelo državne ili lokalne vlasti nadležno za mirenje.

Internetske stranice [Estonskog udruženja izmiritelja](#) sadržavaju informacije na estonskom i engleskom jeziku.

[Estonski savez za dobrobit djece](#), neprofitna udruga koja podupire prava djece, pruža savjete roditeljima i organizira tečajeve osposobljavanja o obiteljskom mirenju.

### Gdje mogu pronaći dodatne informacije o troškovima?

#### Internetske stranice o troškovima

Troškovi koji se odnose na sudske postupke i povezani iznosi ovise o vrsti, trajanju i složenosti sudskog predmeta. Primarni izvori informacija o troškovima koji se odnose na sudski postupak jesu zakonici koji reguliraju sudski postupak i Zakon o državnim pristojbama. **Ministarstvo pravosuđa** izdaje i uređuje službenu publikaciju [Riigi Teataja](#) (Službeni list), koja omogućuje pristup sljedećem:

**zakonima** i pravilnicima;

**dekretima** predsjednika Republike;

**odlukama Vrhovnog suda** i međunarodnim sporazumima;

**pravilnicima tijela lokalne vlasti**.

Službeni list *Riigi Teataja* sadržava službene pročišćene inačice zakona, pravilnika i naloga koje donosi Vlada, pravilnika koje donose ministri, predsjednik *Eesti Pank* (Središnje banke Estonije), Državno izborno povjerenstvo, odluka Parlamenta, pravilnika općinskih i gradskih vijeća te općinskih i gradskih vlasti. Zakonodavstvo i drugi dokumenti objavljeni u listu *Riigi Teataja* dostupni su od 1990. godine.

### Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju raznih postupaka?

[Internetske stranice](#) sudova sadržavaju statističke podatke o postupcima koji su se vodili na prvostupanjskim i drugostupanjskim sudovima od 1996. godine.

### Gdje mogu pronaći informacije o ukupnom prosječnom trošku pojedine vrste postupka?

Državna pristojba koju je potrebno platiti za pojedinu vrstu postupka utvrđena je u [Zakonu o državnim pristojbama](#).

Naknade sudskih izvršitelja utvrđene su u [Zakonu o sudskim izvršiteljima](#).

Nisu dostupni statistički podaci o ukupnom prosječnom trošku pojedinih vrsta postupaka.

### Porez na dodanu vrijednost

#### Gdje se mogu dobiti te informacije?

Naknade sudskih izvršitelja podliježu i PDV-u, po stopi od 20 %.

Kako bi ostvario povrat PDV-a dodanog troškovima postupka, prijavitelj je dužan potvrditi da nije registriran u sustavu PDV-a ili da nije u mogućnosti vratiti PDV iz nekog drugog razloga.

### Koliko iznose primjenjive stope?

Od 1. srpnja 2009. stopa PDV-a u Estoniji iznosi 20 %.

### Pravna pomoć

#### Primjenjivi prag dohotka u području građanskog pravosuđa

Pravna pomoć koju financira država jedan je od načina na koji se odobrava postupovna pomoć, a svaka odluka o dodjeli takve pravne pomoći u građanskom postupku podliježe pravilima utvrđenima u Zakoniku o parničnom postupku koja se odnose na odobravanje postupovne pomoći.

Postupovna pomoć ne odobrava se fizičkoj osobi u sljedećim slučajevima:

ako se ne očekuje da će troškovi postupka biti više nego dvostruko veći od prosječnog mjesečnog dohotka podnositelja zahtjeva za postupovnu pomoć, izračunanog na temelju prosječnog mjesečnog dohotka za 4 mjeseca prije podnošenja zahtjeva, bez poreza i obveznih plaćanja osiguranja, troškova za ispunjenje obveza uzdržavanja i razumnih troškova koji se odnose na stanovanje i prijevoz;

ako podnositelj zahtjeva za postupovnu pomoć može snositi troškove postupka iz svoje postojeće imovine koja bi se mogla prodati bez većih poteškoća i protiv koje se može podnijeti tužba u skladu sa zakonom.

Prilikom ocjene imovinskog stanja podnositelja zahtjeva uzimaju se u obzir imovina i dohodak tužitelja i članova obitelji koji žive s tužiteljem, broj osoba koje tužitelj zadržava, opravdani troškovi stanovanja i drugi važni čimbenici.

#### Ostali uvjeti povezani s odobravanjem pravne pomoći za oštećene stranke

Država može odobriti postupovnu pomoć u skladu sa Zakonikom o parničnom postupku. Vrste pravne pomoći koju jamči država te uvjeti i pravila za dobivanje takve pravne pomoći regulirani su [Zakonom o pravnoj pomoći koju financira država](#).

**Pravna pomoć koju financira država** dodjeljuje se fizičkoj osobi koja, u trenutku podnošenja zahtjeva za pravnu pomoć, ima domicil u Republici Estoniji ili drugoj državi članici EU-a ili je državljanin Republike Estonije ili druge države članice EU-a. Neovisno o matičnoj zemlji i državljanstvu, fizička osoba koja je osumnjčena ili optužena, koja nije sporazumno odabrala branitelja i u čijem je kaznenom predmetu zakonom obvezno sudjelovanje branitelja ili koja podnosi zahtjev za sudjelovanje branitelja prima pravnu pomoć koju financira država, bez obzira na svoju financijsku situaciju. Postupak utvrđivanja domicila temelji se na članku 62. Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 351, 20.12.2012., str. 1.). Drugim se fizičkim osobama pravna pomoć dodjeljuje samo ako to proizlazi iz međunarodnih obveza Estonije.

**Uvjeti za odbijanje zahtjeva za pravnu pomoć koju financira država utvrđeni su** u članku 7. [Zakona pravnoj pomoći koju financira država](#).

Više informacija o pravnoj pomoći koju financira država možete pronaći na internetskim stranicama [Estonске odvjetničke komore](#).

### Ostali uvjeti koji se odnose na odobranje pravne pomoći osumnjičenicima i tuženicima

Uvjeti primjenjivi na odobranje pravne pomoći osumnjičenicima i tuženicima jednaki su onima za oštećene stranke.

#### Besplatni sudski postupak

Osnove za oslobođenje od plaćanja državnih pristojbi i smanjenje državnih pristojbi utvrđene su u poglavlju 3. [Zakona o državnim pristojbama](#).

#### Kada je stranka koja je izgubila spor dužna podmiriti troškove stranke koja je dobila spor?

Sud koji odlučuje o građanskom predmetu u sudskoj odluci ili rješenju o okončanju postupka navodi kako će se troškovi postupka podijeliti među strankama. Ako je potrebno, sud navodi koliki udio troškova postupka snosi svaka stranka. Ako viši sud izmijeni odluku ili donese novu odluku a da predmet ne pošalje na novo ročište, sud je dužan prema potrebi na odgovarajući način promijeniti podjelu troškova postupka.

Sud određuje iznos troškova postupka koji se dodjeljuje stranci u postupku koja ima pravo na naknadu troškova postupka od stranke u postupku koja je dužna platiti troškove postupka:

u sudskoj odluci ili rješenju o okončanju postupka; ili  
nakon završetka sudskog postupka, donošenjem odluke o utvrđivanju troškova postupka.

**Odobrenje postupovne pomoći, uključujući pravnu pomoć, ne isključuje niti ograničava obvezu primatelja postupovne pomoći da u skladu sa sudskom odlukom podmiri troškove protivne stranke. Stranka protiv koje je donesena odluka dužna je u potpunosti podmiriti svoje troškove postupka, čak i ako je izuzeta od obveze plaćanja troškova postupka ili joj je odobrena postupovna pomoć za podmirenje navedenih troškova.**

Ako sud uvaži tužbu, naređuje tuženiku da na račun državne riznice uplati udio troškova postupka od kojih je tužitelj izuzet ili koje tužitelj može platiti u ratama. Taj iznos mora biti uplaćen na račun državne riznice te je proporcionalan dijelu tužbe koja je uvažena.

Ako je sudska odluka stupila na snagu ili je sud proglasio da je sudska odluka odmah izvršiva, vjerovnik može od sudskog izvršitelja zatražiti njezino izvršenje. Ako u sudskoj odluci nije utvrđen rok za dobrovoljno izvršenje izvršne isprave, određuje ga sudski izvršitelj. Rok ne smije biti kraći od 10 dana ni dulji od 30 dana. Ako se stranka koja traži izvršenje složi, sudski izvršitelj može odrediti rok dulji od 30 dana za dobrovoljno izvršenje izvršne isprave.

#### Naknade vještaka

Osim ako sud odluči drugačije, naknade vještaka dužna je unaprijed platiti, u onoj mjeri u kojoj to naloži sud, stranka koja je podnijela tužbu u vezi s kojom su troškovi nastali. Ako obje stranke podnesu tužbu ili ako sud pozove vještaka, svaka od stranaka snosi polovinu troškova.

Vještacima se plaća satnica unutar ograničenja minimalnih i maksimalnih satnica navedenih u pravilnicima Vlade. Naknada vještaka za vještačenje veća je od minimalne satnice 10 – 40 puta. Pri utvrđivanju satnice koju je potrebno platiti, sud uzima u obzir sljedeće:

kvalifikacije vještaka;

razinu složenosti posla;

sve neizbježne troškove nastale korištenjem potrebnih sredstava;

sve posebne okolnosti u kojima je vještak obavljao traženi posao.

Nadoknađuju se i troškovi koji se odnose na pripremu i sastavljanje mišljenja vještaka, uključujući troškove pomoćnog osoblja te materijala i sredstava korištenih za istragu, do ukupnog iznosa od 20 % naknade vještaka, kao i putni troškovi i svi potrebni troškovi nastali kao rezultat sudskog postupka, prije svega troškovi hrane i smještaja.

Naknada koja se plaća vještaku i troškovi vještaka koje je potrebno nadoknaditi utvrđuju se odlukom onog suda koji je vještaka angažirao.

Vještacima se plaća naknada samo **na zahtjev**. Ako je vještak ispunio svoju obvezu, sud plaća naknadu koja mu pripada, neovisno o tome jesu li stranke u postupku platile troškove unaprijed ili im je naložena nadoknada troškova.

Cijene ispitivanja provedenih u državnoj forenzičnoj instituciji i troškovi forenzične institucije utvrđeni su Zakonom o forenzičnom ispitivanju.

Naknade i troškovi vještaka koji se odnose na provedbu stručne procjene javne forenzične institucije dio su troškova postupka, a nadoknađuje ih stranka koja izgubi spor na jednak način kao i troškove postupka.

#### Naknade prevoditelja i tumača

Honorarnim tumačima koji sudjeluju u sudskom postupku plaća se satnica za tumačenje koja je 2 – 40 puta veća od minimalne satnice u državi. Prevoditelji dobivaju naknadu po stranici prijevoda, a ona je do 20 puta veća od minimalne satnice. Minimalnu satnicu utvrđuje Vlada Republike uredbom.

Naknada koja se plaća tumačima ili prevoditeljima i troškovi koje je potrebno nadoknaditi utvrđuju se odlukom onog suda koji je tumača ili prevoditelja angažirao.

Pri utvrđivanju satnice koju je potrebno platiti, sud uzima u obzir kvalifikacije tumača ili prevoditelja, složenost posla, sve neizbježne nastale troškove i posebne uvjete u kojima su tumačenje ili prijevod bili potrebni.

Nadoknađuju se i putni troškovi tumača nastali zbog sudskog postupka i svi ostali nužni troškovi, prije svega troškovi hrane i smještaja.

Tumačima i prevoditeljima naknada se plaća samo **na zahtjev**. Sud plaća naknadu tumaču ili prevoditelju koja mu pripada, neovisno o tome jesu li stranke u postupku platile troškove unaprijed ili im je naložena nadoknada troškova.

Naknade tumača i prevoditelja dio su troškova postupka, a nadoknađuje ih stranka koja izgubi spor stranci koja dobije spor na jednak način kao i troškove postupka.

Posljednji put ažurirano: 15/12/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

### Troškovi - Irska

Na ovoj stranici dostupne su informacije o sudskim troškovima u Irskoj.

#### Regulatorni okvir kojim se uređuju naknade za usluge pravnih stručnjaka

##### Pravni zastupnici

Osnove za plaćanje naknada pravnim zastupnicima mogu se kategorizirati na parnične postupke (tj. savjetovanje i zastupanje u parnicama pred sudom ili arbitrom) i izvanparnične postupke. Kad je riječ o parničnim postupcima, troškovi se mogu dalje kategorizirati kao troškovi pravnog zastupnika i stranke (tj. troškovi koje stranka plaća svojem pravnom zastupniku) i troškovi stranke (tj. troškovi koji se dosuđuju jednoj stranci u postupku na teret druge stranke u tom postupku).

##### Parnični postupci

###### Glavno primarno zakonodavstvo\*

Zakon o odvjetnicima i pravnim zastupnicima iz 1849.

Zakon o odvjetnicima i pravnim zastupnicima iz 1870.

članak 68. Zakona o pravnim zastupnicima (izmijenjen) iz 1994.

članak 94. Zakona o sudovima iz 1924.

članak 78. Zakona o sudovima iz 1936.

točka 8. Priloga VIII. Zakonu o sudovima (dopunske odredbe) iz 1961.

članak 17. Zakona o sudovima iz 1981.

članak 14. Zakona o sudovima iz 1991.

članak 68. Zakona o pravnim zastupnicima (izmijenjen) iz 1994.

članci 27. i 46. Zakona o sudovima i sudskim službenicima iz 1995.

#### **Glavno sekundarno zakonodavstvo\***

pravila iz točki 4. i 6. te točke 14. podtočke 3. Naloga 22. pravilo iz točke 1.A Naloga 27., Nalog 99. i Dodatak W Pravilniku o višim sudovima

pravila iz točaka 14., 15. i 21. Naloga 15. i Nalog 66. Pravilnika o regionalnom sudu

nalozi 51. i 52. te Prilog E Pravilnika o okružnom sudu

#### **Sudska praksa**

odluke sudova kojima se tumači predmetno zakonodavstvo

#### **Izvanpamični postupci**

##### **Glavno primarno zakonodavstvo\***

Zakon o naknadama pravnih zastupnika iz 1881.

Glavno sekundarno zakonodavstvo\*:

Opći nalog o naknadama pravnih zastupnika iz 1884.

Opći nalog o naknadama pravnih zastupnika iz 1960.

Opći nalog o naknadama pravnih zastupnika iz 1964.

Opći nalog o naknadama pravnih zastupnika iz 1970.

Opći nalog o naknadama pravnih zastupnika iz 1972.

Opći nalog o naknadama pravnih zastupnika iz 1978.

Opći nalog o naknadama pravnih zastupnika iz 1982.

Opći nalog o naknadama pravnih zastupnika iz 1984.

Opći nalog o naknadama pravnih zastupnika iz 1986.

pravila iz točaka 210. i 239. Pravilnika o zemljišnim knjigama iz 1972.

#### **Sudska praksa**

odluke sudova kojima se tumači predmetno zakonodavstvo

\* Upućivanja na zakonodavstvo odnose se na zakon, nalog ili pravilnike kako su izmijenjeni. Zakonodavstvo nakon 1922. može se pregledati u [Knjizi irskog statuta na internetu](#) i na internetskim stranicama [parlamentarnih domova Oireachtasa](#).

#### **Pravnici**

Pojam „pravnici“ obuhvaća dvije kategorije pravnika u irskom pravnom sustavu, tj. pravne zastupnike (*solicitors*) i odvjetnike (*barristers*).

#### **Odvjetnici**

Naknade odvjetnicima smatraju se troškovima pravnog zastupnika kojem se fakturiraju i kao takve smatraju se troškom pravnog zastupnika te su uređene zakonodavstvom o naknadama pravnim zastupnicima i odlukama sudova o iznosima koje treba platiti za odvjetničke naknade: vidjeti posebno članak 27. Zakona o sudovima i sudskim službenicima iz 1995. i Kelly v. Breen [1978] I.L.R.M. 63; Država (Gallagher Shatter & Co.) v. de Valera [1991] 2 I.R. 198; u Superquinn v. Bray U.D.C. (br. 2) [2001] 1 I.R. 459.

#### **Sudski izvršitelji**

Naknade službenika grofovijskog suda, sudskog dostavljača i sudskog izvršitelja za izvršenje sudskih naloga uređene su Nalogom o naknadama i troškovima službenika grofovijskog suda iz 2005. i uključuju odredbe o naknadama za podnošenje naloga za izvršenje i pljenidbu, putne troškove, premještanje i skladištenje/čuvanje zaplijenjene robe ili stoke.

#### **Advokati (Advocates)**

U irskom pravnom sustavu ne postoji odvojena kategorija pravnika koja se naziva „advokat“ (*advocate*).

#### **Fiksni troškovi**

##### **Fiksni troškovi u građanskim postupcima**

##### **Fiksni troškovi za pamične stranke u građanskim postupcima**

Uz iznimku troškovnih stavaka utvrđenih u pravilu iz točke 1.A podtočke 3. i u pravilu iz točke 9. Naloga 27. (troškovi koje plaća stranka koja dostavlja podnesak nakon što je druga stranka podnijela zahtjev za donošenje presude zbog nepodnošenja tog podneska) i Dodatku W Pravilniku o višim sudovima i Prilogu E Pravilniku o okružnom sudu, troškovne stavke općenito su diskrecijske naravi.

Troškovi uključuju i isplate poput sudskih pristojbi, koje su utvrđene nalogima Vrhovnog i Visokog suda, regionalnog suda odnosno okružnog suda.

Dodatne informacije dostupne su na internetskoj stranici [tarife sudskih pristojbi](#).

##### **Faza građanskog postupka u kojoj fikсни troškovi moraju biti plaćeni**

U predmetima u kojima se primjenjuje pravilo iz točke 1.A podtočke 3. i pravilo iz točke 9. Naloga 27. (troškovi koje plaća stranka koja dostavlja podnesak nakon što je druga stranka podnijela zahtjev za donošenje presude zbog nepodnošenja tog podneska), troškovi se naplaćuju nakon odbijanja zahtjeva za donošenje presude zbog neosnovanosti predmetnog zahtjeva.

Stavke troškova utvrđene u Dodatku W Pravilniku o višim sudovima nadoknađuje:

pravni zastupnik od stranke na temelju dostavljenog troškovnika mjesec dana nakon primitka računa ako stranka u tom roku nije zatražila odmjeravanje (procjenu) računa (članak 2. Zakona o odvjetnicima i pravnim zastupnicima iz 1849.). Međutim, stranka u svakom slučaju može u roku od dvanaest mjeseci od primitka računa zatražiti i dobiti procjenu troškova. Nakon isteka dvanaest mjeseci ili nakon plaćanja iznosa računa sud može, ako se čini da to zahtijevaju posebne okolnosti slučaja, poslati račun na procjenu pod uvjetom da se zahtjev sudu podnese u roku od dvanaest kalendarskih mjeseci nakon plaćanja kad se jednoj stranci dosude troškovi na teret druge stranke, nadoknađuju se izdavanjem potvrde o odmjeravanju troškova ili u skladu s bilo kojim sporazumom o plaćanju postignutim između stranaka.

Stavke troškova utvrđene u Prilogu E Pravilnika okružnog suda plaća:

kod presude zbog ogluhe stranka koja je propustila poduzeti radnju za sudjelovanje u postupku na temelju donesene presude zbog ogluhe kad je riječ o ostalim troškovima, stranka kojoj je sud naložio plaćanje troškova na temelju donesene odluke suda o takvim troškovima.

##### **Fiksni troškovi u kaznenim postupcima**

##### **Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima**

U kaznenim postupcima nema fiksnih troškova. U kaznenim postupcima ne naplaćuju se sudske pristojbe.

(Okružni sud u skraćenom kaznenom postupku može stranci, osim Ravnatelju javnog tužiteljstva ili policijskom službeniku koji vrši kazneni progon, naložiti plaćanje troškova. Regionalni sud i Središnji kazneni sud (sudovi koji su nadležni za suđenje na temelju podignute optužnice) imaju diskrecijsko pravo dosuditi troškove:

u slučaju oslobađajuće presude (protiv te odluke može se podnijeti žalba Kaznenom žalbenom sudu)

ako optužnica sadržava nepotrebni sadržaj ili je nepotrebno preopširna ili ima materijalne nedostatke

ako se suđenje odgađa zbog izmjene optužnice ili

ako se vodi odvojeno suđenje po točki optužnice).

#### **Fiksni troškovi u postupcima pred Ustavnim sudom**

##### **Fiksni troškovi za stranke u postupcima pred Ustavnim sudom**

Nadležnost u postupcima pred Ustavnim sudom ograničena je na Visoki sud i Vrhovni sud. Na takve postupke ne primjenjuje se posebni sustav troškova ili pristojbi. Fiksni troškovi koji su dopušteni u takvim postupcima predviđeni su u Dodatku W Pravilniku o višim sudovima. Plaćaju se sudske pristojbe koje su utvrđene Nalogom za plaćanje pristojbi Vrhovnog i Visokog suda.

Dodatne informacije dostupne su na stranici [tarife sudskih pristojbi](#).

##### **Faza postupka pred Ustavnim sudom u kojoj je potrebno platiti fiksne troškove**

Sudske pristojbe općenito se plaćaju pri podnošenju predmetnog dokumenta.

##### **Prethodne informacije koje su pravni zastupnici dužni navesti**

###### **Prava i obveze stranaka**

U članku 68. Zakona o pravnim zastupnicima (izmijenjen) iz 1994. propisano je:

„68.– (1) Nakon primanja uputa za pružanje pravnih usluga stranci ili što je prije moguće nakon toga pravni zastupnik dostavlja stranci u pisanom obliku podatke o:

stvarnim troškovima, ili

ako navođenje podataka o stvarnim troškovima s obzirom na okolnosti nije moguće ili praktično, o procjeni troškova (što je moguće bliže stvarnim troškovima), ili

ako navođenje podataka o stvarnim troškovima ili procjena takvih troškova s obzirom na okolnosti nije moguća ili praktična, o osnovi na temelju koje će pravni zastupnik ili njegovo društvo naplatiti naknadu za pružanje takvih pravnih usluga i, ako te pravne usluge uključuju parnični postupak, pojedinosti u pisanom obliku o okolnostima u kojima se od stranke može tražiti da plati troškove bilo kojoj drugoj stranci ili strankama te o okolnostima, ako postoje, u kojima stranka neće biti u potpunosti oslobođena odgovornosti za podmirivanje troškova koji će nastati za pravnog zastupnika te stranke za predmetne usluge za iznos, ako postoji, troškova koji je u parničnom postupku naplaćen od bilo koje druge stranke ili stranaka (ili bilo kojeg osiguravatelja te stranke ili stranaka).

Pravni zastupnik ne smije zastupati stranku u vezi s bilo kojim parničnim postupkom (koji nije u vezi s postupkom u kojem se potražuje samo naplata duga ili koji se odnosi na likvidirano potraživanje) tako da se svi troškovi koji se naplaćuju stranci ili neki njihov dio izračunavaju kao određeni postotak ili udio u bilo kojoj naknadi štete ili drugom novčanom iznosu koji mogu biti isplaćeni stranci ili joj dospjeti na naplatu, a bilo koji troškovi koji su u suprotnosti s ovim stavkom neizvršivi su u bilo kojem postupku pokrenutom protiv predmetne stranke radi naplate takvih troškova.

Pravni zastupnik ne smije umanjiti ili prisvojiti bilo koji iznos u vezi sa svim ili bilo kojim dijelom njegovih troškova od iznosa bilo kakve naknade štete ili drugog novčanog iznosa koji dospije na naplatu za stranku tog pravnog zastupnika, a koji proizlaze iz bilo kojeg parničnog postupka koji je pravni zastupnik vodio u ime te stranke.

Stavak 3. ovog članka ne primjenjuje se tako da pravnog zastupnika sprečava da u bilo kojem trenutku postigne sporazum sa strankom da će mu se u ime troškova isplatiti iznos iz bilo koje naknade štete ili drugog novčanog iznosa, koji mogu biti isplaćeni stranci ili joj dospjeti na naplatu, a koji proizlaze iz bilo kojeg parničnog postupka koji su pravni zastupnik ili njegovo društvo vodili u ime te stranke.

Sporazum iz stavka 4. ovog članka moći će se izvršiti protiv stranke pravnog zastupnika samo ako je sastavljen u pisanom obliku i uključuje procjenu (što je moguće bliže) iznosa za koji pravni zastupnik osnovano vjeruje da bi se mogao naplatiti od bilo koje druge stranke ili stranaka (ili bilo kojeg osiguravatelja te stranke ili stranaka) u pogledu troškova pravnog zastupnika ako njegova stranka primi bilo kakvu naknadu štete ili drugi novčani iznos koji proizlaze iz takvog parničnog postupka.

Bez obzira na bilo koju drugu pravnu odredbu u tom smislu pravni zastupnik dužan je, što je prije moguće nakon završetka parničnog postupka koji vodi u ime stranke, u troškovniku koji dostavlja stranci prikazati:

sažetak pravnih usluga pruženih stranci u vezi s parničnim postupkom

ukupan iznos naknade štete ili drugih novčanih sredstava proizašlih iz parničnog postupka koje je stranka naplatila

pojedinosti o svim troškovima ili bilo kojem njihovu dijelu koje je pravni zastupnik u ime svoje stranke naplatio od bilo koje druge stranke ili stranaka (ili bilo kojeg osiguravatelja te stranke ili stranaka)

odvojeno iznose u troškovniku koji se odnose na pristojbe, izdatke, isplate i troškove nastale ili koji proizlaze u vezi s pružanjem takvih pravnih usluga.

Ovim se člankom ni na koji način ne sprečava bilo koja osoba u ostvarivanju bilo kojeg postojećeg zakonskog prava da od pravnog zastupnika zahtijeva da podnese troškovnik na procjenu, neovisno o tome je li to na osnovi odnosa između stranaka ili na osnovi odnosa pravnog zastupnika i njegove stranke, niti se ograničavaju prava bilo koje osobe ili društva u skladu s člankom 9. ovog Zakona.

Ako je pravni zastupnik stranci izdao troškovnik u vezi s pružanjem pravnih usluga te stranka ospori iznos troškovnika (ili bilo koji njegov dio), pravni zastupnik dužan je:

poduzeti sve odgovarajuće korake da se stvar riješi sporazumom sa strankom i

obavijestiti stranku u pisanom obliku o:

i) pravu stranke da od pravnog zastupnika zahtijeva da podnese troškovnik ili bilo koji njegov dio procjenitelju troškova postupka Visokog suda radi procjene na osnovi odnosa odvjetnika i vlastite stranke i

ii) pravu stranke da podnese prigovor Društvu prema članku 9. ovog Zakona da joj je izdan troškovnik za koji tvrdi da je previsok.

U ovom članku „troškovi” uključuju pristojbe, izdatke, isplate i troškove.

Odredbe ovog članka primjenjuju se bez obzira na odredbe Zakona o odvjetnicima i pravnim zastupnicima (Irska) iz 1849. i Zakona o odvjetnicima i pravnim zastupnicima iz 1870.”

U točki 12.6. Kodeksa ponašanja Općeg vijeća Irske odvjetničke komore propisano je:

„12.6. Nakon primanja uputa za pružanje pravnih usluga ili što je prije moguće nakon toga odvjetnik na zahtjev upućujućeg pravnog zastupnika ili stranke u slučaju pristupa u okviru Programa izravnog profesionalnog pristupa dostavlja podatke u pisanom obliku te potvrđuje:

stvarne troškove, ili



ako navođenje podataka o stvarnim troškovima s obzirom na okolnosti nije moguće ili praktično, procjenu troškova (što je moguće bliže stvarnim troškovima), ili

ako navođenje podataka o stvarnim troškovima ili procjena takvih troškova s obzirom na okolnosti nisu mogući ili praktični, osnovu za naplatu troškova. O obliku svakoga takvog podatka odlučuje svaki odvjetnik po slobodnoj ocjeni.”

#### **Vrste troškova**

#### **Gdje mogu pronaći informacije o troškovima u Irskoj?**

Informacije su dostupne na internetskim stranicama [Ureda procjenitelja troškova postupka](#) zajedno s literaturom za preuzimanje.

#### **Na kojim su jezicima dostupne informacije o troškovima u Irskoj?**

Informacije o troškovima u Irskoj dostupne su na engleskom jeziku.

#### **Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?**

U članku 7. stavku 1. Zakona o sudskoj rastavi i reformi obiteljskog prava iz 1989. propisano je da sud, kad se podnese zahtjev za donošenje odluke o sudskoj rastavi, razmatra mogućnost pomirenja predmetnih bračnih drugova i, u skladu s tim, može u bilo kojem trenutku odgoditi postupak kako bi se bračnim drugovima pružila mogućnost da, ako oboje to žele, razmotre međusobno pomirenje uz pomoć treće strane ili bez takve pomoći.

Člankom 7. stavkom 3. predviđa se mogućnost da sud odgodi postupak kako bi se bračnim drugovima pružila mogućnost da, ako oboje to žele, postignu sporazum o uvjetima rastave, uz pomoć treće strane ili bez takve pomoći i u mjeri u kojoj je to moguće.

Stavci 1. i 3. članka 8. Obiteljskog zakona (o razvodu) iz 1996. sadržavaju slične odredbe o postupku razvoda.

U člancima 15. i 16. Zakona o građanskoj odgovornosti i sudovima iz 2004. predviđen je postupak mirenja u sporovima o tjelesnim ozljedama.

Pravilo iz točke 6. podtočke 1. podpodtočke xiii. Naloga 63A i pravilo iz točke 6. podtočke 1. podpodtočke xiii. Naloga 63B omogućuju sucu s trgovačke liste i sucu u postupcima tržišnog natjecanja na Visokom sudu da, na zahtjev bilo koje stranke ili na vlastiti prijedlog, postupak ili odlučivanje o bilo kojem spornom pitanju odgodi na vrijeme od najviše dvadeset i osam dana ako smatra da strankama treba ostaviti vremena za razmatranje treba li takav postupak ili pitanje uputiti na postupak mirenja, posredovanja ili arbitraže i, ako stranke odluče tako, da produži rok kako bi stranka mogla postupiti u skladu s bilo kojom odredbom pravila suda ili bilo kojim sudskim nalogom.

Dodatne informacije o mirenju dostupne su na internetskim stranicama [Agencije za obiteljsku potporu](#).

#### **Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju različitih postupaka?**

Dodatne informacije možete pronaći u [godišnjim izvješćima sudske službe](#).

#### **Porez na dodanu vrijednost**

#### **Gdje se mogu dobiti te informacije? Koje su primjenjive stope?**

Pogledajte internetske stranice [Irske porezne i carinske službe](#).

#### **Pravna pomoć**

#### **Primjenjivi dohodovni prag u građanskom pravosuđu**

Raspoloživi dohodovni prag u građanskim predmetima iznosi 18 000 EUR nakon umanjena za fiksne naknade za uzdržavane članove obitelji, smještaj, porez i plaćanje socijalnog osiguranja.

Dodatne informacije možete pronaći na internetskim stranicama [Odjela za pravosuđe, jednakost i zakonodavnu reformu](#) i na internetskim stranicama [Odbora za pravnu pomoć](#).

#### **Primjenjivi dohodovni prag za tuženike u kaznenim postupcima**

[Program kaznenopravne pomoći](#) kojim upravlja Odjel za pravosuđe, jednakost i zakonodavnu reformu predviđa da se u određenim okolnostima može odobriti besplatna pravna pomoć za obranu osobe koja nema dovoljno sredstava u kaznenom postupku. Ne postoji postavljeni dohodovni prag. Optužena osoba ima pravo na to da je sud pred kojim se pojavljuje obavijesti o mogućem pravu na pravnu pomoć. Odobravanje pravne pomoći omogućuje podnositelju u pripremi i iznošenju obrane ili podnošenju žalbe pravo na usluge pravnog zastupnika i, u određenim okolnostima, do dva branitelja. Sudovi su preko pravosuđa odgovorni za dodjelu pravne pomoći. Zahtjev za pravnu pomoć može se podnijeti sudu:

osobno ili

preko pravnog zastupnika podnositelja zahtjeva ili

dopisom tajniku suda.

Podnositelj zahtjeva za pravnu pomoć mora, na način koji je prihvatljiv za sud, dokazati da njegova sredstva nisu dovoljna da bi sam mogao platiti pravnu pomoć. To je isključivo pitanje diskrecijskog prava svakog suda i nije uređeno nikakvim smjernicama financijske prihvatljivosti. Sud se isto tako mora uvjeriti da je zbog „ozbiljnosti optužnice” ili „iznimnih okolnosti” nužno u interesu pravde da podnositelj zahtjeva ima pravnu pomoć. Međutim, kad je riječ o optužnici za ubojstvo ili o žalbi protiv odluke Kaznenog žalbenog suda o kojoj odlučuje Vrhovni sud, besplatna pravna pomoć odobrava se samo ako osoba nema dovoljno sredstava.

Sud može zatražiti da podnositelj zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć ispuni izjavu o sredstvima. Ako podnositelj zahtjeva svjesno daje lažne izjave ili prikrije materijalne činjenice u svrhu dobivanja pravne pomoći, čini kazneno djelo. Za takvo kazneno djelo predviđena je novčana kazna ili kazna zatvora ili oboje.

#### **Primjenjivi dohodovni prag za žrtve u kaznenim postupcima**

Ne postoji raspoloživi dohodovni prag kad je riječ o podnositeljima prijave u određenim predmetima seksualnog nasilja koji se prijave za pravnu pomoć

Odboru za pravnu pomoć u kaznenim predmetima u kojima obrana na sudu ističe ranije spolno ponašanje podnositelja prijave.

#### **Drugi uvjeti za dodjelu pravne pomoći žrtvama**

Pravna pomoć automatski se dodjeljuje podnositeljima prijave u određenim predmetima seksualnog nasilja. Bilo koja druga žrtva mora ispunjavati iste kriterije kao i opća populacija.

#### **Drugi uvjeti za dodjelu pravne pomoći tuženicima**

Nema drugih uvjeta ni posebnih pravila za maloljetnike.

#### **Sudski postupci za koje se ne plaćaju troškovi**

U nekim slučajevima postoji oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi, uključujući obiteljskopravne postupke i određene predmete koji se odnose na maloljetnike. Za sve pojedinosti o slučajevima u kojima se sudske pristojbe ne plaćaju vidjeti [naloge za pristojbe i oslobođenja](#) na internetskim stranicama sudske službe.

#### **Kad stranka koja izgubi postupak mora platiti troškove stranke koja je dobila postupak?**

Raspoređivanje troškova diskrecijsko je pravo sudova. Izvršavanje te ovlasti mora se provesti u skladu s određenim utvrđenim pravilima i načelima izvedenima iz sudske prakse sudova. Na primjer, osnovno je pravilo da troškovi ovise o ishodu postupka, tj. stranka koja izgubi spor plaća troškove stranke koja dobije spor. Međutim, to je podložno iznimkama koje ovise o okolnostima predmeta. Na primjer, stranci koja dobije spor neće se priznati svi troškovi ako

je sud ocijenio da je predmetna stranka odgodila ili nepotrebno produžila postupak ili ako je, iako je dobila spor, izgubila u odnosu na određena odvojena pitanja u predmetu. U određenim slučajevima, kao što su predmeti koji uključuju ustavna pitanja i postavljanje pitanja od javnog interesa, stranci koja izgubi spor mogu se dosuditi neki ili svi njezini troškovi.

#### **Naknade vještacima**

Kad je riječ o pravnoj pomoći u građanskim predmetima, Odbor utvrđuje raspon naknada koje upotrebljava za različite kategorije vještaka. Osim toga, Odbor zadržava diskrecijsko pravo da upotrebljava posebnu naknadu ako posebni zahtjevi predmeta iziskuju sudjelovanje određenog ili specijaliziranog vještaka. U takvim se slučajevima naknada pregovara pojedinačno s vještakom te se uzimaju u obzir složenost posla, razina potrebne stručnosti i vrijednost predmeta spora za osobu koja je dobila pravnu pomoć.

U kaznenim predmetima u kojima je izdana potvrda o pravnoj pomoći Program kaznenopravne pomoći obuhvaća primjerene i razumne troškove pravnog zastupnika obrane, uključujući naknade za vještake.

#### **Naknade prevoditeljima i tumačima**

U građanskom postupku naknade prevoditeljima ili tumačima općenito se u prvostupanjskom postupku moraju odrediti između prevoditelja/tumača i stranke u postupku. Međutim, ako na temelju sudske odluke troškove te stranke mora platiti druga stranka, naknade plaćene prevoditelju/tumaču podliježu odmjerenju (procjeni) procjenitelja troškova postupka (tj. procjenitelja pravnih troškova).

U svakom predmetu koji uključuje pravnu pomoć u građanskom postupku Odbor raspisuje javni natječaj i bira između organizacija koje se natječu.

U kaznenim predmetima u kojima je izdana potvrda o pravnoj pomoći Program kaznenopravne pomoći obuhvaća primjerene i razumne troškove pravnog zastupnika obrane, uključujući naknade za prevođenje ili tumačenje.

#### **Povezani priloz**

[Irsko izvješće o Studiji o transparentnosti troškova](#)  (400 Kb) [en](#)

Posljednji put ažurirano: 18/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### **Troškovi - Grčka**

Na ovoj se stranici nalaze informacije o pravnim troškovima u Grčkoj.

#### **Regulatorni okvir kojim se uređuju naknade pravne struke**

##### **Odvjetnici**

Naknade odvjetnika utvrđene su u članku 58. i dalje Zakona br. 4194/2013 „Odvjetnički pravilnik” (Službeni list, serija I., br. 208). U skladu s tim odredbama naknada odvjetnika određuje se putem pisanog sporazuma s njegovim glavnim obveznikom ili predstavnikom i obuhvaća dio postupka ili cijeli postupak ili određene dijelove postupka ili pravne zadatke bilo koje vrste, bili oni sudski ili izvansudski.

Ako ne postoji odgovarajući pisani sporazum kojim se određuje iznos naknade, ona se određuje na temelju vrijednosti predmeta spora (članak 63. stavak 1.), a ako se ne može procijeniti njegova novčana vrijednost, naknada se izračunava u skladu s Prilogom I. Odvjetničkom pravilniku (članak 63. stavak 2.), odnosno PRILOGOM I. / Tablicom naknada za odvjetnike u sudskom postupku.

##### **Pravni savjetnici – pravni zastupnici**

Ta se zanimanja ne razlikuju od odvjetnika.

##### **Sudski izvršitelji**

Naknade sudskih izvršitelja posebno su određene. Naknade sudskih izvršitelja utvrđene su u članku 50. Zakona br. 2318/1995 „Pravilnik sudskih izvršitelja” (Službeni list, serija I., br. 126), kako je izmijenjen člankom 2. Zakona br. 4336/2015 (Službeni list, serija I., br. 94). U skladu s tim odredbama naknade sudskih izvršitelja određuju se zajedničkom odlukom ministara financija i pravosuđa. Trenutačno je na snazi Odluka br. 21798 od 11. ožujka 2016. (Službeni list, serija II., br. 709/2016). Međutim, naknade se mogu povećati sporazumom, ovisno o složenosti zadatka.

##### **Javni bilježnici**

Naknade javnih bilježnika utvrđene su posebnim odredbama, konkretno člankom 40. Zakona br. 2830/2000, kako je izmijenjen i trenutačno na snazi.

##### **Fiksni troškovi**

#### **Fiksni troškovi u kaznenim postupcima**

##### **Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima**

Naknade odvjetnika u kaznenim postupcima utvrđene su u Odvjetničkom pravilniku (članak 58. i dalje).

##### **Faza kaznenog postupka u kojoj je potrebno platiti fiksne troškove**

Odvjetnici se s klijentima dogovaraju o tome kad će im se platiti naknade. Obično se naknade plaćaju u obrocima tijekom postupka.

##### **Fiksni troškovi u postupcima pred Ustavnim sudom**

##### **Fiksni troškovi za stranke u postupcima pred Ustavnim sudom**

Naknade pravnih stručnjaka regulirane su kako je prethodno opisano i za upravne sporove.

##### **Faza ustavnog postupka u kojoj je potrebno platiti fiksne troškove stranaka**

Odvjetnici se s klijentima dogovaraju o tome kad će im se platiti naknade. Obično se naknade plaćaju u obrocima tijekom postupka.

#### **Informacije koje su pravni zastupnici dužni navesti**

##### **Prava i obveze stranaka**

Kodeks ponašanja odvjetnika sadržava posebne obveze u pogledu toga kako odvjetnici moraju obavljati svoje dužnosti prema klijentima. Svako kršenje tih obveza povlači disciplinsku mjeru. Među tim obvezama nisu izričito navedene naknade.

##### **Izvori informacija o troškovima**

##### **Gdje mogu pronaći informacije o utvrđivanju troškova u Grčkoj?**

Informacije o naknadama odvjetnika nalaze se u Odvjetničkom pravilniku ili se mogu dobiti od odvjetničkih komora.

Informacije o naknadama javnih bilježnika mogu se dobiti od Odjela za pitanja o uredima javnih bilježnika i zemljišnoknjižnim uredima (Tmima Symvoloiografeion kai Ypothikoflakeion) Ministarstva pravosuđa ili od udruga javnih bilježnika (Symvoloiografiki Syllogoi) (pravne osobe javnog prava).

##### **Na kojim jezicima mogu dobiti informacije o utvrđivanju troškova u Grčkoj?**

Informacije o utvrđivanju troškova dostupne su samo na grčkom jeziku.

##### **Gdje mogu dobiti informacije o posredovanju/mirenju?**

Pogledajte informacije navedene na [odgovarajućoj stranici Portala](#), posebice o mirenju u Grčkoj.

##### **Gdje mogu pronaći dodatne informacije o troškovima?**

Dostupne internetske stranice s informacijama o troškovima

Ne postoje internetske stranice na kojima su navedene te informacije.

#### **Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju raznih postupaka?**

Ne postoje takve informacije za Grčku.

#### **Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom zbirnom trošku određenog postupka?**

Ne postoje informacije o zbirnim troškovima postupaka u Grčkoj.

#### **Porez na dodanu vrijednost**

##### **Kako su te informacije prikazane?**

Usluge odvjetnika podložne su plaćanju PDV-a. Relevantne informacije mogu se dobiti od nadležnog Poreznog ureda (Tmima Forologias) [Ministarstva financija](#) i od odvjetničkih komora.

##### **Koliko iznose primjenjive stope?**

24 %.

#### **Pravna pomoć**

##### **Primjenjiva gornja granica dohotka za pravnu pomoć u građanskim postupcima**

Prema članku 194. i dalje **Zakona o parničnom postupku** pravna pomoć pruža se osobama koje dokažu da ne mogu platiti troškove sudskog postupka, a da pritom ne ugroze svoju egzistenciju ili egzistenciju svoje obitelji.

Prema uvjetima iz tih članaka pravna pomoć može se pružiti i strancima i osobama bez državljanstva.

U građanski predmetima pravna pomoć odobrava se građanima s niskim dohotkom u skladu s člankom 41. i dalje Zakona br. 4689/2020. (Građani s niskim dohotkom koji imaju pravo na pravnu pomoć u građanskim ili trgovačkim predmetima građani su čiji godišnji obiteljski dohodak ne premašuje dvije trećine minimalnog godišnjeg osobnog dohotka utvrđenog važećim zakonodavstvom.) Žrtve kaznenih djela iz članka 41. stavka 3. navedenog zakona također imaju pravo na pravnu pomoć za sve kaznene ili građanske zahtjeve koje podnesu.

Pravna pomoć uključuje troškove postupka te naknade javnih bilježnika, sudskih izvršitelja i odvjetnika (članak 199. Zakona o parničnom postupku, kako je izmijenjen Zakonom br. 4055/2012).

##### **Primjenjiva gornja granica dohotka za pravnu pomoć za tuženike u kaznenim postupcima**

Prema članku 340. Zakona o kaznenom postupku tuženiku koji nema pravnog zastupnika dodjeljuje se odvjetnik s odgovarajućeg popisa lokalne odvjetničke komore.

U kaznenim predmetima pravna pomoć odobrava se građanima s niskim dohotkom u skladu sa Zakonom br. 4689/2020.

##### **Primjenjiva gornja granica dohotka za pravnu pomoć za žrtve u kaznenim postupcima**

U skladu s odredbama Zakona br. 4689/2020 pravna pomoć može se pružiti građanima država članica s niskim dohotkom, kao i državljanima trećih zemalja i osobama bez državljanstva s niskim dohotkom pod uvjetom da je njihovo pravno ili uobičajeno boravište u EU-u.

##### **Drugi uvjeti za dodjelu pravne pomoći žrtvama**

Pravna pomoć pruža se građanima država članica s niskim dohotkom, kao i državljanima trećih zemalja i osobama bez državljanstva s niskim dohotkom pod uvjetom da je njihovo pravno ili uobičajeno boravište u EU-u. Nema dodatnih uvjeta.

##### **Drugi uvjeti za dodjelu pravne pomoći tuženicima**

Ne postoje.

##### **Besplatni sudski postupci**

Ne postoje.

##### **Kad stranka koja je izgubila spor mora platiti troškove stranke koja je dobila spor?**

Kad sud donese odluku, stranka koja je izgubila spor obično mora platiti pravne troškove i izdatke stranke koja je dobila spor, ovisno o tome u kojoj je mjeri pojedina stranka dobila ili izgubila spor. Osim toga, sud taj dio odluke mora učiniti izvršivim. Izdaci i troškovi izračunavaju se u skladu s prethodno navedenim pravilima, osobito uzimajući u obzir odredbe o naknadama pravnih stručnjaka i mogućim fiksnim troškovima za stranke u građanskim postupcima. Iznos koji se tako izračuna obično je niži od stvarnih troškova.

##### **Naknade vještaka**

Vještaci određuju svoje vlastite naknade, koje se na zahtjev mogu uključiti u pravne troškove koje dosuđuje sud.

##### **Naknade prevoditelja i tumača**

Prevoditelji i tumači određuju svoje naknade, koje se na zahtjev mogu uključiti u pravne troškove koje dosuđuje sud.

#### **Druge poveznice**

- [Plenarna sjednica grčkih odvjetničkih komora](#)
- [Atenska odvjetnička komora](#)
- [Pirejska odvjetnička komora](#)
- [Solunska odvjetnička komora](#)
- [Kordinacijski odbor grčkih komora javnih bilježnika](#)
- [Solunska komora javnih bilježnika](#)
- [Kordinacijski odbor grčkih komora javnih bilježnika](#)
- [Grčki savez sudskih izvršitelja](#)

#### **Povezani dokumenti**

[Izvešće Grčke o studiji o transparentnosti troškova](#)  (849 Kb) [en](#)

Posljednji put ažurirano: 14/06/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### **Troškovi - Španjolska**

Ova stranica sadržava informacije o troškovima postupka u Španjolskoj.

- [Obiteljsko pravo – razvod](#)
- [Obiteljsko pravo – skrb nad djecom](#)
- [Obiteljsko pravo – naknada za uzdržavanje](#)
- [Trgovačko pravo – ugovori](#)
- [Trgovačko pravo – odgovornost](#)

## Regulatorni okvir kojim se uređuju naknade pravnih stručnjaka

### Odvjetnici

U Španjolskoj postoji samo jedna kategorija odvjetnika (*abogado*) koji, nakon što postanu članovi okružne odvjetničke komore (*Colegio de Abogados*), mogu sudjelovati u svim vrstama postupaka i nastupati pred svim vrstama sudova.

Odvjetnici određuju svoje naknade prema smjernicama koje objavljuje njihova odvjetnička komora. Te se smjernice temelje na općim kriterijima za sastavljanje odvjetničkih računa poput složenosti predmeta, proporcionalnosti itd., a svi ih odvjetnici moraju slijediti pri izdavanju računa.

U tim se smjernicama uvijek uzima u obzir razlika između sudova pred kojima se vodi postupak.

### Fiksni troškovi

#### Fiksni troškovi u građanskim postupcima

##### Fiksni troškovi za stranke u građanskim postupcima

Člankom 241. stavkom 1. podstavkom 1. Zakona o parničnom postupku (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) posebno su obuhvaćene naknade koje odvjetnici i pravni zastupnici (*procuradores*) naplaćuju za predmete u kojima je njihova pomoć obvezna. Te se naknade uključuju kao stavke u izračun troškova.

Zakonom o parničnom postupku propisuje se da odvjetnici određuju svoje naknade podložno pravilima kojima se uređuje njihova profesija.

Faza građanskog postupka u kojoj se moraju platiti fiksni troškovi

Stranke uvijek moraju platiti naknade svojim odvjetnicima i predujmove naknada svojim pravnim zastupnicima. Stranke na početku postupka približno znaju o kojem se iznosu radi, ali točan iznos računa utvrđuje se nakon okončanja sudskog postupka. Odvjetnici i pravni zastupnici mogu od stranaka potraživati naknadu, uključujući posebnim postupcima poput predujma naknade (*provisión de fondos*, za vrijeme postupka) ili konačnim računom (*jura de cuentas*, nakon okončanja postupka).

U praksi stranke obično plate predujam naknade i potom čekaju odluku o troškovima. U slučajevima kada druga stranka mora platiti naknade, odvjetnici i pravni zastupnici predočuju svoje naknade sudu, a nakon što on odobri te naknade, plaća ih protustranka.

Od stupanja na snagu Zakona 10/2012 mora se platiti sudska pristojba.

### Što je sudska pristojba?

Sudska pristojba nacionalni je porez koji u određenim slučajevima moraju platiti pravni subjekti zbog pokretanja sudskog postupka i upotrebe javne usluge pravosuđa. Ministarstvo financija i javne uprave odgovorno je za upravljanje tim porezom. Obveza plaćanja te pristojbe uvedena je 1. travnja 2003.

Trenutačno je uređena Zakonom 10/2012 od 20. studenoga 2012. o određenim naknadama u području pravosuđa i Nacionalnog instituta za toksikologiju i forenziku. Zakon 10/2012 izmijenjen je dvaput, prvo Kraljevskom uredbom sa zakonskom snagom 3/2013 od 22. veljače 2013., a kasnije Kraljevskom uredbom sa zakonskom snagom 1/2015 od 27. veljače 2015. Glavna promjena uvedena drugom izmjenom bilo je ukidanje sudskih pristojbi za fizičke osobe u svim vrstama postupaka pred svim sudovima i tijelima – fizičke osobe bile su dužne plaćati sudske pristojbe od stupanja na snagu Zakona 10/2012.

### Predmeti u kojima je plaćanje te pristojbe obvezno (naplativi događaj)

Na temelju članka 1. Zakona 10/2012, pristojba za izvršavanje sudske ovlasti u parničnim, upravnim (*contencioso-administrativo*) i radnim sporovima nacionalna je pristojba koja se jedinstveno naplaćuje na cijelom području Španjolske u okolnostima propisanim tim zakonom, ne dovodeći u pitanje pristojbe i druge poreze koje naplaćuju autonomne zajednice u izvršavanju svojih financijskih ovlasti. Te se pristojbe ne mogu ubirati na isti napolativi događaj.

Na temelju članka 2. napolativi događaj za pristojbu jest izvršavanje sudske ovlasti uslijed sljedećih postupaka:  
podnošenja tužbe u bilo kojoj vrsti postupka za deklaratornu presudu te u postupcima za izvršenje izvršivih izvansudskih instrumenata u parničnim postupcima, podnošenja protuzahjeva te početnog zahtjeva za postupak naplate novčanih potraživanja i postupak europskog platnog naloga;

podnošenja zahtjeva za likvidaciju i povezanih zahtjeva u stečajnom postupku;

pokretanja postupka u predmetima pred upravnim sudovima;

podnošenja izvanredne žalbe zbog povrede postupka u parničnom postupku;

podnošenja žalbi (*apelación* ili *casación*) u predmetima pred građanskim i upravnim sudovima;

podnošenja žalbi (*suplicación* ili *casación*) u radnim sporovima;

prigovora na izvršenje sudskih instrumenata.

### Tko je obavezan platiti sudske pristojbe?

U članku 3. navodi se da je svatko tko pokrene izvršavanje sudske ovlasti koje rezultira napolativim događajem obavezan platiti pristojbu.

Za potrebe prethodnog stavka smatra se da je pojedinačni napolativi događaj nastao kada dokument kojim se pokreće postupak koji predstavlja napolativi događaj obuhvaća nekoliko glavnih pravnih radnji koje ne proizlaze iz istog instrumenta. U tom slučaju iznos pristojbe izračunava se zbrajanjem iznosa svih objedinjenih pravnih radnji.

Pristojbu može platiti pravni zastupnik (*procurador*) ili odvjetnik (*abogado*) u ime i za račun poreznog obveznika, posebno ako potonji nema boravište u Španjolskoj. Nerezident ne mora pribaviti porezni identifikacijski broj radi samoprocjene. Ni pravni zastupnik ni odvjetnik ne snose poreznu obvezu za to plaćanje.

Iznimke:

Iznimke za kategorije pravnih radnji:

podnošenje tužbe i podnošenje kasnijih žalbi koje uključuju postupke posebno utvrđene za zaštitu temeljnih prava i javnih sloboda te podnošenje žalbi protiv postupanja izbornog povjerenstva;

dobrovoljno dužnikovo podnošenje zahtjeva za stečaj;

podnošenje početnog zahtjeva za postupak za platni nalog i zahtjeva za presudu u vezi s potraživanjem predmetnog iznosa, ako taj iznos ne premašuje 2000 EUR. Ta se iznimka ne primjenjuje kada se zahtjev u tim postupcima temelji na dokumentu koji ima oblik izvansudskog naloga za izvršenje na temelju članka 517. Zakona o parničnom postupku (Zakon 1/2000 od 7. siječnja 2000.);

pokretanje postupka pred upravnim sudom zbog propusta uprave da odgovori ili njezina nedjelovanja;

podnošenje tužbe za izvršenje odluka Potrošačkog arbitražnog odbora (*Juntas Arbitrales de Consumo*);

tužbe koje, podložno odobrenju Trgovačkog suda (*Juez de lo Mercantil*), podnosi stečajni upravitelj u interesu stečajne imovine;

postupci za sudske podjelu imovine, osim u slučajevima kada se izjavi prigovor ili postoji spor u vezi s uključivanjem ili isključivanjem imovine. Pristojbu plaća protustranka za raspravu te za iznos koji je predmet spora ili za iznos koji proizlazi iz raspodjele imovine; ako obje stranke izjave prigovor, svakoj se naplaćuje njihov iznos.

Iznimke za kategorije osoba:

fizičke osobe;

pravni subjekti koji imaju pravo na pravnu pomoć i mogu dokazati da ispunjavaju zakonske zahtjeve;

Ured javnog tužitelja (*Ministerio Fiscal*);

opća državna uprava te opća uprava autonomnih zajednica, lokalna tijela i sva javna tijela u njihovoj nadležnosti;

Španjolski parlament i zakonodavne skupštine autonomnih zajednica.

## **Fiksni troškovi u kaznenim postupcima**

### **Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima**

To je pitanje uređeno Zakonom o parničnom postupku.

Svaka osoba optužena za počinjenje kažnjivog djela, uhićena osoba ili osoba na koju se primjenjuje bilo kakva druga mjera predostrožnosti ili osoba kojoj se sudi može ostvariti pravo na obranu u postupku, neovisno o vrsti postupka, čim dozna za taj postupak i bude na odgovarajući način obaviještena o tom pravu. Kako bi ostvarile to pravo, stranke mora zastupati pravni zastupnik (*procurador*) i braniti odvjetnik (*abogado*), kojeg imenuje sud ako ga dotične stranke nisu same imenovale i to zatražile, a u svakom slučaju ako stranke nisu pravno sposobne to učiniti.

Osobe koje su stranke u postupku, a čije pravo na pravnu pomoć nije priznato, moraju platiti naknade pravnim zastupnicima koji ih zastupaju, naknade odvjetnicima koji ih brane, naknade vještacima koji svjedoče na njihov zahtjev te troškove svjedoka koji se pojave na sudu ako su vještaci i svjedoci zbog svjedočenja podnijeli zahtjev za naknadu troškova, a sud je takav zahtjev odobrio.

Nisu dužne platiti druge troškove postupka tijekom postupka ili nakon njegova okončanja, osim ako im to naloži sud.

Svaki pravni zastupnik kojeg imenuju stranke u postupku i koji ih pristane zastupati dužan je platiti naknade odvjetnicima koje su stranke imenovale da ih brane.

Stranke koje imaju pravo na pravnu pomoć isto tako mogu prema vlastitom odabiru imenovati odvjetnika i pravnog zastupnika. Međutim, u tom slučaju stranke su dužne platiti njihove naknade, kao i u slučaju stranaka koje nemaju pravo na pravnu pomoć, osim ako se slobodno imenovani pravni stručnjaci odreknu svojih naknada kako je predviđeno u članku 27. Zakona o pravnoj pomoći (*Ley de Asistencia Jurídica Gratuita*).

### **Faza kaznenog postupka u kojoj se moraju platiti fiksni troškovi**

Stranke su uvijek dužne platiti račune koji su izdani nakon okončanja postupka. Troškovi se ne plaćaju unaprijed kad su uključeni odvjetnici koje je imenovao sud jer se troškovi pokrivaju u okviru pravne pomoći.

Treba napomenuti da se vrlo često upotrebljavaju odvjetnici koje imenuje sud. Stoga, ako stranke imaju pravo na pravnu pomoć, odvjetničke naknade ne plaćaju one, nego država, osim ako se njihovo financijsko stanje poboljša u razdoblju od tri godine (stranke obično ništa ne plaćaju).

### **Prethodne informacije koje su pravni zastupnici obvezni pružiti**

#### **Prava i obveze stranaka**

Kao zastupnik stranke, pravni zastupnik (*procurador*) obavezan je obavijestiti stranku o svim koracima u postupku.

Odvjetnik i pravni zastupnik obvezni su obavješćivati stranku toliko često koliko to stranka zatraži.

#### **Troškovi**

#### **Gdje mogu pronaći informacije o troškovima u Španjolskoj?**

Ne postoje posebne internetske stranice na kojima se mogu pronaći informacije o troškovima pravnih postupaka u Španjolskoj. Ipak, postoje internetske stranice, poput internetskih stranica odvjetničkih komora, na kojima se nalaze informacije o naknadama njihovim članovima.

#### **Na kojim su jezicima dostupne informacije o troškovima u Španjolskoj?**

Informacije su obično dostupne na španjolskom. Isto je tako moguće pronaći informacije na službenim jezicima autonomnih zajednica.

Na nekim se internetskim stranicama određene informacije pružaju i na engleskom jeziku.

#### **Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?**

Registar izmiritelja i ustanova za mirenje (*Registro de Mediadores e Instituciones de Mediación*) baza je podataka koja je besplatno dostupna javnosti na internetskim stranicama Ministarstva pravosuđa. U registru se objavljuju podaci o profesionalnim izmiriteljima i ustanovama za mirenje kako bi se javnosti olakšao pristup tom obliku rješavanja sporova.

Njegovim pretraživačima možete pristupiti putem sljedećih poveznica:

 <https://remediabuscador.mjusticia.gob.es/remediabuscador/RegistroMediador>

 <https://remediabuscador.mjusticia.gob.es/remediabuscador/RegistroInstitucion>

#### **Mirenje**

Bez obzira kako ga nazvali, mirenje je oblik rješavanja sporova u kojem dvije ili više stranaka dobrovoljno pokušavaju postići dogovor, uz pomoć izmiritelja.

#### **Izmiritelj**

Izmiritelji mogu biti fizičke osobe ako u potpunosti ostvaruju svoja građanska prava, pod uvjetom da to nije isključeno zakonodavstvom kojemu mogu podlijetati pri obavljanju svoje profesije.

Pravni subjekti koji pružaju usluge mirenja, bez obzira na to jesu li profesionalna društva ili bilo koja druga vrsta pravnog subjekta propisana zakonom, moraju za izmiritelja odrediti fizičku osobu koja ispunjava sve zakonom utvrđene kriterije.

#### **Kako postati izmiritelj?**

Izmiritelj mora imati službenu sveučilišnu diplomu ili završeno napredno strukovno osposobljavanje, kao i posebno osposobljavanje stečeno na temelju jednog ili više posebnih tečajeva završenih u odgovarajućoj akreditiranoj ustanovi, koji će vrijediti za provođenje postupaka mirenja bilo gdje u zemlji.

Izmiritelji moraju ugovoriti osiguranje ili jednakovrijedno jamstvo koje pokriva građanskopravnu odgovornost proizašlu iz njihove intervencije u sukobe koji se nastoje riješiti mirenjem.

#### **Stečajni izmiritelj**

Stečajni izmiritelj (*mediador concursal*) fizička je osoba koja ispunjava uvjete za izmiritelja i one koji su utvrđeni u članku 27. stavku 1. Stečajnog zakona 22 /2003 (*Ley Concursal*) od 9. srpnja 2003. za stečajne upravitelje. Stečajni izmiritelje mogu imenovati javni bilježnici ili voditelji registara trgovačkih društava u sporazumima o izvansudskom plaćanju iz glave X. Stečajnog zakona. Pravni subjekti mogu isto tako biti stečajni izmiritelji pod uvjetom da u stečajnom postupku sudjeluju putem fizičke osobe koja ispunjava prethodno navedene uvjete.

#### **Ustanova za mirenje**

Ustanove za mirenje španjolski su ili strani javni ili privatni subjekti i društva javnog prava čija je svrha promicanje mirenja. Te ustanove olakšavaju pristup mirenju i upravljanje njime, što uključuje imenovanje izmiritelja, koje se mora provesti transparentno. Ako njihova svrha uključuje i arbitražu, moraju donijeti mjere kojima se osigurava odvojenost tih dviju aktivnosti.

Ustanove za mirenje ne mogu izravno pružati uslugu mirenja, niti njihovo sudjelovanje u mirenju može biti veće od onoga što je predviđeno zakonom.

#### **Porez na dodanu vrijednost**

##### **Gdje se mogu dobiti te informacije?**

Španjolska porezna uprava (*Agencia Tributaria*) pruža te informacije na svojim  [internetskim stranicama](#).

##### **Koje su primjenjive stope?**

Španjolska porezna uprava pruža te informacije na svojim  [internetskim stranicama](#).

#### **Pravna pomoć**

##### **Što je pravna pomoć?**

Na temelju članka 119. španjolskog Ustava, pravna pomoć jest postupak kojim se osobama koje mogu dokazati da ne posjeduju dostatna financijska sredstva dodjeljuje niz pogodnosti koje se uglavnom sastoje od oslobođanja plaćanja naknada odvjetnicima i pravnim zastupnicima te troškova koji proizlaze iz svjedočenja vještaka, jamstava itd.

Općenito, pravo na pravnu pomoć uključuje sljedeće pogodnosti:

besplatno savjetovanje i upute prije početka postupka;

pristup uhićene osobe ili zatvorenika odvjetniku;

besplatnu obranu i zastupanje po odvjetniku i pravnom zastupniku tijekom sudskog postupka;

besplatnu objavu obavijesti i oglasa koje se mora objaviti u službenim glasilima tijekom postupka;

oslobođenje od plaćanja pologa za podnošenje žalbi;

besplatnu pomoć vještaka tijekom postupka;

besplatnu nabavu preslika, svjedočenja, instrumenata i javnobilježničkih potvrda;

80 % smanjenja naknada za određene javnobilježničke radnje;

80 % smanjenja naknada za određene radnje izvršene u vezi sa zemljišno-knjižnim i trgovačkim registrom.

Samo za prekogranične sporove (nakon izmjene Zakona o pravnoj pomoći Zakonom 16/2005 od 18. srpnja 2005., čime je usklađen s Direktivom 2003/8/EZ) prethodno navedenim pravima dodane su sljedeće stavke:

usluge usmenog prevođenja;

prevođenje dokumenata;

putni troškovi ako se zahtijeva osobna nazočnost osobe;

odvjetnička obrana i zastupanje po pravnom zastupniku čak i kad to nije potrebno ako sud to zahtijeva kako bi se zajamčila jednakost stranaka.

#### **Tko može zatražiti pravnu pomoć?**

Općenito, pravnu pomoć mogu zatražiti građani koji su uključeni ili će pokrenuti bilo kakvu vrstu pravnog postupka i koji ne posjeduju dostatna financijska sredstva za vođenje spora.

Smatra se da fizičke osobe ne posjeduju dostatna sredstva kada mogu dokazati da sve stavke njihovih godišnjih sredstava i prihoda, izračunane po domaćinstvu, ne premašuju dvostruku vrijednost javnog indeksa prihoda (*Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples*, IPREM) koji se primjenjuje u trenutku podnošenja zahtjeva.

Kako bi pravni subjekti ispunili uvjete za pravnu pomoć, njihova oporeziva osnovica za porez na dobit mora biti niža od iznosa koji je jednak trostrukoj vrijednosti godišnjeg izračuna za IPREM.

U svakom slučaju, u obzir će se uzeti svi vanjski znakovi kojima se dokazuje stvarna financijska sposobnost podnositelja zahtjeva.

Postoje iznimke za fizičke osobe na temelju invaliditeta i/ili drugih obiteljskih okolnosti kojima se omogućuje povećanje prethodno navedenih ograničenja prihoda. (Na temelju dvadeset i osme dodatne odredbe Zakona o općem državnom proračunu (*Ley de Presupuestos Generales del Estado*) za 2009., indeks IPREM za 2009. iznosio je 7381,33 EUR godišnje).

Konkretno, pravo na pravnu pomoć imaju sljedeći subjekti:

španjolski građani, državljani drugih država članica Europske unije i svi stranci s boravištem u Španjolskoj ako mogu dokazati da ne posjeduju dostatna financijska sredstva za vođenje spora;

upravna tijela i zajedničke službe sustava socijalnog osiguranja;

sljedeći pravni subjekti ako mogu dokazati da ne posjeduju dostatna financijska sredstva za vođenje spora:

neprofitne organizacije;

zaklade upisane u odgovarajućem upravnom registru;

u radnim sporovima: sve zaposlene osobe i korisnici sustava socijalnog osiguranja;

u kaznenim postupcima: svi građani, uključujući strance, koji mogu dokazati da ne posjeduju dostatna financijska sredstva za vođenje spora, čak i ako nezakonito borave u Španjolskoj, imaju pravo na pravnu pomoć te besplatnu obranu i zastupanje;

u postupcima pred upravnim sudom: svi strani državljani koji mogu dokazati da ne posjeduju dostatna financijska sredstva za vođenje spora, čak i ako nezakonito borave u Španjolskoj, imaju pravo na pravnu pomoć u svim postupcima koji se odnose na zahtjeve za azil i Zakon o stranim državljanima (*Ley de la Extranjería*) (uključujući prethodni upravni postupak).

#### **Dodatne informacije**

##### **Uvjeti za dobivanje pravne pomoći**

##### **Fizičke osobe**

Sve stavke godišnjih sredstava i prihoda dotične fizičke osobe, izračunane po domaćinstvu, ne smiju premašivati dvostruku vrijednost javnog indeksa prihoda (IPREM) koji se primjenjuje u trenutku podnošenja zahtjeva.

Povjerenstvo za pravnu pomoć (*Comisión de Asistencia Jurídica Gratuita*) može iznimno odlučiti dodijeliti pravo na pravnu pomoć ako sredstva premašuju dvostruku vrijednost indeksa IPREM, ali ne premašuju četverostruku vrijednost tog indeksa, te, uzimajući u obzir okolnosti u obitelji podnositelja zahtjeva, broj uzdržavane djece ili članova obitelji, zdravstveno stanje, invaliditet, financijske obveze, troškove koji nastanu zbog pokretanja postupka ili druge okolnosti, a u svakom slučaju ako je podnositelj zahtjeva odgovoran za veliku obitelj posebne kategorije.

Stranka u sporu mora braniti svoja prava i interese.

##### **Pravni subjekti**

Pravni subjekt mora biti neprofitna organizacija ili zaklada upisana u odgovarajući upravni registar.

Oporeziva osnovica za porez na dobit mora biti niža od iznosa koji je jednak trostrukoj vrijednosti godišnjeg izračuna za IPREM.

Stupanjem na snagu Organskog zakona 1/2004 od 28. prosinca 2004. o sveobuhvatnim zaštitnim mjerama protiv rodno uvjetovanog nasilja (*Ley Orgánica 1 /2004 de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género*), ženama koje su žrtve rodno uvjetovanog nasilja odmah se dodjeljuje puna pravna pomoć, ne samo u svim sudskim postupcima nego i u upravnim postupcima (policijske istrage stoga su uključene) pokrenutima zbog rodno uvjetovanog nasilja, i to sve do donošenja presude, bez potrebe prethodnog podnošenja zahtjeva za pravnu pomoć. To znači da postojanje pravne pomoći nikada ne ometa pravo na obranu i učinkovitu sudsku zaštitu, koji se žrtvi nude bez obzira na to je li zahtjev za pravnu pomoć podnesen. Međutim, navedeno se temelji na shvaćanju da se takva pravna pomoć pruža samo ako dotična stranka može dokazati, naknadno ili tijekom pravnog postupka, da okolnosti na temelju kojih ima pravo na pravnu pomoć stvarno postoje, u skladu s općim pravilima sadržanima u Zakonu o pravnoj pomoći i pratećim propisima, kako je u tu svrhu izmijenjen šestom završnom odredbom Organskog zakona 1/2004.

##### **Kada stranka koja je izgubila spor mora platiti troškove postupka?**

Člancima od 394. do 398. Zakona o parničnom postupku obuhvaćeno je plaćanje troškova u parničnim postupcima.

U postupcima za deklaratornu presudu troškove u prvom stupnju plaća stranka čiji su tužbeni zahtjevi u cijelosti odbačeni, osim ako u dotičnom predmetu treba razjasniti ozbiljne stvarne ili pravne dvojbe.

Ako se tužbeni zahtjevi prihvate ili djelomično odbace, svaka stranka plaća svoje troškove i polovinu zajedničkih troškova, osim ako postoje razlozi da ih mora platiti jedna od stranaka zbog objesnog parničenja.

Ako troškove mora platiti stranka koja je izgubila spor, ta je stranka dužna platiti, za dio troškova odvjetnika i drugih pravnika koji ne podliježu naknadama ili tarifama, samo ukupan iznos od najviše jedne trećine predmetnog iznosa za svaku stranku u postupku u čiju je korist odlučeno. Samo u tu svrhu zahtjevi čija se vrijednost ne može odrediti vrednuju se na iznos od 18 000 EUR, osim ako sud odredi drukčije zbog složenosti predmeta.

Odredbes iz prethodnog stavka ne primjenjuju se ako sud smatra da je stranka u postupku kojoj je naloženo plaćanje troškova kriva za objesno parničenje. Ako stranka kojoj je naloženo plaćanje troškova ima pravo na pravnu pomoć, obvezna je platiti troškove obrane protustranke samo u slučajevima posebno određenima u Zakonu o pravnoj pomoći.

Troškove ni u kojem slučaju ne snosi Ured javnog tužitelja u postupcima u kojima je stranka u postupku.

#### Naknade vještacima

Vještaci čije se usluge upotrebljavaju u sudskim postupcima nazivaju se *peritos*. Registar pravnih vještaka (*Registro de Peritos Judiciales*) dostupan je na svakom Visokom sudu (*Tribunal Superior de Justicia*).

Člankom 241. stavkom 1. podstavkom 4. Zakona o parničnom postupku obuhvaćene su, kao posebna stavka koju treba uključiti u obračun troškova, „naknade vještacima i druga plaćanja koja je eventualno potrebno izvršiti osobama koje sudjeluju u postupku”. To se odnosi na troškove osoba koje, iako nisu stranka u postupku, imaju određene izdatke zbog pojavljivanja u postupku kako bi pružile neke usluge.

Člankom 243. Zakona o parničnom postupku propisano je da u svim postupcima i pravnim radnjama troškove izračunava službenik suda koji je odlučivao u predmetu ili o žalbi. U izračun se ne uključuju sve pristojbe za naloge i dokumenti u vezi s postupkom koji su nepotrebni, suvišni ili nezakoniti ili stavke u naknadama odvjetnicima koje nisu detaljno navedene ili koje se odnose na naknade koje nisu zarađene u pravnom postupku.

Sudski službenik smanjit će iznos naknada odvjetnicima i drugim pravnicima koji ne podliježu naknadama ili tarifama ako tražene naknade premašuju trećinu predmetnog iznosa i ako nije utvrđeno da je stranka u postupku kojoj je naloženo plaćanje troškova kriva za objesno parničenje.

Ne uzimaju se u obzir ni troškovi pravnih radnji ili drugih postupaka za koje je stranci koja je dobila spor naloženo da ih plati u odluci o troškovima u glavnom postupku.

#### Naknade usmenim i pismenim prevoditeljima

Ne postoji službena tarifa koja se primjenjuje na usluge usmenih i pismenih prevoditelja. Usmeni prevoditelji mogu sami odrediti naknade koje naplaćuju za svoje usluge, ali su obvezni o svojim tarifama obavijestiti ured za usmeno prevođenje i odgovarajuću vladinu poddelegaciju. Te se informacije moraju dostaviti u siječnju svake godine.

#### Relevantne poveznice

 [Španjolska nacionalna porezna uprava / PDV](#)

#### Povezani dokumenti

[Španjolsko izvješće o Studiji o transparentnosti troškova](#)  (640 Kb) [en](#)

Posljednji put ažurirano: 17/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Izvorna jezična inačica ove stranice [es](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: [bg](#) [de](#) [en](#) [fr](#) [pt](#) već su prevedeni.

#### Studija slučaja 1. – obiteljsko pravo – rastava

U ovoj studiji slučaja iz područja obiteljskog prava – razvoda, od država članica tražilo se da stranke koje podnose zahtjev za razvod obavijeste o parničnim troškovima u sljedećim situacijama:

Slučaj A – nacionalna situacija: par sklopi brak. Poslije se rastave i dogovore da se razvedu.

Slučaj B – transnacionalna situacija: dvoje državljana iste države članice (države članice A) sklope brak. Brak se sklapa u državi članici A. Nakon vjenčanja par se seli te počinje živjeti i raditi u nekoj drugoj državi članici (državi članici B), gdje prijavljuje boravište. Nedugo zatim par se rastaje. Supruga se vraća u državu članicu A, a suprug ostaje u državi članici B. Dogovore se da će se razvesti. Po povratku u državu članicu A supruga odmah podnosi zahtjev za razvod na sudu u državi članici B.

#### Troškovi u Španjolskoj

##### Sudski troškovi te troškovi žalbe i alternativnog rješavanja spora

Studija slučaja	Sud			Žalbe			Alternativno rješavanje sporova	
	Početni troškovi	Opći troškovi	Drugi troškovi	Početni troškovi	Opći troškovi	Drugi troškovi	Je li ta opcija dostupna u ovoj vrsti predmeta?	Troškovi
	Početni troškovi. – Polozi odvjetniku i pravnom zastupniku, osim ako stranka ima	Riječ je o općim troškovima postupka. Plaća ih stranka čiji su svi tužbeni zahtjevi odbačeni (načelo da stranka koja je izgubila spor snosi troškove), osim ako u dotičnom predmetu treba razjasniti ozbiljne stvarne ili pravne						

Slučaj A	pravo na pravnu pomoć na temelju Zakona 1/1996 o pravnoj pomoći. Sporazumni razvod jedan je od slučajeva izuzeća od zahtjeva plaćanja sudske pristojbe. U postupku za razvod braka pokrenutom tužbom pristojba se plaća osim ako se zatražene mjere odnose samo na maloljetne osobe.	dvojbe (članak 394. stavak 1. Zakona o parničnom postupku). Ako se zahtjev prihvati ili djelomično odbaci, svaka stranka plaća svoje troškove i polovinu zajedničkih troškova. Načelo da stranka koja je izgubila spor snosi troškove (članak 394. stavak 2. Zakona o parničnom postupku) primjenjuje se u postupku za razvod braka pokrenut tužbom.	Naknade vještacima i izdaci za potrebe pribavljanja preslika, potvrda, javnobilježničkih instrumenata te vlasničkih listova ili izvadaka iz javnih registara.	Jednaki kao u prvom stupnju.	Primjenjuje se isto pravilo kao u prvom stupnju.	Primjenjuje se isto pravilo kao u prvom stupnju.	U Španjolskoj je predviđeno mirenje u predmetima u području obiteljskog prava, ali za to su nadležne autonomne zajednice.	U načelu su autonomne zajednice predvidjele besplatno mirenje.
Slučaj B	Početni troškovi. – Polozi odvjetniku i pravnom zastupniku, osim ako stranka ima pravo na pravnu pomoć na temelju Zakona 1/1996 o pravnoj pomoći. Sporazumni razvod jedan je od slučajeva izuzeća od zahtjeva plaćanja sudske pristojbe. U postupku za razvod braka pokrenut tužbom pristojba se plaća osim ako se zatražene mjere odnose samo na maloljetne osobe.	Riječ je o općim troškovima postupka. U postupku za razvod braka pokrenutom tužbom plaća ih stranka čiji su svi tužbeni zahtjevi odbačeni (članak 394. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).	Predočenje dokaza, sastavljanje sporazuma kojim se uređuje prekid braka.	Podnositelji zahtjeva moraju prethodno dati polog, osim ako imaju pravo na pravnu pomoć.	Primjenjuje se isto pravilo kao u prvom stupnju.	Primjenjuje se isto pravilo kao u prvom stupnju.	U Španjolskoj je predviđeno mirenje u predmetima u području obiteljskog prava, ali za to su nadležne autonomne zajednice.	Troškovi plaćeni stručnjacima angažiranim u postupku.

**Troškovi odvjetnika, administratora i vještaka**

Studija slučaja	Odvjetnici		Administratori			Vještaci	
	Je li zastupanje obvezno?	Troškovi	Je li zastupanje obvezno?	Troškovi prije donošenja presude	Troškovi nakon donošenja presude	Je li njihovo sudjelovanje obvezno?	Troškovi
Slučaj A	Mora im pomagati odvjetnik i zastupati ih pravni zastupnik (članak 750. Zakona o parničnom postupku).	Mora se platiti predujam za naknade odvjetniku i pravnom zastupniku. U postupku za razvod braka pokrenutom tužbom troškove nakon donošenja presude plaća	Ne zastupa stranke	Ne postoje.	Ne postoje.	Zbog prirode ovog postupka oni u njemu u načelu ne sudjeluju.	Ne postoje



		stranka koja je izgubila spor.					
Slučaj B	Mora im pomagati odvjetnik i zastupati ih pravni zastupnik (članak 75. Zakona o parničnom postupku).	Mora se platiti predujam za naknade odvjetniku i pravnom zastupniku. U postupku za razvod braka pokrenutom tužbom troškove nakon donošenja presude plaća stranka koja je izgubila spor.	Ne zastupa stranke	Ne postoje	Ne postoje	Zbog prirode ovog postupka, oni u njemu u načelu ne sudjeluju.	Ne postoje

#### Troškovi svjedoka, pologa ili jamstva te drugi troškovi.

Studija slučaja	Naknada svjedocima		Polog		Drugi troškovi	
	Primaju li svjedoci naknadu?	Troškovi	Postoji li polog? Kada se i kako se primjenjuje?	Troškovi	Opis	Troškovi
Slučaj A	Svjedoci imaju pravo podnijeti zahtjev za naknadu gubitka ili štete nastale zbog nazočnosti raspravama od stranke koja ih je pozvala (članak 375. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).	Dio tih troškova uključen je u plaćene troškove	Ne zahtijeva se prethodno davanje pologa	Ne postoje	Izvadci iz matičnih knjiga, vjenčani listovi ili potvrde kojima se dokazuje postojanje djece, ako su relevantni za njihov zahtjev za ostvarenje prava (članak 777. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).	Prema potrebi.
Slučaj B	Svjedoci imaju pravo podnijeti zahtjev za naknadu gubitaka nastalih zbog nazočnosti raspravama od stranke koja ih je pozvala (članak 375. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).	Dio tih troškova uključen je u troškove	Ne zahtijeva se prethodno davanje pologa	Ne postoje	Izvadci iz matičnih knjiga, vjenčani listovi ili potvrde kojima se dokazuje postojanje djece, ako su relevantni za njihov zahtjev za ostvarenje prava (članak 777. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).	Prema potrebi.

#### Troškovi pravne pomoći i drugih povrata

Studija slučaja	Pravna pomoć			Povrati troškova
	Kada se i pod kojim uvjetima primjenjuje?	Kada je potpora potpuna?	Uvjeti:	Može li stranka koja je dobila spor dobiti povrat troškova spora?
Slučaj A	Pružaju se osobama koje mogu dokazati da ne posjeduju dostatna financijska sredstva za pravni postupak (uključujući naknade pravnom zastupniku).		Smatra se da stranke ne posjeduju dostatna sredstva kada mogu dokazati da sve stavke njihovih godišnjih sredstava i prihoda, izračunane po domaćinstvu, ne premašuju dvostruku vrijednost javnog indeksa prihoda (IPREM) koji se primjenjuje u trenutku podnošenja zahtjeva.	To ovisi o sporazumu postignutim s odvjetnikom, ako takav sporazum postoji.
Slučaj B	Pružaju se osobama koje mogu dokazati da ne posjeduju dostatna financijska sredstva za pravni postupak (uključujući naknade pravnom zastupniku).		Smatra se da stranke ne posjeduju dostatna sredstva kada mogu dokazati da sve stavke njihovih godišnjih sredstava i prihoda, izračunane po domaćinstvu, ne premašuju dvostruku vrijednost javnog indeksa prihoda (IPREM) koji se primjenjuje u trenutku podnošenja zahtjeva.	To ovisi o sporazumu postignutim s odvjetnikom, ako takav sporazum postoji.

#### Troškovi tumačenja i prijevoda

Studija slučaja	Prijevod	Tumačenje

	Kada se i pod kojim uvjetima primjenjuje?	Koji su okvirni troškovi?	Kada je i pod kojim uvjetima potrebno?	Koji su okvirni troškovi?
<b>Slučaj A</b>				
<b>Slučaj B</b>	Svi strani javni ili privatni dokumenti koji su potrebni prema utvrđenim zakonskim uvjetima (prijevod službenog sudskog prevoditelja)	Prevoditelji sami određuju svoje tarife.	Tumači za postupak, ako su potrebni.	Tumači sami određuju svoje tarife.

Posljednji put ažurirano: 17/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Izvorna jezična inačica ove stranice [es](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: [bg](#) [de](#) [en](#) [fr](#) [pt](#) već su prevedeni.

### Studija slučaja 2. – obiteljsko pravo – skrbništvo nad djecom

U ovoj studiji slučaja iz područja obiteljskog prava – skrbništva nad djecom – od država članica tražilo se da stranku koja pokreće postupak obavijeste o parničnim troškovima u sljedećim situacijama:

**Slučaj A** – nacionalna situacija: dvije osobe žive u nevjenčanoj zajednici nekoliko godina. Kad se odluče rastati, imaju trogodišnje dijete. Sudskom odlukom majci se dodjeljuje skrbništvo nad djetetom, a ocu pravo pristupa. Majka pokreće sudski postupak za ograničenje očeva prava pristupa.

**Slučaj B** – transnacionalna situacija, ako ste odvjetnik u državi članici A: dvije osobe u državi članici (državi članici B) nekoliko godina žive u nevjenčanoj zajednici. Imaju dijete, ali se odmah po njegovu rođenju rastaju. Sudskom odlukom u državi članici B majci se dodjeljuje skrbništvo nad djetetom, a ocu pravo pristupa. Majka i dijete sele se u neku drugu državu članicu (državu članicu A), što im je odobreno sudskom odlukom, a otac ostaje u državi članici B. Poslije nekoliko godina majka u državi članici A pokreće sudski postupak za promjenu očeva prava pristupa.

### Troškovi u Španjolskoj

#### Sudski troškovi te troškovi žalbe i alternativnog rješavanja spora

Studija slučaja	Sud		Žalbe	Alternativno rješavanje sporova
	Početni troškovi	Opći troškovi		
<b>Slučaj A</b>	Početni troškovi: Polozi plaćeni odvjetniku ( <i>abogado</i> ) i pravnom zastupniku ( <i>procurador</i> ), osim ako stranka ima pravo na pravnu pomoć na temelju Zakona 1/1996 o pravnoj pomoći. Ako se postupak odnosi samo na skrbništvo nad maloljetnom osobom, ne plaća se nikakva pristojba (članak 4. stavak 1. Zakona 10/2012).	Riječ je o općim troškovima postupka koje plaća stranka čiji su svi tužbeni zahtjevi odbačeni (članak 394. stavak 1. Zakona o parničnom postupku) nakon procjene troškova.	Stranka koja podnosi žalbu mora prethodno dati polog, osim ako ima pravo na pravnu pomoć (15. dodatna odredba Organskog zakona o pravosuđu – LOPJ) Ako se postupak odnosi samo na skrbništvo nad maloljetnom osobom, ne plaća se nikakva pristojba (članak 4. stavak 1. Zakona 10/2012).	Stranke se mogu sporazumjeti o drugim aranžmanima pristupa. To se može učiniti sporazumom koji prijavljuje državni odvjetnik, a odobrava pravosudno tijelo. Stranke mogu zajedničkim dogovorom zatražiti zaustavljanje postupka i iskoristiti mogućnost mirenja u skladu sa Zakonom 5/212 od 6. srpnja 2012. Informacije o uslugama mirenja dostupne su na portalu pravosuđa. Usluge sudskog mirenja koje pružaju sudovi besplatne su.
<b>Slučaj B</b>	Jednako kao i u prethodnom slučaju.	Isto	Isto	Isto

#### Troškovi odvjetnika, sudskih ovršitelja i vještaka

Studija slučaja	Odvjetnici		Sudski ovršitelji			Vještaci
	Je li zastupanje obvezno?	Troškovi	Je li zastupanje obvezno?	Troškovi prije donošenja presude	Troškovi nakon donošenja presude	
<b>Slučaj A</b>	Strankama mora pomagati odvjetnik i zastupati ih pravni zastupnik (članak 750. Zakona o parničnom postupku). U slučaju zajedničkog sporazuma stranke mogu angažirati jednog odvjetnika i zakonskog zastupnika.	Mora se platiti predujam za naknade odvjetniku i pravnom zastupniku. U postupku pokrenutom tužbom moguće je da će stranka koja je izgubila spor na kraju morati platiti troškove.	Nema zastupanja stranaka.	Ne postoje	Ne postoje	Angažman određenih stručnjaka (psihologa) može biti potreban. Stranka koja predlaže stručnjaka plaća, osim ako se angažiraju vještaci suda za psihosocijalni razvoj.
		Isto	Isto	Isto	Isto	Isto

Slučaj B	Jednako kao i u prethodnom slučaju.				
<b>Troškovi naknada svjedocima, pologa ili jamstva te druge relevantne naknade</b>					
Studija slučaja	Naknada svjedocima		Polog ili jamstvo		Drugi troškovi
	Primaju li svjedoci naknadu?	Troškovi	Postoji li polog? Kada se i kako primjenjuje?	Troškovi	Opis
Slučaj A	Svjedoci imaju pravo podnijeti zahtjev za naknadu gubitaka nastalih zbog nazočnosti raspravama od stranke koja ih je pozvala (članak 375. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).	Dio tih troškova uključen je u plaćanje troškova.	Ne zahtijeva se prethodni polog ili jamstvo.	Ne postoje.	Potvrde iz matičnih knjiga, poput rodnih listova (trenutačno besplatno) ili drugih dokumenata relevantnih za njihov zahtjev za ostvarenje prava.
Slučaj B	Isto	Isto	Isto	Isto	Isto
<b>Troškovi pravne pomoći i drugih povrata</b>					
Studija slučaja	Pravna pomoć		Povrati troškova		
	Kada se i pod kojim uvjetima primjenjuje?	Uvjeti:	Može li stranka koja je dobila spor dobiti povrat troškova spora?	Postoje li primjeri kada se troškovi pravne pomoći naknađuju organizaciji koja pruža pravnu pomoć?	
Slučaj A	Primjenjuje se na osobe koje mogu dokazati da ne posjeduju dostatna financijska sredstva za pokretanje pravnog postupka (na primjer za odvjetnika i pravnog zastupnika).	Smatra se da nedostatak financijskih sredstva postoji ako pojedinac može dokazati da njegova sredstva i prihodi, izračunani na godišnjoj osnovi iz svih izvora i po domaćinstvu, ne premašuju dvostruku vrijednost javnog indeksa prihoda (IPREM) koji se primjenjuje u trenutku podnošenja zahtjeva.	To će ovisiti o sporazumu sklopljenom s odvjetnikom, ako takav sporazum postoji. Ako takav sporazum nije postignut, troškove plaća stranka čiji su svi tužbeni zahtjevi odbačeni (članak 394. stavak 1. Zakona o parničnom postupku), podložno određenim iznimkama. Troškovi koji se mogu naknaditi jesu odvjetničke naknade, pod uvjetom da ne premašuju jednu trećinu iznosa zahtjeva, naknade pravnim zastupnicima te sve druge naknade koje se mogu naknaditi nakon procjene troškova.		
Slučaj B	Jednako kao i u prethodnom slučaju.	Isto	Isto	Isto	
<b>Troškovi tumačenja i prijevoda</b>					
Studija slučaja	Prijevod		Tumačenje		
	Kada je i pod kojim uvjetima potrebno?	Koji su okvirni troškovi?	Kada je i pod kojim uvjetima potrebno?	Koji su okvirni troškovi?	
Slučaj B	Svi strani javni ili privatni dokumenti koji mogu biti potrebni na temelju zakonom utvrđenih uvjeta (prijevod službeno priznatog sudskog prevoditelja).	Naknade su tumača promjenjive.	Tumači za postupak, ako su potrebni. Tumači su potrebni kada osoba koja ne zna jezik mora biti ispitana, dati izjavu ili biti obaviještena o sudskoj odluci. Naknada se ne plaća ako sam sud zatraži tumača. Svaka osoba koja govori predmetni jezik i koja je položila prisegu ili obećala točno prevoditi može biti imenovana tumačem. U drugim slučajevima naknade su tumačima promjenjive.		

Posljednji put ažurirano: 17/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Izvorna jezična inačica ove stranice [es](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: [de](#) [en](#) [fr](#) [pt](#) već su prevedeni.

### Studija slučaja 3. – obiteljsko pravo – alimentacija

U ovoj studiji slučaja iz područja obiteljskog prava – alimentaciji – od država članica tražilo se da stranku koja pokreće postupak obavijeste o parničnim troškovima u sljedećim situacijama:

Slučaj A – nacionalna situacija: dvije osobe žive u nevjenčanoj zajednici nekoliko godina. Kada se odluče rastati, imaju trogodišnje dijete. Sudskom odlukom skrbništvo nad djetetom dodjeljuje se majci. Jedinu neriješeni spor odnosi se na iznos alimentacije koji otac duguje majci za uzdržavanje i obrazovanje djeteta. Majka pokreće sudski postupak protiv oca.

Slučaj B – transnacionalna situacija, ako ste odvjetnik u državi članici A: dvije osobe žive u izvanbračnoj zajednici u državi članici B. Imaju trogodišnje dijete. Rastaju se. Sudskom odlukom u državi članici B skrbništvo nad djetetom dodjeljuje se majci. Uz očevu suglasnost majka i dijete sele se u državu članicu A, gdje prijavljuju boravište.

Ostaje jedan neriješen spor. On se odnosi na iznos alimentacije koji otac duguje majci za uzdržavanje i obrazovanje djeteta. Majka pokreće sudski postupak protiv oca u državi članici A.

#### Troškovi u Španjolskoj

#### Sudski troškovi te troškovi žalbe i alternativnog rješavanja spora

Studija slučaja	Sud			Žalbe			Alternativno rješavanje sporova	
	Početni troškovi	Opći troškovi	Drugi troškovi	Početni troškovi	Opći troškovi	Drugi troškovi	Je li ta opcija dostupna u ovoj vrsti predmeta?	Troškovi
Slučaj A	Početni troškovi Predumomi plaćeni odvjetniku ( <i>abogado</i> ) i pravnom zastupniku ( <i>procurador</i> ) stranke, osim ako stranka ima pravo na pravnu pomoć na temelju Zakona 1/1996 o pravnoj pomoći.	Riječ je o općim troškovima postupka. U postupku razvoda braka pokrenutom tužbom, opće troškove plaća stranka čiji su svi tužbeni zahtjevi odbačeni (članak 394. stavak 1. Zakona o parničnom postupku). U obiteljskom pravu uobičajena praksa nije određivanje plaćanja troškova za postupak, već podjela troškova, pri čemu svaka stranka plaća svoje troškove. Međutim, u nekim slučajevima stranka čiji su tužbeni zahtjevi odbačeni može biti obvezna platiti troškove. Ako su samo tužbeni zahtjevi uspješni, svaka stranka mora platiti samo svoje troškove.  <b>Ako se predmet odnosi samo na plaćanje alimentacije za dijete, ne naplaćuju</b>	Predočenje dokaza, sastavljanje nagodbe o rastavi. Ako se zatraži svjedočenje vještaka, vještak mora biti plaćen. U slučajevima zajedničkog dogovora plaćanje za sastavljanje nagodbe obično je uključeno u ukupni iznos naknade plaćene odvjetniku.	Stranka koja podnosi žalbu mora prethodno dati polog, osim ako ima pravo na pravnu pomoć.	Primjenjuje se isti kriterij kao u prvom stupnju.	Primjenjuje se isti kriterij kao u prvom stupnju.	Stranke se mogu sporazumjeti o nagodbi o rastavi u kojoj dobrovoljno utvrđuju iznos alimentacije. Nagodbu mora prijaviti državni odvjetnik, a odobriti sud.	Troškovi plaćeni stručnom osoblju koje sudjeluje u postupku pregovora.

		se nikakvi troškovi (članka 4. stavak 1. Zakona 10 /2012).						
Slučaj B	Jednako kao i u prethodnom slučaju	Isto	Isto	Isto	Isto	Isto	Isto	Isto

#### Troškovi odvjetnika, sudskih ovršitelja i vještaka

Studija slučaja	Odvjetnici		Sudski ovršitelji			Vještaci	
	Je li zastupanje obvezno?	Troškovi	Je li zastupanje obvezno?	Troškovi prije suđenja	Troškovi poslije suđenja	Je li njihovo sudjelovanje obvezno?	Troškovi
Slučaj A	Strankama mora pomagati odvjetnik i zastupati ih pravni zastupnik (članak 750. Zakona o parničnom postupku). U slučaju zajedničkog dogovora stranke mogu upotrebljavati usluge jednog odvjetnika i jednog zastupnika za podnošenje njihova međusobnog sporazuma.	Potrebno je platiti predujam za naknade odvjetniku i pravnom zastupniku. U postupku pokrenutom tužbom stranka koja je izgubila spor možda će na kraju morati platiti troškove.	Nema zastupanja stranaka. Nije primjenjivo u ovom postupku.	Ne postoje.	Ne postoje.	Zbog prirode tog postupka obično nema potrebe za vještacima.	Nema. Ako se zatraži mišljenje vještaka, vještak mora biti plaćen, osim ako dolazi iz centra za psihosocijalno vještačenje pri sudu.
Slučaj B	Strankama mora pomagati odvjetnik i zastupati ih pravni zastupnik (članak 750. Zakona o parničnom postupku). U slučaju zajedničkog dogovora stranke mogu upotrebljavati usluge jednog odvjetnika i jednog zastupnika za podnošenje njihova međusobnog sporazuma.	Potrebno je platiti predujam za naknade odvjetniku i pravnom zastupniku. U postupku pokrenutom tužbom stranka koja je izgubila spor možda će na kraju morati platiti troškove.	Nema zastupanja stranaka. Nije primjenjivo u ovom postupku.	Ne postoje.	Ne postoje.	Zbog prirode tog postupka obično nema potrebe za vještacima.	Nema. Ako se zatraži mišljenje vještaka, vještak mora biti plaćen, osim ako dolazi iz centra za psihosocijalno vještačenje pri sudu.

#### Troškovi naknada svjedocima, pologa ili jamstva te druge relevantne naknade

Studija slučaja	Naknada svjedocima		Polog ili jamstvo		Drugi troškovi	
	Primaju li svjedoci naknadu?	Troškovi	Postoji li to i kako se primjenjuje?	Troškovi	Opis	Troškovi
Slučaj A	Svjedoci imaju pravo primiti naknadu za gubitke nastale zbog pojavljivanja na sudu od stranke koja ih poziva (članak 375. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).	Dio tih troškova uključen je u plaćanje troškova.	Ne treba dostaviti nikakav prethodni polog ili jamstvo.	Ne postoje.	Potvrde iz matične knjige rođenih, vjenčanih i umrlih, vjenčani listovi ili rodni listovi djece, dokazi na kojima temelje svoje pravo (članak 777. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).	Prema potrebi.
	Svjedoci imaju pravo primiti naknadu za gubitke nastale zbog pojavljivanja na sudu od stranke koja ih poziva	Dio tih troškova uključen je u plaćanje troškova.	Ne treba dostaviti nikakav prethodni polog ili jamstvo.		Potvrde iz matične knjige rođenih, vjenčanih i umrlih, vjenčani listovi ili rodni listovi djece, dokazi na	

Slučaj B	(članak 375. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).		Ne postoje.	kojima temelje svoje pravo (članak 777. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).	Prema potrebi.
----------	--	--	-------------	---	----------------

#### Troškovi pravne pomoći i drugih povrata

Studija slučaja	Pravna pomoć			Povrat
	Kada se i pod kojim uvjetima primjenjuje?	Kada se daje potpuna pomoć?	Uvjeti?	Može li stranka koja je dobila spor dobiti povrat troškova spora?
Slučaj A	Primjenjuje se na osobe koje mogu dokazati da ne posjeduju dostatna financijska sredstva za pokretanje pravnog postupka (na primjer za odvjetnika i pravnog zastupnika).		Smatra se da nedostatak financijskih sredstva postoji ako pojedinac može dokazati da njegova sredstva i prihodi, izračunani na godišnjoj osnovi, iz svih izvora i po domaćinstvu, ne premašuju dvostruku vrijednost javnog indeksa prihoda ( <i>Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples</i> – IPREM) koji se primjenjuje u trenutku podnošenja zahtjeva. <b>Javni indeks dohotka</b> (IPREM) jest indeks koji se u Španjolskoj upotrebljava kao referentna vrijednost za, među ostalim, dodjelu naknada, školarina, bespovratnih sredstava i naknada za nezaposlenost. Može se izračunati ovdje: <a href="http://www.iprem.com.es">http://www.iprem.com.es</a>	Stranka koja je dobila spor može dobiti povrat troškova postupka ako je drugoj stranci naloženo plaćanje troškova.
Slučaj B	Primjenjuje se na osobe koje mogu dokazati da ne posjeduju dostatna financijska sredstva za pokretanje pravnog postupka (na primjer za odvjetnika i pravnog zastupnika).		Smatra se da nedostatak financijskih sredstva postoji ako pojedinac može dokazati da njegova sredstva i prihodi, izračunani na godišnjoj osnovi, iz svih izvora i po obiteljskoj jedinici, ne premašuju dvostruku vrijednost javnog indeksa prihoda (IPREM) koji se primjenjuje u trenutku podnošenja zahtjeva. <b>Javni indeks dohotka</b> (IPREM) jest indeks koji se u Španjolskoj upotrebljava kao referentna vrijednost za, među ostalim, dodjelu naknada, školarina, bespovratnih sredstava i naknada za nezaposlenost. Može se izračunati ovdje: <a href="http://www.iprem.com.es">http://www.iprem.com.es</a>	Stranka koja je dobila spor može dobiti povrat troškova postupka ako je drugoj stranci naloženo plaćanje troškova.

#### Troškovi prijevoda i tumačenja

Studija slučaja	Prijevod		Tumačenje	
	Kada je i pod kojim uvjetima potrebno?	Okvirni troškovi	Kada je i pod kojim uvjetima potrebno?	Okvirni troškovi
Slučaj A				
Slučaj B	Svi strani javni ili privatni dokumenti koji mogu biti potrebni na temelju zakonom utvrđenih uvjeta (prijevod službeno priznatog sudskog prevoditelja).	Prevoditelji sami određuju svoje tarife.	Tumači za postupak, ako su potrebni.	Tumači sami određuju svoje tarife. Ako sam sud zatraži tumača, ne plaća se ništa.

Posljednji put ažurirano: 17/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Izvorna jezična inačica ove stranice [es](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: [bg](#) [de](#) [en](#) [fr](#) [pt](#) već su prevedeni.

#### Studija slučaja 4. – trgovačko pravo – ugovor

U ovoj studiji slučaja iz područja trgovačkog prava – ugovora – od država članica tražilo se da prodavatelja obavijeste o parničnim troškovima u sljedećim situacijama:

Slučaj A – nacionalna situacija: neko je poduzeće isporučilo robu vrijednu 20 000 EUR. Roba prodavatelju nije plaćena jer kupac smatra da ona nije u skladu s onime što je ugovoreno.

Prodavatelj odlučuje pokrenuti sudski postupak kako bi ishodio plaćanje cijelog iznosa.

Slučaj B – transnacionalna situacija: neko poduzeće sa sjedištem u državi članici B isporučuje robu vrijednu 20 000 EUR kupcu u državi članici A. Za ugovor je mjerodavno pravo države članice B i on je napisan na jeziku države članice B. Roba prodavatelju nije plaćena jer kupac koji se nalazi u državi članici A smatra da ona nije u skladu s onime što je ugovoreno. Prodavatelj odlučuje pokrenuti sudski postupak u državi članici A kako bi ishodio plaćanje cijelog iznosa navedenog u ugovoru s kupcem.

#### Troškovi u Španjolskoj

Sudski troškovi te troškovi žalbe i alternativnog rješavanja spora

Studija slučaja	Sud			Žalbe			Alternativno rješavanje sporova	
	Početni troškovi	Opći troškovi	Drugi troškovi	Početni troškovi	Opći troškovi	Drugi troškovi	Je li ta opcija dostupna u ovoj vrsti predmeta?	Troškovi
Slučaj A	<p>U načelu, u postupku brze naplate novčanih potraživanja utvrđenom u člancima 812. i dalje Zakona o parničnom postupku (LEC) odvjetnik nije potreban za podnošenje prvog zahtjeva, neovisno o iznosu potraživanja. U postupku za deklaratornu presudu odvjetnik i pravni zastupnik potrebni su za potraživanja veća od 2000 EUR. Ako dužnik osporava potraživanje u postupku brze naplate novčanih potraživanja, odvjetnik i pravni zastupnik potrebni su ako je iznos potraživanja veći od iznosa utvrđenog u Zakonu o parničnom postupku (trenutačno 2000 EUR). Plaća se i naknada koja ovisi o vrsti postupka i iznosu potraživanja, pod uvjetom da je potraživanje veće od 2000 EUR, osim ako podnositelj zahtjeva ima pravo na pravnu pomoć na temelju Zakona 1 /1996 o pravnoj pomoći.</p>	<p>Riječ je o općim troškovima postupka. Plaća ih stranka čiji su svi tužbeni zahtjevi odbačeni (članak 394. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).</p>	<p>Predočenje dokaza. Naknada svjedocima Mišljenja vještaka.</p>	<p>Ako dužnik ne osporava potraživanje, zapravo u tom postupku nema troškova. Ako dužnik osporava potraživanje, primjenjuju se opća pravila, tj. stranka koja podnosi zahtjev mora platiti pristojbu i prethodno dati polog, osim ako ima pravo na pravnu pomoć.</p>	<p>Primjenjuje se isto pravilo kao u prvom stupnju.</p>	<p>Primjenjuje se isto pravilo kao u prvom stupnju.</p>	<p>Stranke se mogu sporazumjeti o dugovanom iznosu bez uplitanja treće strane, a u tom slučaju sporazum mora odobriti sud i mogu postići nagodbu primjenom mirenja čak i ako je postupak započeo. Zakonom 5/2012 od 6. srpnja 2012. o mirenju u građanskim i trgovačkim stvarima u španjolsko je pravo prenesena Direktiva 2008/52 /EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. Tim se Zakonom utvrđuje minimalni okvir za mirenje ne dovodeći u pitanje odredbe koje su odobrile autonomne zajednice. Prema tom zakonu tijekom pripremnog ročišta stranke se može obavijestiti o mogućnosti upotrebe usluga mirenja kako bi pokušale riješiti spor. Ovisno o prirodi predmeta sud može zatražiti od stranaka da pokušaju postići sporazum o okončanju postupka. Stranke isto tako mogu zatražiti zaustavljanje postupka na temelju članka 19.</p>	<p>Ako se postigne sporazum, 60 % sudske pristojbe vraća se. Mirenje koje osigurava sud obično je besplatno. Ako sud ne pruža usluge mirenja, stranke slobodno mogu angažirati izmiritelja i platiti naknade koje dogovore. Prema Zakonu 5 /2012, neovisno o tome završi li mirenje sporazumom ili ne, troškove mirenja jednako dijele stranke, osim ako nije dogovoreno drukčije.</p>

							stavka 4. kako bi pokušale mirenje ili arbitražu.	
Slučaj B	Isto kao i u prethodnom slučaju	Isto	Isto	Isto	Isto	Isto	Isto	Isto

#### Troškovi odvjetnika, sudskih izvršitelja i vještaka

Studija slučaja	Odvjetnici		Sudski izvršitelji			Vještaci	
	Je li zastupanje obvezno?	Troškovi	Je li zastupanje obvezno?	Troškovi prije donošenja presude	Troškovi nakon donošenja presude	Je li njihovo sudjelovanje obvezno?	Troškovi
Slučaj A	Postupak brze naplate novčanih potraživanja ne upotrebljava se osim ako dužnik osporava potraživanje. Za potraživanja veća od 2000 EUR zastupanje je obvezno u postupku za deklaratornu presudu ili u postupku brze naplate novčanih potraživanja ako dužnik osporava potraživanje. U tim slučajevima strankama mora pomagati odvjetnik i zastupati ih pravni zastupnik (članak 31. Zakona o parničnom postupku).	Razlikuju se prema uključenim iznosu i postupcima.	Nema zastupanja.			Ne, ali angažman vještaka preporučuje se u određenim predmetima, a plaća ih stranka koja zatraži vještake.	Razlikuju opsegu i mišljenja
Slučaj B	Isto kao i u prethodnom slučaju		Isto			Isto	Isto

#### Troškovi naknada svjedocima, pologa ili jamstva te drugi relevantni troškovi

Studija slučaja	Naknada svjedocima		Polog ili jamstvo	
	Primaju li svjedoci naknadu?	Troškovi	Postoji li polog? Kada se i kako se upotrebljava?	Troškovi
Slučaj A	Svjedoci imaju pravo podnijeti zahtjev za naknadu gubitaka nastalih zbog nazočnosti raspravama od stranke koja ih je pozvala (članak 375. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).	Troškove određuje sudski službenik i prema zahtjevu svjedoka (putni troškovi i dnevnica itd.) koji mora biti uredno dokumentiran.	Ne treba dostaviti nikakav prethodni polog ili jamstvo. Jamstvo je obvezno samo za žalbe protiv određenih odluka.	Razlikuju se prema odluci protiv koje je podnesena žalba. Iznose između 25 i 30 EUR.
Slučaj B	Isto kao i u prethodnom slučaju		Isto	

#### Troškovi pravne pomoći i drugih povrata

Studija slučaja	Pravna pomoć			Povrati			
	Kada se i pod kojim uvjetima primjenjuje?	Kada je potpora potpuna?	Uvjeti:	Može li stranka koja je dobila spor dobiti povrat troškova spora?	Kada se i pod kojim uvjetima primjenjuje?	Kada je potpora potpuna?	Uvjeti:
Slučaj A	Primjenjuje se na osobe koje mogu dokazati da ne posjeduju dostatna financijska sredstva za pokretanje pravnog postupka (uključujući naknade odvjetniku,	Povjerenstvo za pravnu pomoć određuje usluge za koje se može odobriti pravna pomoć. Pomoć se može zatražiti za samo jednu od usluga predviđenih u Zakonu (npr.	Smatra se da nedostatak financijskih sredstva postoji ako pojedinac može dokazati da njegova sredstva i prihodi, izračunani na godišnjoj osnovi, iz svih izvora i po domaćinstvu, ne premašuju	Općenito, sve ili većina odvjetničkih naknada, pod uvjetom da ne premašuju jednu trećinu iznosa potraživanja, naknade pravnim zastupnicima i predujmovi tih naknada te naknade vještacima, ovisno o slučaju, mogu se naknaditi nakon procjene troškova.	Ako postoji nalog za plaćanje troškova podnositelju zahtjeva (članak 394. Zakona o parničnom postupku), nakon procjene troškova koju obavlja sudski službenik.		Nalog za plaćanje troškova drugoj stranci.



	pravnom zastupniku i vještaku).	za pokriće sudske pristojbe).	dvostruku vrijednost javnog indeksa prihoda (IPREM) koji se primjenjuje u trenutku podnošenja zahtjeva.				
Slučaj B	Isto kao i u prethodnom slučaju	Isto		Isto		Isto	Isto

#### Troškovi tumačenja i prijevoda

Studija slučaja	Prijevod		Tumačenje	
	Kada je i pod kojim uvjetima potrebno?	Koji su okvirni troškovi?	Kada je i pod kojim uvjetima potrebno?	Koji su okvirni troškovi?
Slučaj A	Dokumentima koji su podneseni na jeziku koji nije španjolski jezik (ili, ako je primjenjivo, jezik autonomne zajednice gdje se o predmetu odlučuje) mora biti priložen prijevod. Dokument se može prevesti privatno. Ako jedna od stranaka osporava prijevod tvrdeći da nije točan, navodeći razloge za tu tvrdnju, sudski će službenik naložiti izradu službenog prijevoda osporavanog dijela dokumenta na trošak stranke koja ga je dostavila. Ako je službeni prijevod u bitnome jednak privatnom prijevodu, troškove mora platiti stranka koja je osporila prijevod.	Razlikuju se prema temi koju treba prevoditi.	Ako osoba koja ne govori španjolski jezik ili, ovisno o slučaju, drugi službeni jezik autonomne zajednice gdje se postupak vodi, mora biti ispitana, dati izjavu ili biti obaviještena o sudskoj odluci, svaka osoba koja govori predmetni jezik i koja je položila prisegu ili obećala točno prevoditi može biti imenovana tumačem.	Troškovi ovise o tome upotrebljavaju li se usluge profesionalnog tumača.
Slučaj B	Isto	Isto	Isto	Isto

Posljednji put ažurirano: 17/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Izvorna jezična inačica ove stranice [es](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: [bg](#) [de](#) [en](#) [fr](#) [pt](#) već su prevedeni.

#### Studija slučaja 5. – trgovačko pravo – odgovornost

U ovoj studiji slučaja iz područja trgovačkog prava – odgovornosti – od država članica tražilo se da kupca obavijeste o parničnim troškovima u sljedećim situacijama:

Slučaj A – nacionalna situacija: proizvođač opreme za grijanje isporučio grijač instalateru. Instalater proda i ugradi grijač kupcu u kuću. U kući nedugo zatim izbije požar. Sve su uključene stranke (proizvođač, instalater i krajnji kupac opreme za grijanje) osigurane. Uzrok požara predmet je spora. Nitko ne želi platiti odštetu kupcu.

Kupac odluči tužiti proizvođača opreme za grijanje, instalatera i osiguravajuća društva radi potpune naknade štete.

Slučaj B – transnacionalna situacija: proizvođač opreme za grijanje u državi članici B isporučio grijač instalateru u državi članici C. Instalater proda (i ugradi) grijač kupcu u kuću u državi članici A. U kući nedugo zatim izbije požar. Sve su uključene stranke (proizvođač, instalater i krajnji kupac opreme za grijanje) osigurane u osiguravajućim društvima u svojim državama članicama. Uzrok požara predmet je spora. Nitko ne želi platiti odštetu kupcu.

Kupac odluči u državi članici A tužiti proizvođača opreme za grijanje, instalatera i osiguravajuće društvo u državi članici A radi potpune naknade štete.

#### Troškovi u Španjolskoj

##### Sudski troškovi te troškovi žalbe i alternativnog rješavanja spora

Studija slučaja	Sud			Žalbe			Alternativno rješavanje sporova
	Početni troškovi	Opći troškovi	Drugi troškovi	Početni troškovi	Opći troškovi	Drugi troškovi	
Slučaj A	Početni troškovi: Predujmovi plaćeni odvjetniku ( <i>abogado</i> ) ili pravnom zastupniku ( <i>procurador</i> ) stranke, a općenito plaćanje naknada ovisno o vrsti postupka i potraživanom	Riječ je o općim troškovima postupka. Plaća ih stranka čiji su svi tužbeni zahtjevi odbačeni (članak 394. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).	Predodnošenje dokaza: – naknada svjedocima – mišljenja vještaka.	Stranka koja podnosi žalbu mora prethodno dati polog, osim ako ima pravo na pravnu pomoć.	Primjenjuje se isto pravilo kao u prvom stupnju.	Primjenjuje se isto pravilo kao u prvom stupnju.	Stranke se mogu sporazumjeti o dugovanom iznosu bez uplitanja treće strane, a u tom slučaju sporazum mora odobriti sud i mogu postići nagodbu primjenom mirenja čak i ako je postupak počeo.

	iznosu, pod uvjetom da je veći od 2000 EUR, osim ako stranka ima pravo na pravnu pomoć na temelju Zakona 1 /1996 o pravnoj pomoći.						
Slučaj B	Isto kao i u prethodnom slučaju	Isto	Isto	Isto	Isto	Isto	Isto

#### Troškovi odvjetnika, sudskih izvršitelja i vještaka

Studija slučaja	Odvjetnici	Sudski izvršitelji	Vještaci	
	Je li zastupanje obvezno?	Troškovi	Je li zastupanje obvezno?	Je li upotreba obvezna?
Slučaj A	Kada je potraživani iznos veći od 2000 EUR, strankama mora pomagati odvjetnik i zastupati ih pravni zastupnik (članak 31. Zakona o parničnom postupku).	Razlikuju se ovisno o iznosu potraživanja i vrsti postupka.	Nema zastupanja stranaka.	Preporuča se angažiranje vještaka (određivanje vrijednosti gubitka); mišljenje vještaka plaća stranka koja ga zatraži.
Slučaj B	Isto kao i u prethodnom slučaju	Isto	Isto	Isto

#### Troškovi naknada svjedocima, pologa ili jamstva te drugi relevantni troškovi

Studija slučaja	Naknada svjedocima	Polog ili jamstvo	
	Primaju li svjedoci naknadu?	Troškovi	Postoji li to i kako se primjenjuje?
Slučaj A	Svjedoci imaju pravo primiti naknadu za gubitke nastale zbog pojavljivanja na sud od stranke koja ih poziva (članak 375. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).		Ne treba dostaviti nikakav prethodni polog ili jamstvo.
Slučaj B	Isto kao i u prethodnom slučaju		Isto

#### Troškovi pravne pomoći i drugih povrata

Studija slučaja	Pravna pomoć	Povrat		
	Kada se i pod kojim uvjetima primjenjuje?	Kada se daje potpuna pomoć?	Uvjeti	Može li stranka koja je dobila spor dobiti povrat troškova spora?
Slučaj A	Primjenjuje se na osobe koje mogu dokazati da ne posjeduju dostatna financijska sredstva za pokretanje pravnog postupka (na primjer za odvjetnika i pravnog zastupnika).		Smatra se da nedostatak financijskih sredstva postoji ako pojedinac može dokazati da njegova sredstva i prihodi, izračunani na godišnjoj osnovi, iz svih izvora i po domaćinstvu, ne premašuju dvostruku vrijednost javnog indeksa prihoda (IPREM) koji se primjenjuje u trenutku podnošenja zahtjeva.	To će ovisiti o sporazumu sklopljenom s odvjetnikom, ako takav sporazum postoji. Općenito, vratit će se znatan dio ili čak cjelokupna odvjetnička naknada, pod uvjetom da nije veća od jedne trećine iznosa potraživanja. Pristojbe i predujmovi pravnom zastupniku stranke i naknade vještacima (ako je primjenjivo) mogu se vratiti nakon procjene troškova.
Slučaj B	Isto kao i u prethodnom slučaju		Isto	Isto

#### Troškovi prijevoda i tumačenja

Studija slučaja	Prijevod	Tumačenje		
	Kada je i pod kojim uvjetima potrebno?	Okvirni troškovi?	Kada je i pod kojim uvjetima potrebno?	Okvirni troškovi?
Slučaj A	Dokumentima koji su podneseni na jeziku koji nije španjolski jezik (ili, ako je primjenjivo, jezik autonomne zajednice gdje se o predmetu odlučuje) mora biti priložen prijevod. Dokument može biti preveden privatno; ako jedna od stranaka osporava prijevod tvrdeći da nije točan, navodeći razloge za tu tvrdnju, sudski će službenik naložiti izradu službenog prijevoda osporavanog dijela dokumenta na trošak stranke koja ga je dostavila. Ako je	Razlikuju se	Kada osoba mora sudjelovati u postupku i biti ispitana, dati izjavu ili osobno biti obaviještena o sudskoj odluci, a ne zna španjolski jezik ili, prema potrebi, drugi službeni jezik autonomne zajednice u kojoj se odlučuje o predmetu, svaka osoba koja govori predmetni jezik i koja je položila prisegu ili obećala točno	

	službeni prijevod u bitnome jednak privatnom prijevodu, troškove mora platiti stranka koja je osporila prijevod.		prevoditi može biti imenovana tumačem.	
<b>Slučaj B</b>	Isto		Isto	Teško je odrediti unaprijed.

Posljednji put ažurirano: 17/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

## Troškovi - Hrvatska

Ova stranica pruža informacije o troškovima postupka u Hrvatskoj.

### Troškovi odvjetnika

Na temelju odredaba Zakona o odvjetništvu Hrvatska odvjetnička komora, uz suglasnost ministra pravosuđa, utvrđuje i donosi [Tarifu o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika](#). Tarifa određuje način vrednovanja, obračunavanja i plaćanja odvjetničkih usluga i izdataka koje su stranke dužne platiti odvjetniku ili odvjetničkom društvu za radnje obavljene po punomoći ili rješenju nadležnog tijela, temeljem Zakona o odvjetništvu.

Troškovi zastupanja su odvjetničke usluge, uvećane za porez na dodanu vrijednost i izdaci potrebni za izvršenje posla. Troškove zastupanja dužan je platiti naručitelj usluge (stranka).

Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika posebno uređuje pitanje naknade troškova za različite vrste postupka (kazneni i prekršajni, parnični itd.).

Za svaku izvršenu radnju odvjetnik je dužan držati se Tarife i dužan je stranci izdati račun.

Za posebno stručno i specijalističko znanje, koje zahtijeva obrađeni predmet, osobito težinu predmeta ili posebnu odgovornost za obavljene radnje, tarifne stavke mogu se povisiti za 100%.

Posebna stručnost i specijalističko znanje priznaje se osobito prilikom složenih sporova ili postupaka ili posebnih vrsta ugovora, kada se radi o potrebi poznavanja ili proučavanja stranog prava, ili pravne literature, proučavanja ili obrađivanja stručnih pitanja iz područja tehnike, kemije, tehnologije, prirodnih i fizičkih znanosti, medicine, društvenih znanosti, i upotrebe stranog jezika i sl.

Uzimajući u obzir sve okolnosti obavljenog posla i koristi koje ima stranka, pojedine tarifne stavke odvjetnik može i sniziti za 50%.

Kodeks odvjetničke etike obvezuje odvjetnika da stranku upozna s približnim iznosom troškova zastupanja i upozori je na mogućnost da troškovi koji će joj biti određeni na teret protivne stranke budu manji od njegova računa.

### Troškovi kaznenog postupka

[Zakon o kaznenom postupku](#) („Narodne novine“ br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13 i 145/13, 152/14, 70/17, u daljnjem tekstu ZKP /08), definira troškove kaznenog postupka te navodi da se troškovima imaju smatrati izdaci od započinjanja kaznenog postupka do njegova završetka, izdaci za dokazne radnje prije početka kaznenog postupka te izdaci za pružanje pravne pomoći. Troškovi, kaznenog postupka obuhvaćaju

troškove za svjedoke, vještake, tumače i stručne osobe, troškove tehničkog snimanja, troškove prepisivanja zvučnih snimki i troškove očevida, troškove kopiranja ili snimanja spisa ili dijela spisa,

podvozne troškove okrivljenika,

izdatke za dovođenje okrivljenika ili uhićene osobe,

podvozne i putne troškove službenih osoba,

troškove liječenja okrivljenika koji nema pravo na zdravstvenu zaštitu dok se nalazi u pritvoru ili istražnom zatvoru ili zdravstvenoj ustanovi na temelju odluke suda te troškove porođaja,

paušalnu svotu,

nagradu i nužne izdatke branitelja, nužne izdatke privatnog tužitelja i oštećenika kao tužitelja i njihovih zakonskih zastupnika te nagradu i nužne izdatke njihovih opunomoćenika,

nužne izdatke oštećenika i njegova zakonskog zastupnika te nagradu i nužne izdatke njegova opunomoćenika.

Troškovi iz stavka 2. točaka 1. do 5. ovoga članka, osim onih koji su nastali u tijelima koja se financiraju iz državnog proračuna te nužni izdaci postavljenog branitelja i postavljenog opunomoćenika oštećenika kao tužitelja u postupku zbog kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti, isplaćuju se iz sredstava tijela koje vodi kazneni postupak, a naplaćuju kasnije od osoba koje su ih dužne naknaditi.

Troškovi kaznenog postupka pobrojani pod točkama 1. do 5. isplaćuju se iz sredstava tijela koje vodi postupak, a naplaćuju se kasnije od osoba koje su ih dužne nadoknaditi, osim onih koji su nastali u tijelima koja se financiraju iz državnog proračuna te nužni izdaci postavljenog branitelja i postavljenog opunomoćenika oštećenika kao tužitelja u postupku zbog kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti.

Okrivljenik, oštećenik, oštećenik kao tužitelj, privatni tužitelj, branitelj, zakonski zastupnik, opunomoćenik, svjedok, vještak, tumač i stručna osoba bez obzira na ishod kaznenog postupka, podmiruju troškove svog dovođenja, odgode dokazne radnje ili rasprave i druge troškove postupka koje su prouzročili svojom krivnjom te razmjerni dio paušalne svote.

Kad sud okrivljenika proglasi krivim u presudi će mu naložiti da podmiri troškove kaznenog postupka, osim ako ne postoje uvjeti za oslobođenje od plaćanja troškova u cijelosti ili djelomično. Ako je sud više okrivljenika proglasio krivim odredit će koliki će dio troškova svaki od njih podmiriti, a ako to nije moguće odlučit će da svi podmire troškove solidarno.

Sud može u odluci kojom rješava o troškovima okrivljenika osloboditi obveze da naknadi u cijelosti ili djelomično: troškove za svjedoke, vještake, tumače i stručne osobe, troškove tehničkog snimanja, troškove prepisivanja zvučnih snimki i troškove očevida, troškove kopiranja ili snimanja spisa ili dijela spisa, podvozne troškove okrivljenika, izdatke za dovođenje okrivljenika ili uhićene osobe, podvozne i putne troškove službenih osoba, troškove liječenja okrivljenika koji nema pravo na zdravstvenu zaštitu dok se nalazi u pritvoru ili istražnom zatvoru ili zdravstvenoj ustanovi na temelju odluke suda te troškove porođaja, paušalnu svotu te nagradu i nužne izdatke postavljenog branitelja. Ako se te okolnosti utvrde nakon donošenja odluke o troškovima, predsjednik vijeća može posebnim rješenjem osloboditi okrivljenika dužnosti naknade troškova kaznenog postupka. Sud može od okrivljenika zatražiti dostavljanje potvrde o imovinskom stanju i prihodima od porezne uprave.

Međutim, ako se deset godina od pravomoćnosti odluke o troškovima kaznenog postupka sazna da je imovinsko stanje osuđenika takvo da je u mogućnosti u cijelosti ili djelomično naknaditi troškove kaznenog postupka, uključujući i troškove postavljenog branitelja, predsjednik vijeća, na prijedlog državnog odvjetnika, a nakon očitovanja osuđenika o prijedlogu, posebnim će rješenjem obvezati osuđenika na naknadu tih troškova u cijelosti ili djelomično.

ZKP/08 ne obvezuje u svakom slučaju okrivljenika na naknadu troškova postupka. U slučaju da se kazneni postupak obustavi, ili ako se donese presuda kojom se okrivljenik oslobađa optužbe ili se optužba odbija, troškovi kaznenog postupka te nužni izdaci okrivljenika i nagrada branitelja padaju na teret proračunskih sredstava.

Privatni tužitelj i oštećenik kao tužitelj obvezni su naknaditi troškove kaznenog postupka, nužne izdatke okrivljenika te nužne izdatke i nagradu njegovu branitelja ako je postupak završen presudom kojom se okrivljenik oslobađa optužbe, ili presudom kojom se optužba odbija, ili rješenjem o obustavi postupka, osim ako je postupak obustavljen, odnosno ako je donesena presuda kojom se optužba odbija zbog smrti okrivljenika ili zato što je nastupila zastara kaznenog progona zbog odugovlačenja postupka koje se ne može pripisati u krivnju oštećenika kao tužitelja ili privatnog tužitelja. Ako je postupak obustavljen zbog odustajanja od tužbe ili kaznenog progona, okrivljenik i privatni tužitelj ili oštećenik kao tužitelj mogu se nagoditi o svojim međusobnim troškovima. Ako ima više privatnih tužitelja ili oštećenika kao tužitelja, troškove će solidarno podnositi svi.

#### **Propisi koji uređuju troškove postupka – zakonska osnova**

U odnosu na kazneni postupak informacije o troškovima postupka mogu se naći u Glavi X., člancima 145. do 152. [ZKP/08](#), [Zakonu o odvjetništvu](#), u [Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika](#), te u [Zakonu o sudskim pristojbama](#) (ako se kazneni postupak vodi po privatnoj tužbi, platit ćete 250,00 HRK sudske pristojbe za tužbu).

#### **On line informacije o troškovima postupka**

Svi navedeni zakoni mogu se naći u službenom listu Republike Hrvatske, [Narodnim novinama](#) ili na stranicama [Hrvatske odvjetničke komore](#).

#### **Porez na dodanu vrijednost**

Odvjetnici su obveznici poreza na dodanu vrijednost, sukladno čemu i njihove usluge podliježu poreznoj obvezi. Na svaki račun koji odvjetnik izda obračunava se porezna stopa od 25% na ime poreza na dodanu vrijednost. Bitno je napomenuti da tablice koje propisuje Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ne uključuju PDV nego se on obračunava po izdavanju računa.

#### **Troškovi u prekršajnom postupku**

Troškovi prekršajnog postupka obuhvaćaju:

troškove ovlaštenog tužitelja koji je tijelo državne uprave nastali utvrđivanjem prekršaja upotrebom tehničkih sredstava ili provođenjem potrebnih analiza i vještačenja,

sve troškove suda koje je unaprijed iz svojih proračunskih sredstava isplatio tijekom vođenja postupka (troškovi svjedoka, vještaka, tumača, drugih stručnih osoba, očevida, dovođenja okrivljenika i drugih osoba, putni troškovi i naknade službenih osoba i dr.),

paušalni iznos troškova prekršajnog postupka:

tijela postupka kada vode postupak,

općinskog suda kada odlučuje o prigovoru na obavezni prekršajni nalog

Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske kada je donio odluku kojom je pravomoćno utvrđena prekršajna odgovornost okrivljenika, ako je odlučivao o žalbi tužitelja i okrivljenika ili samo o žalbi okrivljenika.

troškove liječenja okrivljenika koji nema pravo na zdravstvenu zaštitu dok se nalazi u zadržavanju ili zdravstvenoj ustanovi na temelju odluke suda, putne troškove okrivljenika,

nužne izdatke oštećenika i oštećenika tužitelja te njihovih zakonskih zastupnika i njihovih opunomoćenika,

nužne izdatke i nagradu branitelja okrivljenika.

Paušalna se svota određuje u okvirima određenim posebnim propisom s obzirom na složenost i trajanje postupka te imovno stanje okrivljenika.

Troškove postupka koje unaprijed isplati iz svojih proračunskih sredstava, sud naplaćuje kasnije od okrivljenika ili drugih osoba koje su dužne naknaditi ih prema odredbama ovoga Zakona.

Sud vodi poseban popis učinjenih troškova, koji se odnose na **troškove ovlaštenog tužitelja koji je tijelo državne uprave nastali utvrđivanjem prekršaja upotrebom tehničkih sredstava ili provođenjem potrebnih analiza i vještačenja, sve troškove suda koje je unaprijed iz svojih proračunskih sredstava isplatio tijekom vođenja postupka (troškovi svjedoka, vještaka, tumača, drugih stručnih osoba, očevida, dovođenja okrivljenika i drugih osoba, putni troškovi i naknade službenih osoba i dr.) i troškove liječenja okrivljenika koji nema pravo na zdravstvenu zaštitu dok se nalazi u zadržavanju ili zdravstvenoj ustanovi na temelju odluke suda.**

Osoba koja traži da joj se naknadi kakav trošak, sudu podnosi troškovnik s potrebnim podacima i dokazima o nastalom trošku.

Troškovi za prevođenja na jezike manjina u Republici Hrvatskoj koji nastanu primjenom odredaba Ustava i zakona o pravu pripadnika manjina u Republici Hrvatskoj na uporabu svog jezika neće se naplaćivati od osoba koje su prema ovom Zakonu dužne nadoknaditi troškove postupka.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa potanje pravilnikom propisuje naknadu troškova u prekršajnom postupku.

Obveznik plaćanja troškova i odlučivanje o troškovima postupka regulirano je čl. 139. i 140. – izvod iz [Prekršajnog zakona](#) („Narodne novine 107/07, 39 /13, 157/13, 110/15, 70/17 i 118/18).

#### **Troškovi parničnog postupka**

Parnične troškove čine izdaci učinjeni u tijeku ili u povodu postupka. Pojedini troškovi, kao što su sudske pristojbe, vezani su uz funkcioniranje tijela koje provodi postupak, dok su drugi troškovi, kao što su troškovi vještačenja ili prevođenja, vezani uz trošak koji se plaća vještaku ili sudskom tumaču. Također u troškove postupka ulaze i naknade putnih troškova i troškova za prehranu i prenoćište te naknada izmakle zarade svjedoku, dok se najveći dio troškova odnosi na troškove zastupanja stranaka u postupku po punomoćniku odvjetniku.

Većina je odredbi o parničnim troškovima u građanskim postupcima sadržana u [Zakonu o parničnom postupku](#), uključujući troškove postupka za osiguranje dokaza (članak 168. ZPP-a), troškove postavljanja zahtjeva za mirno rješenje spora u odštetnim parnicama ili troškove koje je imala stranka koja radi zaštite svojih subjektivnih prava namjerava pokrenuti parnični postupak, no prije te radnje mora podnijeti zahtjev za mirno rješenje spora (članak 186.a ZPP-a).

Te troškove u pravilu podmiruje stranka koja je podnijela prijedlog, a može ih naknadno ostvarivati kao dio parničnih troškova, prema uspjehu u parnici.

Parnični troškovi učinjeni u tijeku postupka odnose se na one troškove koji su potrebni radi dokazivanja određenih činjenica (troškovi izvođenja dokaza, troškovi dolaska svjedoka) i troškovi zastupanja.

Svim ovim troškovima zajedničko je da njihova naknada od strane protivne strane u sporu ovisi o uspjehu u postupku. Svaka strana načelno prethodno sama podmiruje troškove koje je uzrokovala svojim radnjama (članak 152. ZPP-a), dok će po završetku postupka ona strana spora koja u cijelosti uspije u sporu, imati pravo na naknadu troškova postupka u cijelosti (članak 154. ZPP-a). Ali i ovdje treba voditi računa o tome da su ti troškovi bili potrebni radi vođenja parnice, jer ta strana ima pravo na naknadu samo tih troškova (članak 155. ZPP-a).

Kada se radi o djelomičnom uspjehu u postupku tada sud može, s obzirom na postignuti uspjeh, odrediti da svaka stranka snosi svoje troškove ili da jedna stranka nadoknadi drugoj i umješaću razmjerni dio troškova.

Sud može odlučiti da jedna stranka nadoknadi sve troškove koje su protivna stranka i njezin umješać imali ako protivna stranka nije uspjela samo u razmjerno neznatnom dijelu svog zahtjeva, a zbog tog dijela nisu nastali posebni troškovi.

Dva osnovna načela koja prate odluku o troškovima parničnog postupka su načelo uspjeha (causae) i načelo krivnje (culpe).

Stranka koja je troškove prouzročila svojom krivnjom ili slučajem koji joj se dogodio, nema pravo na naknadu troškova od protivne strane, bez obzira na uspjeh u postupku (članak 156. ZPP-a).

Pravo na troškove u slučaju povlačenja tužbe, suparničarstva, te završetka spora sklapanjem sudske nagodbe regulirani su čl. 158. stavak 1. ZPP-a, čl. 159. člankom 161. ZPP-a, te člankom 324 ZPP-a).

Trošak parničnog postupka, kao i sudska pristojba, određuje se sukladno vrijednosti predmeta spora koja je vrijedila u trenutku poduzimanja pojedine parnične radnje, a ne prema vrijednosti predmeta spora koja je eventualno vrijedila prilikom zaključenja glavne rasprave. Osim toga, troškovi parničnog postupka odmieravaju se razmjerno uspjehu u odnosu na vrijednost predmeta spora koja je vrijedila u trenutku zaključenja glavne rasprave.

Obveza plaćanja sudske pristojbe regulirana je [Zakonom o sudskim pristojbama](#).

Pravo na oslobođenje od plaćanja troškova postupka i pravo na stručnu pravnu pomoć stranka ostvaruje na način i uz uvjete propisane posebnim propisom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć (članak 172. ZPP-a).

O naknadi troškova odlučuje sud na određen zahtjev stranke, bez raspravljanja. Stranka je dužna u zahtjevu određeno navesti troškove za koje traži naknadu. Zahtjev za naknadu troškova stranka je dužna staviti najkasnije do završetka raspravljanja koje prethodi odlučivanju o troškovima, a ako je riječ o donošenju odluke bez prethodnog raspravljanja, stranka je dužna zahtjev za naknadu troškova staviti u prijedlogu o kojem sud treba da odluči. O zahtjevu za naknadu troškova sud će odlučiti u presudi ili rješenju kojim se završava postupak pred tim sudom. (članak 164. ZPP-a).

Odluka o troškovima sadržana u presudi može se pobijati samo žalbom na rješenje ako se istovremeno ne pobija i odluka o glavnoj stvari (članak 167. ZPP-a).

### **Troškovi ovršnog postupka**

Troškovi ovršnog postupka su izdaci stranaka, suda i drugih sudionika u ovršnom postupku, učinjeni u ovršnom postupku ili u vezi s njim.

[Ovršni zakon](#) sadrži relativno mali broj odredbi koje uređuju pitanje troškova postupka. Tako samo jedan članak govori isključivo o naknadi troškova ovršnog postupka (članak 14. OZ-a) i to o prethodnom snošenju troškova postupka, posljedicama nepostupanja stranaka u vezi s prethodnim plaćanjem troškova postupka, te odgovarajuću primjenu tih odredbi u postupcima osiguranja.

Odredbe koje bi omogućavale odluku suda o naknadi troškova ne nalaze se u OZ-u, već se na temelju članka 21. stavak 1. OZ-a na odgovarajući način primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku (ZPP-a).

Prema [Zakonu o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima](#) od 1. siječnja 2011. godine Financijska agencija (Fina, Agencija) provodi ovrhe na novčanim sredstvima poslovnih subjekata i građana, po svim računima i oročenim novčanim sredstvima u svim bankama, prema osobnom identifikacijskom broju ovršenika, bez njegove suglasnosti.

Sukladno čl. 8. [Pravilnika o vrstama i visini naknada za obavljanje poslova propisanih Zakonom o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima](#), Uprava Fine cjenikom određuje iznos naknada iz Pravilnika, a Ministar financija daje suglasnost na cjenik. Izvod iz Cjenika koji se odnosi na poslove Fine sukladno Zakonu o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima možete se preuzeti na njihovim internet stranicama.

Troškove postupka u vezi s određivanjem i provedbom ovrhe i osiguranja prethodno snosi ovrhovoditelj odnosno predlagatelj osiguranja. Ovrhovoditelj odnosno predlagatelj osiguranja dužan je troškove postupka predujmiti u roku koji odredi sud.

Tako će kod ovrhe na pokretninama sud zaključkom pozvati ovrhovoditelja da u određenom roku predujmi troškove koji su potrebni za poduzimanje određenih ovršnih radnji (izlazak sudskog ovršitelja radi zapljene i procjene pokretnina, radi oduzimanja, otpremanja, povjeravanja na čuvanje sudu ili ovrhovoditelju ili trećoj osobi). Na navedeni zaključak ovrhovoditelj nema pravo žalbe i dužan je po njemu postupiti. Troškovi se predujmaju na račun depozita suda.

Ako ovrhovoditelj ili predlagatelj osiguranja ne postupi po zaključku suda i ne predujmi troškove u roku koji je odredio sud, a bez tih troškova se ovrha ili osiguranje ne mogu provesti, sud će obustaviti ovrhu. Ako u roku koji je odredio sud ne budu predujmljeni troškovi o kojima ovisi poduzimanje neke radnje o kojoj ne ovisi provedba ovrhe, ta se radnja neće provesti (članak 14. stavak 2. OZ-a).

Kod provedbe ovrhe na nekretninama, jedna od ovršnih radnji je i određivanje vrijednosti nekretnine, koja se određuje zaključkom po slobodnoj ocjeni nakon održanog ročišta na kojemu će strankama biti omogućeno da se o tome izjasne i prilože odgovarajuće dokaze (članak 92. stavak 1. OZ-a). Međutim, svaka stranka može predložiti i utvrđivanje vrijednosti nekretnina vještačenjem po odgovarajućem sudskom vještaku. U tom slučaju obvezna je i predujmiti troškove vještačenja.

Osim općih odredbi o naknadi troškova ovršnog postupka, OZ sadrži odredbe o troškovima postupka u dijelu u kojem se uređuje ovrha na nekretninama i to određujući redoslijed namirenja prilikom podjele kupovnine.

Iz iznosa dobivenog prodajom namiruju se prvenstveno troškovi ovršnog postupka koji se tiču sudskih pristojbi i plaćenih predujmova za provedbu ovršnih radnji te porezi i druge pristojbe dospjele za posljednju godinu koje terete prodanu nekretninu. Istim troškovima dan je prioritet pred svim drugim potraživanjima, kako stranaka tako i ostalih sudionika u postupku (članak 113. stavak 1.točka 1. OZ-a).

Što se tiče pravnog položaja založnog vjerovnika kod ovrhe na nekretninama, sudska praksa zauzela je stav da osim stranaka i založni vjerovnik ima pravo na naknadu troškova postupka.

Za provođenje ovrhe nad nekretninama potrebno je angažiranje sudskog ovršitelja koji ima pravo na naknadu troškova. Tu se primjenjuju važeće odredbe ZPP-a o naknadi troškova (članak 155. ZPP-a propisuje koji se troškovi nadoknađuju, a članak 154. određuje način naknade troškova postupka).

Kako OZ ne sadrži odredbe o odlučivanju i visini troškova postupka, tijela koja odlučuju o troškovima primjenjuju opće odredbe ZPP-a koji propisuje da će, pri odlučivanju koji će se troškovi stranci nadoknaditi, sud uzeti u obzir samo troškove koji su bili potrebni radi vođenja postupka. O tome koji su troškovi bili potrebni te o visini troškova odlučuje sud ocjenjujući brižljivo sve okolnosti, osobito vodeći računa o pravilima ZPP-a koja za pripremanje glavne rasprave određuju upućivanje podnesaka i jedno pripremno ročište te jedno ročište za glavnu raspravu (članak 155. ZPP-a).

Osim troškova zastupanja ovrhovoditelja po odvjetniku, kod ovrhe na temelju vjerodostojne isprave ovrhovoditelju pripada i pravo na naknadu troškova javnobilježničke nagrade.

Pravilnik o naknadi i nagradi javnih bilježnika u ovršnom postupku propisuje da za radnje javnog bilježnika u vezi zaprimanja prijedloga za ovrhu, izdavanja rješenja o ovrši na temelju vjerodostojne isprave troškove predujmljuje ovrhovoditelj. Ako ovrhovoditelj ne uplati potrebne predujmove, ovršni postupak se obustavlja (članak 14. stavak 2. OZ-a).

Okolnost da se pokretnine ne mogu prodati na dražbama te da je potraživanje ovrhovoditelja ostalo nenamireno, ne znači da ovrhovoditelj nije imao nužne troškove u samom postupku provođenja ovrhe.

Troškove postupka koji je sud pokrenuo po službenoj dužnosti prethodno predujmljuje sud iz svojih sredstava. OZ predviđa mogućnost pokretanja ovršnog postupka po službenoj dužnosti ako je to izrijekom određeno zakonom.

Javni bilježnici provode ovrhu na temelju vjerodostojnih isprava te imaju određene troškove kao što su javnobilježnička naknada odnosno materijalni troškovi koji se mogu odnositi na troškove dostave ili poštanske usluge ili materijalne troškove papira i sl. te troškove sastava ovršnog prijedloga ako ga sastavlja odvjetnik. Iste troškove prethodno predujmljuje ovrhovoditelj.

Ovrhu na temelju ovršne isprave provode sudovi. U tom slučaju kao troškovi koje predumijljuje ovrhovoditelj javljaju se troškovi sudskih pristojbi, ali i troškovi sastava ovršnih prijedloga ako za to koriste odvjetnike.

Ovršenik odnosno protivnik osiguranja, dužni su ovrhovoditelju odnosno predlagatelju osiguranja naknaditi troškove koji su bili potrebni za ovrhu ili osiguranje (članak 14. stavak 4. OZ-a). Navedena zakonska odredba osnova je za donošenje odluke o troškovima postupka.

Za odlučivanje o troškovima koji su bili potrebni ovrhovoditelju rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave ili prosljeđivanja prijedloga nadležnom sudu radi donošenja odluke i dostavljanja rješenja strankama ovisno o visini postavljenog zahtjeva, pripada javnobilježnička naknada u iznosu koji ovisi o visini tražbine, a na koju ima pravo zaračunati i PDV.

Slučajevi u kojima ovrhovoditelj nema pravo na naknadu troškova postupka regulirani su člankom 39. stavak 1. 2. i 3. OZ-a, te člankom 72. stavak 1. OZ-a). Ovrhovoditelj ima pravo na naknadu troškova, neovisno o ishodu postupka, koje je protivna strana uzrokovala svojom krivnjom ili slučajem koji se njoj dogodio (članak 156. ZPP-a, koji se primjenjuje na temelju članka 21. stavak 1. OZ-a). Ova odredba u skladu je s odredbama ZPP-a koje uređuju pitanje naknade troškova postupka po principu krivnje.

Međutim i ovršenik (odnosno protivnik osiguranja) ima pravo na naknadu troškova postupka koje mu je ovrhovoditelj neosnovano prouzročio (članak 14. stavak 5. OZ-a).

Zahtjev za naknadu troškova podnosi se najkasnije u roku od 30 dana od dana završetka postupka (članak 14. stavak 6. OZ-a). O zahtjevu za naknadu troškova postupka donosi se odluka (bilo kao sastavni dio rješenja o ovrsi) bilo posebno rješenje koje ako postane pravomoćno, predstavlja ovršnu ispravu na temelju koje se može tražiti ovrha u nekom drugom ovršnom postupku.

#### Propisi koji uređuju troškove građanskog i ovršnog postupka:

🔗 [Zakon o parničnom postupku](#) (Narodne novine, broj 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, i 89/14 i 70/19)

🔗 [Ovršni zakon](#) (Narodne novine, broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, i 73/17 i 131/20)

🔗 [Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima](#) (Narodne novine, broj 68/18, 2/20, 46/20 i 47/20)

🔗 [Zakon o sudskim pristojbama](#) (Narodne novine, broj 118/18)

🔗 [Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći](#) (Narodne novine, broj 143/13)

🔗 [Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika](#) (Narodne novine broj 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15)

🔗 [Pravilnik o privremenoj javnobilježničkoj tarifi](#) (Narodne novine, broj 38/94, 82/94, 52/95, 115/12, 120/15 i 64/19)

Pravilnik o naknadi i nagradi javnih bilježnika u ovršnom postupku ( Narodne novine, broj 9/21)

🔗 [Pravilnik o visini nagrade i naknade troškova javnog bilježnika kao povjerenika suda u ostavinskom postupku](#) (Narodne novine, broj 135/03)

🔗 [Pravilnik o tarifi za naknadu troškova i nagradu za obavljanje javne komisije djelatnosti](#) (Narodne novine, broj 115/12)

🔗 [Pravilnik o vrstama i visini naknada za obavljanje poslova provedbe prodaje nekretnina i pokretnina u ovršnom postupku](#) (Narodne novine, broj 156/14)

🔗 [Pravilnik o vrstama i visini naknada za obavljanje poslova propisanih Zakonom o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima](#) (Narodne novine, broj 71/18)

🔗 [Pravilnik o naknadama za obavljanje službenih radnji izvan zgrade suda](#) (Narodne novine, broj 38/14)

Svi navedeni zakoni i propisi mogu se naći u službenom listu Republike Hrvatske Narodnim novinama ili na stranicama strukovnih komora i FINA-e.

Posljednji put ažurirano: 21/01/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

## Troškovi - Italija

Na ovoj stranici nalaze se informacije o troškovima sudskih postupaka u Italiji.

### Regulatorni okvir za odvjetničke naknade

#### Odvjetnici

U Italiji postoji samo jedna kategorija odvjetnika koji nakon upisa u odvjetničku komoru imaju pravo sudjelovati u svim vrstama postupaka i pred svim vrstama sudova, osim pred višim sudovima (Kasacijski sud i Državno vijeće), za koje je potrebna dodatna posebna kvalifikacija.

Odredbe o troškovima sudskog postupka utvrđene su u pročišćenom tekstu Zakona o zakonodavnim i regulatornim odredbama za sudske troškove iz Dekreta br. 115 predsjednika Republike od 30. svibnja 2002., koji je nedavno izmijenjen [Zakonodavnim dekretom br. 83 od 27. lipnja 2015.](#) te je uz izmjene pretvoren u [Zakon br. 132 od 6. kolovoza 2015.](#), [Zakonodavni dekret br. 156 od 24. rujna 2015.](#) i [Zakon br. 208 od 28. prosinca 2015.](#) te u novom zakonu o odvjetništvu (Zakon br. 247/2012 ili L.P.F.), kako je izmijenjen [Ministarskim dekretom 55/2014 \(koji zamjenjuje Ministarski dekret 140 /2012\) pod nazivom: „Određivanje parametara za isplatu odvjetničkih naknada u smislu članka 13. stavka 6. Zakona br. 247 od 31. prosinca 2012.”, koji je na snazi od 3. travnja 2014.](#)

Zakonom o odvjetništvu br. 147/12, u skladu s prethodnim primarnim standardom (članak 9. Zakonodavnog dekreta br. 1 od 24. siječnja 2012. koji je uz izmjene pretvoren u Zakon br. 27 od 24. ožujka 2012.), kojim se predviđa ukidanje stopa naknada za regulirane profesije, i upućivanjem na parametre utvrđene dekretom resornog ministarstva za određivanje naknade koju sud plaća pravnim stručnjacima priznaje se **upućivanje na parametre koje svake dvije godine utvrđuje Ministarstvo pravosuđa „na preporuku CNF-a”** (Državnoodvjetničko vijeće).

Člankom 13. Zakona br. 247/2012 uređuje se ponajprije dodjela zadataka i naknada:

Odvjetnici mogu preuzeti profesionalne zadatke i za vlastitu korist.

Zadatak se može obaviti besplatno.

Naknada koja se plaća pravnom stručnjaku obično se dogovara u pisanom obliku pri dodjeli profesionalnog zadatka. Naknade su predmet dogovora te je pritom dopušten paušalni ugovor na vremenskoj osnovi, obično u vezi s jednim ili više predmeta, na temelju obavljenog zadatka i vremena pružanja usluga te se mogu dogovoriti za pojedinačne faze ili usluge ili cjelokupnu aktivnost, kao postotak vrijednosti predmeta ili iznosa koji primatelj usluge može dobiti, a ne samo s gledišta imovine.

Zabranjeni su sporazumi kojima se cijeli iznos ili dio naknade odvjetniku plaća dijelom imovine na koju se predmeta usluga ili spor odnosi.

Odvjetnici su dužni, u skladu s načelom transparentnosti, obavijestiti klijenta o razini složenosti zadatka te ga informirati o svim mogućim naknadama od trenutka dodjele ugovora do njegova završetka. Odvjetnici su ujedno dužni, na zahtjev, pisanim putem obavijestiti osobu koja dodjeljuje zadatak o predviđenoj visini troškova pružanja usluge te pritom navesti naknade, pristojbe, uključujući paušalne iznose i odvjetničke naknade od kojih se ti troškovi sastoje.

Parametri koji se utvrđuju dekretom Ministarstva pravosuđa, svake dvije godine na zahtjev Državnoodvjetničkog vijeća (CNF), primjenjuju se, nakon dodjele zadatka ili naknadno, ako naknada nije utvrđena u pisanom obliku ili se stranke o tome nisu dogovorile, tijekom postupka likvidacije koji provodi sud i u slučajevima kad se profesionalna usluga obavlja u interesu trećih osoba ili za službene usluge predviđene zakonom.

U slučajevima u kojima je spor koji je predmet sudskog ili arbitražnog postupka definiran bilo kojom vrstom sporazuma, stranke su solidarno dužne platiti naknade i nadoknaditi troškove svim odvjetnicima koji su obavljali svoju profesionalnu djelatnost u posljednje tri godine i koji su još uvijek vjerovnici, osim ako se izričito ne odustane od solidarne obveze.

Ako odvjetnik i klijent ne uspiju postići dogovor, svaki od njih može se obratiti lokalnoj odvjetničkoj komori da mu pomogne pronaći rješenje.

Ako se ne može postići dogovor, vijeće može, na zahtjev člana, dati mišljenje o valjanosti odvjetnikovih potraživanja za obavljene posao.

Osim naknade za profesionalnu uslugu, odvjetnicima stranka, ako je tako navedeno u ugovoru, mora platiti i iznos za povrat paušalnih troškova te nadoknaditi stvarno nastale troškove i sve troškove i naknade koji su unaprijed plaćeni u interesu stranke ili se ti troškovi naplaćuju u postupku likvidacije. Stoga će se od 3. travnja 2014. sva plaćanja izvršavati u skladu s odredbama prethodno navedenog Ministarskog dekreta 55/2014. U novim parametrima koji su ovdje navedeni kao referenca se ne uzimaju pojedinačne aktivnosti koje obavlja odvjetnik (telefonski pozivi, pregled dokumenata, saslušanja, razgovori itd.), već faze postupka (i za građanske i kaznene postupke). Prosječna vrijednost nagodbe unaprijed je određena za svaku fazu, koju sudac može povećati ili smanjiti kao postotak ovisno o posebnim okolnostima (priroda, složenost i ozbiljnost predmeta, vrijednost posla, hitnost usluge, primjena privremene zabrane itd.) i o nadležnom sudu.

Na primjer, u tablicama u nastavku prikazane su [naknade za postupke koji se vode pred mirovnim sucem i Općim sudom](#)  (127 Kb) [hr](#).

„Dodatni troškovi” dodaju se ugovorenoj ili izračunanoj naknadi.

Dodatni troškovi podrazumijevaju:

izdatke (tj. provjerene neposredne troškove)

naknade za opće troškove (15 % u skladu s člankom 2. Ministarskog dekreta 55/2014)

putne troškove (članak 27. Ministarskog dekreta 55/2014: troškovi smještaja + 10 % i naknada za kilometražu od 1/5 troška goriva za svaki prijeđeni kilometar)

doprinosi za socijalno osiguranje od 4 % (C.N.P.A – mirovinski doprinosi za odvjetnike) i

PDV od 22 % (povećan od 1. listopada 2013. u skladu sa Zakonom 98/2011).

Neplanirani izdaci u iznosu od 10 % troškova smještaja odvjetnika koji je morao putovati ili troškova putovanja na posao ako je koristio vlastiti automobil.

#### **Fiksni troškovi**

##### **Fiksni troškovi u građanskim postupcima**

##### **Fiksni troškovi za stranke u građanskom postupku**

Osim pokrivanja troškova vlastitog odvjetnika, svaka stranka u građanskom postupku snosi troškove radnji koje obavlja i podmiruje troškove potrebnih postupovnih radnji ako je zakonom predviđeno da ih ona treba platiti ili tako odluči sudac (članak 8. pročišćenog teksta Zakona o sudskim troškovima).

##### **Koji su sudski troškovi?**

Naknade u građanskim postupcima su sljedeće:

**Standardna pristojba za podnošenje tužbe:** prema članku 9. i sljedećim člancima Predsjedničkog dekreta 115/2002: ukratko, taj iznos varira ovisno o vrijednosti potraživanja (43 EUR za postupke u vrijednosti do 1100 EUR te za postupke koji se odnose na obvezne sporove u području socijalne sigurnosti i pomoći te druge posebne postupke; 98 EUR za postupke čija je vrijednost između 1100 EUR i 5200 EUR te za izvanparnične sudske postupke i druge posebne postupke; 237 EUR za postupke čija je vrijednost između 5200 EUR i 26 000 EUR i za parnične postupke čija se vrijednosti ne može odrediti u okviru isključive nadležnosti mirovnog suca; 518 EUR za postupke čija je vrijednost između 26 000 EUR i 52 000 EUR i za građanske postupke čija se vrijednost ne može odrediti; 759 EUR za postupke čija je vrijednost između 52 000 EUR i 260 000 EUR; 1214 EUR za postupke čija je vrijednost između 260 000 EUR i 520 000 EUR te 1686 EUR za postupke čija je vrijednost veća od 520 000 EUR).

Standardna pristojba za podnošenje tužbe uvećava se za 50 % za žalbeni postupak i udvostručuje za postupke koji se pokreću pred Kasacijskim sudom.

Ako je žalba, čak i protužalba, odbijena u cijelosti, proglašena nedopuštenom ili ne može biti uzeta u obzir, žalitelj je dužan platiti, po nalogu suca, dodatni iznos jednak iznosu koji se plaća za istu žalbu, bez obzira na to radi li se o žalbi ili protužalbi.

Kad je riječ o ovršnim postupcima koji se odnose na nekretnine, plaća se pristojba u iznosu od 278 EUR. Za druge ovršne postupke plaća se 50 % manji iznos. Za ovršne postupke koji se odnose na nekretnine čija je vrijednost manja od 2500 EUR plaća se pristojba od 43 EUR. Pristojba za postupke povodom prigovora na provedbene akte iznosi 168 EUR.

Za postupke pred Kasacijskim sudom, osim standardne pristojbe, mora se platiti i iznos jednak fiksnoj pristojbi za registraciju sudskih odluka.

Drugi su iznosi pak predviđeni za određene postupke posebne prirode.

**Obavijesti na zahtjev ureda:** članak 30. Predsjedničkog dekreta br. 115 iz 2002.:

ČLANAK 30. (Sveobuhvatni predujmovi fizičkih osoba poreznim tijelima u građanskim postupcima): 1. Stranka koja se prva pojavi i podnosi tužbu kojom se pokreće postupak ili koja u okviru ovršnog postupka radi povrata imovine zahtijeva dodjelu ili prodaju zaplijenjene robe, plaća naknade, putne naknade i poštanske troškove za obavijest poslanu na zahtjev zastupnika ureda, kao paušalnu naknadu, u iznosu od 27 EUR, osim u postupcima predviđenima u jedinom članku Zakona br. 319 od 2. travnja 1958. i naknadnim izmjenama, kao i u onima u kojima se primjenjuje ovaj članak.

**Naknade za obavješćivanje:** članak 32. i sljedeći članci Predsjedničkog dekreta 115/2002:

ČLANAK 32. (Obavijesti na zahtjev stranaka) 1. Stranke moraju sudskim službenicima platiti troškove i putne troškove ili troškove slanja traženih dokumenata, a u postupcima koji se odnose na obvezne sporove povezane sa zapošljavanjem, socijalnom sigurnošću i pomoći te naknade plaćaju porezna tijela.

ČLANAK 33. (Putovanje za obavješćivanja i izvršavanje radnji na zahtjev stranke

kojoj je država odobrila pravnu pomoć) 1. Ako se obavješćivanje i izvršne radnje na zahtjev stranke kojoj je država odobrila pravnu pomoć provode istodobno s drugim postupcima za plaćanje, putni troškovi i naknade sudskih službenika ili poštanski troškovi se apsorbiraju.

2. Ako se adrese nalaze u različitim općinama ili su udaljene više od 500 metara, naknade i putni troškovi ili poštanski troškovi evidentiraju se kao zaduženje.

3. Ako sudski službenici ne obavljaju navedene postupke istodobno s postupcima za plaćanje, putne troškove ili troškove poštarine plaćaju porezna tijela, a naknade se evidentiraju kao zaduženja.

4. Ako sudski službenici imaju više putnih troškova za obavljanje radnji u različitim općinama ili na udaljenosti većoj od 500 metara, porezna tijela plaćaju samo veće troškove, a ostali se evidentiraju kao zaduženja zajedno s naknadama.

ČLANAK 34. (Iznos pristojbi) 1. Jednokratna naknada plaća se u sljedećem iznosu:

za dokumente s najviše dva primatelja: 2,58 EUR

za dokumente s tri do šest primatelja: 7,75 EUR

za dokumente s više od šest primatelja: 12,39 EUR.

ČLANAK 35. (Iznos putnih troškova)

Putni troškovi utvrđeni su kako slijedi:

a) do 6 kilometara: 1,65 EUR

b) do 12 kilometara: 3,00 EUR

c) do 18 kilometara: 4,14 EUR

d) više od 18 kilometara, uvećano za 0,88 EUR za svakih sljedećih 6 kilometara ili ako je lokacija udaljena više od tri kilometra od sljedeće rute do udaljenosti iz točke (c).

#### ČLANAK 36. (Dodatna naknada za hitnost)

Troškovi i putni troškovi povećavaju se za 50 % za hitne radnje, osim za podnošenje izvješća o ovrsi u uredu suda izvršenja. Kad istodobno treba obaviti više radnji, dodatna naknada za hitnost plaća se samo jednom u visini dogovorenoj za radnju koju treba prvo provesti ili je za nju određena najviša naknada.

Radnje koje treba provesti istog ili sljedećeg dana smatraju se hitnima. Zahtjev, u kojem se navodi datum, može se podnijeti samo za dokumente s rokom na isti datum koji je izričito predviđen zakonom ili po želji stranaka.

**Troškovi fotokopiranja i certifikiranja:** do donošenja Uredbe iz članka 40. stavka 1. Predsjedničkog dekreta br. 115 iz 2002., naknade za troškove fotokopiranja utvrđene su u člancima 266. i sljedećima navedenog pročišćenog teksta Zakona o sudskim troškovima i u tablicama na koje se upućuje u tim člancima.

Treba napomenuti da se člankom 4. stavkom 5. Zakonodavnog dekreta br. 193 od 29. prosinca 2009., koji je uz izmjene pretvoren u Zakon br. 24 od 22. veljače 2010., utvrđuje da se iznosi za izdavanje preslika, uključujući ovjerene preslike, predviđeni tablicama 6. i 7. koje su priložene Predsjedničkom dekretu br. 115 iz 2002. i koji su navedeni u člancima 267. i 268. spomenutog pročišćenog teksta zakona moraju povećati za 50 %.

Iznos troškova fotokopiranja prilagođava se svake tri godine u odnosu na promjenu indeksa potrošačkih cijena koju utvrđuje talijanski Nacionalni zavod za statistiku (ISTAT), kako je utvrđeno člankom 274. Predsjedničkog dekreta br. 115 iz 2002.

**Troškovi fotokopiranja i certifikiranja:** trenutačno su uređeni dekretom Ministarstva pravosuđa (na snazi od 30. lipnja 2015.).

#### Fiksni troškovi u kaznenom postupku

##### Fiksni troškovi stranaka u kaznenom postupku

Odredbе o troškovima sudskog postupka utvrđene su u pročišćenom tekstu Zakona o zakonodavnim i regulatornim odredbama za sudske troškove iz Predsjedničkog dekreta br. 115 od 30. svibnja 2002., koji je nedavno izmijenjen [Zakonodavnim dekretom br. 83 od 27. lipnja 2015.](#) te je uz izmjene pretvoren u [Zakon br. 132 od 6. kolovoza 2015.](#), [Zakonodavni dekret br. 156 od 24. rujna 2015.](#) i [Zakon br. 208 od 28. prosinca 2015.](#) te u novom zakonu o odvjetništvu (Zakon br. 247/2012 ili L.P.F.), kako je izmijenjen [Ministarskim dekretom 55/2014 \(kojim je zamijenjen Ministarski dekret 140/2012\) pod nazivom: „Određivanje parametara za isplatu odvjetničkih naknada u smislu članka 13. stavka 6. Zakona br. 247 od 31. prosinca 2012.”, koji je na snazi od 3. travnja 2014.](#)

Člankom 12. tog ministarskog dekreta predviđeno je da se visina naknade razlikuje ovisno o značajkama, hitnosti i vrijednosti obavljene aktivnosti, važnosti, naravi i složenosti postupka, ozbiljnosti i broju optužnica, broju i složenosti pravnih i činjeničnih pitanja koja se rješavaju, sporovima povezanim sa sudskom praksom, pravosudnom tijelu pred kojim se vodi postupak, vrijednosti imovine, broju dokumenata koje treba ispitati, posvećenosti koju zadatak zahtijeva, među ostalim u smislu učestalosti putovanja iz glavnog mjesta rada odvjetnika, kao i postignutom ishodu, uzimajući u obzir i građanskopravne posljedice i financijsku situaciju stranke. Ujedno se mora uzeti u obzir broj ročišta i vrijeme potrebno za dovršetak predmetnih aktivnosti. Sud će uzeti u obzir prosječne vrijednosti navedene u pripremljenim tablicama, koje se primjenom općih parametara obično mogu povećati do 80 % ili smanjiti do 50 %. Ako odvjetnik pruža pravnu pomoć za više osoba koje imaju isti položaj u postupku, jedinstvena naknada obično se može povećati za 20 % za svaku dodatnu osobu do najviše 10 osoba i za 5 % za svaku sljedeću osobu iznad 10 osoba, do najviše 20 osoba. Ako, ne dovodeći u pitanje istovjetan pravni položaj, profesionalna usluga ne uključuje ispitivanje posebnih i različitih činjeničnih ili pravnih pitanja u odnosu na različite tuženike i sporove, iznos koji bi se inače trebao platiti za pružanje pomoći jednoj osobi obično se umanjuje za 30 %.

Naknada se plaća u fazama.

Kad je riječ o različitim fazama sudskog postupka, u nastavku su navedeni primjeri sljedećega:

- za fazu ispitivanja, uključujući istražne aktivnosti: pregled i proučavanje dokumenata, inspekcije lokacija, početno pretraživanje dokumenata, konzultacije s klijentom, kolegama ili savjetnicima, pisana ili usmena izvješća ili mišljenja, što uključuje aktivnosti koje se provode prije uvodne faze;
- za uvodnu fazu raspravnog dijela postupka: uvodne radnje kao što su prikupljanje dokaza, pravne pritužbe, predstavke, zahtjevi, izjave, prigovori, zahtjevi, žalbe, podnesci, sudjelovanje odgovorne stranke i poziv odgovorne stranke;
- za fazu prethodnog postupka i fazu sudskog postupka: zahtjevi, poruke, prisutnost ili usluge povezane s radnjama i postupovnim ili pravnim istražnim aktivnostima, uključujući pripremne aktivnosti, koje se pružaju i na javnim raspravama ili u vijećima, a koje su ključne za pribavljanje dokaza, prikupljanje dokaza, uključujući popise, citate i povezane usluge, ispitivanje savjetnika, svjedoka, osumnjičenika ili optuženika za predmetno kazneno djelo;
- za fazu donošenja odluka: usmena ili pisana očitovanja, odgovori, sudjelovanje u završnim argumentima drugih stranaka u postupku u vijećima ili na javnoj raspravi.

**Fiksni troškovi stranaka u kaznenom postupku**  (105 Kb) [hr](#)

##### Faza postupka u kojoj su nužni fiksni troškovi

Troškove kaznenog postupka snosi država, osim onih koji se odnose na radnje koje su zatražile privatne stranke i troškova za objavu presude.

Bez obzira na to je li predmetna osoba zadržana ili zatvorena ili joj nije bila ograničena sloboda kretanja, troškovi postupka i uzdržavanja na zahtjev se vraćaju osobama koje su u lošim gospodarskim uvjetima i koje su se dobro ponašale u ustanovi.

Ako je građanska tužba podnesena u okviru kaznenog postupka primjenjuje se članak 12. Predsjedničkog dekreta br. 115 iz 2002. na temelju kojeg nije potrebno platiti standardnu pristojbu za podnošenje sudske tužbe ako se zahtjev odnosi samo na izricanje opće kazne odgovornoj stranci. U suprotnom, ako je podnesen zahtjev, među ostalim i na privremenoj osnovi, za plaćanje iznosa na ime naknade štete, pristojba se plaća, ako se zahtjev odobri, na temelju vrijednosti plaćenog iznosa i u skladu s ljestvicama vrijednosti iz članka 13.

Jednokratna naknada plaća se za dostavu dokumenata. Jednokratna naknada plaća se u sljedećem iznosu:

za dokumente s najviše dva primatelja: 2,58 EUR

za dokumente s tri do šest primatelja: 7,75 EUR

za dokumente s više od šest primatelja: 12,39 EUR.

Svjedoci koji nisu rezidenti imaju pravo na povrat svojih putnih troškova, na temelju povratnog putovanja, u iznosu koji je jednak karti drugog razreda za željezničke usluge ili cijeni leta ekonomskom klasom, ako to odobre pravosuđna tijela.

Za razliku od vlasnika ili nositelja prava, držatelj robe koja se u kaznenom postupku zapljenjuje zbog predostrožnosti plaća naknadu za čuvanje i zadržavanje.

Naknade i putni troškovi koji se isplaćuju svjedocima i osobama u pratnji, naknade i putni troškovi za putovanja koji se odnose na izvršenje radnji izvan mjesta na kojem se odvija postupak te iznosi za troškove pomoćnika suca isplaćuju se na zahtjev predmetnih osoba koji se podnosi nadležnom tijelu.

Sudski troškovi ne uključuju:

- pokapanje pritvorenika,
- premještaj pritvorenika,



c) prijevoz, zadržavanje i pokop osoba koje su poginule na javnim cestama ili na javnom mjestu,

d) prijevoz postupovnih akata i predmeta koji su potrebni u postupku.

### Informacije koje moraju dostaviti pravni zastupnici

#### Prava i obveze stranaka

Obveza odvjetnika da svojem klijentu pruži informacije o obrani predstavlja izvršavanje opće obveze dužne pažnje iz članka 1218. talijanskog Građanskog zakonika.

U Zakonu o odvjetništvu br. 147/12 navode se dužnosti i upućivanja na profesionalno ponašanje (članak 3.), obveza čuvanja poslovne tajne (članak 4.), troškovi osiguranja (članak 12.), načini dodjele zadatka (članak 13.) i načini obavljanja zadatka (članak 14.), razlozi za nespojivost (članak 18.) i s njima povezane iznimke (članak 19.).

#### Troškovi

##### Gdje mogu pronaći informacije o troškovima u Italiji?

Uz zakonodavne tekstove koji se objavljuju na internetskim stranicama Službenog lista Talijanske Republike, posebne informacije dostupne su na internetskim stranicama pravosudnih ureda ili sudskih vijeća.

##### Na kojem su jeziku te informacije o troškovima u Italiji dostupne?

Informacije se obično objavljuju na talijanskom jeziku. Neke internetske stranice sadržavaju i informacije na engleskom jeziku.

##### Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?

U Italiji je mirenje uređeno Zakonodavnim dekretom br. 28 od 4. ožujka 2010., koji je ažuriran [Zakonodavnim dekretom br. 138 od 13. kolovoza 2011.](#), a zatim [Zakonodavnim dekretom br. 69 od 21. lipnja 2013.](#) ([Zakon o pretvorbi br. 98 od 9. kolovoza 2013.](#)). Informacije o predmetnim temama dostupne su javnosti na internetskim stranicama talijanskog Ministarstva pravosuđa (<http://www.giustizia.it/>, [Home \(početna stranica\)](#), » [Itinerari a tema \(teme\)](#) » [Riforma della giustizia \(pravosudna reforma\)](#)) te internetskim stranicama pravosudnih ureda. Postoje i druge specijalizirane internetske stranice, ali su dostupne samo uz određenu naknadu.

#### Porez na dodanu vrijednost

Za sudske dokumente u građanskim stvarima u kojima se odluka o preliminarnim izvršnim sudskim nalogima utvrđuje i djelomično, dokumente o odredbama koje arbitražna vijeća proglašavaju izvršivima i o presudama kojima se utvrđuje učinak stranih presuda u zemlji plaća se pristojba za registraciju (članak 37. Predsjedničkog dekreta br. 131 od 26. travnja 1986.).

#### Pravna pomoć

##### Što je to?

Pravna pomoć u kaznenom postupku odobrava se za obranu građanina slabijeg imovnog stanja, osumnjičenika, okrivljenika, osuđene stranke, oštećene stranke, oštećene stranke koja namjerava podnijeti imovinskopravni zahtjev, okrivljenika u građanskom postupku ili stranke koja snosi građansku odgovornost za plaćanje novčane kazne.

Pravna pomoć osigurava se i u građanskim, upravnim, računovodstvenim i poreznim postupcima te u stvarima izvanparnične nadležnosti radi obrane građana slabijeg imovnog stanja kad njihovi razlozi nisu očito neutemeljeni.

Pravna pomoć može se odobriti za svaku razinu i fazu postupka te za sve proizašle ili uzgredne postupke, bez obzira na način na koji su povezani.

##### Tko može podnijeti zahtjev za pravnu pomoć?

Pravna pomoć može se odobriti osobama čiji oporezivi dohodak za potrebe utvrđivanja poreza na osobni dohodak prema posljednjoj prijavi iznosi do 11 528,41 EUR (iznos utvrđen Ministarskim dekretom od 7. svibnja 2015., objavljenim u Službenom listu br. 186 od 12. kolovoza 2015. koji se ažurira svake dvije godine u smislu članka 77. Predsjedničkog dekreta br. 115/2002). Ako zainteresirana strana živi s partnerom ili drugim članovima obitelji, dohodak čini broj dohodaka koji je u istom razdoblju ostvario svaki član obitelji, uključujući podnositelja zahtjeva.

Pri utvrđivanju granice dohotka uzima se u obzir i dohodak koji je zakonom izuzet od obveze plaćanja poreza na dohodak pojedinaca (porez na osobni dohodak – *IRPEF*) ili onaj na koji se primjenjuje odbitak na izvoru poreza ili zamjenski porez.

Osobni dohodak uzima se u obzir kad je riječ o postupku koji se odnosi na prava osobnosti ili u postupcima u kojima su interesi tužitelja u sukobu s interesima drugih članova uže obitelji koji žive s tom osobom.

Za pojedince koji su već pravomoćno osuđeni za teška kaznena djela određena zakonom smatra se da prihod prelazi propisane granice. Pravna pomoć osobama koje su žrtve seksualnog nasilja, uključujući slučajeve u kojima su ta kaznena djela počinjena nad maloljetnicima, može se odobriti i uz odstupanje od općih granica prihoda.

#### Dodatne informacije

##### Zahtjevi za podnošenje zahtjeva za državnu pravnu pomoć

Zainteresirana stranka može zatražiti odobravanje pravne pomoći bez obzira na fazu ili razinu postupka. Zahtjev se sastavlja na običnom papiru i da bi se smatrao dopuštenim mora sadržavati:

zahtjev za dodjelu pravne pomoći, u kojem se navodi postupak na koji se odnosi ako je već u tijeku

opće informacije o zainteresiranoj strani i članovima njezina obiteljskog kućanstva, zajedno s odgovarajućim poreznim brojevima

izjavu jednakovrijednu potvrdi zainteresirane strane kojom se potvrđuje da ispunjava uvjete koji se odnose na visinu dohotka utvrđene za prihvaćanje, u kojoj se nalazi konkretni izračun ukupnog dohotka koji se procjenjuje u tu svrhu

obvezu obavješćivanja, do okončanja postupka, o znatnim promjena u visini dohotka koja je provjerena prethodne godine, u roku od trideset dana od isteka razdoblja od jedne godine od datuma podnošenja zahtjeva ili od bilo koje prethodne obavijesti o promjeni.

Kad je riječ o dohotku ostvarenom u inozemstvu, državljani država koje nisu članice EU-a moraju uz zahtjev dostaviti potvrdu nadležnih konzularnih tijela kojom se potvrđuje istinitost informacija iz zahtjeva.

Ako prethodni sud ili vijeće Odvjetničke komore koje je nadležno unaprijed to zatraži, zainteresirane osobe dužne su dostaviti potrebnu dokumentaciju kojom se potvrđuje istinitost informacija sadržanih u tom zahtjevu jer će inače njihov zahtjev smatrati nedopuštenim.

Osoba kojoj je odobrena pravna pomoć može imenovati odvjetnika kojeg je odabrala s popisa odvjetnika za pravnu pomoć upisanog u odvjetničku komoru u okrugu žalbenog suda u kojem se nalazi sudac nadležan za odlučivanje o osnovanosti ili sudac koji vodi postupak u tijeku.

Naknadu i troškove odvjetnika plaća pravosudno tijelo putem platnog naloga, prema profesionalnoj tarifi, te oni ni u kojem slučaju ne smiju biti viši od prosječnih vrijednosti naknada predviđenih zakonom, uzimajući u obzir prirodu posla u odnosu na učinak donesenih mjera u usporedbi s postupovnim položajem osobe koju taj odvjetnik zastupa.

Plaćanje se izvršava na kraju svake faze ili razine postupka te u trenutku završetka zadatka koji je dodijelilo pravosudno tijelo koje provodi kazneni progon.

Kad je riječ o Kasacijskom sudu, plaćanje izvršava sud koji je uputio zahtjev ili sud koji je donio pravomoćnu presudu. U svakom slučaju, nadležni sud može organizirati i plaćanje naknada za ranije faze ili razine postupka ako je rješenje kojim se odobrava pravna pomoć doneseno nakon što su te faze ili postupci okončani.

Sud izdaje platni nalog istodobno s donošenjem presude kojom se okončava faza navedena u povezanom zahtjevu.

Odvjetniku, zamjeniku suca i tehničkom savjetniku nije dopušteno tražiti i primati naknade ili povrat troškova od klijenta u bilo koju svrhu osim onih predviđenih tim dijelom pročišćenog akta. Svaki se sporazum u suprotnome smatra nevažećim.

Svako kršenje ove odredbe čini teški profesionalni disciplinski prekršaj.

Treba istaknuti da je pravna pomoć u kaznenom postupku uređena člankom 90. i sljedećim člancima Predsjedničkog dekreta br. 115 iz 2002., dok je pravna pomoć u građanskim, upravnim, računovodstvenim i poreznim postupcima uređena člankom 119. i sljedećim člancima prethodno spomenutog pročišćenog akta.

#### **Kad stranka koja izgubi spor snosi troškove postupka?**

Kad je riječ o građanskim stvarima, u člancima od 91. do 98. Zakona o parničnom postupku uređuje se snošenje troškova.

Presudom kojom se okončava postupak koji je pred njim pokrenut, sud stranci koja je izgubila spor nalaže da nadoknadi troškove u korist druge stranke i da taj iznos plati zajedno s troškovima obrane.

Ako sud prihvati zahtjev koji nije viši od nijedne druge nagodbe koju je predložio sud tijekom postupka, stranka koja je bez opravdanog razloga odbila prijedlog snosi troškove nastale u postupku nakon podnošenja prijedloga, osim ako su ispunjeni razlozi za naknadu štete (nijedna stranka nije dobila spor, predmet je dosad nepoznat u sudskoj praksi ili je došlo do promjena sudske prakse povezane s bitnim pitanjima).

Pri donošenju presude iz prethodnog članka sud može odbiti povrat troškova koje je imala stranka koja je dobila spor ako se oni smatraju prekomjernima ili suvišnima te može, neovisno o tome je li stranka dobila spor, naložiti toj stranci da nadoknadi troškove, uključujući jednokratne troškove, koje je prouzročila drugoj stranci zbog povrede obveze lojalnosti i poštenja.

Ako nijedna stranka nije dobila spor ili ako se pitanje rješava prvi put ili je došlo do izmjena sudske prakse u odnosu na bitna pitanja, sud može, djelomično ili u cijelosti, nadoknaditi troškove stranaka.

Ako su se stranke nagodile, smatra se da su troškovi nadoknađeni, osim ako su same stranke u zapisniku o nagodbi postigle drukčiji dogovor.

Ako se pokaže da je stranka koja je izgubila spor postupala u sudskom postupku u zloj vjeri ili s krajnjom nepažnjom, sud će, na zahtjev druge stranke, naložiti stranci koja izgubi spor da, osim troškova, nadoknadi štetu koju će izračunati u presudi, među ostalim po službenoj dužnosti. Sud koji utvrdi da je neopravdano uvedena mjera predostrožnosti, poslano pismeno kojim se pokreće postupak, sklopljen ugovor o sudskoj hipoteci ili pokrenut ili proveden ovršni postupak na zahtjev oštećene stranke nalaže tužitelju ili vjerovniku, koji je djelovao bez dužne pažnje, da nadoknadi štetu.

U svakom slučaju, pri donošenju odluke o troškovima sud može, među ostalim i na vlastitu inicijativu, naložiti stranci koja izgubi spor da drugoj stranci plati iznos koji se utvrđuje *ex aequo et bono*.

#### **Troškovi stručnjaka, usmenih i pismenih prevoditelja**

Sudskim pomoćnicima isplaćuje se naknada, naknada za putne troškove i dnevnice, putni troškovi i povrat troškova nastalih pri obavljanju posla. Naknade su fiksne, varijabilne i vremenski utemeljene.

Visina fiksnih i varijabilnih naknada, kao i naknada na vremenskoj osnovi, određuje se tablicama koje su odobrene dekretom Ministarstva pravosuđa, u dogovoru s Ministarstvom gospodarskih i financijskih poslova (Ministarski dekret od 30. svibnja 2002.).

Za usluge koje nisu predviđene u tablicama, naknade su razmjerne utrošenom vremenu i određuju se na temelju naknada za izlazak na teren. Razdoblje prisutnosti stručnjaka je dva sata. Naknada za prvo razdoblje prisutnosti stručnjaka iznosi 14,68 EUR, a zatim 8,15 EUR za svako sljedeće razdoblje.

Naknada za razdoblje prisutnosti stručnjaka može se udvostručiti ako je za završetak poslova utvrđen rok od najviše pet dana te do 50 % u slučajevima kad je određen rok od najviše 15 dana.

Posljednji put ažurirano: 31/01/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Izvorna jezična inačica ove stranice  nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutavno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

#### **Troškovi - Latvija**

Na ovoj stranici pronaći ćete informacije o troškovima sudskih postupaka u Latviji.


#### **Regulatorni okvir kojim su uređene naknade pravnih stručnjaka**

##### **1. Sudski izvršitelji**




Naknade za usluge ovlaštenih sudskih izvršitelja (*zvērināti tiesu izpildītāji*) utvrđene su prema  propisanim tarifama. Nije dopušteno ugovoriti naknadu koja se razlikuje od propisane tarife.

##### **2. Odvjetnici**

Osim ako pravnu pomoć pruža država, u Latviji nema fiksne naknade za usluge koje pružaju **ovlašteni odvjetnici** (*zvērināti advokāti*). Odvjetnik ugovara naknadu sa strankom.

U skladu s člankom 57.  Zakona o odvjetništvu (*Advokatūras likums*) ovlašteni odvjetnici sklapaju pisani sporazum sa strankom u kojem se navodi da će odvjetnik zastupati stranku u predmetu te se utvrđuje odgovarajuća naknada.

U slučaju spora i ako nema pisanog sporazuma, odvjetnička naknada može se naplatiti u dvostrukom iznosu u odnosu na iznos naveden u zakonodavstvu o plaćanju državne pravne pomoći te se mogu odrediti i drugi troškovi u skladu s ograničenjima iz navedenog zakonodavstva.

U članku 12.  Zakona o odvjetništvu navedeno je da u propisanim slučajevima država plaća odvjetničke naknade i druge povezane troškove. U zakonodavstvu kojim se uređuje državna pravna pomoć ( Zakon o državnoj pravnoj pomoći (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*) i  Zakon o kaznenom postupku (*Kriminālprocesa likums*)) utvrđene su okolnosti u građanskim, upravnim i kaznenim postupcima u kojima pravnu pomoć plaća država.

Država plaća troškove i izdatke pružatelja pravne pomoći u skladu s  Uredbom Kabineta ministara br. 1493 od 22. prosinca 2009. o pravilima u pogledu područja primjene državne pravne pomoći, iznosa, povezanih troškova i postupka njihova plaćanja. U uredbi su navedene fiksne naknade (određeni iznos ili satnica) koje država plaća pružateljima pravne pomoći u skladu s utvrđenim postupkom. Vidjeti i odgovore na pitanja u nastavku.

#### **Fiksni troškovi**

##### **Fiksni troškovi u građanskim postupcima**

##### **Fiksni troškovi stranaka u građanskim postupcima**

Fiksni troškovi stranaka uključuju državne naknade, registarske naknade i troškove povezane s razmatranjem predmeta.

##### **Faza građanskog postupka u kojoj je potrebno platiti fiksne troškove**

Uz zahtjev sudu potrebno je priložiti potvrde o plaćanju državnih naknada i ostalih sudskih troškova u skladu s postupcima propisanim zakonom.

Naknada za rad suda (državna naknada) i registarska naknada uplaćuju se u Državnu riznicu sa sljedećim podacima:

Primatelj: Državna riznica (*Valsts kase*)  
Porezni broj primatelja: 90000050138  
Broj računa primatelja: LV55TREL1060190911200  
Banka primatelja: Državna riznica (*Valsts kase*)  
Identifikacijska oznaka banke: TREL22

Poruka: ovdje bi trebalo navesti podatke o predmetu.

Naknade za obradu predmeta moraju se platiti prije razmatranja predmeta.

Naknade za svjedoke i vještake (za vršenje pregleda i ispitivanje svjedoka na mjestu događaja) i troškove za dostavu sudskih poziva i objavu obavijesti u novinama te jamstvo za zahtjeve mora platiti stranka koja podnosi zahtjev prije razmatranja predmeta.

Stranka koja podnosi zahtjev mora platiti sljedeće troškove prije razmatranja predmeta:

naknade za svjedoke i vještake,  
troškove povezane s ispitivanjem svjedoka i pregledima na mjestu događaja,  
troškove izdavanja i dostave sudskih poziva,  
troškove povezane s pronalaženjem tuženika,  
troškove objave obavijesti u novinama,  
troškove jamstva za zahtjev.

Iznose povezane s donošenjem odluke na okružnom ili općinskom sudu (*rajona (pilsētas) tiesa*) ili na regionalnom sudu (*apgabaltiesa*) moraju se uplatiti na račun sudske uprave:

Primatelj: Sudska uprava (*Tiesu administrācija*)  
Broj računa primatelja: LV51TREL2190458019000  
Porezni broj primatelja: 90001672316  
Banka primatelja: Državna riznica (*Valsts kase*)  
Identifikacijska oznaka banke: TREL22

Ostale pojedinosti o plaćanju koje treba navesti: **21499** (oznaka svrhe uplate) i druge podatke o predmetu, kao što su broj predmeta, ime tuženika te podatak o tome je li tuženik fizička ili pravna osoba.

#### **Fiksni troškovi u kaznenim postupcima**

##### **Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima**

Tuženici u kaznenim postupcima ne plaćaju troškove. U [Zakonu o kaznenom postupku](#) (*Kriminālprocesa likums*) nisu predviđene naknade u kaznenim postupcima. U stavku 8. prijelaznih odredbi tog zakona navedeno je da se privatne tužbe pokrenute u okviru kaznenog postupka prije nego što je zakon stupio na snagu sada tretiraju kao zahtjevi za naknadu štete. Ako privatni tužitelj nije žrtva ili ako tuženik nije optuženik, privatna se tužba provodi u skladu sa [Zakonom o građanskom postupku](#) (*Civilprocesa likums*). Mjesec dana nakon stupanja zakona na snagu, službenik nadležan za postupak (*procesa virzītājs*) obavješćuje o tome stranke.

##### **Faza kaznenog postupka u kojoj je potrebno platiti fiksne troškove**

Vidjeti prethodno navedeni odgovor na pitanje o fiksnim troškovima za stranke u kaznenim postupcima.

#### **Fiksni troškovi u postupcima pred Ustavnim sudom**

##### **Fiksni troškovi za stranke u postupcima pred Ustavnim sudom**

Ni u jednoj fazi postupka pred Ustavnim sudom ne plaćaju se sudske naknade.

##### **Faza postupka pred Ustavnim sudom u kojoj je potrebno platiti fiksne troškove**

Ni u jednoj fazi postupka pred Ustavnim sudom ne plaćaju se sudske naknade.

##### **Prethodne informacije koje su pravni zastupnici obvezni pružiti**

##### **Prava i obveze stranaka**

U skladu sa stavkom 2.2. [latvijskoga Kodeksa odvjetničke etike](#) (*Latvijas Zvērinātu advokātu Ētikas kodekss*) odvjetnici su dužni davati mišljenja o predmetu na profesionalan i jasan način te pružati odgovarajuću pravnu pomoć. Nadalje, u stavku 3.1. kodeksa navedeno je da odvjetnici ne smiju raditi na predmetima za koje nisu osposobljeni ili u vezi s kojima nisu sposobni primjereno obavljati svoje dužnosti. Prema tome, prije prihvatanja rada na predmetu odvjetnik je dužan upoznati se s okolnostima predmeta i dati svoje mišljenje. U [Zakonu o odvjetništvu](#) propisane su i dužnosti ovlaštenih odvjetnika: na primjer, pri obrani i zastupanju prava i legitimnih interesa osobe koja je zatražila pravnu pomoć dužni su se koristiti svim sredstvima i metodama propisanim zakonom.

##### **Troškovi postupka**

##### **Gdje mogu pronaći informacije o troškovima postupka u Latviji?**

Informacije o troškovima postupka možete pronaći u zakonima i uredbama Kabineta ministara na internetu i u informativnim lecima na sudovima.

##### **Na kojim je jezicima moguće dobiti informacije o troškovima postupka u Latviji?**

Informacije o troškovima postupka koji se plaćaju pri podnošenju zahtjeva (bez specifičnih iznosa) dostupne su na svim jezicima EU-a na [web-mjestu](#) [Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima](#) (vidjeti odjeljak „Pokretanje postupka pred sudom”).

##### **Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?**

Informacije o mirenju možete pronaći na [web-mjestu](#) [Mediācija.lv](#).

##### **Gdje mogu pronaći dodatne informacije o troškovima?**

##### **Web-mjesto s informacijama o troškovima**

Informacije o troškovima dostupne su na [portalu latvijskih sudova](#).

Postoji i službeno [web-mjesto](#) [Ministarstva pravosuđa](#) na kojem su dostupne informacije o sudovima, sudskim postupcima, presudama upravnih i drugih sudova i ostale razne informacije.

##### **Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju raznih postupaka?**

Informacije o trajanju postupaka dostupne su u statističkim izvješćima o radu sudova na [web-mjestu](#) [Sudskog informacijskog sustava](#) (*Tiesu informācijas sistēma*).

##### **Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom ukupnom trošku određenog postupka?**

Nisu dostupni podaci o prosječnom ukupnom trošku pojedinih postupaka.

##### **Porez na dodanu vrijednost**

##### **Gdje se mogu dobiti te informacije?**

Državne i sudske naknade izuzete su od PDV-a.

##### **Koliko iznose primjenjive stope?**

Državne i sudske naknade izuzete su od PDV-a.

## Pravna pomoć

### Primjenjivi prag dohotka u području građanskog pravosuđa

U skladu sa [Zakonom o državnoj pravnoj pomoći](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*) država dodjeljuje **pravnu pomoć osobama**:

kojima je priznat status siromašnih osoba ili osoba s niskim primanjima u skladu s mjerodavnim postupcima propisanim zakonom, koje su se iznenada našle u situacijama i materijalnim okolnostima zbog kojih su spriječene zaštititi svoja prava (na primjer, kao posljedica događaja više sile ili drugih nepredvidivih okolnosti),

koje su potpuno ovisne o državnim ili lokalnim tijelima.

Ako zbog svoje posebne situacije, materijalnih okolnosti ili visine dohotka ne mogu sami osigurati pravnu zaštitu, državna se **pravna pomoć** dodjeljuje i **osobama** koje:

imaju pravo na pravnu pomoć Republike Latvije na temelju međunarodnih obveza Latvije,

imaju prebivalište ili uobičajeno boravište u državi članici Europske unije, u slučaju prekograničnih sporova.

Državna pravna pomoć dodjeljuje se i u **upravnim postupcima** (žalbama na odluke o azilu, odluke o naložima o repatrijaciji i odluke o preispitivanju naloga o protjerivanju).

Zahtjeve za pravnu pomoć razmatra [Ured za pravnu pomoć](#) (*Juridiskās palīdzības administrācija*), koji odlučuje dodijeliti ili odbiti pravnu pomoć te o tome obavješćuje podnositelja zahtjeva.

### Primjenjivi prag dohotka u području kaznenog pravosuđa za tuženike

U skladu s člancima od 17. do 19. [Zakona o državnoj pravnoj pomoći](#) osobe koje imaju pravo na obranu u kaznenom postupku mogu zatražiti pravnu pomoć u bilo kojem trenutku prije nego što konačna sudska presuda postane pravomoćna. U kaznenom postupku državnom se pravnom pomoći osigurava savjetovanje, pomoć pri pripremi postupovnih dokumenata te zastupanje u prethodnom postupku i tijekom suđenja. U određenim okolnostima predviđenima u [Zakonu o kaznenom postupku](#) država imenuje odvjetnika koji zastupa tuženika.

U skladu s člankom 20. [Zakona o kaznenom postupku](#) svaka osoba osumnjičena ili optužena za počinjenje kaznenog djela ima pravo braniti se, odnosno pravo znati za koje je kazneno djelo osumnjičena ili optužena te pravo odabrati način obrane. Te osobe mogu ostvariti to pravo postupajući u vlastito ime ili imenovanjem zastupnika po vlastitom izboru. Zastupnik može biti ovlašten odvjetnik. Zakonom su propisani slučajevi u kojima je zastupanje po ovlaštenom odvjetniku obvezno. Ako optuženik nema dovoljno sredstava za angažiranje ovlaštenog odvjetnika i ako ne postigne sporazum s odvjetnikom koji ga je spreman zastupati, država intervenira i nalaže plaćanje troškova obrane iz državnih sredstava te određuje koliki dio tog iznosa, ako je to slučaj, plaća optuženik.

U skladu s člankom 80. [Zakona o kaznenom postupku](#) optuženik može sklopiti sporazum s odvjetnikom ili to može učiniti netko drugi u njegovo ime.

Službenik nadležan za postupak (*procesa virzītājs*) ne može sklopiti takav sporazum niti angažirati određenog odvjetnika, ali mora optuženiku osigurati potrebne informacije te mu dati priliku da kontaktira s odvjetnikom. Ako optuženik nije sklopio sporazum, a zastupanje je po odvjetniku obvezno, ili u drugim slučajevima u kojima optuženik želi zastupnika, službenik nadležan za postupak traži od višeg ovlaštenog odvjetnika da odredi branitelja. U roku od tri radna dana od primitka zahtjeva od službenika nadležnog za postupak viši odvjetnik mora službeniku priopćiti ime imenovanog odvjetnika.

U članku 81. [Zakona o kaznenom postupku](#) kojim se uređuju posebni postupovni koraci, navedeno je da ako sporazum o obrani nije sklopljen ili ako imenovani odvjetnik ne može sudjelovati u raznim fazama postupka, službenik nadležan za postupak mora imenovati odvjetnika za obranu u svakoj fazi postupka (svim istragama u kojima je optuženik uključen) iz popisa odvjetnika koji je pripremio viši odvjetnik za područje nadležnosti suda.

Nadalje, u skladu s člankom 84. stavkom 2. [Zakona o kaznenom postupku](#) ako osoba nije sklopila sporazum u vezi sa svojom obranom, iznos i postupak plaćanja naknada i troškova za usluge odvjetnika koji pruža državnu pravnu pomoć određuje Kabinet ministara (vidjeti [Uredbu Kabineta ministara br. 1493 od 22. prosinca 2009. o pravilima u pogledu područja primjene državne pravne pomoći, iznosa, povezanih troškova i postupka njihova plaćanja](#)).

### Primjenjivi prag dohotka u području kaznenog pravosuđa za žrtve

U kaznenim postupcima žrtve mogu dobiti državnu pravnu pomoć, odnosno zastupnika imenovanog u skladu s postupkom utvrđenim u [Zakonu o kaznenom postupku](#) i u slučajevima iz tog zakona.

Osim toga, u članku 104. stavku 5. [Zakona o kaznenom postupku](#) navedeno je da službenik nadležan za postupak može odlučiti imenovati odvjetnika za zastupanje maloljetnika u sljedećim slučajevima:

ako je zaštita prava i interesa maloljetnika otežana ili se iz drugog razloga ne može osigurati,

ako je član obitelji maloljetnika (majka, otac ili skrbnik, baka ili djed, odrasli brat ili sestra) s kojim maloljetnik živi ili koji u maloljetniku skrbi ili predstavnik institucije za zaštitu prava djece ili predstavnik nevladine udruge koja osigurava zaštitu prava djece podnio obrazloženi zahtjev.

U iznimnim okolnostima ako u kaznenom postupku nije moguće drukčije osigurati zaštitu prava i interesa žrtve koja ima status siromašne osobe ili osobe s niskim primanjima, službenik nadležan za postupak može odlučiti imenovati odvjetnika za zastupanje te osobe. Stope odvjetničkih naknada i postupak plaćanja u tim slučajevima utvrđuje Kabinet ministara (vidjeti [Uredbu Kabineta ministara br. 1493 od 22. prosinca 2009. o pravilima u pogledu područja primjene državne pravne pomoći, iznosa, povezanih troškova i postupka njihova plaćanja](#)).

Država zatim dodjeljuje pravnu pomoć osobi kojoj je priznat status žrtve (pomoć pri pripremi postupovnih dokumenata te zastupanje u prethodnom postupku i tijekom suđenja).

### Drugi uvjeti povezani s dodjelom pravne pomoći žrtvama

Vidjeti prethodno navedene informacije o primjenjivom pragu dohotka u području kaznenog pravosuđa za žrtve.

### Drugi uvjeti povezani s dodjelom pravne pomoći tuženicima

Vidjeti prethodno navedene informacije o primjenjivom pragu dohotka u području kaznenog pravosuđa za tuženike.

### Besplatni sudski postupak

Sljedeće su osobe izuzete od plaćanja sudskih troškova državi:

tužitelji u zahtjevima zaposlenika za isplatu naknade za rad i drugim zahtjevima koji su rezultat zakonitih radnih odnosa ili su s njima povezani,

tužitelji u zahtjevima povezanim s ugovorima o obavljanju posla ako tužitelj služi zatvorsku kaznu,

tužitelji u zahtjevima povezanim s tjelesnim ozljedama koje imaju za posljedicu sakaćenje, narušavanje zdravlja ili smrt,

tužitelji u zahtjevima za naplatu tražbina za uzdržavanje djeteta ili roditelja i zahtjevima za utvrđivanje očinstva ako je zahtjev podnesen istovremeno sa zahtjevom za naplatu uzdržavanja djeteta,

podnositelji zahtjeva povezanih s priznavanjem ili priznavanjem i izvršenjem strane odluke o naplati tražbina za uzdržavanje djeteta ili roditelja,

tužitelji u zahtjevima za naknadu materijalnog gubitka i moralne štete koji su rezultat kaznenog djela,

tužitelji, državne ili lokalne vlasti te osobe koje imaju zakonsko pravo zastupati prava i zakonski zaštićene interese drugih osoba na sudu,

podnositelji zahtjeva povezanih s odlukom o utvrđivanju pravne nesposobnosti ili o imenovanju skrbnika,

podnositelji zahtjeva povezanih s imenovanjem skrbnika za osobu zbog njezina neumjerenog ili rastrošnog stila života ili zloupotrebe alkohola ili droga,

tuženici u predmetima povezanim sa smanjenjem iznosa uzdržavanja koje je sud dodijelio djetetu ili roditelju i smanjenjem naknada koje je sud dodijelio na temelju zahtjeva povezanog s tjelesnim ozljedama koje imaju za posljedicu sakaćenje, narušavanje zdravlja ili smrt, podnositelji zahtjeva u slučaju nezakonitog odvođenja ili zadržavanja djeteta u inozemstvu, stečajni upravitelji u zahtjevima pokrenutima u korist fizičkih ili pravnih osoba proglašanih insolventnima i stečajni upravitelji koji podnose zahtjeve za priznanje insolventnosti pravnih osoba u okolnostima navedenima u stavku 3. [članka 51. Stečajnog zakona \(Maksātnespējas likums\)](#), tražitelji izvršenja u postupcima izvršenja povezanim s povratom plaćanja u korist državnih prihoda, tražitelji izvršenja u postupcima izvršenja u kojima se naplata vrši na temelju jedinstvenog dokumenta kojim se dopušta naplata potraživanja u državi članici u kojoj je zahtjev podnesen, porezne uprave u vezi sa zahtjevima za proglašenje insolventnosti pravne osobe, Ured za državljanstvo i migracije (*Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde*) u slučajevima oduzimanja latvijskog državljanstva, Državni zavod za socijalno osiguranje (*Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra*) u slučajevima povezanim s povratom finansijskih sredstava u korist državnog proračuna za usluge socijalnog osiguranja, preplatom državnih socijalnih davanja i usluga socijalnog osiguranja ili plaćanjem državnih socijalnih davanja povezanih s prometnim nesrećama. Stranke mogu biti **izuzete od plaćanja sudskih troškova** državi i u drugim slučajevima predviđenima zakonom. Sudac ili sud mogu, nakon što razmotre finansijsku situaciju fizičke osobe, osloboditi tu osobu, djelomično ili u potpunosti, od plaćanja sudskih troškova, odgoditi plaćanje propisanih sudskih troškova ili odrediti plaćanje u ratama.

#### **Kada stranka koja je izgubila spor mora platiti troškove stranke koja je dobila spor?**

Stranka u čiju je korist presuda donesena može od druge stranke zatražiti naknadu svih nastalih sudskih troškova. Ako je ostvaren djelomični uspjeh, troškovi koji se mogu nadoknaditi razmjerni su iznosu zahtjeva koji je sud prihvatio. Tuženiku će se nadoknaditi iznos razmjern dijelu zahtjeva odbijenom u postupku. Ako je donesena presuda zbog izostanka, državne naknade za zahtjev za ponovno otvaranje sudskog postupka te ponovno odlučivanje o predmetu neće se nadoknaditi.

Ako je tužitelj zahtjev u potpunosti ili djelomično prihvaćen, tuženiku će se odrediti da nadoknadi, u granicama predviđenima zakonom, troškove koji su tužitelju nastali u postupku, kao što su odvjetničke naknade, troškovi sudjelovanja na ročištima ili troškovi prikupljanja dokaza. Ako je zahtjev odbijen, sud će tužitelju odrediti da nadoknadi troškove koji su tuženiku nastali u obrani.

#### **Naknade sudskih vještaka**

Troškove vještaka obvezna je platiti, prije donošenja odluke, stranka koja je zatražila usluge vještaka. Stranka koja je oslobođena od plaćanja sudskih troškova ne mora platiti troškove vještaka. U tom slučaju naknade za usluge vještaka (osim vještaka iz područja sudske medicine) plaća sudska uprava.

#### **Naknade za pismene i usmene prevoditelje**

Ako stranke u postupku ne vladaju jezikom postupka (osim predstavnika pravnih osoba), sud im mora omogućiti upoznavanje sa spisom predmeta te sudjelovanje u postupku uz pomoć usmenog prevoditelja.

#### **Povezani dokumenti**

[Latvijsko izvješće o studiji o transparentnosti troškova](#)  (742 Kb) [en](#)

Posljednji put ažurirano: 28/09/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### **Troškovi - Litva**

Na ovoj stranici pronaći ćete informacije o troškovima sudskih postupaka u Litvi.

#### **Propisi o plaćanju usluga osoba zaposlenih u pravnim zanimanjima**

##### **1. Pravni savjetnici (lit. *solišitoria*)**

U Litvi takvo zanimanje ne postoji.

##### **2. Odvjetnici**

Odvjetničke naknade u Litvi nisu zakonski uređene. Razlikuju se prema razini složenosti predmeta i uključenim sredstvima. Međutim, naknade ne mogu biti više od najvećeg iznosa koji su na temelju preporuka utvrdili **ministar pravosuđa i predsjednik Vijeća Litavske odvjetničke komore (lit. *Lietuvos advokatų tarybos pirmininkas*)**.

##### **3. Pravni zastupnici (lit. *baristeria*)**

U Litvi takvo zanimanje ne postoji.

##### **4. Sudski ovršitelji**

Usluge sudskih ovršitelja potrebne su samo ako dužnik ne postupa u skladu s presudom i kada treba predočiti pravno ovršive isprave. Naknade, njihovo plaćanje i oslobađanje od troškova ovrhe uređeni su **Uputama za izvršenje presuda**. Sve troškove ovrhe mora platiti vjerovnik. Naknade sudskog ovršitelja naplaćuju se od dužnika tijekom ili nakon izvršenja presude.

Iznos naknada ovisi o vrsti potrebne ovrhe i broju provedenih ovrha. Neki su troškovi ovrhe fiksni: neki iznose 60 LTL po satu, a neki se određuju na temelju postotka vrijednosti imovine koja je predmet ovrhe.

#### **Fiksni troškovi**

##### **Fiksni troškovi u pamičnim postupcima**

##### **Fiksni troškovi za stranke u pamičnom postupku**

Troškovi spora u **pamičnom postupku** uključuju sudske pristojbe i druge troškove: pravno zastupanje, uručenje sudskih dokumenata, naknade vještacima, troškove svjedoka, izvršenje itd. Sudske su pristojbe, prema potrebi, definirane u Zakonu o pamičnom postupku i fiksne su. Troškovi spora definirani su u poglavlju VIII. **Zakona o pamičnom postupku (lit. *Civilinio proceso kodeksas*)**.

##### **Faza u kojoj fiksni troškovi stranaka u pamičnom postupku moraju biti plaćeni**

Sudske pristojbe obično se plaćaju prije podnošenja zahtjeva sudu.

##### **Fiksni troškovi u kaznenim postupcima**

##### **Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima**

Za stranke u kaznenim postupcima nema fiksnih troškova.

##### **Fiksni troškovi u ustavnim postupcima**

##### **Fiksni troškovi stranaka u ustavnim postupcima**

Ustavni su postupci besplatni, ali nisu dostupni široj javnosti.

**Informacije koje je pravni zastupnik dužan prethodno dostaviti**

Takva izravna zakonska obveza ne postoji.

### Troškovi koje snosi stranka koja dobije spor

Troškovi u parničnim postupcima definirani su u poglavlju VIII. Zakona o parničnom postupku.

### Vrste troškova

#### Gdje mogu pronaći informacije o vrstama troškova u Litvi?

Više je informacija dostupno u priloženom [Litavsko nacionalno izvješće o Studiji o transparentnosti troškova parničnih postupaka u Europskoj uniji](#) sadržava i informacije o troškovima postupaka u Litvi.  (950 Kb) [en](#)

#### Na kojim jezicima mogu dobiti informacije o vrstama troškova u Litvi?

Informacije su dostupne na engleskom jeziku.

#### Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?

Više je informacija dostupno na web-mjestu:  [Postupak sudskog mirenja](#).

### Pravna pomoć

#### Uvjeti za dodjelu pravne pomoći

Prema litavskom zakonodavstvu, postoje dvije vrste državne pravne pomoći:

**„primarna pravna pomoć“** (lit. *pirminė teisinė pagalba*) obuhvaća pružanje pravne pomoći u skladu s postupkom utvrđenim Zakonom kojim se uređuje državna pravna pomoć, pravno savjetovanje i sastavljanje dokumenata koji se podnose državnim i općinskim institucijama, uz iznimku postupovnih dokumenata. Pravna pomoć obuhvaća i savjetovanje za izvansudsko rješavanje sporova, radnje za mirno rješavanje sporova i sastavljanje sporazuma o nagodbi.

**„sekundarna pravna pomoć“** (lat. *antrinė teisinė pagalba*) obuhvaća sastavljanje dokumenata, obranu i pravno zastupanje pred sudom. To uključuje postupke izvršenja i zastupanje tijekom prethodne izvansudske faze spora, ako je takav postupak utvrđen zakonom ili sudskom odlukom. Takva pravna pomoć obuhvaća i troškove spora nastale u parničnim postupcima, troškove nastale u upravnim postupcima te troškove povezane s raspravom o građanskoj tužbi koja proizlazi iz kaznenog predmeta.

Svi građani Republike Litve, građani drugih država članica Europske unije, druge fizičke osobe koje zakonito borave u Litvi ili državama članicama te druge osobe navedene u međunarodnim ugovorima kojih je Litva potpisnica imaju pravo na **primarnu pravnu pomoć bez obzira na dohodak**.

Svi građani Republike Litve, građani drugih država članica Europske unije, druge fizičke osobe koje zakonito borave u Litvi i državama članicama mogu podnijeti zahtjev za sekundarnu pravnu pomoć. Sekundarnu pravnu pomoć može primiti osoba čija imovina i godišnji dohodak ne premašuju **imovinske i dohodovne razrede koji je utvrdila vlada** u zakonu kojim se uređuje državna pravna pomoć.

**Stoga se pri procjenjivanju siromaštva (najviši iznos ispod kojeg se podnositelj zahtjeva smatra siromašnim) primjenjuje zajednički sustav granične vrijednosti.**

#### Pravo na pravnu pomoć

Vlada je utvrdila **dva imovinska i dohodovna razreda** koji se primjenjuju. Imovina i dohodak podnositelja zahtjeva ne smiju premašivati prvi ili drugi razred utvrđen zakonom. Osim toga, godišnji neto dohodak (tijekom posljednjih dvanaest mjeseci) podnositelja zahtjeva ne smije premašivati prvi ili drugi dohodovni razred utvrđen u litavskom zakonu.

Siromaštvo nije jedini kriterij koji se upotrebljava za određivanje ima li osoba pravo primiti sekundarnu pravnu pomoć.

Pravo na **pravnu pomoć prvog razreda** ima osoba čiji godišnji dohodak ne premašuje 8 000 LTL (2 318,8 EUR) plus 3 000 LTL (869,6 EUR) za svaku uzdržavanu osobu. Pravo na **pravnu pomoć drugog razreda** ima osoba čiji godišnji dohodak ne premašuje 12 000 LTL (3 478,2 EUR) plus 4 400 LTL (1 275,3 EUR) za svaku uzdržavanu osobu. Obveze podnositelja zahtjeva prema njegovim ili njezinim uzdržavanim osobama ne uzimaju se u obzir za potrebe ocjenjivanja siromaštva.

Opseg sekundarne pravne pomoći, uzimajući u obzir imovinu i dohodak osobe, jamči i pokriva država kako slijedi:

100 posto – ako je na temelju njezine imovine i dohotka utvrđeno da osoba pripada u prvi razred

50 posto – ako je na temelju njezine imovine i dohotka utvrđeno da osoba pripada u drugi razred.

Država mora jamčiti i pokriti 100 posto troškova sekundarne pravne pomoći osobama navedenima u članku 12. tog Zakona (vidi u nastavku). Ti se troškovi isplaćuju se bez obzira na imovinu i dohodak osobe. Iznimka su pojedinci (iz članka 12. podstavka 6. Zakona) koji mogu slobodno raspolagati imovinom i dohotkom. Takvi pojedinci pripadaju drugom razredu. U tom slučaju država će jamčiti i pokriti 50 posto troškova sekundarne pravne pomoći.

Neke skupine osoba imaju pravo na sekundarnu pravnu pomoć bez obzira na **imovinske i dohodovne razrede** koje je utvrdila vlada (na temelju članka 12. Zakona o državnoj pravnoj pomoći):

osobe u kaznenom postupku (u skladu s člankom 51. Zakona o kaznenom postupku) i u drugim slučajevima propisanim zakonom kada je obvezna fizička prisutnost odvjetnika obrane;

oštećene stranke u predmetima koji uključuju naknadu za štetu nastalu kaznenim djelima, uključujući predmete u kojima se raspravlja o zahtjevima za naknadu štete u kaznenom postupku;

osobe koje primaju socijalnu pomoć za obitelji s niskim dohotkom (samci) u skladu s litavskim pravom;

osobe pod institucionalnom skrbi;

osobe koje su dosegle dob za odlazak u mirovinu te one za koje je utvrđena razina znatnih posebnih potreba. To uključuje skrbnike (sudske skrbnike) ako je državna pravna pomoć potrebna za zastupanje i obranu prava i interesa štitenika (udomljenog djeteta);

osobe koje su predočile dokaze da ne mogu raspolagati svojom imovinom i financijskim sredstvima zbog objektivnih razloga te da, zbog tih razloga, imovina i godišnji dohodak kojima mogu slobodno raspolagati ne premašuju imovinski i dohodovni razred koji je litavska vlada utvrdila za primanje pravne pomoći u skladu sa zakonom kojim se uređuje pravna pomoć;

osobe koje boluju od teških psihičkih poremećaja, ako se o pitanjima koja se odnose na njihovu prisilnu hospitalizaciju i liječenje odlučuje na temelju litavskog Zakona o zaštiti mentalnog zdravlja, te sudski skrbnici (osobe koje se skrbe) prethodno navedenih osoba ako je državna pravna pomoć potrebna za zastupanje prava i interesa štitenika (osobe koja je predmet skrbi);

dužnici u ovršnim postupcima, ako se ovrha provodi na posljednjem mjestu boravišta;

roditelji ili drugi pravni zastupnici maloljetne djece, ako se odlučuje o njihovu prisilnom iseljenju;

maloljetna djeca, ako samostalno podnesu zahtjev sudu, u slučajevima propisanim zakonom, za obranu njihovih prava ili zakonski zaštićenih interesa, uz iznimku one maloljetne djece koja su sklopila brak u skladu s postupcima utvrđenima zakonom ili kojima je sud priznao pravnu sposobnost;

osobe za koje se traži priznavanje nesposobnosti u pitanjima koja uključuju odluku o sposobnosti fizičke osobe;

osobe uključene u predmete koji se odnose na prijavu rođenja;

druge osobe u predmetima propisanim u ugovorima koje je potpisala Republika Litva.

#### Naknade za vještake

Sud mora vještacima platiti izmaklu zaradu (iz rada ili iz njihova redovnog zanimanja) za svaki dan koji trebaju provesti na sudu. Plaćeni su za pružanje stručnog mišljenja, a naknađuju im se svi izdaci povezani s pojavljivanjem na sudu, putovanjem i smještajem, zajedno s dnevnicama. Stranka koja podnese zahtjev za pozivanje vještaka mora platiti **jamstvo** za iznos koji unaprijed utvrdi sud. Ako obje stranke podnesu zahtjeve za pozivanje vještaka, plaćaju jamstvo u jednakim dijelovima. Jamstvo se uplaćuje na poseban račun suda.

Ako u slučajevima koji su određeni litavskim **Građanskim zakonikom (lit. Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas)** ili drugim zakonima **sud na vlastitu inicijativu pozove svjedoke (lit. liudytojai) i vještake (lit. ekspertai), izdaci se plaćaju iz državnog proračuna.** To može uključivati ispitivanje ili obavljanje inspekcijskog nadzora na mjestu događaja.

Pri utvrđivanju veličine jamstva u obzir se mora uzeti iznos budućih izdataka. Sud vještacima isplaćuje te iznose nakon što su obavili svoje dužnosti. Sud isto tako mora platiti strukovnim institucijama za provođenje ispitnog postupka u skladu s računom predočenim nakon dovršetka ispitnog postupka. Ti će se iznosi isplatiti s posebnog računa suda, otvorenog u banci na području suda. Iznosi plaćeni vještacima i strukovnim institucijama moraju se, kada nije položeno nikakvo jamstvo, teretiti na poseban račun suda, a plaćaju ih **stranka koja je prema presudi izgubila spor ili stranke razmjerno uspjehu svojih tužbenih zahtjeva. Ministarstvo pravosuđa** utvrđuje najviše iznose tih izdataka.

#### **Naknade za pismene i usmene prevoditelje**

Sud mora prevoditeljima platiti izmaklu zaradu (iz rada ili iz njihova redovnog zanimanja) za svaki dan koji trebaju provesti na sudu. Prevoditeljima se mora platiti njihove prevoditeljske usluge te naknaditi svi izdaci koji nastanu zbog pojavljivanja na sudu, putovanja, smještaja i dnevnice. Stranka koja podnese dokumente sudu i želi njihov prijevod na strani jezik mora unaprijed platiti jamstvo u iznosu koji utvrdi sud.

Sud mora prevoditeljima platiti iz sredstava državnog proračuna koja su odobrena u tu svrhu, osim iznosa koji se plaćaju prevoditeljima za prijevod dokumenata koje su podnijele stranke na strani jezik. Trošak usluga usmenog/pismenog prevođenja tijekom sudskog ročišta **pokriva se iz državnog proračuna.** Ministarstvo pravosuđa utvrđuje najviši iznos tih izdataka.

#### **Povezani privici**

[Litavsko nacionalno izvješće o Studiji o transparentnosti troškova parničnih postupaka u Europskoj uniji sadržava i informacije o troškovima postupaka u Litvi.](#)



Posljednji put ažurirano: 07/04/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: [fr](#) već su prevedeni.

#### **Troškovi - Luksemburg**

Na ovoj ćete stranici naći informacije o sudskim troškovima u Velikom Vojvodstvu Luksemburg.

**Odredbe o nagradama i naknadi troškova povezanim s obavljenim radom pravnih stručnjaka**

#### **Sudski izvršitelji (Huissiers de justice)**

Nagrade sudskih izvršitelja uređene su uredbom Velikog Vojvodstva Luksemburg. Riječ je o Uredbi Velikog Vojvodstva od 24. siječnja 1991. o **utvrđivanju tarife sudskih izvršitelja.** Informacije o tome možete pronaći na stranicama [Komore sudskih izvršitelja Velikog Vojvodstva Luksemburg \(Chambre des huissiers de justice du Grand-Duché du Luxembourg\).](#)

#### **Odvjetnici**

Na temelju članka 38. izmijenjenog Zakona od 10. kolovoza 1991. o odvjetništvu, **odvjetnik određuje visinu svoje nagrade** i obračunava troškove obavljenog rada. Pri određivanju svoje nagrade odvjetnik uzima u obzir različite elemente predmeta poput važnosti slučaja, stupnja zahtjevnosti, ostvarenog rezultata i imovnog stanja stranke. U slučaju da visina nagrade premaši razuman iznos, **Vijeće Odvjetničke komore** može je, nakon razmatranja različitih elemenata spomenutog predmeta, smanjiti. Informacije o tome možete pronaći na stranicama [Odvjetničke komore Luksemburga.](#)

#### **Fiksni sudski troškovi**

##### **Fiksni troškovi u parničnim postupcima**

Pri pokretanju parničnog postupka na sudu (odnosno podnošenja tužbe sudu) plaćaju se samo troškovi sudskih izvršitelja i troškovi odvjetnika. U načelu, **nema troškova u parničnom postupku.** Po donošenju presude mogu nastati posljedični troškovi radi izvršenja sudske odluke i potraživanja stranke koja je uspjela u sporu.

##### **Sudski troškovi u kaznenim postupcima**

##### **Fiksni troškovi koje plaćaju sve stranke u kaznenom postupku**

Troškovi slanja sudske odluke donesene u kaznenom postupku naplaćuju se 25 centa po stranici. Nema **drugih troškova**, osim preslika kaznenog spisa koje se u načelu naplaćuju u visini cijene preslike po stranici i to odvjetniku koji je zatražio presliku.

##### **Kad jedna stranka u postupku mora podmiriti fiksne troškove**

Prema članku 59. Zakonika o provođenju istrage u kaznenom postupku (CIC) „Građanska stranka (*partie civile*) koja pokreće građansku parnicu (*action publique*) (odnosno podnosi tužbu), ako nije korisnik pravne pomoći, mora u sudsku blagajnu predujmiti iznos koji se smatra potrebnim za pokriće **troškova postupka.**

**Sudac istrage** rješenjem odlučuje o tužbi. Ovisno o imovnom stanju građanske stranke, sudac **određuje iznos koji stranka treba predujmiti i rok u kojem to treba učiniti**; u suprotnom, tužba ne mora biti dopuštena. Sud može građansku stranku slabijeg imovnog stanja osloboditi uplate predujma.”

Takav je postupak svojstven tužbama s građanskom strankom podnesenima suda istrage. Tužbe i prijave državnim odvjetništvima, s incidentalnom uspostavom građanskih stranaka pred sucem nadležnim za odlučivanje o biti stvari (kad se tužba podnosi za vrijeme postupka, na saslušanju) **oslobođene su sudskih troškova.**

##### **Sudski troškovi u ustavnosudskim postupcima**

U ustavnosudskim postupcima **nema** posebnih fiksnih **troškova.**

##### **Koje se informacije mogu očekivati od zakonskog zastupnika (odvjetnika)?**

##### **Informacije o pravima i obvezama stranaka**

Prema načelima „izmijenjenog Poslovnika od 16. ožujka 2005. Odvjetničke komore Luksemburga”, zakonski zastupnici (odvjetnici) **dužni su unaprijed pružiti informacije** strankama koje namjeravaju pokrenuti postupak. Tim im se informacijama mora omogućiti da razumiju svoja prava i obveze, da ocijene mogućnost uspjeha i troškove koje bi mogle snositi, uključujući i troškove koji bi nastali u slučaju neuspjeha u sporu.

##### **Izvori informacija o sudskim troškovima**

##### **Gdje se mogu pronaći informacije o sudskim troškovima u Luksemburgu?**

Ponajprije u navedenim zakonodavnim i internetskim izvorima

u Službi za korisnike i pravne informacije pri Državnom odvjetništvu tijekom posebnih besplatnih savjetovanja o pravima žena organiziranim pri Državnom odvjetništvu.

### **Na kojim se jezicima mogu pronaći informacije o sudskim troškovima u Luksemburgu?**

Na francuskom za zakonodavne izvore

na engleskom, njemačkom, francuskom i luksemburškom za druge informacije, a osobito za informacije koje usmenim putem pružaju službe za korisnike i prethodno navedena tijela.

### **Gdje se mogu pronaći informacije o mirenju?**

Informacije o mirenju dostupne su na stranicama [Luksemburškog udruženja za mirenje i ovlaštene izmiritelje](#) (ALMA asbl), na stranicama [Centra za mirenje Luksemburške odvjetničke komore](#) (CMBL) i na stranicama [Ministarstva pravosuđa](#).

### **Pravna pomoć**

#### **Znate li do koje visine svojih prihoda ostvarujete pravo na pravnu pomoć u građanskim stvarima ili u kaznenom postupku ako ste optuženi?**

#### **U kojim se slučajevima i pod kojim uvjetima može podnijeti zahtjev za pravnu pomoć?**

Fizičke osobe koje ne raspolažu dostatnim sredstvima ostvaruju pravo na **pravnu pomoć za obranu svojih interesa** u Velikom Vojvodstvu Luksemburg, uz uvjet da je riječ o luksemburškim državljanima ili stranim državljanima s dozvolom boravka u zemlji ili o državljanima države članice Europske unije ili stranim državljanima koji imaju isti status kao državljani Luksemburga u pogledu pravne pomoći na temelju međunarodnog ugovora.

Pravo na pravnu pomoć u svim građanskim i trgovačkim stvarima u **prekograničnim sporovima** iz Direktive Vijeća 2003/8/EZ od 27. siječnja 2003. o unapređenju pristupa pravosuđu u prekograničnim sporovima utvrđivanjem minimalnih zajedničkih pravila o pravnoj pomoći u takvim sporovima, ostvaruju strani državljani s prebivalištem ili boravištem u drugoj državi članici Europske unije, osim Danske.

Pravna pomoć može, u građanskim ili trgovačkim stvarima, biti odobrena osobi iz prvog stavka koja ima prebivalište ili uobičajeno boravište u Luksemburgu, u svrhu dobivanja pravnih savjeta od odvjetnika u Luksemburgu, uključujući pripremu pripadajuće dokumentacije uz **zahtjev za pravnu pomoć koji će biti podnesen u drugoj državi članici** Europske unije, pod uvjetom da je zahtjev za pravnu pomoć tamo i zaprimljen, u skladu s odredbama navedene Direktive Vijeća 2003/8/EZ od 27. siječnja 2003.

Pravna pomoć može biti odobrena bilo kojem **stranom državljaninu** čija sredstva nisu dostatna za postupke iz područja **prava na azil, ulazak, boravak, nastan i udaljšavanje stranaca**. U slučaju da je tim stranim državljanima drugim zakonskim odredbama priznato pravo da im predsjednik Odvjetničke komore dodijeli odvjetnika, oni ostvaruju pravo na pravnu pomoć u iznosu odvjetničke naknade samo uz predočenje dokaza o nedostatnim sredstvima.

**Nedostatna sredstva** fizičkih osoba koje traže pravnu pomoć procjenjuje se u odnosu na cijeli bruto dohodak i imovinu podnositelja zahtjeva te osoba koje s njim žive u kućanstvu, prema odredbama članka 19. stavaka 1. i 20. izmijenjenog Zakona od 29. travnja 1999. o pravu na zajamčeni minimalni dohodak te do iznosa utvrđenih u članku 5. stavcima 1., 2., 3., 4. i 6. navedenog izmijenjenog Zakona od 29. travnja 1999. Međutim, sredstva osoba koje žive u zajedničkom kućanstvu s podnositeljem zahtjeva ne uzimaju se u obzir kad se radi o postupku kojem su bračni drugovi ili osobe koje uobičajeno žive u istom kućanstvu suprotstavljene ili ako među njima, s obzirom na predmet spora, postoji različitost interesa koji zahtjeva različitu procjenu sredstava.

Ako je podnositelj zahtjeva **maloljetna osoba** koja sudjeluje u sudskom postupku, pravna pomoć mu se odobrava neovisno o imovinskom stanju njegovih roditelja ili osoba koje žive u zajedničkom kućanstvu s maloljetnom osobom, ne dovodeći time u pitanje pravo Države da zahtjeva povrat troškova koje je pretrpjela na ime pravne pomoći maloljetniku od njegova oca ili majke kad raspolažu dostatnim sredstvima.

Pravna pomoć može se odobriti i osobama koje njome ne bi bile obuhvaćene u slučaju utvrđivanja imovnog stanja ako je to opravdano ozbiljnim razlozima, s obzirom na socijalno, obiteljsko ili imovno stanje podnositelja zahtjeva.

#### **Na koji se način primjenjuje pravna pomoć?**

Načini primjene pravne pomoći utvrđeni su uredbom Velikog Vojvodstva.

Pravna pomoć odobrava se u **izvansudskim i sudskim sporovima, u izvanpamičnim ili pamičnim postupcima, tužiteljima i tuženicama**.

**Primjenjuje se u svim postupcima** pokrenutima pred sudskim ili javnopravnim tijelima.

**Može se zatražiti za vrijeme postupka** za koji je zatražena, s retroaktivnim učinkom u slučaju njezina odobrenja do dana pokretanja postupka ili bilo kojeg drugog datuma koji odredi predsjednik Odvjetničke komore.

Može se odobriti i u postupcima određivanja privremenih mjera, za potrebe izvršenja sudskih odluka ili koje druge **ovršne isprave**.

Međutim, ne može se odobriti vlasniku, posjedniku ili vozaču motornog vozila u postupcima povezanim s takvim vozilom, trgovcu, gospodarstveniku, obrtniku ili osobi koja obavlja neko slobodno zanimanje u postupku povezanom s njegovom poslovnom ili profesionalnom djelatnošću, osim u strogo određenom i opravdanom slučaju, ni općenito u postupku koji se vodi uslijed spekulativnog karaktera poslovanja u predmetu podnositelja zahtjeva za pravnu pomoć.

Nadalje, u **prekograničnim sporovima** obuhvaćenima navedenom Direktivom Vijeća 2003/8/EZ od 27. siječnja 2003., predsjednik Odvjetničke komore može odobriti pravnu pomoć u slučajevima iz prethodnog stavka.

**U kaznenim postupcima** pravnom pomoći nisu obuhvaćeni troškovi ni novčane kazne dosuđene osuđenima.

**U građanskim stvarima** pravnom pomoći nisu obuhvaćeni ni sudski troškovi ni oštete uslijed pokretanja zloporabnih ili zlonamjernih postupaka.

Pravna pomoć ne odobrava se osobi čija je tužba očigledno nedopuštena, neutemeljena, zloporabna ili nerazmjerna u odnosu na troškove koje bi osoba imala.

Pravna pomoć ne odobrava se ako podnositelj zahtjeva ima pravo od treće osobe, po bilo kojoj osnovi, dobiti povrat troškova obuhvaćenih pravnom pomoći. Korisnik pravne pomoći ima pravo na pomoć odvjetnika i svih javnih službenika čije sudjelovanje zahtjeva predmet, postupak ili njegova provedba.

#### **Odluka o dodjeli pravne pomoći**

**Predsjednik Odvjetničke komore** ili član Odbora Odvjetničke komore kojeg je on u tu svrhu opunomoćio, a iz okruge prema mjestu prebivališta podnositelja zahtjeva **odlučuje o dodjeli pravne pomoći**. U nedostatku prebivališta, nadležan je predsjednik Vijeća Komore Luksemburgu ili član Odbora kojeg je on opunomoćio u tu svrhu.

Osobe koje ne raspolažu dostatnim sredstvima, predsjedniku se obraćaju na saslušanju ili u pisanom obliku.

Ako osoba koju uhiti policija izjavi da ima pravo na pravnu pomoć i podnese zahtjev za pravnu pomoć, taj zahtjev predsjedniku prenosi odvjetnik koji mu pruža pomoć.

Ako sudac istrage odredi branitelja okrivljeniku koji izjavi da ima pravo na pravnu pomoć i koji podnese zahtjev za pravnu pomoć, predsjedniku taj zahtjev prenosi sudac istrage.

Predsjednik provjerava nedostatnost sredstava i ako ona bude potvrđena, podnositelju zahtjeva odobrava pravnu pomoć te postavlja odvjetnika kojeg je podnositelj sam izabrao; ako ga nije izabrao ili kad predsjednik njegov izbor ocijeni neprikladnim, postavlja odvjetnika kojeg on odredi. Odvjetnik je, osim u slučaju spriječenosti ili sukoba interesa, dužan preuzeti obvezu koja mu je povjerena.

U svim **hitnim slučajevima** predsjednik može, za akte koje odredi, odobriti privremenu pravnu pomoć bez poduzimanja drugih radnji.

#### **Zahtjev maloljetne osobe za pravnu pomoć**



Ako predsjednik Odvjetničke komore odobri zahtjev za pravnu pomoć **maloljetnoj osobi** čiji roditelji raspolažu sredstvima zbog kojih se maloljetnik ne bi mogao svrstati u kategoriju osoba bez dostatnih sredstava, roditeljima se dostavlja odluka o odobrenju pomoći maloljetnoj osobi uz napomenu da Država ima pravo od roditelja, koji su solidarno obvezni, tražiti povrat iznosa koje je Država isplatila na ime pravne pomoći maloljetnoj osobi.

U roku od deset dana od dostave predsjednikove odluke, svaki od prethodno navedenih roditelja može podnijeti žalbu Disciplinskom i upravnom vijeću koje odlučuje u zadnjem stupnju. Disciplinsko i upravno vijeće odlučuje u roku od četrdeset dana od podnošenja pravnog lijeka.

Predsjednik dostavlja Ministarstvu pravosuđa prijepis pravomoćne odluke o odobrenju pravne pomoći maloljetnoj osobi.

Naplatu iznosa od roditelja koji raspolažu dostatnim sredstvima, a koje je Država isplatila na ime pravne pomoći, vodi nadležna Porezna uprava (*L'administration de l'enregistrement et des domaines*) na zahtjev Ministarstva pravosuđa.

#### **Uvjeti za ukidanje pravne pomoći**

Predsjednik Odvjetničke komore ukida pravnu pomoć dodijeljenu podnositelju zahtjeva čak i nakon postupka ili poduzimanja radnji za koje mu je bila odobrena, ako je ta pomoć dobivena na temelju **netočnih izjava ili isprava**. Predsjednik može ukinuti pravnu pomoć **ako korisniku stignu** za vrijeme postupka ili poduzimanja radnji ili kao njihova posljedica **sredstva** koja, da su postojala na dan podnošenja zahtjeva za pravnu pomoć, ne bi bila odobrena. Korisnik pomoći ili dodijeljeni mu odvjetnik dužni su obavijestiti predsjednika o svakoj takvoj promjeni.

Po ukidanju pomoći korisnik je dužan odmah podmiriti sve troškove, naknade troškova, nagrade, odštete, izdatke, novčane pologe i predujmove koje je već iskoristio.

Predsjednikova odluka o ukidanju pomoći dostavlja se bez odlaganja Ministarstvu pravosuđa. Nadležna Porezna uprava zadužena je za naplatu novčanih iznosa koje je korisniku isplatila Država.

#### **Pravni lijek protiv ukidanja pravne pomoći**

Podnositelj zahtjeva može protiv predsjednikovih odluka o neodobravanju ili ukidanju pravne pomoći izjaviti **žalbu** Disciplinskom i upravnom vijeću. Žalba se podnosi predsjedniku Disciplinskog i upravnog vijeća u obliku preporučene pisama u **roku** od deset dana od dostave predsjednikove odluke. Disciplinsko i upravno vijeće ili jedan od njegovih članova ovlaštenih u tu svrhu razmatra objašnjenje podnositelja zahtjeva.

Protiv odluke Disciplinskog i upravnog vijeća može se izjaviti **žalba** Prizivnom disciplinskom i upravnom vijeću. **Rok** za izjavljivanje žalbe iznosi petnaest dana. Javne bilježnike i sudske izvršitelje nadležni sud imenuje po službenoj dužnosti za pružanje pomoći osobama koje su dobile pravnu pomoć. U nedostatku nadležnog suda, javne bilježnike po službenoj dužnosti određuje predsjednik Javnobilježničke komore, a sudske izvršitelje predsjednik Komore sudskih izvršitelja.

Uredbom Velikog Vojvodstva utvrđena su pravila dodjeljivanja pravne pomoći, troškovi koji su obuhvaćeni pravnom pomoći, uvjeti i načini na koje Država obavlja povrat i naplatu isplaćenih novčanih iznosa na ime pravne pomoći te načini na koje odvjetnik koji pruža pravnu pomoć osobama slabog imovnog stanja naplaćuje svoje troškove od Države, ne dovodeći pritom u pitanje njegovo eventualno pravo na nagradu za rad u slučaju da te osobe, zahvaljujući uspjehu u postupku ili iz drugih razloga, povećaju svoju imovinu.

Sva tijela državne uprave dužna su pružiti pomoć i u pripremi dokumenata potrebnih za podnošenje zahtjeva za pravnu pomoć i u njihovoj provjeri, pri čemu se ne mogu pozvati na obvezu čuvanja poslovne ili upravne tajne.

#### **Znate li do koje visine svojih prihoda ostvarujete pravo na pravnu pomoć kao žrtva kaznenog djela?**

Imovno stanje fizičkih osoba koje traže pravnu pomoć ocjenjuje se u odnosu na **cijeli bruto dohodak i imovinu podnositelja zahtjeva kao i osoba koje s njim žive u kućanstvu**, prema odredbama članka 19. stavka 1. i članka 20. izmijenjenog Zakona od 29. travnja 1999. o pravu na zajamčeni minimalni dohodak i do iznosa utvrđenih u članku 5. stavcima 1., 2., 3., 4. i 6. navedenog izmijenjenog Zakona od 29. travnja 1999. Međutim, sredstva osoba koje žive u zajedničkom kućanstvu s podnositeljem zahtjeva ne uzimaju se u obzir kad je riječ o postupku u kojem su bračni drugovi ili osobe koje uobičajeno žive u istom kućanstvu suprotstavljene ili ako među njima, s obzirom na predmet spora, postoji različitost interesa koja zahtijeva različitu procjenu sredstava.

#### **Postoje li drugi uvjeti za dobivanje pravne pomoći za žrtve?**

Ne, ne postoje drugi uvjeti za dobivanje pravne pomoći za žrtve.

#### **Postoje li drugi uvjeti za dobivanje pravne pomoći za optužene?**

Ne, ne postoje drugi uvjeti za dobivanje pravne pomoći za optuženike.

#### **Jesu li neki postupci oslobođeni troškova?**

Ne, nema drugih postupaka koji su oslobođeni troškova.

#### **Mora li stranka koja nije uspjela u sporu platiti sudske troškove stranke koja je u njemu uspjela?**

##### **U građanskim stvarima**

Stranci koja ne uspije u sporu dosuđuju se troškovi, osim ako sud troškove, djelomično ili u cijelosti, dosudi drugoj stranci posebnom i obrazloženom odlukom.

Kad se čini nepravično da se samo jednoj stranci u sporu dosude troškovi koje je pretrpjela a koji nisu obuhvaćeni troškovima, sudac može drugoj stranci dosuditi da joj plati iznos koji on odredi.

Ti su propisi utvrđeni novim Zakonikom o parničnom postupku i Uredbom Velikog Vojvodstva od 21. ožujka 1974. o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.

##### **U kaznenim postupcima**

Osuđujućom presudom protiv optuženika i protiv osoba odgovornih za kazneno djelo na temelju njihove građanske odgovornosti ili protiv građanske stranke (*la partie civile*), dosuđuje im se čak i naknađivanje troškova državnom odvjetniku kao stranci u postupku. Nadalje, ako građanska stranka ne uspije u sporu, obvezna je sama nadoknaditi troškove postupka ako ga je ona pokrenula. Kad građanska stranka sudjeluje u postupku koje je pokrenulo državno odvjetništvo, ona je obvezna nadoknaditi samo troškove koji su nastali njezinim sudjelovanjem.

Kad se čini nepravičnim da se samo jednoj stranci u sporu dosude troškovi koje je pretrpjela a koji nisu obuhvaćeni troškovima, sudac može drugoj stranci dosuditi plaćanje iznosa koji on odredi.

Ta su pravila utvrđena Zakonom o provođenju kaznene istrage i Uredbom Velikog Vojvodstva od 21. ožujka 1974. o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.

##### **Naknade troškova i nagrade za rad vještaka**

Svaka stranka plaća troškove svojih vještaka.

##### **Troškovi prevoditelja i sudskih tumača**

Svaka stranka plaća troškove svojih prevoditelja i sudskih tumača.

##### **Povezani dokumenti**

[Izvešće Luksemburga o istraživanju transparentnosti troškova](#)  (551 Kb) 

Posljednji put ažurirano: 19/02/2014

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

## Troškovi - Mađarska

Na ovoj su vam stranici dostupne informacije o pravosudnim troškovima u Mađarskoj.

 **Obiteljsko pravo – razvod**

 **Obiteljsko pravo – skrbništvo nad djecom**

 **Obiteljsko pravo – uzdržavanje**

 **Trgovačko pravo – ugovori**

 **Trgovačko pravo – odgovornost**

### Regulatorni okvir kojim se uređuju naknade pravne struke

#### 1. Sudski izvršitelji

Iznos naknade sudskog izvršitelja ovisi o namjeni izdanog naloga za izvršenje, odnosno o tome želi li se naplatiti dug ili izvršiti određena radnja. Ako izvršenje podrazumijeva naplatu duga, naknada sudskog izvršitelja proporcionalna je iznosu duga koji je potrebno naplatiti. Stoga, što je veće potraživanje, to je veća naknada koja se plaća sudskom izvršitelju. Ako se izvršava određena radnja, iznos naknade ovisi o utrošenom vremenu.

#### 2. Odvjetnici

Mađarska riječ za osobu koja obavlja pravnu djelatnost „ügyvéd” obuhvaća odvjetnike, pravne zastupnike, pravne savjetnike i pravnike. Odvjetničku naknadu načelno sporazumno utvrđuju stranka i odvjetnik. Ako ne postignu dogovor ili ako stranka to zatraži, o iznosu naknade za zastupanje odlučuje sud u skladu sa zakonom. Ako se dobije spor, naknada koja se plaća odvjetniku na temelju sporazuma između stranke i odvjetnika ne može se nužno u cijelosti potraživati od stranke koja je izgubila spor. Sud pred kojim se vodi postupak može smanjiti naknadu pravnom zastupniku u zahtjevu za sudske troškove ako ih smatra pretjeranima. U tom slučaju sud određuje odvjetničku naknadu na temelju zakonskih odredbi. Iznos odvjetničke naknade koju je odredio sud prilagođava se vrijednosti tražbine. Stranke mogu od suda zatražiti da primijeni zakonom propisanu pristojbu ako ne žele da sporazum postane javan.

#### Zakonom propisani troškovi

##### Zakonom propisani troškovi (pristojbe) u parničnim postupcima

##### Zakonom propisani troškovi za stranke u parničnim postupcima

Osim ako je zakonom drukčije propisano, osnova za bilo koju pristojbu (illeték) u parničnom postupku je vrijednost tražbine u trenutku pokretanja postupka, a u žalbenom postupku vrijednost tražbine ili dijela tražbine koja je predmet spora.

Ako se vrijednost tražbine ne može utvrditi, osnova za izračun pristojbe u postupcima pred okružnim sudom (járásbírószág) iznosi 350 000 HUF u parničnim postupcima i 200 000 HUF u izvanparničnim postupcima. U prvostupanjskim postupcima pred regionalnim sudom (törvényszék) osnova iznosi 600 000 HUF u parničnim postupcima i 350 000 HUF u izvanparničnim postupcima. U žalbenim postupcima osnova iznosi 300 000 HUF u parničnim postupcima i 170 000 HUF u izvanparničnim postupcima. U žalbenim postupcima pred žalbenim sudom (ítéltábla) osnova iznosi 600 000 HUF u parničnim postupcima i 300 000 HUF u izvanparničnim postupcima. U žalbenim postupcima pred Vrhovnim sudom Mađarske (Kúria) osnova iznosi 500 000 HUF u žalbenim postupcima i 700 000 HUF u postupcima preispitivanja.

U prvostupanjskim postupcima pristojba u parničnim postupcima iznosi 6 % osnovice prethodno navedene pristojbe, ali najmanje 15 000 HUF i najviše 1 500 000 HUF. U izvanparničnim prvostupanjskim postupcima pristojba iznosi 3 % osnovice pristojbe, ali najmanje 5 000 HUF i najviše 250 000 HUF. U određenim izvanparničnim postupcima predviđenima zakonom iznos pristojbe može se razlikovati, npr. u slučaju prigovora na sudski nalog iznosi 3 %, ali najmanje 5 000 HUF i najviše 750 000 HUF.

Osim prethodno navedenog, zakonom su propisane pristojbe u posebnim slučajevima:

**postupci razvoda braka (házassági bontóper):** 30 000 HUF

**postupci na radnim sudovima (munkaügyi per) (ako se vrijednost tražbine ne može utvrditi):** 10 000 HUF

**postupci sudskog preispitivanja upravne odluke (közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárás),** osim postupaka povezanih s pravom tržišnog natjecanja i oporezivanjem, javnom nabavom i elektroničkim komunikacijama: 30 000 HUF

**izvanparnični upravni postupci (közigazgatási nemperes eljárás):** 10 000 HUF

**opće odobrenje (általános meghatalmazás):** 18 000 HUF

**postupci u slučaju nesolventnosti (fizetésképtelenségi eljárás):** likvidacija (felszámolás): 80 000 HUF; stečajni postupci (csődeljárás): 50 000 HUF

**za subjekte bez pravne osobnosti:** likvidacija (felszámolás): 30 000 HUF; stečajni postupci (csődeljárás): 30 000 HUF

**postupci za poništenje arbitražnog pravorijeka (választottbíróvási ítélet) ili nagodbe (választottbíróvási egyezség):** pristojba se određuje na temelju vrijednosti predmeta spora navedene u arbitražnoj odluci ili na temelju nominalne vrijednosti

**žalba:** 8 %, ali najmanje 15 000 HUF i najviše 2 500 000 HUF

**ponovno suđenje (perújítás):** pristojbe se moraju ponovno platiti

**zahtjev za reviziju (felülvizsgálati kérelem):** 10 % za presude, ali najmanje 50 000 HUF i najviše 3 500 000 HUF; polovina pristojbe koja se primjenjuje na presude u predmetima koji se odnose na naloge, ali najmanje 20 000 HUF i najviše 1 250 000 HUF.

Za podnošenje zahtjeva za izdavanje platnog naloga (fizetési meghagyás) mađarskoj javnobilježničkoj komori (Magyar Országos Közjegyzői Kamara) plaćaju se zakonska pristojba za operativne troškove sustava komore te naknade i troškovi javnih bilježnika (postupovni troškovi). Postupovni troškovi temelje se na vrijednosti novčane tražbine u trenutku pokretanja postupka, koja se izračunava bez popratnih troškova (osnovica pristojbe); dospjele kamate koje se naplaćuju zajedno s novčanom tražbinom ne uključuju se u osnovicu pristojbe, čak i ako podnositelj zahtjeva istodobno s početnim potraživanjem kamata naplaćuje i dodatnu tražbinu za kamate na potraživane kamate. Kamate i drugi popratni troškovi koji se naplaćuju zasebno uključeni su u osnovicu pristojbe.

Iznos postupovnih troškova na temelju osnovice pristojbe: a) 3 %, ali najmanje 5 000 HUF i najviše 300 000 HUF, u glavnom postupku, osim ako je drukčije navedeno u nastavku; b) 1 %, ali najmanje 5 000 HUF i najviše 15 000 HUF, u postupku za odgodu plaćanja ili obročno plaćanje; c) 1 %, ali najmanje 5 000 HUF i najviše 15 000 HUF, u postupku za odgodu plaćanja ili obročno plaćanje izrečene kazne.

#### Faza parničnog postupka u kojoj je nužno platiti zakonom propisane troškove

U parničnim postupcima obveza plaćanja **sudskih pristojbi** nastaje u trenutku pokretanja postupka. Stoga se postupovni troškovi moraju platiti u trenutku pokretanja postupka. Ako stranka ne plati sudske pristojbe ili plati manji iznos od onog propisanog zakonom, sud mora od stranke zatražiti da pri podnošenju zahtjeva plati preostali iznos. Sud također mora stranku obavijestiti da će zahtjev biti odbijen ako sudske pristojbe nisu u cijelosti plaćene.

Odvjetnička naknada plaća se na temelju sporazuma između stranke i odvjetnika. Sudskom izvršitelju potrebno je platiti dio naknade prije početka postupka izvršenja.

## Zakonom propisani troškovi (pristojbe) u kaznenim postupcima

### Zakonom propisani troškovi za stranke u kaznenim postupcima

Ako se postupci temelje isključivo na privatnoj tužbi (magánvádas eljárás):

pristojba za podnošenje pritužbe: 10 000 HUF

pristojba za podnošenje žalbe: 10 000 HUF

pristojba za prijedlog za preispitivanje ili ponovno suđenje: 15 000 HUF.

Ako je građanskopravni zahtjev podnesen u okviru kaznenog postupka, potrebno je platiti samo pristojbe za podnošenje zahtjeva i žalbu. Te se pristojbe plaćaju uz pristojbe za kazneni postupak, u skladu s pravilima o pristojbama za parnične postupke.

### Faza kaznenog postupka u kojoj je nužno platiti zakonom propisane troškove

Oni se moraju platiti na početku postupka na temelju podneska kojim se pokreće postupak.

### Zakonom propisani troškovi u postupcima pred Ustavnim sudom

U skladu s člankom 54. stavkom 1. Zakona CLI iz 2011. o Ustavnom sudu (Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény) postupci pred Ustavnim sudom (Alkotmánybíróság) besplatni su, a sve troškove nastale tijekom tog postupka snosi podnositelj zahtjeva.

Međutim, podnositelj koji pri podnošenju podneska ne postupa u dobroj vjeri možda će morati platiti troškove i/ili mu se može izreći postupovna kazna u iznosu od 20 000 do 500 000 HUF.

### Prethodne informacije koje su pravni zastupnici dužni navesti

#### Prava i obveze stranaka

Odvjetnici pri obavljanju svoje profesije pomažu strankama da ostvare svoja prava i ispune svoje obaveze na način propisan zakonom. Pravni savjetnici (jogtanácsos) pomažu i organizacijama koje zastupaju da ostvare svoja prava.

Ta obveza uključuje pružanje potrebnih informacija o pravima i obvezama, šansama za uspjeh i predvidljivim troškovima postupka.

#### Izvori troškova

#### Gdje mogu pronaći informacije o izvorima troškova u Mađarskoj?

Informacije o izvorima troškova dostupne su na internetskim stranicama Europske pravosudne mreže.

#### EJN: pravna pomoć u građanskom pravosuđu

#### EJN: građansko pravosuđe – pokretanje postupka pred sudom

Internetske stranice [Budimpeštanske odvjetničke komore](#) (Budapesti Ügyvédi Kamara) sadržavaju informacije o odvjetničkim naknadama.

#### Na kojim je jezicima moguće dobiti informacije o izvorima troškova u Mađarskoj?

Informacije o izvorima troškova dostupne su na internetskim stranicama **Europske pravosudne mreže**. Ondje možete pronaći relevantne informacije na svakom službenom jeziku Europske unije.

Internetske stranice Budimpeštanske odvjetničke komore sadržavaju informacije o troškovima samo na mađarskom jeziku.

#### Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?

Informacije o mirenju možete pronaći na sljedećim internetskim stranicama:

#### EJN: mirenje u građanskom pravosuđu

#### [Mađarski registar izmiritelja \(Közvetítő Magyarországi Adatbázisa\)](#)

#### [Ured za javnu upravu i pravosuđe \(Közgazgatási és Igazságügyi Hivatal\)](#)

#### Gdje mogu pronaći dodatne informacije o troškovima?

#### Internetske stranice s informacijama o troškovima

Dodatne informacije o troškovima možete pronaći na internetskim stranicama [Budimpeštanske odvjetničke komore](#).

#### Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju različitih postupaka?

Informacije o trajanju postupaka možete pronaći na internetskim stranicama [Sudova u Mađarskoj](#).

Druge poveznice:

Informacije o statističkim tablicama dostupne su samo na mađarskom.

#### Porez na dodanu vrijednost

#### Kako su te informacije prikazane?

Prethodno navedeni troškovi odvjetnika navedeni su u neto iznosu te se na njih mora dodati porez na dodanu vrijednost.

#### Koliko iznose primjenjive stope?

Opća stopa PDV-a u Mađarskoj iznosila je 20 % porezne osnovice do 1. srpnja 2009., a potom je povećana na 25 % i kasnije na 27 %.

#### Pravna pomoć

#### Primjenjivi prag dohotka u parničnim postupcima

Primjenjuju se dva minimalna praga:

Kako bi se olakšalo ostvarivanje njihovih prava, fizičke osobe stranke u sporu (uključujući intervenijente) koje zbog dohotka i financijske situacije nisu u mogućnosti snositi troškove postupka bit će, na zahtjev, u potpunosti ili djelomično oslobođene od plaćanja tih troškova. Pravna pomoć obuhvaća sljedeće: oslobođenje od plaćanja pristojbi; oslobođenje od plaćanja predujma i, ako zakonom nije drukčije propisano, plaćanja troškova nastalih tijekom postupka (naknade za svjedoke i vještake, naknade skrbnika *ad litem* (ügygondnok) i tumača, naknade odvjetnika u okviru pravne pomoći (pártfogó ügyvéd), troškovi saslušanja i posjeta na licu mjesta itd.); oslobođenje od polaganja osiguranja za pravne troškove; zahtjev za odobrenje za zastupanje po odvjetniku u okviru pravne pomoći ako je to dopušteno zakonom. Ako dohodak stranke (plaća, mirovina, druga redovna novčana davanja) ne prelazi minimalni iznos starosne mirovine (28 500 HUF) utvrđen na temelju zaposlenja i osoba nema nikakvu drugu imovinu osim osnovnih potrepština i pokućstva, toj se osobi mora odobriti pravna pomoć. Pravna pomoć mora se dodijeliti i stranci koja ima pravo na naknadu radno sposobnima ili koja živi u istom kućanstvu s bliskim srodnikom u smislu Zakona o socijalnoj upravi i socijalnim naknadama (szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény) koji ima pravo na naknadu radno sposobnima, bez provjere dohotka i financijske situacije navedene osobe. U iznimnim slučajevima pravna pomoć može se dodijeliti čak i ako prethodno navedeni uvjeti nisu ispunjeni, ako, s obzirom na druge okolnosti stranke, sud utvrdi da je njezina egzistencija ugrožena. (Članak 6. stavak 1. Uredbe ministra unutarnjih poslova br. 6/1986 od 26. lipnja 1986. o primjeni pravne pomoći u sudskim postupcima (A bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet))

Pomoćnik za pravnu pomoć (jogi segítő) u okviru izvansudske pravne pomoći države stranci pruža pravne savjete ili priprema podneske ili druge dokumente te ima, na temelju odobrenja u tu svrhu, uvid u dokumente u predmetu. Zakonom propisane pristojbe i troškove pomoćniku za pravnu pomoć u ime stranke plaća ili predujmljuje država. Država u okviru pravne pomoći tijekom sudskog postupka osigurava odvjetnika za pravnu pomoć koji zastupa tužitelja, tuženika, intervenijenta, podnositelja i suprotnu stranku te u ime stranke u parničnom i izvanparničnom postupku (zajedno „postupak”) predujmljuje ili plaća troškove predviđene zakonom. Naknade za pravne usluge unaprijed plaća država u ime stranke ako neto raspoloživi mjesečni dohodak stranke ne prelazi 43

% prosječnog bruto mjesečnog dohotka u nacionalnom gospodarstvu, kako ga je objavio mađarski Središnji zavod za statistiku (Központi Statisztikai Hivatal) dvije godine prije referentne godine (oko 231 000 HUF u 2013.), tj. 99 330 HUF, i ako stranka nema imovinu. (Članci 11. i 6. Zakona LXXX. iz 2003. o pravnoj pomoći (A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény))

Usluge pravne pomoći moguće je platiti unaprijed.

#### **Primjenjivi prag dohotka u kaznenim postupcima za tuženike**

U kaznenom postupku osumnjičeniku ili optuženiku može se dodijeliti **besplatno pravno zastupanje** na temelju pragova dohotka koji se primjenjuju u parničnim postupcima.

#### **Primjenjivi prag dohotka u kaznenim postupcima za žrtve**

Ako je u zasebnom postupku utvrđeno da je podnositelj zahtjeva za pomoć žrtva kaznenog djela i ima pravo na potporu žrtvama, naknadu za pravne usluge plaća država u ime stranke pod uvjetom da njezin neto raspoloživi mjesečni dohodak ne prelazi 86 % prosječnog bruto mjesečnog dohotka u nacionalnom gospodarstvu, kako ga je objavio mađarski Središnji zavod za statistiku, dvije godine prije referentne godine (oko 231 000 HUF u 2013.), tj. 198 660 HUF. (Članak 9./A Zakona LXXX. iz 2003. o pravnoj pomoći).

Pravna pomoć za žrtva obuhvaća pravno zastupanje.

#### **Drugi uvjeti za dodjelu pravne pomoći žrtvama**

Pored utvrđenih pragova dohotka, žrtva mora ispunjavati i druga dva uvjeta:

mora podnijeti zahtjev/pritužbu;

mora pribaviti potvrdu tijela nadležnog za pomoć žrtvama. U potvrdi se mora navesti da su ispunjeni određeni uvjeti (da se žrtva obratila nadležnom tijelu u roku propisanom zakonom).

#### **Drugi uvjeti za dodjelu pravne pomoći tuženicima**

Nema dodatnih uvjeta za dodjelu pravne pomoći tuženicima.

#### **Besplatni sudski postupak**

##### **U sljedećim parničnim predmetima ne naplaćuju se pristojbe ni smanjene pristojbe:**

pristojba iznosi 10 % pristojbe za sudski postupak ako sud po službenoj dužnosti odbije podnesak kojim se pokreće postupak bez izdavanja sudskog poziva; žalbe protiv odluke o pravnoj pomoći ili odgodi plaćanja troškova (illetékfeljegyzési jog), tj. ako država unaprijed plaća troškove u ime stranke;

protužbe u postupku razvoda braka;

postupci povezani s proglašenjem smrti i utvrđivanjem da je nastupila smrt, ako je do nestanka ili smrti došlo zbog ratnog čina ili prirodne katastrofe;

postupci registracije zaklada, javnih zaklada, organizacija civilnog društva, javnih tijela, Europske grupacije za teritorijalnu suradnju i organizacija s programom radničkog dioničarstva, kao i postupci odobravanja sudjelovanja u Europskoj grupaciji za teritorijalnu suradnju;

zahtjevi za brisanje društva koje je prestalo poslovati, uključujući zahtjeve za brisanje u okviru pojednostavnjenog postupka likvidacije (egyszerűsített végelszámolás) zajedno s obavijesti upravitelja;

zahtjevi za ispravak ili dopunu odluke;

postupci povezani s popisom birača;

postupci prijavljivanja promjena nakon upisa u registar pravnih savjetnika;

žalbe protiv naloga za prijenos drugom sudu;

sudsko preispitivanje upravne odluke u predmetima za naknadu štete;

postupci podmirenja općinskog duga;

postupci koje pokreće neovisni sudski izvršitelj u vezi sa sudskim postupkom izvršenja koji vodi sudski izvršitelj i postupci za proglašenje izvršnosti na nacionalnoj razini u skladu s Uredbom (EU) br. 1215/2012, Uredbom Vijeća (EZ) br. 2201/2003 i Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009;

postupci povodom prihvaćene ustavne tužbe;

postupci koji se odnose na zaštitu osobnih podataka ili otkrivanje podataka od javnog interesa;

sudsko preispitivanje upravnih odluka o dodjeli pravne pomoći;

izvanparnični postupci za sudsko preispitivanje privremene zabrane približavanja i za izdavanje zabrane približavanja zbog nasilja u obitelji predviđene zasebnim propisom;

sudsko preispitivanje upravnih odluka o potpori žrtvama.

##### **U sljedećim kaznenim predmetima ne naplaćuju se pristojbe:**

žalbe, zahtjevi za ponovno suđenje i zahtjevi za preispitivanje od strane optuženika i branitelja u postupcima koji se temelje isključivo na privatnoj tužbi;

postupci koji se temelje isključivo na privatnoj tužbi ako sud okonča postupak prije početka osobnog ročišta ili ako se postupak okonča zbog pomilovanja;

zahtjevi za pomilovanje i zahtjevi za sudsko oslobađanje ako ih je podnijela osuđena osoba ili branitelj;

postupci za dodjelu osobne pravne pomoći;

jednokratno dostavljanje preslika dokumenata optuženiku, branitelju i pravnom zastupniku optuženih maloljetnika.

Oslobađanje od plaćanja pristojbe može se odobriti zbog osobnih okolnosti (személyes illetékmentesség) te predmeta postupka (tárgyi illetékmentesség).

Ono se, među ostalim, dodjeljuje udruženjima, javnim tijelima, crkvama, crkvenim udruženjima, vjerskim institucijama, zakladama, javnim zakladama, neprofitnim poduzećima koja imaju status (prioritetnih) organizacija za javnu dobrobit, Sjevernoatlantskom savezu te Europskoj uniji, njezinim institucijama, tijelima, agencijama i zasebnim fondovima.

#### **Kada stranka koja je izgubila spor mora platiti troškove stranke koja je dobila spor?**

Stranka koja je izgubila spor mora platiti troškove stranke koja je dobila spor u roku od 30 dana ako to odredi sud u konačnoj odluci. Stranka koja izgubi spor mora platiti troškove izravno stranci koja je dobila spor. Ako troškovi nisu plaćeni, protiv stranke koja je izgubila spor može se pokrenuti postupak izvršenja.

#### **Naknade vještaka**

Naknade vještaka obično plaća stranka koja je izgubila spor, ali ih, u posebnim slučajevima u kojima ih je obvezna platiti, snosi država. Ako država unaprijed plaća troškove, to uključuje i naknade vještaka. Vještaci mogu kao troškove naplatiti nužne i opravdane izdatke nastale tijekom pripreme njihova mišljenja. Forenzičkim stručnjacima, forenzičkim službama i posebnim savjetnicima dodjeljuje se paušalni iznos za troškove koji nisu potkrijepljeni računom, ali koji nužno nastaju, kao što su poštanski i telefonski troškovi te troškovi uredskog materijala. Paušalni je iznos jednak 35 % naknade vještaka, ali ne više od 100 000 HUF.

Vještak može zatražiti predujam u iznosu do 50 % očekivanih troškova, ali ne više od 150 000 HUF.

#### **Naknade za prevoditelje i tumače**

Naknade za prevoditelje i tumače obično plaća stranka koja je izgubila spor, ali ih, u posebnim slučajevima u kojima ih je obvezna platiti, snosi država. Ako država unaprijed plaća troškove, to uključuje i navedene naknade.

#### **Druge poveznice**

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

### Studija slučaja 1. – obiteljsko pravo – rastava

U ovoj analizi slučaja iz područja obiteljskog prava u vezi s razvodom braka, države članice zamoljene su da stranci koja je podnijela zahtjev za razvod daju savjet o troškovima postupka u sljedećim okolnostima:

Slučaj A – Nacionalno pitanje: Par se vjenča. Kasnije se rastavi i odluči za razvod.

Slučaj B – Transnacionalno pitanje: Dvoje se državljanista iste države članice (država članica A) vjenča. Brak je registriran u državi članici A. Nakon vjenčanja par se seli da bi živio i radio u drugoj državi članici (država članica B), gdje mu je i boravište. Nedugo potom par se rastavlja, pri čemu se supruga vraća u državu članicu A, a suprug ostaje u državi članici B. Par se odlučuje za razvod. Nakon povratka u državu članicu A, supruga odmah podnosi zahtjev za razvod na sudovima države članice B.

### Troškovi u Mađarskoj

#### Troškovi alternativnog rješavanja sporova (ARS)

Analiza slučaja	Alternativno rješavanje sporova (ARS)	
	Postoji li takva mogućnost u ovakvoj vrsti predmeta?	Troškovi
Slučaj A	Da, ali samo glede dogovora u vezi s pitanjima koja se tiču razrješenja braka, kao što su skrbiništvo i financijska skrb o djeci, kontakti između roditelja i djeteta, uzdržavanje bračnog duga, uporaba nekretnina u zajedničkom vlasništvu i raspodjela imovine u zajedničkom vlasništvu. Sud, međutim, mora potvrditi dogovor koji su stranke postigle.	Kako se dogovore stranke i izmiritelj. Svi koji su uključeni u novi postupak ili postupak koji je u tijeku mogu na sudu zatražiti mirenje, koje je besplatno.
Slučaj B	Da, ali samo glede dogovora u vezi s pitanjima koja se tiču razrješenja braka. Sud, međutim, mora potvrditi sporazum koji su stranke postigle.	Kako se dogovore stranke i izmiritelj. Svi koji su uključeni u novi postupak ili postupak koji je u tijeku mogu na sudu zatražiti mirenje, koje je besplatno.

#### Honorari za odvjetnika, sudskog izvršitelja i stručnjake

Analiza slučaja	Odvjetnik		Sudski izvršitelj		Stručnjak
	Je li pravno zastupanje obavezno?	Prosječni troškovi	Je li pravno zastupanje obavezno?	Mora li ga se pozvati?	Troškovi
Slučaj A	Ne	Kako se dogovore stranke i odvjetnik.	Ne	Ne. Sud može imenovati stručnjaka na zahtjev stranke koja izvodi dokaze, osim kada uzimanje dokaza zatraži po službenoj dužnosti. Bilo koja stranka može priložiti mišljenja privatnih stručnjaka.	Stručnjak određuje svoj honorar. Ako sud naredi uzimanje dokaza po službenoj dužnosti, honorar se utvrđuje u skladu s važećim mjerodavnim propisima.
Slučaj B	Ne	Kako se dogovore stranke i odvjetnik.	Ne	Ne. Sud imenuje stručnjaka na zahtjev stranke koja izvodi dokaze, osim kada uzimanje dokaza zatraži po službenoj dužnosti. Bilo koja stranka može priložiti mišljenja privatnih stručnjaka.	Stručnjak određuje svoj honorar. Ako sud naredi uzimanje dokaza po službenoj dužnosti, honorar se utvrđuje u skladu s važećim mjerodavnim propisima.

#### Troškovi svjedoka, depoziti, jamstva i druge odgovarajuće naknade

Analiza slučaja	Naknada troškova svjedoka	
	Imaju li svjedoci pravo na naknadu troškova?	Troškovi
Slučaj A	Da	Naknada troškova svjedoka utvrđuje se zakonom. Svjedoci imaju pravo na naknadu troškova putovanja, smještaja i boravka te naknadu za razdoblje izbjivanja s posla.
Slučaj B	Da	Naknada troškova svjedoka utvrđuje se zakonom. Svjedoci imaju pravo na naknadu troškova putovanja, smještaja i boravka te naknadu za razdoblje izbjivanja s posla.

#### Troškovi pravne pomoći i naknada troškova

Analiza slučaja	Pravna pomoć	Naknada troškova

	Kada se i pod kojim uvjetima primjenjuje?	Kada je dostupna puna pravna pomoć?	Može li stranka u čiju je korist presuda donesena dobiti naknadu troškova parnice?	Ako se naknada ne isplaćuju u cijelosti, koliki se postotak troškova obično pokriva?	Za koje se troškove naknada ne može isplatiti?	Postoje li slučajevi u kojima se troškovi pravne pomoći moraju nadoknaditi?
<b>Slučaj A</b>	Vidi odjeljak o pravnoj pomoći.	U slučajevima u kojima bi, na temelju tada dostupnih informacija, procijenjeni troškovi postupka podnositelju zahtjeva onemogućili pristup sudu. Pomoć pri zastupanju besplatna je u okviru pravne pomoći ako stranka ostvaruje prihode manje od minimalnog iznosa mirovine.	Da, stranci na čiju je štetu presuda donesena mora se narediti da nadoknadi troškove stranke u čiju je korist presuda donesena, osim kada je zakonom predviđeno drukčije, uključujući i slučajeve kada zakon obvezuje drugu stranku da snosi troškove bez obzira na odluku suda.	U slučaju djelomičnog uspjeha u parnici, iznos koji se treba nadoknaditi razmjernan je uspješnom dijelu zahtjeva i akontacijama koje su stranke uplatile. Sud također može narediti strankama da snose svoje vlastite troškove.	U opravdanim slučajevima, sud može smanjiti honorar odvjetnika ako ga smatra neopravdano visokim. Strankama se ne može narediti da snose troškove za koje je sud odgovoran (a koji su se mogli spriječiti). Naknada troškova postupka strankama ne može biti viša od iznosa koji zahtijevaju.	Da, ako se utvrdi da stranka koja se koristila pravnom pomoći nije imala pravo na nju. Stranka na čiju je štetu presuda donesena mora izravno državi nadoknaditi troškove honorara dodijeljenog odvjetnika koje je unaprijed platila država. Stranka na čiju je štetu presuda donesena mora platiti upravne troškove čak i ako ispunjava uvjete za primanje pravne pomoći.
<b>Slučaj B</b>	Vidi odjeljak o pravnoj pomoći. Odlukom o dodjeljivanju pravne pomoći mogu se uzeti u obzir i troškovi života u državama u kojima stranke imaju boravište.	U slučajevima u kojima bi, na temelju tada dostupnih informacija, procijenjeni troškovi postupka podnositelju zahtjeva onemogućili pristup sudu. Pomoć pri zastupanju besplatna je u okviru pravne pomoći ako stranka ostvaruje prihode manje od minimalnog iznosa mirovine. Državljeni država članica EU-a i državljani država koje nisu članice EU-a, a koji zakonito borave u nekoj državi članici EU-a, imaju pravo primati pravnu pomoć pod istim uvjetima kao i mađarski državljani.	Da, stranci na čiju je štetu presuda donesena mora se narediti da nadoknadi troškove stranke u čiju je korist presuda donesena, osim kada je zakonom predviđeno drukčije, uključujući i slučajeve kada zakon obvezuje drugu stranku da snosi troškove bez obzira na odluku suda.	U slučaju djelomičnog uspjeha u parnici, iznos koji se treba nadoknaditi razmjernan je uspješnom dijelu zahtjeva i akontacijama koje su stranke uplatile. Sud također može narediti strankama da snose svoje vlastite troškove.	U opravdanim slučajevima, sud može smanjiti honorar odvjetnika ako ga smatra neopravdano visokim. Strankama se ne može narediti da snose troškove za koje je sud odgovoran (a koji su se mogli spriječiti). Naknada troškova postupka strankama ne može biti viša od iznosa koji zahtijevaju.	Da, ako se utvrdi da stranka koja se koristila pravnom pomoći nije imala pravo na nju. Stranka na čiju je štetu presuda donesena mora izravno državi nadoknaditi troškove honorara dodijeljenog odvjetnika koje je unaprijed platila država. Stranka na čiju je štetu presuda donesena mora platiti upravne troškove čak i ako ispunjava uvjete za primanje pravne pomoći.

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Analiza slučaja	Pismeno prevođenje		Usmeno prevođenje	
	Kada i pod kojim uvjetima se zahtijeva?	Približni troškovi	Kada i pod kojim uvjetima se zahtijeva?	Približni troškovi

Slučaj A	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Prevoditelj određuje honorar. Honorar se računa na temelju broja slovnih mjesta (otprilike 5 HUF po slovnom mjestu), roka i izvornog jezika. Troškove prevođenja nastale u vezi s dokazima i podnescima koje su podnijele stranke koje imaju pravo na uporabu svog materinskog, regionalnog ili manjinskog jezika tijekom građanskog postupka u njihovo ime unaprijed plaća država. Ti su troškovi dakle uređeni odredbama o naknadi pravnih troškova.	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Usmeni prevoditelj određuje honorar. Iznos honorara po satu ovisi o korištenom jeziku. Otprilike 10 000 do 12 000 HUF po satu. Država snosi ili unaprijed plaća honorare usmenog prevoditelja u slučajevima u kojima je obvezno usmeno prevođenje propisano zakonom.
Slučaj B	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Prevoditelj određuje honorar. Honorar se računa na temelju broja slovnih mjesta (otprilike 5 HUF po slovnom mjestu), roka i izvornog jezika. Troškove prevođenja nastale u vezi s dokazima i podnescima koje su podnijele stranke koje imaju pravo na uporabu svog materinskog, regionalnog ili manjinskog jezika tijekom građanskog postupka u njihovo ime unaprijed plaća država. Ti su troškovi dakle uređeni odredbama o naknadi pravnih troškova.	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Usmeni prevoditelj određuje honorar. Iznos honorara po satu ovisi o korištenom jeziku. Otprilike 10 000 do 12 000 HUF po satu. Država snosi ili unaprijed plaća honorare usmenog prevoditelja u slučajevima u kojima je obvezno usmeno prevođenje propisano zakonom.

Posljednji put ažurirano: 28/10/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

### Studija slučaja 2. – obiteljsko pravo – skrbništvo nad djecom

U ovoj analizi slučaja iz područja obiteljskog prava u vezi sa skrbništvom nad djecom, države članice zamoljene su da stranci koja je podnijela tužbu daju savjet o troškovima postupka u sljedećim okolnostima:

Slučaj A – Nacionalno pitanje: Nevjenčani par živio je zajedno niz godina. U trenutku rastave njihovo dijete ima tri godine. Sud dodjeljuje skrbništvo nad djetetom majci, a pravo pristupa ocu. Majka pokreće sudski postupak radi ograničavanja očeva prava pristupa.

Slučaj B – Transnacionalno pitanje kada ste odvjetnik iz države članice A: Nevjenčani par niz je godina živio zajedno u državi članici B. Imaju zajedničko dijete, ali rastavljaju se odmah nakon njegova rođenja. Temeljem sudske odluke u državi članici B skrbništvo nad djetetom dodjeljuje se majci, a pravo pristupa ocu. Majka i dijete sele se u državu članicu A (što je odobreno sudskom odlukom), dok otac ostaje u državi članici B. Nekoliko godina kasnije, majka u državi članici A pokreće sudski postupak radi izmjene očeva prava pristupa.

### Troškovi u Mađarskoj

#### Troškovi alternativnog rješavanja sporova (ARS)

Analiza slučaja	Alternativno rješavanje sporova (ARS)			
	Postoji li takva mogućnost u ovakvoj vrsti predmeta?		Troškovi	
Slučaj A	Da. Ako se roditelji ne mogu dogovoriti o tome kada i na koji način se može realizirati pravo pristupa, mogu zatražiti mirenje iz razloga povezanih s dobrobiti djeteta. Mirenje se može zatražiti i tijekom provedbe odluke. U roku od dvije godine od pravomoćne sudske odluke o pravu pristupa, zahtjevi za izmjenu sudske odluke mogu se podnijeti samo tom istom sudu koji zadržava pravo donošenja odluke.		Kako se dogovore stranke i izmiritelj.	
Slučaj B	Da. Ako se roditelji ne mogu dogovoriti o tome kada i na koji način se može realizirati pravo pristupa, mogu zatražiti mirenje iz razloga povezanih s dobrobiti djeteta. Mirenje se može zatražiti i tijekom provedbe odluke. Ako je proteklo više od dvije godine od završetka postupka razvoda ili parnice za skrbništvo nad djetetom, ured za skrbništvo može potvrditi dogovor roditelja ili, na njihov zahtjev, donijeti odluku o pravu pristupa.		Kako se dogovore stranke i izmiritelj.	

#### Honorari odvjetnika, sudskog izvršitelja i stručnjaka

Analiza slučaja	Odvjetnik		Sudski izvršitelj		Stručnjak	
	Je li pravno zastupanje obavezno?	Prosječni troškovi	Je li pravno zastupanje obavezno?	Mora li ga se pozvati?	Troškovi	
Slučaj A	Ne		Ne			

		Kako se dogovore stranka i odvjetnik.		Ne. Sud imenuje stručnjaka na zahtjev stranke koja izvodi dokaze, osim kada uzimanje dokaza zatraži po službenoj dužnosti. Bilo koja stranka može priložiti mišljenja privatnih stručnjaka.	Stručnjak određuje svoj honorar. Ako sud naredi uzimanje dokaza po službenoj dužnosti, honorar se utvrđuje u skladu s važećim mjerodavnim propisima.
Slučaj B	Ne	Kako se dogovore stranka i odvjetnik.	Ne	Ne. Sud imenuje stručnjaka na zahtjev stranke koja izvodi dokaze, osim kada uzimanje dokaza zatraži po službenoj dužnosti. Bilo koja stranka može priložiti mišljenja privatnih stručnjaka.	Stručnjak određuje svoj honorar. Ako sud naredi uzimanje dokaza po službenoj dužnosti, honorar se utvrđuje u skladu s važećim mjerodavnim propisima.

#### Naknada troškova svjedoka

Analiza slučaja	Naknada troškova svjedoka				
	Imaju li svjedoci pravo na naknadu troškova?			Troškovi	
Slučaj A	Da			Naknada troškova svjedoka utvrđuje se zakonom. Svjedoci imaju pravo na naknadu troškova putovanja, smještaja i boravka te naknadu za razdoblje izbjivanja s posla.	
Slučaj B	Da			Naknada troškova svjedoka utvrđuje se zakonom. Svjedoci imaju pravo na naknadu troškova putovanja, smještaja i boravka te naknadu za razdoblje izbjivanja s posla.	

#### Troškovi pravne pomoći i naknada troškova

Analiza slučaja	Pravna pomoć			Naknada troškova		
	Kada i pod kojim uvjetima se primjenjuje?	Kada je dostupna puna pravna pomoć?	Može li stranka u čiju je korist presuda donesena dobiti naknadu troškova parnice?	Ako se naknada ne isplaćuju u cijelosti, koliki se postotak troškova obično pokriva?	Za koje se troškove naknada ne može isplatiti?	Postoje li slučajevi u kojima se troškovi pravne pomoći moraju nadoknaditi?
Slučaj A	Vidi odjeljak o pravnoj pomoći. Neovisno o njihovim prihodima ili financijskoj situaciji, stranke imaju pravo na odgađanje plaćanja - obustavljanje plaćanja specifičnih troškova -, između ostalog, u postupcima o skrbništvu i preuzimanja skrbništva nad djetetom ili o pravu pristupa.	U slučajevima u kojima bi, na temelju tada dostupnih informacija, procijenjeni troškovi postupka podnositelju zahtjeva onemogućili pristup sudu. Pomoć pri zastupanju besplatna je u okviru pravne pomoći ako stranka ostvaruje prihode manje od minimalnog iznosa mirovine.	Da, stranci na čiju je štetu presuda donesena mora se narediti da nadoknadi troškove stranke u čiju je korist presuda donesena, osim kada je zakonom predviđeno drukčije, uključujući i slučajeve kada zakon obvezuje drugu stranku da snosi troškove bez obzira na odluku suda.	U slučaju djelomičnog uspjeha u parnici, iznos koji se treba nadoknaditi razmjeran je uspješnom dijelu zahtjeva i akontacijama koje su stranke uplatile. Sud također može narediti strankama da snose svoje vlastite troškove.	U opravdanim slučajevima, sud može smanjiti honorar odvjetnika ako ga smatra neopravdano visokim. Strankama se ne može narediti da snose troškove za koje je sud odgovoran (a koji su se mogli spriječiti). Naknada troškova postupka strankama ne može biti viša od iznosa koji zahtijevaju.	Da, ako se utvrdi da stranka koja se koristila pravnom pomoći nije imala pravo na nju. Stranka na čiju je štetu presuda donesena mora izravno državi nadoknaditi troškove honorara dodijeljenog odvjetnika koje je unaprijed platila država. Stranka na čiju je štetu presuda donesena mora platiti upravne troškove čak i ako ispunjava uvjete za primanje pravne pomoći.
Slučaj B	Vidi odjeljak o pravnoj pomoći. Neovisno o njihovim prihodima ili financijskoj situaciji, stranke imaju pravo na odgađanje plaćanja - obustavljanje plaćanja specifičnih troškova -, između ostalog, u postupcima o	U slučajevima u kojima bi, na temelju tada dostupnih informacija, procijenjeni troškovi postupka podnositelju zahtjeva onemogućili pristup sudu. Pomoć pri zastupanju besplatna je u okviru pravne pomoći ako stranka ostvaruje	Da, stranci na čiju je štetu presuda donesena mora se narediti da nadoknadi troškove stranke u čiju je korist presuda donesena, osim kada je zakonom predviđeno drukčije, uključujući i slučajeve kada zakon obvezuje	U slučaju djelomičnog uspjeha u parnici, iznos koji se treba nadoknaditi razmjeran je uspješnom dijelu zahtjeva i akontacijama koje su stranke uplatile. Sud također može narediti strankama da snose svoje vlastite troškove.	U opravdanim slučajevima, sud može smanjiti honorar odvjetnika ako ga smatra neopravdano visokim. Strankama se ne može narediti da snose troškove za koje je sud odgovoran (a koji su se mogli spriječiti).	Da, ako se utvrdi da stranka koja se koristila pravnom pomoći nije imala pravo na nju. Stranka na čiju je štetu presuda donesena mora izravno državi nadoknaditi troškove



skrbništvu i preuzimanju skrbništva nad djetetom ili o pravu pristupa. Odlukom o dodjeljivanju pravne pomoći mogu se uzeti u obzir i troškovi života u državama u kojima stranke imaju boravište.	prihode manje od minimalnog iznosa mirovine. Državljeni država članica EU-a i državljani država koje nisu članice EU-a, a koji zakonito borave u nekoj državi članici EU-a, imaju pravo primati pravnu pomoć pod istim uvjetima kao i mađarski državljani.	drugu stranku da snosi troškove bez obzira na odluku suda.		Naknada troškova postupka strankama ne može biti viša od iznosa koji zahtijevaju.	honorara dodijeljenog odvjetnika koje je unaprijed platila država. Stranka na čiju je štetu presuda donesena mora platiti upravne troškove čak i ako ispunjava uvjete za primanje pravne pomoći.
---	--	--	--	---	--

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Analiza slučaja	Pismeno prevođenje		Usmeno prevođenje	
	Kada i pod kojim uvjetima se zahtijeva?	Približni troškovi	Kada i pod kojim uvjetima se zahtijeva?	Približni troškovi
<b>Slučaj A</b>	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Prevoditelj određuje honorar. Honorar se računa na temelju broja slovnih mjesta (otprilike 5 HUF po slovnom mjestu), roka i izvornog jezika. Troškove prevođenja nastale u vezi s dokazima i podnescima koje su podnijele stranke koje imaju pravo na uporabu svog materinskog, regionalnog ili manjinskog jezika tijekom građanskog postupka u njihovo ime unaprijed plaća država. Ti su troškovi dakle uređeni odredbama o naknadi pravnih troškova.	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Usmeni prevoditelj određuje honorar. Iznos honorara po satu ovisi o korištenom jeziku. Otprilike 10 000 do 12 000 HUF po satu. Država snosi ili unaprijed plaća honorare usmenog prevoditelja u slučajevima u kojima je obvezno usmeno prevođenje propisano zakonom.
<b>Slučaj B</b>	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Prevoditelj određuje honorar. Honorar se računa na temelju broja slovnih mjesta (otprilike 5 HUF po slovnom mjestu), roka i izvornog jezika. Troškove prevođenja nastale u vezi s dokazima i podnescima koje su podnijele stranke koje imaju pravo na uporabu svog materinskog, regionalnog ili manjinskog jezika tijekom građanskog postupka u njihovo ime unaprijed plaća država. Ti su troškovi dakle uređeni odredbama o naknadi pravnih troškova.	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Usmeni prevoditelj određuje honorar. Iznos honorara po satu ovisi o korištenom jeziku. Otprilike 10 000 do 12 000 HUF po satu. Država snosi ili unaprijed plaća honorare usmenog prevoditelja u slučajevima u kojima je obvezno usmeno prevođenje propisano zakonom.

Posljednji put ažurirano: 28/10/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### Studija slučaja 3. – obiteljsko pravo – alimentacija

U ovoj analizi slučaja iz područja obiteljskog prava u vezi s uzdržavanjem djeteta, države članice zamoljene su da stranci koja je podnijela tužbu daju savjet o troškovima postupka u sljedećim okolnostima:

**Slučaj A – Nacionalno pitanje:** Nevjenčani par živio je zajedno niz godina. U trenutku razvoda njihovo dijete ima tri godine. Sudskom odlukom skrbništvo nad djetetom dodjeljuje se majci. Jedino neriješeno pitanje odnosi se na iznos uzdržavanja koji je otac dužan plaćati majci za uzdržavanje i obrazovanje djeteta. Iz tog razloga majka podnosi tužbu.

**Slučaj B – Transnacionalno pitanje** kada ste odvjetnik iz države članice A: Nevjenčani par živio je zajedno u državi članici B. Imaju trogodišnje dijete.

Rastavljaju se. Sudskom odlukom u državi članici B skrbništvo nad djetetom dodjeljuje se majci. Uz očev pristanak, majka i dijete sele se u državu članicu A, gdje im je prebivalište.

Jedino neriješeno pitanje odnosi se na iznos uzdržavanja koji je otac dužan plaćati majci za uzdržavanje i obrazovanje djeteta. Iz tog razloga majka podnosi tužbu u državi članici A.

#### Troškovi u Mađarskoj

#### Troškovi alternativnog rješavanja sporova (ARS)

Analiza slučaja	Alternativno rješavanje sporova(ARS)	
	Postoji li takva mogućnost u ovakvoj vrsti predmeta?	Troškovi
Slučaj A	Da, ali zahtjev za uzdržavanje može se provesti samo ako je formaliziran u izvršnom dokumentu (sud ili javni bilježnik dokumentu mogu dodati klauzulu o provedbi).	Kako se dogovore stranke i izmiritelj. Svi koji su uključeni u novi postupak ili postupak koji je u tijeku mogu na sudu zatražiti mirenje, koje je besplatno.
Slučaj B	Da, ali zahtjev za uzdržavanje može se provesti samo ako je formaliziran u izvršnom dokumentu (sud ili javni bilježnik dokumentu mogu dodati klauzulu o provedbi).	Kako se dogovore stranke i izmiritelj. Svi koji su uključeni u novi postupak ili postupak koji je u tijeku mogu na sudu zatražiti mirenje, koje je besplatno.

#### Honorari odvjetnika, sudskog izvršitelja i stručnjaka

Analiza slučaja	Odvjetnik	Sudski izvršitelj	Stručnjak		
	Je li pravno zastupanje obavezno?	Prosječni troškovi	Je li pravno zastupanje obavezno?	Mora li ga se pozvati?	Troškovi
Slučaj A	Ne	Kako se dogovore stranka i odvjetnik.	Ne	Ne. Sud može imenovati stručnjaka na zahtjev stranke koja izvodi dokaze, osim kada uzimanje dokaza zatraži po službenoj dužnosti. Bilo koja stranka može priložiti mišljenja privatnih stručnjaka.	Stručnjak određuje svoj honorar. Ako sud naredi uzimanje dokaza po službenoj dužnosti, honorar se utvrđuje u skladu s važećim mjerodavnim propisima.
Slučaj B	Ne	Kako se dogovore stranka i odvjetnik.	Ne	Ne. Sud može imenovati stručnjaka na zahtjev stranke koja izvodi dokaze, osim kada uzimanje dokaza zatraži po službenoj dužnosti. Bilo koja stranka može priložiti mišljenja privatnih stručnjaka.	Stručnjak određuje svoj honorar. Ako sud naredi uzimanje dokaza po službenoj dužnosti, honorar se utvrđuje u skladu s važećim mjerodavnim propisima.

#### Naknada troškova svjedoka

Analiza slučaja	Naknada troškova svjedoka	
	Imaju li svjedoci pravo na naknadu troškova?	Troškovi
Slučaj A	Da	Naknada troškova svjedoka utvrđuje se zakonom. Svjedoci imaju pravo na naknadu troškova putovanja, smještaja i boravka te naknadu za razdoblje izbjivanja s posla.
Slučaj B	Da	Naknada troškova svjedoka utvrđuje se zakonom. Svjedoci imaju pravo na naknadu troškova putovanja, smještaja i boravka te naknadu za razdoblje izbjivanja s posla.

#### Troškovi pravne pomoći i naknada troškova

Analiza slučaja	Pravna pomoć			Naknada troškova		
	Kada i pod kojim uvjetima se primjenjuje?	Kada je dostupna puna pravna pomoć?	Može li stranka u čiju je korist presuda donesena dobiti naknadu troškova parnice?	Ako se naknada ne isplaćuju u cijelosti, koliki se postotak troškova obično pokriva?	Za koje se troškove naknada ne može isplatiti?	Postoje li slučajevi u kojima se troškovi pravne pomoći moraju nadoknaditi?
	Vidi odjeljak o pravnoj pomoći. Neovisno o njihovim prihodima ili financijskoj situaciji, stranke imaju pravo na odgađanje plaćanja - obustavljanje plaćanja specifičnih troškova - u postupcima o zakonskom uzdržavanju, uključujući postupke za	U slučajevima u kojima bi, na temelju tada dostupnih informacija, procijenjeni troškovi postupka podnositelju zahtjeva onemogućili pristup sudu. Pomoć pri zastupanju besplatna	Da, stranka na čiju je štetu presuda donesena mora nadoknaditi troškove stranke u čiju je korist presuda donesena, osim kada je zakonom predviđeno	U slučaju djelomičnog uspjeha u parnici, iznos koji se treba nadoknaditi razmjern je uspješnom dijelu zahtjeva i akontacijama koje su stranke uplatile. Sud također može narediti strankama	U opravdanim slučajevima, sud može smanjiti honorar odvjetnika ako ga smatra neopravdano visokim. Strankama se ne može	Da, ako se utvrdi da stranka koja se koristila pravnom pomoći nije imala pravo na nju. Stranka na čiju je štetu presuda donesena mora izravno državi nadoknaditi troškove honorara dodijeljenog odvjetnika koje je unaprijed platila država.

<b>Slučaj A</b>	naplatu iznosa uzdržavanja od subjekata koji isplaćuju plaću stranke obveznika ili od drugih trećih osoba, otkazivanje uzdržavanja ili mijenjanje iznosa, ublažavanje ili ograničavanje izvršne naplate uzdržavanja, i postupcima za dobivanje osobnih podataka stranke obveznika u transnacionalnim sporovima o uzdržavanju.	je u okviru pravne pomoći ako stranka ostvaruje prihode manje od minimalnog iznosa mirovine.	drukčije, uključujući i slučajeve kada zakon obvezuje drugu stranku da snosi troškove bez obzira na odluku suda.	da snose svoje vlastite troškove.	narediti da snose troškove za koje je sud odgovoran (a koji su se mogli spriječiti). Naknada troškova postupka strankama ne može biti viša od iznosa koji zahtijevaju.	Stranka na čiju je štetu presuda donesena mora platiti upravne troškove čak i ako ispunjava uvjete za primanje pravne pomoći.
<b>Slučaj B</b>	Vidi odjeljak o pravnoj pomoći. Neovisno o njihovim prihodima ili financijskoj situaciji, stranke imaju pravo na odgađanje plaćanja - obustavljanje plaćanja specifičnih troškova - u postupcima o zakonskom uzdržavanju. Odlukom o dodjeljivanju pravne pomoći mogu se uzeti u obzir i troškovi života u državama u kojima stranke imaju boravište.	U slučajevima u kojima bi, na temelju tada dostupnih informacija, procijenjeni troškovi postupka podnositelju zahtjeva onemogućili pristup sudu. Pomoć pri zastupanju besplatna je u okviru pravne pomoći ako stranka ostvaruje prihode manje od minimalnog iznosa mirovine. Državljeni država članica EU-a i državljani država koje nisu članice EU-a, a koji zakonito borave u nekoj državi članici EU-a, imaju pravo primiti pravnu pomoć pod istim uvjetima kao i mađarski državljani.	Da, stranka na čiju je štetu presuda donesena mora nadoknaditi troškove stranke u čiju je korist presuda donesena, osim kada je zakonom predviđeno drukčije, uključujući i slučajeve kada zakon obvezuje drugu stranku da snosi troškove bez obzira na odluku suda.	U slučaju djelomičnog uspjeha u parnici, iznos koji se treba nadoknaditi razmjern je uspješnom dijelu zahtjeva i akontacijama koje su stranke uplatile. Sud također može narediti strankama da snose svoje vlastite troškove.	U opravdanim slučajevima, sud može smanjiti honorar odvjetnika ako ga smatra neopravdano visokim. Strankama se ne može narediti da snose troškove za koje je sud odgovoran (a koji su se mogli spriječiti). Naknada troškova postupka strankama ne može biti viša od iznosa koji zahtijevaju.	Da, ako se utvrdi da stranka koja se koristila pravnom pomoći nije imala pravo na nju. Stranka na čiju je štetu presuda donesena mora izravno državi nadoknaditi troškove honorara dodijeljenog odvjetnika koje je unaprijed platila država. Stranka na čiju je štetu presuda donesena mora platiti upravne troškove čak i ako ispunjava uvjete za primanje pravne pomoći.

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Analiza slučaja	Pismeno prevođenje		Usmeno prevođenje	
	Kada i pod kojim uvjetima se zahtijeva?	Približni troškovi	Kada i pod kojim uvjetima se zahtijeva?	Približni troškovi
<b>Slučaj A</b>	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Prevoditelj određuje honorar. Honorar se računa na temelju broja slovnih mjesta (otprilike 5 HUF po slovnom mjestu), roka i izvornog jezika. Troškove prevođenja nastale u vezi s dokazima i podnescima koje su podnijele stranke koje imaju pravo na uporabu svog materinskog, regionalnog ili manjinskog jezika tijekom građanskog postupka u njihovo ime unaprijed plaća država. Ti su troškovi dakle uređeni odredbama o naknadi pravnih troškova.	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Usmeni prevoditelj određuje honorar. Iznos honorara po satu ovisi o korištenom jeziku. Otprilike 10 000 do 12 000 HUF po satu. Država snosi ili unaprijed plaća honorare usmenog prevoditelja u slučajevima u kojima je obvezno usmeno prevođenje propisano zakonom.
	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Prevoditelj određuje honorar. Honorar se računa na temelju broja slovnih mjesta (otprilike 5 HUF po slovnom mjestu), roka i	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Usmeni prevoditelj određuje honorar. Iznos honorara po satu ovisi o korištenom jeziku. Otprilike 10 000 do 12 000 HUF

Slučaj B		izvornog jezika. Troškove prevođenja nastale u vezi s dokazima i podnescima koje su podnijele stranke koje imaju pravo na uporabu svog materinskog, regionalnog ili manjinskog jezika tijekom građanskog postupka u njihovo ime unaprijed plaća država. Ti su troškovi dakle uređeni odredbama o naknadi pravnih troškova.	po satu. Država snosi ili unaprijed plaća honorare usmenog prevoditelja u slučajevima u kojima je obvezno usmeno prevođenje propisano zakonom.
----------	--	--	--

Posljednji put ažurirano: 28/10/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### Studija slučaja 5. – trgovačko pravo – odgovornost

U ovoj analizi slučaja iz područja trgovačkog prava u vezi s odgovornosti, države članice zamoljene su da potrošaču daju savjet o troškovima postupka u sljedećim okolnostima:

Slučaj A – Nacionalno pitanje: Proizvođač opreme za grijanje instalateru isporučuje grijaću jedinicu. Instalater grijaću jedinicu prodaje potrošaču te ju instalira u potrošačevu domu. Nedugo potom, kuću zahvaća požar. Sve uključene stranke (proizvođač opreme za grijanje, instalater i krajnji potrošač) osigurane su, ali spore se oko uzroka požara. Nijedna stranka ne želi potrošaču nadoknaditi štetu.

Potrošač odlučuje pokrenuti postupak za punu nadoknadu štete protiv proizvođača opreme za grijanje, instalatera i osiguravateljskih kuća.

Slučaj B – Transnacionalno pitanje: Proizvođač opreme za grijanje iz države članice B instalateru iz države članice C isporučuje grijaću jedinicu. Instalater grijaću jedinicu preprodaje potrošaču iz države članice A te ju instalira u potrošačevu domu. Nedugo potom, kuću zahvaća požar. Sve uključene stranke (proizvođač opreme za grijanje, instalater i krajnji potrošač) osigurane su kod osiguravateljskih kuća u svojim državama članicama, ali spore se oko uzroka požara. Nijedna stranka ne želi potrošaču nadoknaditi štetu.

Potrošač odlučuje u državi članici A pokrenuti postupak za punu nadoknadu štete protiv proizvođača opreme za grijanje, instalatera i osiguravateljske kuće u državi članici A.

#### Troškovi u Mađarskoj

##### Troškovi alternativnog rješavanja sporova (ARS)

Analiza slučaja	Alternativno rješavanje sporova (ARS)	
	Postoji li takva mogućnost u ovakvoj vrsti predmeta?	Troškovi
Slučaj A	Da	Kako se dogovore stranke i izmiritelj. Svi koji su uključeni u novi postupak ili postupak koji je u tijeku mogu na sudu zatražiti mirenje, koje je besplatno.
Slučaj B	Da	Kako se dogovore stranke i izmiritelj. Svi koji su uključeni u novi postupak ili postupak koji je u tijeku mogu na sudu zatražiti mirenje, koje je besplatno.

##### Honorari odvjetnika, sudskog izvršitelja i stručnjaka

Analiza slučaja	Odvjetnik		Sudski izvršitelj	Stručnjak	
	Je li pravno zastupanje obavezno?	Prosječni troškovi	Je li pravno zastupanje obavezno?	Mora li ga se pozvati?	Troškovi
Slučaj A	Ne	Kako se dogovore stranka i odvjetnik.	Ne	Ne. Sud imenuje stručnjaka na zahtjev stranke koja izvodi dokaze, osim kada uzimanje dokaza zatraži po službenoj dužnosti. Bilo koja stranka može priložiti mišljenja privatnih stručnjaka.	Stručnjak u načelu određuje svoj honorar. Ako sud naredi uzimanje dokaza po službenoj dužnosti, honorar se utvrđuje u skladu s važećim mjerodavnim propisima.
Slučaj B	Ne	Kako se dogovore stranka i odvjetnik.	Ne	Ne. Sud može imenovati stručnjaka na zahtjev stranke koja izvodi dokaze, osim kada uzimanje dokaza zatraži po službenoj dužnosti. Bilo koja stranka može priložiti mišljenja privatnih stručnjaka.	Stručnjak u načelu određuje svoj honorar. Ako sud naredi uzimanje dokaza po službenoj dužnosti, honorar se utvrđuje u skladu s važećim mjerodavnim propisima.

##### Naknada troškova svjedoka

Analiza slučaja	Naknada troškova svjedoka

	Imaju li svjedoci pravo na naknadu troškova?	Troškovi
Slučaj A	Da	Naknada troškova svjedoka utvrđuje se zakonom. Svjedoci imaju pravo na naknadu troškova putovanja, smještaja i boravka te naknadu za razdoblje izbivanja s posla.
Slučaj B	Da	Naknada troškova svjedoka utvrđuje se zakonom. Svjedoci imaju pravo na naknadu troškova putovanja, smještaja i boravka te naknadu za razdoblje izbivanja s posla.

#### Troškovi pravne pomoći i naknada troškova

Analiza slučaja	Pravna pomoć			Naknada troškova		
	Kada i pod kojim uvjetima se primjenjuje?	Kada je dostupna puna pravna pomoć?	Može li stranka u čiju je korist presuda donesena dobiti naknadu troškova parnice?	Ako se naknada ne isplaćuju u cijelosti, koliki se postotak troškova obično pokriva?	Za koje se troškove naknada ne može isplatiti?	Postoje li slučajevi u kojima se troškovi pravne pomoći moraju nadoknaditi?
Slučaj A	Vidi odjeljak o pravnoj pomoći.	U slučajevima u kojima bi, na temelju tada dostupnih informacija, procijenjeni troškovi postupka podnositelju zahtjeva onemogućili pristup sudu. Za više informacija, vidi odjeljak o pravnoj pomoći.	Da. Stranci na čiju je štetu presuda donesena mora se narediti da nadoknadi troškove stranke u čiju je korist presuda donesena, osim kada je zakonom predviđeno drukčije, uključujući i slučajeve kada zakon obvezuje drugu stranku da snosi troškove bez obzira na odluku suda.	U slučaju djelomičnog uspjeha u parnici, iznos koji se treba nadoknaditi razmjeran je uspješnom dijelu zahtjeva i akontacijama koje su stranke uplatile. Sud također može narediti strankama da snose svoje vlastite troškove.	U opravdanim slučajevima, sud može smanjiti honorar odvjetnika ako ga smatra neopravdano visokim. Strankama se ne može narediti da snose troškove za koje je sud odgovoran (a koji su se mogli spriječiti). Naknada troškova postupka strankama ne može biti više od iznosa koji zahtijevaju.	Da, ako se utvrdi da stranka koja se koristila pravnom pomoći nije imala pravo na nju. Stranka na čiju je štetu presuda donesena mora izravno državi nadoknaditi troškove honorara dodijeljenog odvjetnika koje je unaprijed platila država. Stranka na čiju je štetu presuda donesena mora platiti upravne troškove čak i ako ispunjava uvjete za primanje pravne pomoći.
Slučaj B	Vidi odjeljak o pravnoj pomoći.	U slučajevima u kojima bi, na temelju tada dostupnih informacija, procijenjeni troškovi postupka podnositelju zahtjeva onemogućili pristup sudu. Za više informacija, vidi odjeljak o pravnoj pomoći. Strani državljani koji pokreću postupak mogu se koristiti pravnom pomoći samo u skladu s međunarodnim sporazumima koje je zaključila Mađarska ili po reciprocitetu. Državljanin država članica EU-a i državljani država koje nisu članice EU-a, a koji zakonito borave u nekoj državi članici EU-a, imaju pravo primiti pravnu pomoć pod istim uvjetima kao i mađarski državljani.	Da. Stranci na čiju je štetu presuda donesena mora se narediti da nadoknadi troškove stranke u čiju je korist presuda donesena, osim kada je zakonom predviđeno drukčije, uključujući i slučajeve kada zakon obvezuje drugu stranku da snosi troškove bez obzira na odluku suda.	U slučaju djelomičnog uspjeha u parnici, iznos koji se treba nadoknaditi razmjeran je uspješnom dijelu zahtjeva i akontacijama koje su stranke uplatile. Sud također može narediti strankama da snose svoje vlastite troškove.	U opravdanim slučajevima, sud može smanjiti honorar odvjetnika ako ga smatra neopravdano visokim. Strankama se ne može narediti da snose troškove za koje je sud odgovoran (a koji su se mogli spriječiti). Naknada troškova postupka strankama ne može biti više od iznosa koji zahtijevaju.	Da, ako se utvrdi da stranka koja se koristila pravnom pomoći nije imala pravo na nju. Stranka na čiju je štetu presuda donesena mora izravno državi nadoknaditi troškove honorara dodijeljenog odvjetnika koje je unaprijed platila država. Stranka na čiju je štetu presuda donesena mora platiti upravne troškove čak i ako ispunjava uvjete za primanje pravne pomoći.

#### Troškovi pismenog i usmenog prevodjenja

Pismeno prevodjenje	Usmeno prevodjenje
---------------------	--------------------

Analiza slučaja	Kada i pod kojim uvjetima se zahtijeva?	Približni troškovi	Kada i pod kojim uvjetima se zahtijeva?	Približni troškovi
<b>Slučaj A</b>	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Prevoditelj određuje honorar. Honorar se računa na temelju broja slovnih mjesta (otprilike 5 HUF po slovnom mjestu), roka i izvornog jezika. Troškove prevođenja nastale u vezi s dokazima i podnescima koje su podnijele stranke koje imaju pravo na uporabu svog materinskog, regionalnog ili manjinskog jezika tijekom građanskog postupka u njihovo ime unaprijed plaća država. Ti su troškovi dakle uređeni odredbama o naknadi pravnih troškova.	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Usmeni prevoditelj određuje honorar. Iznos honorara po satu ovisi o korištenom jeziku. Otprilike 10 000 do 12 000 HUF po satu.
<b>Slučaj B</b>	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Prevoditelj određuje honorar. Honorar se računa na temelju broja slovnih mjesta (otprilike 5 HUF po slovnom mjestu), roka i izvornog jezika. Troškove prevođenja nastale u vezi s dokazima i podnescima koje su podnijele stranke koje imaju pravo na uporabu svog materinskog, regionalnog ili manjinskog jezika tijekom građanskog postupka u njihovo ime unaprijed plaća država. Ti su troškovi dakle uređeni odredbama o naknadi pravnih troškova.	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Usmeni prevoditelj određuje honorar. Iznos honorara po satu ovisi o korištenom jeziku. Otprilike 10 000 do 12 000 HUF po satu.

Posljednji put ažurirano: 28/10/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### Studija slučaja 4. – trgovačko pravo – ugovor

U ovoj analizi slučaja iz područja trgovačkog prava u vezi s ugovorima, države članice zamojene su da prodavatelju daju savjet o troškovima postupka u sljedećim okolnostima:

Slučaj A – Nacionalno pitanje: Poduzeće isporučuje robu u vrijednosti od 20 000 EUR. Kupac tvrdi da roba ne udovoljava kriterijima koji su dogovoreni s prodavateljem i odbija platiti.

Prodavatelj odlučuje pokrenuti sudski postupak kako bi mu roba bila plaćena u cijelosti.

Slučaj B – Transnacionalno pitanje: Poduzeće sa sjedištem u državi članici B isporučuje robu u vrijednosti od 20 000 EUR kupcu u državi članici A. Ugovor je napisan na jeziku države članice B i podliježe zakonima države članice B. Kupac u državi članici A tvrdi da roba ne udovoljava kriterijima koji su dogovoreni s prodavateljem i odbija platiti. Prodavatelj odlučuje pokrenuti sudski postupak u državi članici A kako bi mu roba bila plaćena u cijelosti kako je previđeno ugovorom potpisanim s kupcem.

#### Troškovi u Mađarskoj

##### Troškovi alternativnog rješavanja sporova (ARS)

Analiza slučaja	Alternativno rješavanje sporova(ARS)	
	Postoji li takva mogućnost u ovakvoj vrsti predmeta?	Troškovi
<b>Slučaj A</b>	Da	Kako se dogovore stranke i izmiritelj. Svi koji su uključeni u novi postupak ili postupak koji je u tijeku mogu na sudu zatražiti mirenje, koje je besplatno.
<b>Slučaj B</b>	Da	Kako se dogovore stranke i izmiritelj. Svi koji su uključeni u novi postupak ili postupak koji je u tijeku mogu na sudu zatražiti mirenje, koje je besplatno.

##### Honorari odvjetnika, sudskog izvršitelja i stručnjaka

Analiza slučaja	Odvjetnik	Sudski izvršitelj	Stručnjak
	Je li pravno zastupanje obavezno?	Prosječni troškovi	Je li pravno zastupanje obavezno?
			Mora li ga se pozvati?
			Troškovi

<b>Slučaj A</b>	Ne	Kako se dogovore stranka i odvjetnik.	Ne	Ne. Sud imenuje stručnjaka na zahtjev stranke koja izvodi dokaze, osim kada uzimanje dokaza zatraži po službenoj dužnosti. Bilo koja stranka može priložiti mišljenja privatnih stručnjaka.	Stručnjak u načelu određuje svoj honorar. Ako sud naredi uzimanje dokaza po službenoj dužnosti, honorar se utvrđuje u skladu s važećim mjerodavnim propisima.
<b>Slučaj B</b>	Da. Opći su sudovi nadležni donositi presude u zahtjevima povezanim s međunarodnim sporazumima o prijevozu i otpremi robe (članak 23. stavak 1. točka (d) Zakona III. od 1952. o građanskom postupku), a pravno je zastupanje obvezno u svim fazama postupka u prvostupanjskoj nadležnosti općih sudova, kao i tijekom žalbi, osim ako je predmet obuhvaćen klauzulom o isključenju (članak 73.A stavak 1. točka (b) Zakona III. od 1952.).	Kako se dogovore stranka i odvjetnik.	Ne	Ne. Sud imenuje stručnjaka na zahtjev stranke koja izvodi dokaze, osim kada uzimanje dokaza zatraži po službenoj dužnosti. Bilo koja stranka može priložiti mišljenja privatnih stručnjaka.	Stručnjak određuje svoj honorar. Ako sud naredi uzimanje dokaza po službenoj dužnosti, honorar se utvrđuje u skladu s važećim mjerodavnim propisima.

#### Naknada troškova svjedoka

<b>Analiza slučaja</b>	<b>Naknada troškova svjedoka</b>			
	<b>Imaju li svjedoci pravo na naknadu troškova?</b>		<b>Troškovi</b>	
<b>Slučaj A</b>	Da		Naknada troškova svjedoka utvrđuje se zakonom. Svjedoci imaju pravo na naknadu troškova putovanja, smještaja i boravka te naknadu za razdoblje izbjivanja s posla.	
<b>Slučaj B</b>	Da		Naknada troškova svjedoka utvrđuje se zakonom. Svjedoci imaju pravo na naknadu troškova putovanja, smještaja i boravka te naknadu za razdoblje izbjivanja s posla.	

#### Troškovi pravne pomoći

<b>Analiza slučaja</b>	<b>Pravna pomoć</b>			
	<b>Kada i pod kojim uvjetima se primjenjuje?</b>			
<b>Slučaj A</b>	Gospodarski subjekti nemaju pravo na pravnu pomoć.			
<b>Slučaj B</b>	Gospodarski subjekti nemaju pravo na pravnu pomoć.			

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

<b>Analiza slučaja</b>	<b>Pismeno prevođenje</b>		<b>Usmeno prevođenje</b>	
	<b>Kada i pod kojim uvjetima se zahtijeva?</b>	<b>Približni troškovi</b>	<b>Kada i pod kojim uvjetima se zahtijeva?</b>	<b>Približni troškovi</b>
<b>Slučaj A</b>	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Prevoditelj određuje honorar. Honorar se računa na temelju broja slovnih mjesta (otprilike 5 HUF po slovnom mjestu), roka i izvornog jezika. Troškove prevođenja nastale u vezi s dokazima i podnescima koje su podnijele stranke koje imaju pravo na uporabu svog materinskog, regionalnog ili manjinskog jezika tijekom građanskog postupka u njihovo ime unaprijed plaća država. Ti su troškovi dakle uređeni odredbama o naknadi pravnih troškova.	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Usmeni prevoditelj određuje honorar. Iznos honorara po satu ovisi o korištenom jeziku. Otprilike 10 000 do 12 000 HUF po satu. Država snosi ili unaprijed plaća honorare usmenog prevoditelja u slučajevima u kojima je obvezno usmeno prevođenje propisano zakonom.
<b>Slučaj B</b>				

Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Prevoditelj određuje honorar. Honorar se računa na temelju broja slovnih mjesta (otprilike 5 HUF po slovnim mjestu), roka i izvornog jezika. Troškove prevođenja nastale u vezi s dokazima i podnescima koje su podnijele stranke koje imaju pravo na uporabu svog materinskog, regionalnog ili manjinskog jezika tijekom građanskog postupka u njihovo ime unaprijed plaća država. Ti su troškovi dakle uređeni odredbama o naknadi pravnih troškova.	Ako stranka ne govori ili ne razumije mađarski.	Usmeni prevoditelj određuje honorar. Iznos honorara po satu ovisi o korištenom jeziku. Otprilike 10 000 do 12 000 HUF po satu. Država snosi ili unaprijed plaća honorare usmenog prevoditelja u slučajevima u kojima je obvezno usmeno prevođenje propisano zakonom.
---	--	---	--

Posljednji put ažurirano: 28/10/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

### Troškovi - Malta

Ova stranica donosi vam informacije o troškovima sudskih postupaka na Malti.

[Obiteljsko pravo – skrbništvo nad djecom](#)

[Obiteljsko pravo – alimentacija](#)

[Trgovačko pravo – ugovori](#)

[Trgovačko pravo – odgovornosti](#)

### Regulatorni okvir kojim su regulirane naknade pravnih stručnjaka

Te naknade, koje naplaćuje pravosudno osoblje, regulirane su Tarifom E **Zakona o organizaciji i parničnom postupku** (COCP), poglavlje 12. Zakona Malte.

#### Odvjetnici

Naknade koje naplaćuju odvjetnici regulirane su Tarifom E Priloga A Zakonu o organizaciji i civilnom postupku (poglavlje 12. Zakona Malte). Branitelji se drže i Kodeksa etike i ponašanja za branitelje prilikom uspostavljanja njihove naknade: to radi ili sam branitelj ili u dogovoru sa strankom. U tom se Kodeksu smatra da je naknada razumna ako su ispunjeni posebnim elementi, kao što su vrijeme potrebno, novina i težina povezanih pitanja; preuzeta odgovornost, vremenska ograničenja, priroda i trajanje profesionalnih odnosa; iskustvo, ugled i sposobnost branitelja, troškovi koji se mogu naplatiti od druge stranke.

#### Fiksni troškovi

##### Fiksni troškovi u parničnim postupcima

##### Fiksni troškovi za stranke u parničnim postupcima

Fiksni troškovi stranaka razlikuju se ovisno o prirodi predmeta i o tome imaju li novčanu vrijednost.

##### Faze građanskih postupaka u kojima se moraju naplatiti fiksni troškovi

Pristojba za podnošenje i upisna pristojba moraju se platiti kada se pokrenu sudski postupci.

Na kraju sudskog postupka izdaje se iznos troškova, koji uključuje porez. Ako su obračunate upisne pristojbe više od plaćenih u trenutku kada je slučaj podnesen, mora se izračunati razlika te je treba zatražiti od stranke koja je pokrenula postupak.

##### Fiksni troškovi u kaznenim postupcima

##### Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima

Nema troškova u kaznenim postupcima.

##### Faze kaznenih postupaka u kojima se moraju naplatiti fiksni troškovi

Troškovi privatnih tužitelja ne dosuđuju se u kaznenim postupcima. Međutim, po zaključenju slučaja, sud može odrediti da optuženi plati sve troškove vještaka optužbe.

##### Fiksni troškovi u postupcima pred Ustavnim sudom

##### Fiksni troškovi za stranke u postupcima pred Ustavnim sudom

Pristojbe su u slučajevima pred Ustavnim sudom sljedeće:

Podnošenje zahtjeva	58,53 EUR
Upisna pristojba	58,23 EUR
Dostava akata (po obavijesti)	6,99 EUR

**Pristojbe pravnih stručnjaka** koje se naplaćuju po zaključenju predmeta mogu biti u rasponu od 46,49 EUR do 698,81 EUR. Drugi su profesionalni troškovi koji mogu nastati u slučaju 46,59 EUR za svaki manji podneseni zahtjev; 9,32 EUR za svaki sudski nalog; 23,29 EUR za izjavu, 4,66 EUR za preslike akata i 186,35 EUR za pisane podneske.

##### Faze postupaka pred Ustavnim sudom u kojima se moraju naplatiti fiksni troškovi

Troškovi se naplaćuju prilikom pokretanja postupaka.

### Informacije koje pravni zastupnici moraju prethodno pružiti

#### Prava i obveze stranaka

Odvjetnici moraju postupati sa svojim strankama u skladu sa **Etičkim kodeksom** koji je sastavila **Komisija za djelovanje sudstva**. Kodeksom se određuju različite dužnosti koje odvjetnici imaju u odnosu na svoje stranke. Međutim, gore navedene obveze nisu obuhvaćene kodeksom.

#### Uključeni troškovi koje snosi stranka koja je dobila spor

Stranka koja je dobila spor, u pravilu, nadoknađuje sve sudske troškove pod uvjetom da se presudom nalaže stranci koja je izgubila spor plaćanje troškova.

#### Uključeni troškovi koje snosi stranka koja je izgubila spor

Stranka koja je izgubila spor mora platiti troškove parnice i troškove stranke koja je dobila spor.

#### Izvori troškova



## Gdje mogu pronaći informacije o izvorima troškova na Malti?

Tarifama od A do L COCP-a (poglavlje 12. Zakona o Malti) određene su sve vrste troškova i pristojbi koje nastaju u sudskim postupcima. Možete im pristupiti na [web-mjestu Ministarstva pravosuđa, kulture i lokalne uprave](#).

## Na kojim jezicima mogu dobiti informacije o izvorima troškova na Malti?

Svi zakoni sastavljaju se na **malteškom** i **engleskom** jer su oba službeni jezici na Malti.

## Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?

Informacije o mirenju mogu se pronaći na [web-mjestu Malteškog centra za arbitražu](#).

## Gdje mogu pronaći dodatne informacije o troškovima?

### Dostupne web-mjesta za informacije o troškovima

[Web-mjesta](#) [Odjela za pravne usluge](#) [Ministarstva pravosuđa, kulture i lokalne uprave](#) sadržavaju sljedeće informacije:

Svi glavni i dopunski nacionalni **zakoni**

**Pravne publikacije**, uključujući akte, prijedloge zakona, pravne obavijesti i pravilnike.

## Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju različitih postupaka?

Nema posebnih informacija o duljini različitih postupaka. Međutim, na [web-mjestu Sudova](#) možete, među ostalim podacima, pronaći informacije i statističke podatke o postupcima koji se na sudovima pokreću, razmatraju i o kojima se donose odluke svaki mjesec.

Dvapat godišnje objavljuje se **analiza trajanja** na toj internetskoj stranici, u kojoj se navodi trajanje slučajeva koje sasluša svaki sudac i magistratski sudac na građanskim sudovima i tribunalima.

## Gdje mogu pronaći informacije o prosječnim ukupnim troškovima za određenu vrstu postupaka?

Vidi gore.

## Porez na dodanu vrijednost

### Kako se pruža ta informacija?

Svi troškovi upisa izuzeti su od PDV-a. Međutim, 18 posto PDV-a mora se platiti za troškove navedene u tarifama koje se plaćaju sudskim likvidatorima, pravnim zastupnicima obiju stranaka i drugim vještacima koje je sud odredio.

## Pravna pomoć

### Primjenjivi prag dohotka u području građanskog pravosuđa

Iako postoje izuzeci za određene vrste postupaka, osoba općenito ima pravo na pravnu pomoć ako:

ne posjeduje nikakvu imovinu u neto vrijednosti od ili iznad 6.988,22 EUR, ne uključujući u taj iznos svakodnevne kućanske predmete koji se smatraju razumnima i nužnima za podnositelja zahtjeva i za njegovu obitelj njegov godišnji prihod nije viši od nacionalne minimalne plaće za osobe od 18 godina ili starije.

### Primjenjivi prag dohotka u području kaznenog pravosuđa za tuženike

Zakonom nije propisan poseban prag. Međutim, tuženici u kaznenim postupcima imaju pravo na pravnu pomoć ako nisu u mogućnosti angažirati branitelja ili ako su zatražili pravnu pomoć.

### Primjenjivi prag dohotka u području kaznenog pravosuđa za žrtve

Zakonom nije propisan poseban prag. Bez obzira na to, Odjel za pravosuđe (uz bilo kojeg privatnog pravnog savjetnika kojeg je angažirala žrtva) ima zakonsku obvezu pružiti svu potrebnu pomoć i potporu bilo kojoj žrtvi kaznenog djela s krajnjim ciljem pružanja odgovarajuće naknade štete.

### Ostali uvjeti povezani s dodjeljivanjem pravne pomoći žrtvama

U pogledu pružanja pomoći žrtvama kaznenog djela ne postoje nikakvi daljnji uvjeti. Međutim, od navodnih žrtava očekuje se pružanje svih traženih informacija koje posjeduju i da u potpunosti surađuju s [Odjelom pravosuđa i Uredom državnog odvjetnika](#).

### Drugi uvjeti povezani s dodjeljivanjem pravne pomoći tuženicima

Ne postoje drugi uvjeti povezani s dodjeljivanjem pravne pomoći tuženicima. Međutim, zakonom se dopušta **Pravnim zastupnicima** pravo odbijanja pomoći na bilo kojoj osnovi, koje po mišljenju suda, prima facie (na prvi pogled) opravdava odbijanje. Unatoč tome, čak i pod takvim uvjetima, zakonom se zahtijeva od suda da tuženik zastupa sam sebe tako da mu se dodijeli branitelj.

## Besplatni sudski postupci

Svi sudski postupci besplatni su kada se stranci dodijeli pravna pomoć.

## Kada stranka koja nije dobila spor mora platiti troškove stranke koja je dobila spor?

Isključivo je pravo suda odlučivanje o raspodjeli i dodjeli troškova predmeta. Ne postoje pravila u praksi.

## Pristojbe vještaka

Pristojbe vještaka uređene su Tarifama G i K COCP-a (poglavlje 12. Zakona o Malti).

## Naknade za prevoditelje i tumače

Tarifom B poglavlja 12. **Zakona o Malti** navodi se da za svaki prijevod propisan zakonom ili koji sud zatraži:

upisna pristojba iznosi 34,93 EUR.

Naknada koja se isplaćuje tumaču u rasponu je od 11,65 EUR do 58,23 EUR po satu, prema odluci Tajnika.

Prevoditelji dobivaju od 11,65 EUR do 58,23 EUR po dokumentu, i to prema odluci Tajnika.

## Druge poveznice

[Ministarstvo pravosuđa, kulture i lokalne uprave](#)

[Malteški centar za arbitražu](#)

[Odjel za pravne usluge](#)

[Sudovi](#)

## Povezani privici

[Malteško nacionalno izvješće o Studiji o transparentnosti troškova](#)  (742 Kb) [en](#)

Posljednji put ažurirano: 02/11/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

### Studija slučaja 1. – skrbništvo nad djecom – Malta

U ovoj studiji slučaja iz područja obiteljskog prava – skrbništva nad djecom, od država članica tražilo se da savjetuju stranku koja tuži o troškovima parničenja kako bi se razmotrile sljedeće situacije:

Slučaj A – nacionalna situacija: Dvije osobe živjele su u izvanbračnoj zajednici više godina. U trenutku rastave imaju trogodišnje dijete. Sudskom se odlukom majci daje skrbništvo, a ocu pravo na posjete. Majka podiže tužbu radi ograničavanja očeva prava na posjete.

Slučaj B – transnacionalna situacija u kojoj ste odvjetnik u državi članici A: Dvije osobe živjele su u izvanbračnoj zajednici u državi članici (država članica B) više godina. Imaju zajedničko dijete, ali se rastave neposredno nakon djetetova rođenja. Sudskom se odlukom u državi članici B majci daje skrbništvo, a ocu pravo na posjete. Majka i dijete presele se u drugu državu članicu (država članica A), kako je odobreno sudskom odlukom, a otac ostane u državi članici B. Poslije nekoliko godina majka podiže tužbu u državi članici A radi izmjene očeva prava na posjete.

#### Troškovi na Malti

##### Troškovi suda, žalbi i alternativnog rješavanja spora

Studija slučaja	Sud			Žalbe			Alternativno rješavanje spora (ADR)	
	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Druge pristojbe	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Druge pristojbe	Je li ta mogućnost postoji za ovu vrstu predmeta?	Troškovi
Slučaj A	181,68 EUR	Nije primjenjivo /n.p.	n.p.	98,99 EUR	n.p.	116,47 EUR	Da	
Slučaj B	181,68 EUR	n.p.	n.p.	98,99 EUR		116,47 EUR	Ne	

##### Troškovi odvjetnika, sudskog izvršitelja i vještaka

Studija slučaja	Odvjetnik		Sudski izvršitelj			Vještak	
	Je li zastupanje obvezno?	Prosječni trošak	Je li zastupanje obvezno?	Troškovi prije presude	Troškovi poslije presude	Je li obvezno koristiti se tim uslugama?	Trošak
Slučaj A	Da	Od najmanje 81,53 EUR do 174,70 EUR	Nije obavezno	n.p.	n.p.	Ne	n.p.
Slučaj B	Da	Od najmanje 81,53 EUR do 174,70 EUR	Nije obavezno	n.p.	n.p.	Ne	n.p.

##### Troškovi naknada svjedocima, zalog ili jamčevina i druge odgovarajuće pristojbe

Studija slučaja	Naknada svjedocima		Zalog ili jamčevina		Druge pristojbe	
	Dobivaju li svjedoci naknadu?	Trošak	Postoji li i kada se i kako primjenjuje?	Trošak	Opis	Trošak
Slučaj A	Ne	n.p.	Jamstvo za traženi iznos	23,28 EUR	n.p.	n.p.
Slučaj B	Ne	n.p.	Jamstvo za traženi iznos	23,28 EUR	n.p.	n.p.

##### Troškovi pravne pomoći i druge nadoknade

Studija slučaja	Pravna pomoć		
	Kada je primjenjiva i pod kojim uvjetima?	Kada se dobiva potpuna potpora?	Uvjeti
Slučaj A	Pravna pomoć primjenjuje se ako osoba živi od socijalne pomoći ili na minimalnoj plaći i ako nema u vlasništvu više od jedne nekretnine.	n.p.	n.p.
Slučaj B	Pravna pomoć primjenjuje se ako osoba živi od socijalne pomoći ili na minimalnoj plaći i ako nema u vlasništvu više od jedne nekretnine.	n.p.	n.p.

Studija slučaja	Naknada štete			
	Mogu li se stranci koja je dobila spor nadoknaditi troškovi parničenja?	Ako stranka ne primi nadoknadu svih troškova, u kojem se postotku nadoknada obično dodjeljuje?	Koji se troškovi nikad ne nadoknađuju?	Ima li slučajeva u kojima se pravna pomoć nadoknađuje organizaciji koja pruža pravnu pomoć?
Slučaj A	DA	Ovisi o ishodu presude	Privatna savjetovanja s odvjetnicima (izvansudski troškovi)	n.p.
Slučaj B	DA	Ovisi o ishodu presude		n.p.



Slučaj A	Da	0,5 % alimentacije koja se plaća u razdoblju od 10 godina, što može narasti na 1 % sporazumnim dogovorom između stranke i odvjetnika pod uvjetom da se svaka naknada u iznosu većem od ugovorenih 0,5 % ne može nadoknaditi od druge stranke.	Nije obavezno	n.p.	n.p.	Ne	n.p.
Slučaj B	Da	Ovisi o traženom iznosu	Nije obavezno	n.p.	n.p.	Ne	n.p.

#### Troškovi naknada svjedocima, zalog ili jamčevina i druge odgovarajuće pristojbe

Studija slučaja	Naknada svjedocima		Zalog ili jamčevina		Druge pristojbe	
	Dobivaju li svjedoci naknadu?	Trošak	Postoji li i kada se i kako primjenjuje?	Trošak	Opis	Trošak
Slučaj A	Ne	n.p.	Jamstvo za traženi iznos	23,28 EUR	n.p.	n.p.
Slučaj B	Ne	n.p.	Jamstvo za traženi iznos	23,28 EUR	n.p.	n.p.

#### Troškovi pravne pomoći i druge nadoknade

Studija slučaja	Pravna pomoć		
	Kada je primjenjiva i pod kojim uvjetima?	Kada se dobiva potpuna potpora?	Uvjeti
Slučaj A	Pravna pomoć primjenjuje se ako osoba živi od socijalne pomoći ili na minimalnoj plaći i ako nema u vlasništvu više od jedne nekretnine.	n.p.	n.p.
Slučaj B	Pravna pomoć primjenjuje se ako osoba živi od socijalne pomoći ili na minimalnoj plaći i ako nema u vlasništvu više od jedne nekretnine.	n.p.	n.p.

Studija slučaja	Naknada štete			
	Mogu li se stranci koja je dobila spor nadoknaditi troškovi parničnjenja?	Ako stranka ne primi nadoknadu svih troškova, u kojem se postotku nadoknada obično dodjeljuje?	Koji se troškovi nikad ne nadoknađuju?	Ima li slučajeva u kojima se pravna pomoć nadoknađuje organizaciji koja pruža pravnu pomoć?
Slučaj A	DA	Ovisi o ishodu presude	Privatna savjetovanja s odvjetnicima (izvansudski troškovi)	n.p.
Slučaj B	DA	Ovisi o ishodu presude	Privatna savjetovanja s odvjetnicima (izvansudski troškovi)	n.p.

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Studija slučaja	Pismeno prevođenje		Usmeno prevođenje		Drugi troškovi specifični za prekogranične sporove	
	Kada i pod kojim uvjetima je to potrebno?	Približni trošak	Kada i pod kojim uvjetima je to potrebno?	Približni trošak	Opis	Približni trošak
	Pismeni prijevod radi se isključivo					

<b>Slučaj A</b>	na zahtjev bilo koje od uključenih stranaka. Pismeni prijevod radi se samo s malteškog na engleski jezik i obratno. Pismeni prijevodi na druge jezike stranke naručuju na vlastiti trošak.	17,47 EUR (paušalna cijena plaćena kao pristojba za upis za svaki pismeni prijevod)	Primjenjuje se samo ako svjedok ne govori engleski ni malteški jezik.	Između 11,65 EUR i 58,23 EUR po satu	Troškovi nastali prilikom obavještanja stranke koja boravi u inozemstvu.	Ovisi o pristojbama koje naplaćuju druge države članice.
<b>Slučaj B</b>	Pismeni prijevod radi se isključivo na zahtjev bilo koje od uključenih stranaka. Pismeni prijevod radi se samo s malteškog na engleski jezik i obratno. Pismeni prijevodi na druge jezike stranke naručuju na vlastiti trošak.	17,47 EUR (paušalna cijena plaćena kao pristojba za upis za svaki pismeni prijevod)	Primjenjuje se samo ako svjedok ne govori engleski ni malteški jezik.	Između 11,65 EUR i 58,23 EUR po satu	Troškovi nastali prilikom obavještanja stranke koja boravi u inozemstvu.	Ovisi o pristojbama koje naplaćuju druge države članice.

Posljednji put ažurirano: 02/11/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

### Studija slučaja 3. – ugovori

U ovoj studiji slučaja iz područja trgovačkog prava – ugovora, od država članica tražilo se da savjetuju prodavatelja o troškovima parničnja kako bi se razmotrile sljedeće situacije:

Slučaj A – nacionalna situacija: Poduzeće je isporučilo robu u vrijednosti od 20 000 EUR. Prodavatelju nije plaćeno jer kupac smatra da roba ne odgovara dogovorenom.

Prodavatelj odlučuje podnijeti tužbu kako bi mu se isplatila puna cijena.

Slučaj B – transnacionalna situacija: Poduzeće čije se sjedište nalazi u državi članici B isporučuje robu u vrijednosti od 20 000 EUR kupcu u državi članici A. Ugovor podliježe zakonima države članice B i napisan je na jeziku države članice B. Prodavatelju nije plaćeno jer kupac koji se nalazi u državi članici A smatra da roba ne odgovara dogovorenom. Prodavatelj odlučuje podnijeti tužbu u državi članici A kako bi mu se isplatila puna cijena iz ugovora s kupcem.

### Troškovi na Malti

#### Troškovi suda, žalbi i alternativnog rješavanja spora

Studija slučaja	Sud			Žalbe			Alternativno rješavanje spora (ADR)	
	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Druge pristojbe	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Druge pristojbe	Je li ta mogućnost postoji za ovu vrstu predmeta?	Troškovi
<b>Slučaj A</b>	680,16 EUR		n.p. / Nije primjenjivo	195,65 EUR		n.p.	n.p.	n.p.
<b>Slučaj B</b>	680,16 EUR		n.p.	195,65 EUR		n.p.	n.p.	n.p.

#### Troškovi odvjetnika, sudskog izvršitelja i vještaka

Studija slučaja	Odvjetnik		Sudski izvršitelj			Vještak	
	Je li zastupanje obvezno?	Prosječni trošak	Je li zastupanje obvezno?	Troškovi prije presude	Troškovi poslije presude	Je li obvezno koristiti se tim uslugama?	Trošak
<b>Slučaj A</b>	DA	Odvjetnik: 681,53 EUR Pravni opunomoćenik: 227,18 EUR	Nije obavezno	n.p.	n.p.	NE	n.p.
<b>Slučaj B</b>	DA	Odvjetnik: 681,53 EUR Pravni opunomoćenik: 227,18 EUR	Nije obavezno	n.p.	n.p.	Ne	n.p.

#### Troškovi naknada svjedocima, zalog ili jamčevina i druge odgovarajuće pristojbe

Studija slučaja	Naknada svjedocima	Zalog ili jamčevina	Druge pristojbe

	Dobivaju li svjedoci naknadu?	Trošak	Postoji li i kada se i kako primjenjuje?	Trošak	Opis	Trošak
Slučaj A	NE	n.p.	Jamstvo za naznačeni dug	46,59 EUR	n.p.	n.p.
Slučaj B	NE	n.p.	Jamstvo za naznačeni dug	46,59 EUR	n.p.	n.p.

#### Troškovi pravne pomoći i druge nadoknade

Studija slučaja	Pravna pomoć			Naknada štete			
	Kada je primjenjiva i pod kojim uvjetima?	Kada se dobiva potpuna potpora?	Uvjeti	Mogu li se stranci koja je dobila spor nadoknaditi troškovi pamičenja?	Ako stranka ne primi nadoknadu svih troškova, u kojem se postotku nadoknada obično dodjeljuje?	Koji se troškovi nikad ne nadoknađuju?	Ima li slučajeve u kojima se pravna pomoć nadoknađuje organizaciji koja pruža pravnu pomoć?
Slučaj A	NE	n.p.	n.p.	DA	Ovisno o ishodu presude	Privatna savjetovanja s odvjetnicima (izvansudski troškovi)	n.p.
Slučaj B	NE	n.p.	n.p.	DA	Ovisno o ishodu presude	Privatna savjetovanja s odvjetnicima (izvansudski troškovi)	n.p.

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Studija slučaja	Pismeno prevođenje		Usmeno prevođenje		Drugi troškovi specifični za prekogranične sporove	
	Kada je i pod kojim uvjetima to potrebno?	Približni trošak	Kada je i pod kojim uvjetima to potrebno?	Približni trošak	Opis	Približni trošak
Slučaj A	Ako samo jedna stranka govori engleski jezik.	34,94 EUR	Primjenjuje se samo ako svjedok ne govori engleski ni malteški jezik.	Između 11,65 i 58,23 EUR po satu	Troškovi nastali prilikom obavještanja stranke koja boravi u inozemstvu.	Ovisi o pristojbama koje naplaćuju druge države članice.
Slučaj B	Ako samo jedna stranka govori engleski jezik.	34,94 EUR	Primjenjuje se samo ako svjedok ne govori engleski ni malteški jezik.	Između 11,65 i 58,23 EUR po satu	Troškovi nastali prilikom obavještanja stranke koja boravi u inozemstvu.	Ovisi o pristojbama koje naplaćuju druge države članice.

Posljednji put ažurirano: 02/11/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### Studija slučaja 4. - odgovornosti

U ovoj studiji slučaja iz područja trgovačkog prava – odgovornosti, od država članica tražilo se da savjetuju kupca o troškovima pamičenja kako bi se razmotrile sljedeće situacije:

Slučaj A – nacionalna situacija: Proizvođač opreme za grijanje isporučuje grijač instalateru. Instalater preprodaje grijač kupcu i ugrađuje ga u njegovoj kući. Kuću nedugo zatim zahvati požar. Svi su sudionici osigurani – proizvođač opreme za grijanje, instalater, krajnji kupac. Izvor je požara sporan. Nitko ne želi nadoknaditi štetu kupcu.

Kupac odlučuje tužbom tražiti punu naknadu štete od proizvođača opreme za grijanje, instalatera opreme i osiguravajućih društava.

Slučaj B – transnacionalna situacija: Proizvođač opreme za grijanje u državi članici B isporučuje grijač instalateru u državi članici C. Instalater preprodaje grijač kupcu i ugrađuje ga u njegovoj kući u državi članici A. Kuću nedugo zatim zahvati požar. Svaki je sudionik (proizvođač opreme za grijanje, instalater, krajnji kupac) osiguran u osiguravajućem društvu u svojoj državi članici. Izvor je požara sporan. Nitko ne želi nadoknaditi štetu kupcu.

Kupac odlučuje tužbom u državi članici A tražiti punu naknadu štete od proizvođača opreme za grijanje, instalatera opreme i osiguravajućih društava.

#### Troškovi na Malti

##### Troškovi suda, žalbi i alternativnog rješavanja spora

Studija slučaja	Sud			Žalbe		
	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Druge pristojbe	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Druge pristojbe
Slučaj A	Najmanje 712,77 EUR (ovisi i o vrijednosti tražene odštete)		Nije primjenjivo /n.p.	195,65 EUR		n.p.
Slučaj B	Najmanje 712,77 EUR (ovisi i o vrijednosti tražene odštete)		n.p.	195,65 EUR		n.p.

## Troškovi odvjetnika, sudskog izvršitelja i vještaka

Studija slučaja	Odvjetnik		Sudski izvršitelj			Vještak	
	Je li zastupanje obvezno?	Prosječni trošak	Je li zastupanje obvezno?	Troškovi prije presude	Troškovi poslije presude	Je li obvezno koristiti se tim uslugama?	Trošak
Slučaj A	DA	Ovisi o vrijednosti tražene odštete	Nije obavezno	n.p.	n.p.	Nije obavezno, no u ovom slučaju vrlo je moguće	Ovisi o vrijednosti tražene odštete
Slučaj B	DA	Ovisi o vrijednosti tražene odštete	Nije obavezno	n.p.	n.p.	Nije obavezno, no u ovom slučaju vrlo je moguće	Ovisi o vrijednosti tražene odštete

## Troškovi naknada svjedocima, zalog ili jamčevina i druge odgovarajuće pristojbe

Studija slučaja	Naknada svjedocima		Zalog ili jamčevina		Druge pristojbe	
	Dobivaju li svjedoci naknadu?	Trošak	Postoji li i kada se i kako primjenjuje?	Trošak	Opis	Trošak
Slučaj A	NE	n.p.	Nije primjenjivo jer vrijednost tražene odštete nije kvantificirana	n.p.	n.p.	n.p.
Slučaj B	NE	n.p.	Nije primjenjivo jer vrijednost tražene odštete nije kvantificirana	n.p.	n.p.	n.p.

## Troškovi pravne pomoći i druge nadoknade

Studija slučaja	Pravna pomoć			
	Kada je primjenjiva i pod kojim uvjetima?	Kada se dobiva potpuna potpora?	Uvjeti	
Slučaj A	Pravna pomoć primjenjuje se ako osoba živi od socijalne pomoći ili na minimalnoj plaći i ako ne posjeduje više od jedne nekretnine.	n.p.	n.p.	n.p.
Slučaj B	Pravna pomoć primjenjuje se ako osoba živi od socijalne pomoći ili na minimalnoj plaći i ako ne posjeduje više od jedne nekretnine.	n.p.	n.p.	n.p.

Studija slučaja	Naknada štete			
	Mogu li se stranci koja je dobila spor nadoknaditi troškovi parničenja?	Ako stranka ne primi nadoknadu svih troškova, u kojem se postotku nadoknada obično dodjeljuje?	Koji se troškovi nikad ne nadoknađuju?	Ima li slučajeva u kojima se pravna pomoć nadoknađuje organizaciji koja pruža pravnu pomoć?
Slučaj A	DA	Ovisno o ishodu presude	Privatna savjetovanja s odvjetnicima (izvansudski troškovi)	n.p.
Slučaj B	DA	Ovisno o ishodu presude	Privatna savjetovanja s odvjetnicima (izvansudski troškovi)	n.p.

## Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Studija slučaja	Pismeno prevođenje		Usmeno prevođenje		Drugi troškovi specifični za prekogranične sporove	
	Kada je i pod kojim uvjetima to potrebno?	Približni trošak	Kada je i pod kojim uvjetima to potrebno?	Približni trošak	Opis	Približni trošak

<b>Slučaj A</b>	Ako samo jedna stranka govori engleski jezik.	34,94 EUR	Primjenjuje se samo ako svjedok ne govori engleski ni malteški jezik.	Između 11,65 EUR i 58,23 EUR po satu	Troškovi nastali prilikom obavještanja stranke koja boravi u inozemstvu.	Ovisi o pristojbama koje naplaćuju druge države članice.
<b>Slučaj B</b>	Ako samo jedna stranka govori engleski jezik	34,94 EUR	Primjenjuje se samo ako svjedok ne govori engleski ni malteški jezik.	Između 11,65 EUR i 58,23 EUR po satu	Troškovi nastali prilikom obavještanja stranke koja boravi u inozemstvu.	Ovisi o pristojbama koje naplaćuju druge države članice.

Posljednji put ažurirano: 02/11/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Izvorna jezična inačica ove stranice [nl](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: [el](#) [en](#) [fr](#) [fi](#) već su prevedeni.

## Troškovi - Nizozemska

Ova stranica sadržava informacije o sudskim troškovima u Nizozemskoj.

### Pravila o naknadama za pravne stručnjake

Uz iznimku naknada koje se plaćaju osobama koje pružaju subvencioniranu pravnu pomoć, naknade u Nizozemskoj nisu regulirane.

#### Fiksni troškovi

##### Fiksni troškovi za stranke u građanskim postupcima

Prema [Zakonu o sudskim pristojbama u građanskim predmetima](#) (*Wet griffierechten in burgerlijke zaken*) stranke u građanskim predmetima moraju plaćati sudske pristojbe. Sudske pristojbe su pristojbe koje se moraju platiti tajništvu suda (administrativnom uredu suda) na početku postupka.

##### Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima

Prema nizozemskom kaznenom pravu ne postoje fiksni troškovi za stranke u kaznenim predmetima. U kaznenim predmetima ne postoje sudske pristojbe.

##### Fiksni troškovi za stranke u ustavnopravnim postupcima

U nizozemskom pravnom sustavu nema odredaba na temelju kojih bi se pred sudovima mogao pokrenuti ustavnopravni postupak.

##### Faza građanskog postupka u kojoj se moraju platiti fiksni troškovi

U građanskim predmetima svaki tužitelj i tuženik mora platiti fiksne troškove. Tužitelji sudske pristojbe moraju platiti u trenutku upućivanja njihova predmeta sudu, dok ih tuženici moraju platiti nakon pojavljivanja na sudu.

##### Faza kaznenog postupka u kojoj se moraju platiti fiksni troškovi

U kaznenim predmetima ne postoje sudske pristojbe.

#### Informacije koje pravni zastupnici moraju unaprijed dostaviti

##### Prava i obveze stranaka

U nizozemskom pravu nema izričitih odredaba o tom pitanju. Međutim, prava i obveze mogu se izvesti iz [Kodeksa ponašanja iz 2018.](#) (*Gedrageregels 2018*). Više informacija o tome nalazi se na internetskim stranicama [Nizozemske odvjetničke komore](#) (*Nederlandse Orde van Advocaten*), osobito u dijelu o pravilima kojima se uređuje odnos između odvjetnika i njihovih klijenata. Vidjeti i [Kodeks ponašanja europskih odvjetnika](#), u kojem se navodi da odvjetnik u svakom trenutku treba nastojati postići troškovno najpovoljnije rješenje spora za svojeg klijenta te ga u odgovarajućoj fazi postupka savjetovati o poželjnosti postizanja nagodbe i/ili o mogućnosti pokretanja postupaka za alternativno rješavanje sporova. Ako klijenti ispunjavaju uvjete za dobivanje besplatne pravne pomoći ili pravne pomoći po sniženoj cijeni, odvjetnici ih o tome moraju obavijestiti.

##### Troškovi koje snosi stranka koja je dobila spor

U građanskim predmetima stranka koja dobije spor može snositi sljedeće troškove:

troškove za pravnu pomoć (npr. odvjetničke naknade)

naknade svjedocima ili vještacima

putne troškove i troškove smještaja i

druge pravne i ostale troškove.

##### Troškovi koje snosi stranka koja je izgubila spor

Stranka koja je izgubila spor snosi iste troškove kao i stranka koja je dobila spor, ali joj sudac može naložiti da plati i troškove stranke koja je dobila spor.

#### Troškovi – pravna osnova

##### Gdje mogu pronaći informacije o troškovima u Nizozemskoj?

Informacije o troškovima postupka možete pronaći na internetskim stranicama [nizozemskom pravosuđu](#) (*De Rechtspraak*) – na [ovoj stranici](#) nalazi se više pojedinosti o troškovima sudskog postupka. Informacije o troškovima sudskog postupka nalaze se i na internetskim stranicama [Službe za pravne informacije](#) (*Het Juridisch Loket*).

##### Na kojim jezicima mogu dobiti informacije o troškovima u Nizozemskoj?

Te informacije dostupne su samo na nizozemskom jeziku.

##### Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?

Informacije o mirenju možete pronaći na internetskim stranicama [nizozemskom pravosuđu](#) i na internetskim stranicama [Službe za pravne informacije](#). Informacije o tome dostupne su i na internetskim stranicama [Nizozemske federacije izmiritelja](#) (*Mediatorsfederatie Nederland*) i na internetskim stranicama [Odbora za pravnu pomoć](#) (*Raad voor Rechtsbijstand*).

##### Gdje mogu pronaći dodatne informacije o troškovima?

#### Internetske stranice s informacijama o troškovima

[Zakon o sudskim pristojbama u građanskim predmetima](#) i druge nizozemske propise možete pronaći, među ostalim, na internetskim stranicama [nizozemske vlade](#).

##### Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju različitih postupaka?

U godišnjem izvješću Sudbenog vijeća (*Raad voor de rechtspraak*) navedeni su podaci o vremenu potrebnom za okončanje postupaka. Izvješće je dostupno na [internetskim stranicama](#) o nizozemskom pravosuđu.



## Porez na dodanu vrijednost

### Kako se te informacije navode?

Ako su podaci o troškovima objavljeni, navedeni iznosi ne uključuju PDV (ako je primjenjiv).

### Koje se stope PDV-a primjenjuju?

Opća stopa PDV-a koja se primjenjuje na robu i usluge iznosi 21 %.

## Pravna pomoć

### Granice prihoda u građanskim predmetima

Ako ne možete sami platiti sve troškove odvjetnika ili izmiritelja, u određenim okolnostima možete dobiti (subvencioniranu) pravnu pomoć.

Pravna pomoć odobrava se samo osobama čiji godišnji prihod ne premašuje 27 300 EUR (za samce) ili 38 600 EUR (za osobe u braku ili izvanbračnoj zajednici ili jednoroditeljske obitelji s maloljetnom djecom). Pravna pomoć ne odobrava se osobama čija imovina premašuje prag za neoprezivi kapital.

Vidjeti članke 12. i 34. [Zakona o pravnoj pomoći](#) (*Wet op de rechtsbijstand*).

### Granice za prihod za tuženike u kaznenim predmetima

Pravna pomoć besplatna je ako pravnog zastupnika dodijeli sud (članak 43. Zakona o pravnoj pomoći). U ostalim slučajevima Odbor za pravnu pomoć može dodijeliti pravnog zastupnika osobama koje ispunjavaju uvjete za dobivanje pravnog zastupnika na temelju Kaznenog zakonika (*Wetboek van Strafrecht*) ili Zakona o kaznenom postupku (*Wetboek van Strafvordering*) (vidjeti članak 44. Zakona o pravnoj pomoći). Prema članku 35. Zakona o pravnoj pomoći svatko kome se dodijeli pravna pomoć mora platiti određeni iznos razmjerno svojim prihodima.

### Granice prihoda za žrtve u kaznenim predmetima

Prema članku 44. Zakona o pravnoj pomoći pravna pomoć žrtvama seksualnih ili nasilnih teških kaznenih djela pruža se besplatno, bez obzira na platnu sposobnost žrtve, ako se postupak pokrene i ako žrtva ispunjava uvjete za naknadu štete na temelju članka 3. [Zakona o fondu za naknadu štete žrtvama nasilnih kaznenih djela](#) (*Wet schadefonds geweldsmisdrijven*).

### Je li pravno zastupanje obvezno?

Tuženike ne mora zastupati odvjetnik u predmetima koji se vode pred sudovima na razini nižoj od okružne ili pred sudovima za sporove povezane s najmom nekretnina. Međutim, pravno zastupanje obvezno je u svim ostalim građanskim predmetima, kao što su predmeti koji se vode pred okružnim sudom (*rechtbank*) ili žalbenim sudom (*gerechtshof*).

### U kojim slučajevima stranka koja je izgubila spor mora platiti troškove stranke koja je dobila spor?

Odluku o tome koja stranka mora snositi troškove postupka donosi sud. Troškovi se izračunavaju na osnovi paušalne stope (tj. ne na osnovi stvarno nastalih troškova).

## Naknade za vještake

Naknade za vještake razlikuju se. Iznosi naknada navedeni su u Dekretu od 16. kolovoza 2003., kojim se utvrđuju stope naknada iz članaka 3., 4., 6., 7., 17. i 18. Zakona o naknadama u kaznenim predmetima ([Dekret o naknadama u kaznenim predmetima iz 2003.](#) – *Besluit tarieven in strafzaken 2003*).

## Naknade za pismene i usmene prevoditelje

Naknade za pismeno i usmeno prevođenje objašnjavaju se u nastavku.

Naknade usmenim prevoditeljima plaćaju se po stopi od 43,89 EUR po satu.

Pismenim prevoditeljima naknada se plaća po svakom prevedenom retku teksta. Za prijevode s francuskog, njemačkog i engleskog jezika ili prijevode na te jezike plaća se naknada od 0,79 EUR po retku teksta. Naknada za druge uobičajene europske jezike iznosi 1,20 EUR po retku teksta. Naknada za ostale europske jezike i uobičajene neeuropske jezike iznosi 1,51 EUR po retku teksta, dok naknada za ostale neeuropske jezike iznosi 1,69 EUR po retku teksta. Više informacija o naknadama za pismene i usmene prevoditelje nalazi se u [Dekretu o naknadama u kaznenim predmetima iz 2003.](#)

## Druge poveznice

[Nizozemska federacija izmiritelja](#)

[Služba za pravne informacije](#)

[Nizozemsko pravosuđe](#)

[Troškovi sudskog postupka](#)

[Zakon o pravnoj pomoći](#)

[Zakon o naknadama u kaznenim predmetima](#)

[Dekret o naknadama u kaznenim predmetima iz 2003.](#)

Posljednji put ažurirano: 07/12/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

## Troškovi - Austrija

Na ovoj stranici pronaći ćete informacije o troškovima sudskih postupaka u Austriji.

# Regulatorni okvir kojim se uređuju naknade pravne struke

## Odvjetnici

U pravilu, austrijskim **Zakonom o odvjetnicima** (*Rechtsanwaltsordnung*) propisuje se da stranka i odvjetnik mogu **slobodno dogovoriti** naknade koje se plaćaju odvjetnicima za pružene usluge.

Naknade se mogu izračunati na temelju **satnice** ili kao paušalna naknada. Paušalna naknada ne mijenja se ovisno o pojedinačnim pruženim uslugama ili količini utrošenog vremena. Ako naknada nije izričito određena, smatra se da je dogovorena razumna visina naknade.

Austrijskim Zakonom o pamičnom postupku (*Zivilprozessordnung* – ZPO) i Zakonom o odvjetničkim tarifama (*Rechtsanwaltstarifgesetz*) predviđa se da u **pamičnom postupku** sud u odluci o troškovima mora utvrditi udio troškova koje stranka koja je izgubila spor mora nadoknaditi stranci koja je uspjela u sporu.

Navedeni troškovi temelje se na vrijednosti spora te trajanju i vrsti pružene usluge.

U **kaznenim postupcima** opće je pravilo da svaka osoba koja je angažirala odvjetnika da je zastupa (optuženik, stranka koja pokreće progon po privatnoj tužbi ili žrtva koja je podnijela prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku) snosi nastale troškove. To vrijedi i ako branitelj imenuje sud, osim ako su ispunjeni uvjeti za odobravanje pravne pomoći. Troškovi se redovito razlikuju prema vrsti i sastavu suda pred kojim se vodi postupak (npr. okružni sud (*Bezirksgericht*), pokrajinski sud u kojem odlučuje sudac pojedinac (*Landesgericht mit Einzelrichter\*in*), sud u kojem odlučuju suci porotnici (*Schöffengericht*) ili porota (*Geschworenengericht*)).

## Sudski izvršitelji

Naknada koju sudski izvršitelji (*Gerichtsvollzieher*) primaju za rad utvrđena je u dijelu 6. Zakona o izvršenju (*Exekutionsordnung*) (članak 454. i dalje Zakona o izvršenju). Zakonom je predviđena i **naknada za izvršenje** (*Vollzugsgebühr*), koju podnositelj zahtjeva koji je vjerovnik plaća pri podnošenju zahtjeva za izvršenje, zajedno s **paušalnom naknadom** (*Pauschalgebühr*) utvrđenom **Zakonom o sudskim pristojbama** (*Gerichtsgebührengesetz* – GGG).

Naknada za izvršenje ([📄 članak 455. Zakona o izvršenju](#)) dio je troškova postupka izvršenja. Na zahtjev vjerovnika sud može u odluci o troškovima dužniku naložiti plaćanje naknade za izvršenje.

Sudski izvršitelj isto tako ima pravo na naknadu za primitak uplata. Ta se naknada može oduzeti od prikupljenog iznosa ([📄 članci 457. i 462. Zakona o naknadama za izvršenje](#)).

#### Fiksni troškovi

##### Fiksni troškovi u građanskim postupcima

###### Fiksni troškovi stranaka u građanskim postupcima

Sudske pristojbe koje se plaćaju za korištenje usluga sudova mogu biti **paušalne pristojbe** ili **pristojbe razmjerno osnovici**. Iznos ovisi o vrsti predmeta i vrijednosti spora (koja se određuje novčanom vrijednošću zahtjeva) i broju stranaka. U skladu s člankom 19.a Zakona o sudskim pristojbama, ako u postupku sudjeluje više od dvije stranke, može se dodati i doplata za više stranaka od 10 % do 50 %.

###### Faza građanskog postupka u kojoj se moraju platiti fiksni troškovi

U **prvostupanjskom građanskom postupku** pri podnošenju zahtjeva mora se platiti paušalna pristojba. Pristojba **se plaća jednokratno** i obuhvaća cijeli prvostupanjski postupak bez obzira na tijek postupka u ovoj fazi i na to sadržava li tužba više zahtjeva ili se odnosi na više osoba. Ako se tužbeni zahtjev tijekom postupka proširi, može nastati obveza plaćanja dodatnih pristojbi. Te dodatne pristojbe moraju se platiti pri podnošenju pisanih podnesaka. Ako se tužbeni zahtjev proširi tijekom rasprave, pristojba se mora platiti kad se to unese u zapisnik. U **drugostupanjskom ili trećestupanjskom postupku** pristojba se mora platiti pri **podnošenju žalbe** (članak 2. stavak 1. Zakona o sudskim pristojbama). Iznimno, u izvanparničnim postupcima ponekad se naplaćuje **pristojba na odluku**, a ne pristojba na tužbu.

##### Fiksni troškovi u kaznenim postupcima

###### Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima

U kaznenim postupcima u načelu se ne plaća sudska pristojba. Samo u postupku progona po privatnoj tužbi za stranku koja pokreće progon nastaje obveza plaćanja pristojbe na zahtjev za pokretanje ili nastavak kaznenog postupka te na žalbe i prigovore zbog ništetnosti.

###### Faza kaznenog postupka u kojoj se moraju platiti fiksni troškovi

Fiksni troškovi moraju se platiti pri podnošenju zahtjeva za koji se plaća pristojba.

##### Fiksni troškovi u postupcima pred Ustavnim sudom

###### Fiksni troškovi za stranke u postupcima pred Ustavnim sudom

U skladu s člankom 17.a stavkom 1. Zakona o Ustavnom sudu (*Verfassungsgerichtshofgesetz* – VfGG) pristojba iznosi 240 EUR.

###### Faza postupka pred Ustavnim sudom u kojoj se moraju platiti fiksni troškovi

Fiksni troškovi moraju se platiti na početku postupka.

##### Obveze informiranja za odvjetnike i pravne savjetnike

###### Prava i obveze stranaka

Općenito, odvjetnici **imaju obvezu** obavijestiti svoje stranke o tome kako će se izračunavati naknade i koje troškove stranka može očekivati. Člankom 15. stavkom 2. Smjernica za obavljanje odvjetničke djelatnosti (*Richtlinien für die Ausübung des Rechtsanwaltsberufes* – RL-BA 2015) preporučuje se da pri preuzimanju novih uputa odvjetnici svoje stranke trebaju obavijestiti o osnovi za izračunavanje naknade i pravu odvjetnika na privremena plaćanja. Ako nije ugovorena paušalna naknada, stranka ima pravo u primjerenim vremenskim razmacima zatražiti privremeni obračun ili izjavu o već pruženim uslugama ili, ako je dogovorena naknada po satu, izjavu o utrošenom vremenu. Isto tako, prije davanja ovlasti odvjetniku za zastupanje potrebno je sklopiti sporazum o početku i učestalosti privremenih plaćanja.

##### Pravna osnova za utvrđivanje troškova postupka

###### Gdje mogu pronaći informacije o troškovima pravnog zastupanja u Austriji?

Zakonske odredbe o obvezi plaćanja troškova u građanskom parničnom postupku (uključujući trgovačke predmete) mogu se pronaći u člancima od 40. do 55. Zakona o parničnom postupku. Izvanparnični postupci (npr. postupci koji se odnose na obiteljske predmete, posebno sporazumni razvod braka ili sporove oko roditeljske skrbi, prava na kontakte s djetetom ili zahtjeve za uzdržavanje) podliježu posebnim pravilima o obvezi plaćanja troškova. Opća pravila utvrđena su člankom 78. **Zakona o izvanparničnom postupku** (*Außerstreitgesetz* – AußStrG). **Iznimke** od navedenih općih pravila primjenjuju se, među ostalim, u postupcima koji se odnose na sporove o roditeljskoj skrbi i kontaktima s djetetom te postupcima koji se odnose na zahtjeve za uzdržavanje maloljetne djece. Troškovi u **kaznenim postupcima** uređeni su člancima od 380. do 395. **austrijskog Zakona o kaznenom postupku** (*Strafprozessordnung* – StPO). Sudske pristojbe (paušalne pristojbe) utvrđene su Zakonom o sudskim pristojbama.

Pregled naknada koje odvjetnici imaju pravo naplatiti nalazi se u **informativnom letku** na internetskim stranicama [📄 Austrijske odvjetničke komore](#) (*Österreichischer Rechtsanwaltskammertag*). Opće informacije dostupne su i putem međuagencijske platforme [📄 oesterreich.gv.at](#) pod: Leben Themen > Dokumente und Recht > Zivilrecht > Zivilverfahren [Životne teme > Dokumenti i zakoni > Građansko pravo > Građanski postupak].

Opće informacije o sudskim pristojbama dostupne su na [📄 oesterreich.gv.at](#). Tekstovi zakona (kao što su Zakon o sudskim pristojbama i propisi o tarifama) dostupni su besplatno u Sustavu pravnih informacija Republike Austrije ([📄 Rechtsinformationssystem des Bundes](#) – RIS) na internetskim stranicama Ureda saveznog kancelara.

###### Na kojim su jezicima dostupne informacije o troškovima postupka u Austriji?

Na njemačkom.

###### Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?

Popis izmiritelja (koji održava Savezno ministarstvo pravosuđa) dostupan je široj javnosti na posebnoj [📄 internetskoj stranici](#) na temu mirenja.

Kad je riječ o popravljaju štete u kaznenom postupku, informacije o mirenju između optuženika i žrtve (*Tatausgleich*) dostupne su na internetskim stranicama [📄 NEUSTART](#) (i na engleskom).

###### Gdje mogu pronaći dodatne informacije o troškovima?

##### Informacije na internetu o troškovima postupka

Opće informacije o austrijskom pravosudnom sustavu, troškovima postupka i Saveznom ministarstvu pravosuđa dostupne su na internetskim stranicama [📄 austrijskog pravosuđa](#) i internetskim stranicama [📄 oesterreich.gv.at](#), koje pružaju informacije prilagođene čitateljima:

[📄 Sustav pravnih informacija Republike Austrije](#) sadržava **tekstove** sljedećih zakona [ÖS1]:

Zakon o sudskim pristojbama (*Gerichtsgebührengesetz* – GGG)

Zakon o pravu na naknadu (*Gebührenanspruchsgesetz* – GebAG)

Zakon o odvjetnicima (*Rechtsanwaltsordnung* – RAO)

Zakon o odvjetničkim tarifama (*Rechtsanwaltstarifgesetz* – RATG).

Tekst Općih kriterija za naknade odvjetnicima (*Allgemeine Honorar-Kriterien für Rechtsanwälte* – AHK) dostupan je na portalu [Austrijske odvjetničke komore](#).

#### Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju različitih postupaka?

Za takvu vrstu informacija obratite se izravno austrijskom Saveznom ministarstvu pravosuđa.

#### Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom ukupnom trošku određenog postupka?

Sudske pristojbe koje se plaćaju za svaku vrstu postupka utvrđene su unaprijed (**Zakonom o sudskim pristojbama**). Iznos sudske pristojbe može se promijeniti ako se vrijednost spora poveća ili smanji. Troškove koje stranka koja izgubi spor plaća stranci koja je uspjela u građanskom postupku (odvjetničke naknade, naknade vještaka, troškovi pisanog i usmenog prevođenja) utvrđuje sud u odluci o troškovima. Sud donosi odluku na temelju **Zakona o odvjetničkim tarifama** (za odvjetničke naknade) i **Zakona o pravu na naknadu** (naknade za vještake i tumače ili prevoditelje). Troškovi se u najvećoj mjeri temelje na uključenim izdacima i utrošenom vremenu. Stoga se konkretan iznos ne može dati unaprijed. U načelu se naknade koje stranke plaćaju odvjetnicima mogu slobodno dogovoriti među njima.

#### Porez na dodanu vrijednost

##### Gdje mogu pronaći informacije o porezu na dodanu vrijednost? Koje su primjenjive stope?

Odvjetničke usluge podliježu **porezu na dodanu vrijednost**. Porez na dodanu vrijednost u Austriji iznosi **20 %**. Kao i ostali troškovi, porez na dodanu vrijednost mora se odvjetnicima platiti odvojeno, kako je propisano **člankom 16. Zakona o odvjetničkim tarifama** i **člankom 17. Općih kriterija za naknade odvjetnicima**. Iznos naknada utvrđen Zakonom o odvjetničkim tarifama i Općim kriterijima za naknade ne uključuje porez na dodanu vrijednost.

#### Pravna pomoć

##### Primjenjivi prag dohotka u području građanskog pravosuđa

Pravo na pravnu pomoć (*Verfahrenshilfe*) **ne temelji se na zakonskom pragu dohotka**. U građanskim postupcima (i u trgovačkim predmetima) pravna pomoć uređena je **austrijskim Zakonom o parničnom postupku**. Odredbe Zakona o parničnom postupku primjenjuju se *mutatis mutandis* i u izvanparničnim postupcima. Odluku o odobravanju pravne pomoći donosi **prvostupanjski sud**.

Pravna pomoć neće se odobriti ako se namjeravani sudski postupak ili obrana čine očito zlonamjernima ili bez izgleda za uspjeh. Sud u svakom pojedinačnom predmetu odlučuje koje će pogodnosti navedene u nastavku odobriti.

U Austriji pravna pomoć može obuhvaćati:

**privremeno oslobođenje od plaćanja** sudskih pristojbi, naknada za svjedoke, vještake i tumače ili prevoditelje, troškova svih potrebnih javnih objava, troškova povjerenika i bilo kakvih izdataka zastupnika ili odvjetnika koje je odredio sud **zastupanje po odvjetniku**.

**U roku od tri godine** od završetka postupka od stranaka koje su primile pravnu pomoć može se zatražiti **vraćanje** iznosa, u cijelosti ili djelomično, ako se njihov financijski položaj promijeni te su sad u mogućnosti izvršiti navedena plaćanja bez ugrožavanja nužnih sredstava.

##### Primjenjivi prag dohotka za optuženike i žrtve u području kaznenog pravosuđa

Za utvrđivanje toga ima li optuženik, žrtva ili stranka koja je podnijela imovinskopravni zahtjev pravo na pravnu pomoć **ne primjenjuje se utvrđeni financijski prag**. Glavni je kriterij uzdržavanje iznad minimalnog dohotka za podmirenje osnovnih životnih potreba i ispod odgovarajuće razine uzdržavanja. Minimalni dohodak za podmirenje osnovnih životnih potreba redovito se evaluira, a trenutna stopa objavljena je na internetskim stranicama [Austrijskog pravosuđa](#).

##### Uvjeti koji se odnose na odobravanje pravne pomoći žrtvama

Ako ne postoji pravo na pravnu pomoć (*Prozessbegleitung*) prema članku 66.b austrijskog Zakona o kaznenom postupku, stranka koja je podnijela imovinskopravni zahtjev ima pravo na pravnu pomoć:

ako ne može platiti zastupanje po odvjetniku bez ugrožavanja nužnih sredstava (vidjeti prethodne navode o nužnim iznosima sredstava), i

ako je zastupanje po odvjetniku u **interesu provođenja pravde**, a posebno u interesu pravilnog izvršenja naplate potraživanja kako bi se poslije izbjegli zasebni građanski postupci.

##### Uvjeti koji se odnose na odobravanje pravne pomoći optuženicima

Osim **financijskih uvjeta** pravna pomoć mora biti u **interesu provođenja pravde, a posebno u interesu odgovarajuće obrane**.

U svakom slučaju smatra se da je postavljanje branitelja u interesu provođenja pravde:

ako su ispunjeni uvjeti za obveznu obranu (*notwendige Verteidigung*) prema članku 61. stavku 1. Zakona o kaznenom postupku (vidjeti u nastavku), ako je optuženik slijep, gluh, nijem, ima drugih poteškoća ili **ne poznaje dovoljno** službeni jezik koji se upotrebljava na sudu i stoga nije sposoban braniti se samostalno

u žalbenom postupku

ako predmet uključuje **složene činjenične i pravne okolnosti**.

U slučajevima obvezne obrane optuženik **mora** biti zastupan po **branitelju**. Obrana je obvezna u sljedećim slučajevima (članak 61. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku):

kad se optuženik nalazi u istražnom zatvoru (točka 1.)

u postupku za zatvaranje u ustanovu za duševno poremećene počinitelje kaznenog djela prema članku 21. Kaznenog zakona (točka 2.)

u sudskom postupku za zatvaranje u ustanovu za počinitelje kaznenog djela koji su ovisnici kojima je potrebna rehabilitacija ili u ustanovu za opasne recidiviste (točka 3.)

u sudskim postupcima pred pokrajinskim sudom kad odlučuju suci porotnici ili porota (točka 4.)

u sudskim postupcima pred pokrajinskim sudom u kojima odlučuje sudac pojedinac, ako se može izreći kazna zatvora u trajanju duljem od tri godine, osim u predmetima teške krađe iz članka 129. stavka 2. točke 1. austrijskog Kaznenog zakona (*Strafgesetzbuch* – StGB) i primanja ukradene robe iz članka 164. stavka 4. Kaznenog zakona (točka 5.)

u kontradiktornom ispitivanju (članak 165.), ako je to dio obvezne obrane u sudskom postupku u skladu s točkama od 3. do 5. (točka 5.a)

u žalbi na presudu suda sastavljenog od sudaca porotnika ili porote (točka 6.)

za podnošenje zahtjeva za ponovno suđenje i svaku javnu raspravu o zahtjevu (točka 7.).

#### Besplatni sudski postupci

Kako bi se zaštitila prava oštećenika u kaznenom postupku, **psihosocijalna pomoć i pravna pomoć dostupne su besplatno na zahtjev**:

žrtvama nasilnih djela, opasnih prijetnji ili kaznenih djela protiv spolne slobode ili kaznenih djela kojima se može iskoristavati njihova osobna podređenost bračnom drugu, registriranom partneru, životnom partneru, srodniku u izravnoj liniji, bratu ili sestri ili drugim članovima obitelji osobe čija je smrt možda posljedica kaznenog djela ili drugim srođnicima koji su bili svjedoci kaznenog djela

žrtvama terorističkih kaznenih djela

žrtvama nametljivog ponašanja, uznemiravanja putem telekomunikacija ili IT sustava ili poticanja

žrtvama klevete, optužbi za kazneno djelo koje su već odbijene kao neosnovane te vrijeđanja i iznošenja neistina, pod uvjetom da postoje određeni razlozi za pretpostavku da je takvo djelo počinjeno putem telekomunikacija ili IT sustava

maloljetnicima koji su svjedočili nasilnim djelima unutar svojeg društvenog okruženja (nasilje u obitelji, nasilje nad djecom).

Žrtve kaznenih djela protiv spolne slobode mlađe od 14 godina u svim slučajevima imaju pravo na besplatnu pomoć, a za to ne trebaju podnijeti zahtjev.

Psihosocijalna pomoć obuhvaća pripremu žrtve za postupak i za emocionalno opterećenje prouzročeno postupkom. Psihosocijalnu i pravnu pomoć pružaju organizacije za potporu žrtvama s kojima je Savezno ministarstvo pravosuđa sklopilo ugovor na temelju **članka 66. stavka 3. Zakona o kaznenom postupku**.

**U izvanparničnim postupcima ne plaćaju se naknade za imenovanje posebnog zakonskog zastupnika (*Erwachsenenvertreterin/Erwachsenenvertreter*) ni u postupcima o roditeljskoj skrbi i kontaktima s djetetom.** Isto tako ne naplaćuju se nikakve naknade za postupke prema Zakonu o smještaju (*Unterbringungsgesetz*) ili Zakonu o domovima za starije i nemoćne (*Heimaufenthaltsgesetz*). Ako stranka ima niski dohodak i ograničenu imovinu u odnosu na naknade koji treba platiti, pravna pomoć može se odobriti u obliku privremenog oslobođenja od plaćanja naknada. Opseg odobrenog oslobođenja ovisi o zahtjevu i o tome odlučuje sud po slobodnoj ocjeni.

#### **Kad stranka koja izgubi spor mora platiti troškove stranke koja je uspjela u sporu?**

##### **Parnični postupak**

Troškovi u građanskim postupcima (uključujući trgovačke predmete) uređeni su **austrijskim Zakonom o parničnom postupku**. Prema tom zakonu svaka stranka u načelu mora prvotno platiti troškove nastale njezinim sudjelovanjem u postupku. Međusobno nastali troškovi na početku se moraju podjednako podijeliti između stranaka. Kad sud odluči o predmetu, donosi odluku o troškovima postupka. U načelu se troškovi dosuđuju stranci koja je uspjela u sporu. Stranka koja izgubi spor u svakom pogledu mora **nadoknaditi** drugoj stranci sve pristojbe i troškove koji su bili potrebni za odgovarajuće pokretanje postupka ili odgovor na tužbu. Ako su stranke uspjele s nekim od svojih zahtjeva, a nisu uspjele s drugima, troškovi se nadoknađuju zajednički ili se dijele razmjerno.

**Odstupanje od načela da se troškovi dosuđuju stranci koja je uspjela u sporu** opravdano je u određenim slučajevima:

ako protivna stranka nije uspjela s tek neznatnim dijelom zahtjeva, a dio tužbe koji je odbijen nije prouzročio posebne troškove

ako iznos tužbenog zahtjeva određuju vještaci ili sud po slobodnoj ocjeni i ako se troškovi međusobno prebijaju

ako tuženik svojim ponašanjem nije dao povoda za podnošenje tužbe i priznao je tužbeni zahtjev prvom prilikom i

ako jedna od stranaka prouzroči poništenje postupka ili proglašenje postupka ništetnim, od te se stranke može tražiti da plati cjelokupne troškove.

##### **Izvanparnični postupak**

O pitanjima iz područja obiteljskog prava (postupci o uzdržavanju, pravima na kontakte s djetetom i o roditeljskoj skrbi te sporazumnoj razvodu braka) odlučuje se u izvanparničnom postupku. Opća pravila o troškovima u izvanparničnom postupku utvrđena su u člankom 78. Zakona o izvanparničnom postupku. Međutim, iznimke od tih pravila postoje za mnoge vrste postupaka. I ovdje se u pravilu primjenjuje načelo da se troškovi dosuđuju stranci koja je uspjela u sporu, ali se na temelju pravičnosti mogu dosuditi i drukčije. Ako se ne podnese zahtjev za naknadu, neposredni troškovi (npr. naknade za vještake) plaćaju se razmjerno udjelu u predmetu. Ako se taj udio ne može odrediti, troškovi se dijele na jednake dijelove.

Pojedinosti o raznim vrstama postupaka (postupci o uzdržavanju, pravima na kontakte s djetetom i roditeljskoj skrbi te postupak razvoda braka):

Kad je riječ o postupku razvoda braka, važno je razlikovati sporazumni razvod braka i razvod braka o kojem postoji spor.

Osporavani razvod: na osporavane razvode braka primjenjuju se posebne odredbe austrijskog Zakona o parničnom postupku. Ako se utvrdi da nijedna stranka nije kriva za razvod braka, troškovi se nadoknađuju zajednički. Ako su razlog za razvod braka trajno poremećeni bračni odnosi i ako presuda sadržava odluku o odgovornosti za takve odnose, stranka koja je kriva plaća troškove drugoj stranci.

Sporazumni razvod braka: na sporazumni razvod braka primjenjuju se pravila izvanparničnog postupka. U tom slučaju bračni drugovi podnose sudu dva identična zahtjeva. S obzirom na to da nema kontradiktornog postupka, ne postoji ni odluka o troškovima. Stranke u jednakoj mjeri nose neposredne troškove.

Izvanparnični su postupci i postupci o roditeljskoj skrbi i kontaktima s djetetom. Na temelju klauzule o izuzeću (članak 107. stavak 5. Zakona o izvanparničnom postupku) u navedenim se postupcima ne dosuđuju troškovi.

Na temelju druge klauzule o izuzeću (članak 101. stavak 2. Zakona o izvanparničnom postupku) ne dosuđuju se troškovi u postupcima koji se odnose na zahtjeve za uzdržavanje djece koja su još uvijek maloljetna.

##### **Kazneni postupak**

U kaznenom postupku svaka osoba koju zastupa branitelj ili drugi zastupnik mora sama snositi troškove tog zastupanja, čak i ako je odvjetnika imenovao sud (članak 393. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku).

**Presudom kojom se optuženik proglašava krivim nalaže se optuženiku i da plati troškove kaznenog postupka** (članak 389. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku). U skladu s [člankom 381. stavkom 1. Zakona o kaznenom postupku](#) u kaznenom postupku mogu nastati sljedeći troškovi:

Paušalna naknada kao udio u troškovima kaznenog postupka koji nisu detaljnije opisani u nastavku, uključujući troškove istrage i uputa koje je javni tužitelj ili sud izdao za provođenje službenih radnji. Paušalni doprinos utvrđuje se kako slijedi: od 500 do 10 000 EUR u postupku pred pokrajinskim sudom u kojem odlučuje porota; od 250 do 5000 EUR u postupku pred pokrajinskim sudom u kojem odlučuju suci porotnici; od 150 do 3000 EUR u postupku pred pokrajinskim sudom u kojem odlučuje sudac pojedinac; i od 50 do 1000 EUR u postupku pred okružnim sudom.

Naknade za vještake i općenito isto tako naknade za tumače.

Troškovi za informacije, izvješća ili mišljenja koje daju javna tijela.

Troškovi prijevoza optuženika ili svjedoka iz druge države i troškovi svjedoka pozvanih iz inozemstva.

Troškovi naloga za zamrzavanje i troškovi za informacije o bankovnim računima, za oduzimanja pisama, za informacije o telekomunikacijskim podacima te za presretanje telekomunikacija.

Troškovi koji se odnose na izvršenje kaznene sankcije, uključujući troškove premještanja zatvorenika u domaći ili inozemni kazneni sustav, isključujući troškove izvršenja kazne zatvora.

Sudske pristojbe povezane s kaznenim postupkom.

Troškovi branitelja ili drugih zastupnika.

Paušalna naknada za troškove pružanja pomoći žrtvi do 1000 EUR.

Savezna tijela te troškove isplaćuju kao predujam, osim troškova iz točke 3. i točaka od 7. do 9. Kad odlučuje o paušalnim naknadama prema točki 9. stavka 1., sud uzima u obzir ekonomske mogućnosti dužnika. Optuženik ne mora podmiriti troškove usluga tumača.

Međutim, člankom 391. stavkom 1. Zakona o kaznenom postupku propisano je da se troškovi kaznenog postupka naplaćuju od osuđene osobe samo ako to ne ugrožava sredstva koja su potrebna osuđeniku i njegovoj obitelji da održe skroman životni standard ili njihovu sposobnost plaćanja naknade štete nastale kao posljedice kaznenog djela. Ako se troškovi ne mogu naplatiti zbog nedostatka sredstava osuđene osobe, sud može proglasiti troškove nenaplativima.

Ako sud utvrdi da će se troškovi u budućnosti moći naplatiti, ali je to zasad nemoguće, ekonomske mogućnosti predmetne osobe ponovno se razmatraju

nakon određenog razdoblja. Zakonski je rok zastare koji se primjenjuje na povrat troškova pet godina od dostavljanja konačne odluke u postupku. Ako sud odluči da osuđena osoba mora snositi troškove postupka, a poslije se pokaže da ih nije u stanju platiti, nadležna tijela mogu produljiti rok plaćanja, odobriti obročno plaćanje ili smanjiti troškove.

Ako je osuđenik presudom kaznenog suda dužan podnositelju imovinskopravnog zahtjeva platiti barem djelomičnu naknadu štete, mora nadoknaditi i njegove troškove u kaznenom postupku.

U skladu s člankom 393.a Zakona o kaznenom postupku optuženik koji je oslobođen može zatražiti od saveznih tijela da nadoknade dio troškova koje je imao njegov branitelj. Navedeno pokriva nužne stvarno nastale troškove i paušalnu naknadu za troškove branitelja. Paušalna naknada određuje se s obzirom na opseg i složenost obrane te opseg nužnih i odgovarajućih usluga koje pruža branitelj, a ne smije prelaziti sljedeće iznose: 10 000 EUR u postupku pred pokrajinskim sudom u kojem odlučuje porota, 5000 EUR u postupku pred pokrajinskim sudom u kojem odlučuju suci porotnici, 3000 EUR u postupku pred pokrajinskim sudom u kojem odlučuje sudac pojedinac i 1000 EUR u postupku pred okružnim sudom.

Ako kazneni postupak pokreće privatni tužitelj ili se on pokreće na zahtjev podnositelja imovinskopravnog zahtjeva prema članku 72. Zakona o kaznenom postupku, a nije donesena osuđujuća presuda, privatni tužitelj ili podnositelj imovinskopravnog zahtjeva dužan je platiti sve troškove koji su nastali podnošenjem ili nastavkom postupka po tužbi. Ako se kazneni postupak okonča nagodbom (*obustavom*) (članci od 198. do 209. Zakona o kaznenom postupku), podnositelj imovinskopravnog zahtjeva ne mora platiti nikakve troškove.

#### **Naknade vještaka**

U parničnim postupcima (uključujući trgovačke predmete) naknade vještacima nadoknađuju se zajednički ili se dijele razmjerno opsegu uspjeha stranke u sporu (članak 43. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).

U osporavanom postupku razvoda braka u kojem presuda ne sadržava odluku o odgovornosti neposredni troškovi nadoknađuju se zajednički. Ako je jedna stranka platila više od polovine gotovinskih troškova, druga stranka mora izvršiti povrat preplaćenog dijela. Međutim, ako se utvrdi da je jedan od bračnih drugova odgovoran za razvod, ta stranka mora nadoknaditi troškove vještaka druge stranke.

Naknade vještacima koje su prvobitno plaćene iz javnih sredstava moraju sudu nadoknaditi stranke zbog kojih su nastale ili u čijim je interesima službena radnja poduzeta u sljedećim postupcima: za sporazumni razvod braka, o roditeljskoj skrbi i kontaktima s djetetom te postupcima koji se odnose na zahtjeve za uzdržavanje djece koja su još uvijek maloljetna. Ako je više osoba dužno nadoknaditi troškove, odgovaraju solidarno (članak 1. stavak 5. Zakona o naplati sudskih naknada (*Gerichtliches Einbringungsgesetz – GEG*) u vezi s člankom 2. stavkom 1. istog zakona).

Iznos naknada vještaka uređen je Zakonom o pravu na naknadu. Svaki pojedini predmet ovisi o sadržaju i opsegu nalaza i mišljenja vještaka koje je zatražio sud.

U kaznenom postupku naknade vještacima dio su troškova kaznenog postupka (članak 381. stavak 1. točka 2. Zakona o kaznenom postupku) koje prema članku 389. stavku 1. Zakona o kaznenom postupku mora snositi osuđena osoba. Naknade vještacima utvrđuje sud ili javni tužitelj, a isplaćuju ih savezna tijela kao predujam.

#### **Naknade prevoditelja i tumača**

Prethodno navedeno objašnjenje isto se tako odnosi na naknade za prevoditelje i tumače.

#### **Povezani dokumenti**

[Studija o transparentnosti troškova: Austrija](#)  (829 Kb) [en](#)

#### **Druge poveznice**

[članak 32. Zakona o sudskim pristojbama](#)

Posljednji put ažurirano: 20/10/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### **Troškovi - Poljska**

Ova stranica sadržava informacije o troškovima pravosuđa u Poljskoj.

#### **Regulatorni okvir kojim se uređuju naknade za usluge pravnih stručnjaka**

##### **Odvjetnici**

U Poljskoj se nagrada za rad u pojedinačnim slučajevima određuje dogovorom između odvjetnika (*adwokat*) i stranke, u skladu sa zakonom. U obzir se mogu uzeti sljedeći čimbenici:

složenost i opseg pravnog pitanja

vrijeme potrebno za pravilno izvršenje posla

iskustvo i stručnost odvjetnika

rokovi

stupanj žurnosti

drugi čimbenici.

U skladu s Uredbom ministra pravosuđa o naknadama za usluge odvjetnika od 28. rujna 2002. (*Rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie*), pri određivanju nagrade za rad mora se uzeti u obzir:

vrsta i složenost predmeta

potreban rad na predmetu.

U posebnim slučajevima, ovisno o materijalnoj i obiteljskoj situaciji stranke, odvjetnik može odrediti manju nagradu za rad od one koja je predviđena Zakonom o sudskim troškovima u građanskim predmetima (*Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych*).

U pravilu, stranka koja je izgubila spor podmiruje troškove sudskog postupka. Međutim, iznos koji utvrdi sudac (za odvjetničko zastupanje) mora biti u okviru koji je određen Uredbom ministra pravosuđa o naknadama za usluge odvjetnika od 28. rujna 2002. Stoga (u skladu sa stavkom 2.) naknada ne smije biti viša od minimalne stope pomnožene sa šest ni od vrijednosti predmeta spora. Iznos naknada ovisi i o prirodi i ciljevima predmeta te o fazi postupka. U poglavljima od 2. do 5. Uredbe definirane su minimalne naknade za razne vrste predmeta.

##### **Pravni savjetnici**

Na pravne se savjetnike (*radcy prawni*) u Poljskoj primjenjuju pravila slična onima koja vrijede za odvjetnike.

##### **Sudski ovršitelji**

Poljskim pravom utvrđene su i naknade za sudske ovršitelje (*komornicy*) - u Zakonu o sudskim ovršiteljima i ovršnom postupku (*Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji*).

Opća su pravila sljedeća:

u svim financijskim predmetima nagradu za rad treba izračunati kao postotak iznosa vjerojatne tražbine. Kada sudski izvršitelj osigura novčanu tražbinu, nagrada koju plaća vjerovnik ne može biti viša od 2 posto vrijednosti tražbine niti može biti manja od 3 posto prosječne mjesečne plaće ili veća od tog iznosa pomnoženog s 5.

Pri izvršenju tražbine, sudski izvršitelj naplaćuje naknadu od dužnika koja je 15 posto tražbine. To ne može biti manje od 10 posto prosječne mjesečne plaće i ne može biti više od te vrijednosti pomnožene s 30.

U nefinancijskim predmetima, kada sudski izvršitelj osigura i izvrši nenovčanu tražbinu, nagrada je fiksna.

#### **Fiksni troškovi**

##### **Fiksni troškovi u građanskim postupcima**

Naknade i troškovi obuhvaćeni su Zakonom kojim se uređuju sudski troškovi u građanskim predmetima.

Naknada je novčani iznos obračunat za svaki podnesak predan sudu, ako je takva naknada predviđena zakonom. Postoje tri vrste naknada: promjenjiva, fiksna i osnovna.

Iznos naknade ovisi o prirodi predmeta: građansko pravo, obiteljsko pravo, trgovačko pravo ili drugo. Pri određivanju troškova u obzir se uzima i vrsta pravne radnje.

Troškovi uključuju troškove povezane sa sudjelovanjem stranaka, svjedoka i vještaka u postupku. Oni ovise o uloženoj **vremenu i trudu**. Troškovi mogu uključivati nagrade za rad tumača i prevoditelja, putne troškove i troškove smještaja te nagradu za izgubljene prihode svjedoka zbog vremena provedenog na sudu. Ostali su troškovi koji se uzimaju u obzir: nagrada za rad drugih institucija i osoba, ispitivanje dokaza, prijevoz i čuvanje životinja i predmeta, vrijeme provedeno u pritvoru te objave.

Osim toga, postoje i **troškovi spora**. Oni se sastoje od sudskih troškova, troškova pripreme ročišta i radnji koje poduzima odvjetnik ili pravni savjetnik radi zastupanja stranke (uključujući naknade za zastupanje i savjetovanje).

Opće je pravilo da stranka koja izgubi spor mora stranci koja je dobila spor nadoknaditi troškove koji su razumno nastali radi zaštite interesa potonje stranke, osim ako je predviđeno drugačije. Međutim, za naknadu troškova stranka koja je dobila spor mora pričekati izricanje presude. O pitanju troškova odlučuje se u zadnjoj fazi sudskog postupka, netom prije izricanja konačne presude.

##### **Faza građanskog postupka u kojoj fiksni troškovi moraju biti plaćeni**

Iznos koji treba platiti plaća se u trenutku predaje podneska sudu - (članak 10. Zakona o sudskim troškovima u građanskim predmetima).

##### **Fiksni troškovi u kaznenim postupcima**

###### **Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima**

Općenito, troškovi nisu fiksni, nego se obračunavaju nakon izricanja presude. Iznos ovisi o trajanju postupka, izrečenoj kazni i naknadama za vještake.

Fiksni se troškovi mogu predvidjeti samo u predmetima pokrenutima privatnom tužbom, kada osoba koja podnosi optužni prijedlog mora platiti fiksnu početnu naknadu.

###### **Faza kaznenog postupka u kojoj fiksni troškovi moraju biti plaćeni**

Fiksni troškovi za stranke u kaznenom postupku moraju se podmiriti nakon presude (koja je pravomoćna i obvezujuća za stranke).

##### **Osnovni troškovi u ustavnim postupcima**

Poljskim **Zakonom o građanskom postupku** predviđena je (u članku 424.) mogućnost podnošenja zahtjeva za ocjenu konačne presude donesene u drugostupanjskom postupku. To se može učiniti ako je presudom nanesena šteta stranci te ako promjena ili ukidanje odluke/presude nije bilo ili nije moguće (zahtjev za ocjenu suglasnosti presude sa zakonom).

Takav je zahtjev moguć i kada se nesuglasnost sa zakonom odnosi na kršenje temeljnih pravila pravnoga poretka, kršenje ustavnih sloboda ili ljudskih i građanskih prava te kada je presuda izrečena u prvostupanjskom postupku. U tom je slučaju **Zakonom o sudskim troškovima u građanskim predmetima** utvrđena obvezna naknada. To je osnovna naknada od 30 PLN, osim ako je Zakonom predviđeno drukčije (članak 14.).

Postoje i izuzeća od tog pravila; naknada u sljedećim postupcima iznosi:

40 PLN, ako se zahtjev zasnovan na nesuglasnosti odnosi na izvanparnični postupak pokrenut po službenoj dužnosti.

1 000 PLN, ako se zahtjev zasnovan na nesuglasnosti odnosi na odluku predsjednika Ureda za zaštitu tržišnog natjecanja i zaštitu potrošača.

3 000 PLN, ako se zahtjev zasnovan na nesuglasnosti odnosi na odluku predsjednika Nacionalnog vijeća za radiodifuziju.

###### **Osnovni troškovi ustavnih postupaka u kojima fiksni troškovi moraju biti plaćeni**

Osnovni troškovi ustavnih postupaka trebaju biti plaćeni pri podnošenju tužbe sudu (članak 10. Zakona o sudskim troškovima u građanskim predmetima).

##### **Informacije koje je pravni zastupnik dužan prethodno dostaviti**

###### **Prava i obveze stranaka**

Prema **zakonskim propisima**, pravni zastupnici nisu odgovorni za konačni ishod postupka. Oni su jedino dužni održati odgovarajuću razinu marljivosti i poduzeti sve potrebne mjere za pravilno vođenje predmeta. To znači i da zastupnici imaju pravo odabrati informacije koje mogu biti korisne njihovim strankama.

Neke su dužnosti predviđene kodeksima profesionalnog ponašanja. Međutim, njih izdaju strukovne komore i sasvim su deklarativne prirode. U slučaju kršenja, pokreće se samo stegovni postupak.

###### **Nastali troškovi**

koje snosi stranka koja dobije spor

koje snosi stranka koja izgubi spor.

###### **Vrste troškova**

##### **Gdje mogu pronaći informacije o troškovima u Poljskoj?**

Informacije (uključujući informacije o troškovima) možete pronaći na službenom *web*-mjestu poljskog Ministarstva pravosuđa. Općenito je primjenjiv Zakon o sudskim troškovima u građanskim postupcima. To znači da svatko tko sudjeluje u pravnom postupku ili traži informacije o troškovima može lako pronaći odgovarajuća pravila.

Osobe kojima je otežano razumijevanje Zakona mogu zatražiti pomoć od svojih pravnih zastupnika (odvjetnika ili pravnog savjetnika). Stručni pravni zastupnici mogu pružiti informacije i pomoć u raznim postupcima i na drugim jezicima.

##### **Na kojim jezicima mogu dobiti informacije o troškovima u Poljskoj?**


Informacije su dostupne samo na poljskom jeziku.

##### **Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?**

Poljski Zakon o građanskom postupku sadržava informacije o mirenju, u člancima od 183.<sup>1</sup> do 183.<sup>15</sup> Nagrade za rad izmiritelja i naknade za njihove troškove utvrđene su u **Uredbi ministra pravosuđa od 30. studenoga 2003.** Međutim, trošak mirenja obično se ne smatra troškom za potrebe sudskog postupka, osim ako sud naloži mirenje.

##### **Gdje mogu pronaći dodatne informacije o troškovima?**

**Web-mjesto s informacijama o troškovima**

Web-mjesto  [poljskog Ministarstva pravosuđa](#) dio je službenog web-mjesta [poljske Vlade](#). Na njemu su opisani **pravosudni sustav** i pitanja koja se odnose na poljsko građansko pravo, uključujući sudske troškove. Na web-mjestu postoji poveznica na objašnjenje troškova u građanskim predmetima (samo na poljskom jeziku).

#### **Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju raznih postupaka?**

Iznimno je teško predvidjeti prosječno trajanje pravnog postupka jer to ovisi o pravnoj i činjeničnoj složenosti predmeta.

#### **Gdje mogu pronaći informacije o prosječnim ukupnim troškovima za pojedini postupak?**

Unatoč gore navedenom, moguće je izračunati prosječne troškove postupka. Troškovi pravnog zastupanja definiraju se na početku postupka. Troškovi ovise o dogovoru između stranke i zastupnika. Što se tiče zastupanja po službenoj dužnosti, troškovi su predviđeni Uredbom.

Troškove postupka moguće je procijeniti i na sudu. Naknade su definirane u Zakonu o sudskim troškovima u građanskim predmetima i ovise o vrijednosti predmeta spora i prirodi predmeta (npr. trgovački spor ili razvod braka). Stranke mogu u obzir uzeti i trošak pozivanja vještaka.

#### **Porez na dodanu vrijednost**

##### **Kako se dostavljaju te informacije?**

Naknade i troškovi definirani u Zakonu o sudskim troškovima u građanskim predmetima oslobođeni su od poreza i stoga ne podliježu PDV-u. Pravna pomoć podliježe jedinstvenoj stopi PDV-a (23 %).

##### **Koje su primjenjive stope?**

Primjenjiva je stopa PDV-a 23 %. Usluge pravnih savjetnika i odvjetnika oporezuju se kao i druge usluge. Oporezivanje je utvrđeno zakonom o porezu na dodanu vrijednost.

#### **Pravna pomoć**

##### **Primjenjiv dohodovni prag u građanskopravnom području**

Osobe koje traže oslobođenje od troškova spora moraju podnijeti službeni zahtjev. Oslobođenje se može odobriti ako mogu dokazati da nisu u mogućnosti podmiriti troškove bez poteškoća za njih same ili njihove obitelji.

Isto tako, podnositelj zahtjeva mora dostaviti izjavu u pisanom obliku navodeći sljedeće podatke: bračno stanje, dohodak, izvore prihoda i imovinu. Ako su ispunjeni gore navedeni uvjeti, sud će odobriti oslobođenje i, osim toga, dodijelit će besplatnu stručnu pravnu pomoć (pravni zastupnik plaća se iz **državnog proračuna** na početku ročišta; na kraju sudskog postupka stranka koja je izgubila spor dužna je, na zahtjev stranke koja je dobila spor, nadoknaditi troškove).

##### **Primjenjiv dohodovni prag u kaznenopravnom području**

Nema utvrđenog dohodovnog praga. Opće je pravilo da podnositelj zahtjeva mora propisno dokazati da bi, uzevši u obzir njegovu obiteljsku financijsku situaciju, plaćanje troškova bilo opterećenje.

##### **Primjenjiv dohodovni prag za žrtve u kaznenopravnom području**

Nema utvrđenog dohodovnog praga. Pravna pomoć dodjeljuje se ako žrtva, kao stranka u postupku, nije u mogućnosti platiti troškove bez obzira na njezinu obiteljsku financijsku situaciju.

##### **Ostali uvjeti za dodjeljivanje pravne pomoći žrtvama**

Kako je gore navedeno, žrtva mora biti stranka u postupku. Tijekom istrage, žrtva je stranka po službenoj dužnosti. U fazi postupka pred sudom, ona mora dobiti status tzv. „oštećenika kao tužitelja” (na francuskom jeziku *partie civile*).

##### **Ostali uvjeti za dodjeljivanje pravne pomoći optuženicima**

Nema drugih uvjeta kojima se uređuje pravna pomoć optuženicima. Postoje, međutim, druge osnove za dodjeljivanje pravne pomoći optuženicima: Pravna je pomoć obvezna kada:

je optuženik maloljetna osoba

je optuženik gluhi, nijem ili slijep

postoji dobar razlog za sumnju u optuženikovu ubrojivost

sud smatra da je to potrebno zbog okolnosti koje ometaju obranu

se sudski postupak vodi na okružnom sudu, kao prvostupanjskom sudu, kada je osoba optužena za teško kazneno djelo ili je lišena slobode

se postupak vodi na Vrhovnom sudu.

##### **Besplatni sudski postupci**

U slučajevima javnog progona u kaznenim predmetima, troškovi se podmiruju iz državnog proračuna.

Maloljetnički predmeti su besplatni.

Tužitelji su u nekim slučajevima (npr. obveze uzdržavanja i uvredljive ugovorne odredbe) oslobođeni od sudskih troškova (članak 96. Zakona o troškovima u građanskim predmetima).

##### **Kada stranka koja je izgubila spor mora platiti troškove stranci koja je dobila spor?**

Opće je pravilo da je **stranka koja izgubi spor** dužna podmiriti bitne troškove postupka i stranci koja dobije spor nadoknaditi troškove pravnog zastupanja.

Troškovi koji se nadoknađuju navedeni su u poljskom Zakoniku o građanskom postupku (članci 98.-110.). Posebice, troškovi koji se nadoknađuju uključuju: troškove ročišta, prijevoza, odgovarajući gubitak zarade i troškove pravnog zastupnika.

##### **Naknade za vještake**

Sud odlučuje o nagradi za vještake - ovisno o ciljevima predmeta, kvalifikacijama, trajanju i radnom opterećenju.

##### **Naknade za prevoditelje i sudske tumače**

Naknade ovise o tome je li prijevod/tumačenje naložila država ili su to zatražile fizičke osobe.

Uredbom o naknadama troškova stalnih sudskih tumača (koju je **Ministarstvo pravosuđa donijelo 25. siječnja 2005. - Zbornik zakona 2007/42, točka 265.**)

propisane su naknade koje plaćaju državne institucije. U skladu sa Zakonom, troškovi se utvrđuju prema sljedećim čimbenicima: izvorni i ciljani jezik (na osnovi općeg stajališta da je lakše pa stoga i jeftinije prevoditi sa stranog na materinji jezik). Drugi su čimbenici terminologija i razina specijalizacije.

Izvan javnog sektora troškovi se reguliraju ugovorom između prevoditelja/tumača i njegovog klijenta.

Izvori su:

Uredba ministra pravosuđa od 28. rujna 2002. o naknadama za usluge odvjetnika - Zbornik zakona 2002/163, točka 1 348.;

Zakon o troškovima u građanskim predmetima - Zbornik zakona 200/167, točka 1 398.;

Uredba ministra pravosuđa od 25. siječnja 2005. o naknadama za stalne sudske tumače - Zbornik zakona 2007/41, točka 265.

#### **Povezani dokumenti**

[Izvešće Poljske o analizi transparentnosti troškova](#)  (396 Kb) 

Posljednji put ažurirano: 04/03/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

## Troškovi - Portugal

Ova stranica sadržava informacije o troškovima sudskog postupka u Portugalu.

Detaljniju analizu pravnih troškova potražite u sljedećim studijama slučaja:

 [Obiteljsko pravo – razvod](#)

 [Obiteljsko pravo – skrbništvo nad djecom](#)

 [Obiteljsko pravo – alimentacija](#)

 [Trgovačko pravo – ugovori](#)

 [Trgovačko pravo – odgovornost](#)

### Regulatorni okvir kojim se uređuju naknade za pravne stručnjake

#### 1. Pravni zastupnici (*Solicitadores*)

U Portugalu naknade za pravne zastupnike (*solicitadores*) kad djeluju u svojstvu sudskog izvršitelja uređene su Ministarskom provedbenom odlukom (*Portaria*) br. 282/2013 od 29. kolovoza 2013., kako je izmijenjena (članci od 43. do 51.).

#### 2. Pravni savjetnici (*Consultores jurídicos*)

Naknade za pravne savjetnike u Portugalu nisu uređene.

#### 3. Odvjetnici (*Advogados*)

Naknade za odvjetnike u Portugalu nisu uređene.

#### 4. Sudski službenici (*Oficiais de justiça*)

Troškovi intervencije sudskih službenika u postupcima izvršenja uređeni su člankom 9. i tablicom II. Uredbe o troškovima sudskog postupka (*Regulamento das Custas Processuais*), donesenoj u okviru Uredbe sa zakonskom snagom (*Decreto-Lei*) br. 34/2008 od 26. veljače 2008., kako je izmijenjena, te Ministarskom provedbenom odlukom br. 282/2013 od 29. kolovoza 2013., kako je izmijenjena (članci od 43. do 51., gdje je primjenjivo u skladu s člankom 59. stavkom 1.).

#### 5. Odvjetnici koji se bave pravnom zaštitom

Naknade koje se odvjetnicima plaćaju za pravnu zaštitu uređene su Ministarskom provedbenom odlukom br. 1386/2004 od 10. studenoga 2004., Ministarskom provedbenom odlukom br. 161/2020 od 30. lipnja 2020. i Ministarskom provedbenom odlukom br. 10/2008 od 3. siječnja 2008., kako su izmijenjene.

### Fiksni troškovi

#### Fiksni troškovi u građanskim postupcima

##### Fiksni troškovi za stranke u građanskim postupcima

Fiksni troškovi za stranke u građanskim postupcima utvrđeni su u člancima od 5. do 7. i tablicama I. i II. u Prilogu Uredbi o troškovima sudskog postupka, donesenoj u okviru Uredbe sa zakonskom snagom br. 34/2008 od 26. veljače 2008., kako je izmijenjena.

##### Faza građanskog postupka u kojoj se moraju platiti fikсни troškovi

Sudske pristojbe u pravilu se plaćaju na početku postupka i kad se odredi datum za sudsko saslušanje. Vještaci i sudski službenici u pravilu se plaćaju prije nego što počnu sudjelovati u postupku.

#### Fiksni troškovi u kaznenim postupcima

##### Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima

Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima utvrđeni su u članku 8. i tablici III. u Prilogu Uredbi o troškovima sudskog postupka, donesenoj u okviru Uredbe sa zakonskom snagom br. 34/2008 od 26. veljače 2008., kako je izmijenjena.

##### Faza kaznenog postupka u kojoj se moraju platiti fikсни troškovi

Faza kaznenog postupka u kojoj se moraju platiti fikсни troškovi ovisi o ulozi predmetne osobe u postupku i radnji koju namjerava poduzeti. Postoje samo dva slučaja u kojima se sudska pristojba plaća istodobno s provođenjem radnje na koju se odnosi: kad se predmetna osoba uključi u postupak kao građanskopravna stranka i kad se pokreće istraga na zahtjev građanskopravne stranke. U svim ostalim slučajevima, tj. u svim slučajevima koji uključuju branjenika i u ostalim predmetima koji uključuju građanskopravnu stranku, sudska se pristojba plaća na kraju faze sudskog postupka koja je u tijeku (istraga, presuda ili žalba), u skladu sa sučevom odlukom.

#### Fiksni troškovi u ustavnim postupcima

##### Fiksni troškovi za stranke u ustavnim postupcima

Fiksni troškovi za stranke u postupcima pred Ustavnim sudom utvrđeni su člancima od 6. do 9. Uredbe sa zakonskom snagom br. 303/98 od 7. listopada 1998., kako je izmijenjena, i člankom 84. Zakona br. 28/82 od 15. studenoga 1982., kako je izmijenjen.

##### Faza ustavnog postupka u kojoj se moraju platiti fikсни troškovi

Fiksni se troškovi moraju platiti tek na kraju postupka.

### Informacije koje pravni zastupnici moraju dati unaprijed

#### Prava i obveze stranaka u postupku

Pravni su zastupnici etički i zakonski obvezni dati sve informacije o pravima i obvezama stranaka u postupku ako u razumnoj mjeri mogu zaključiti kakvi su izgledi za uspjeh i koji su troškovi uključeni.

### Izvori troškova

#### Gdje mogu pronaći informacije o izvorima troškova u Portugalu?

Dodatne informacije o troškovima pravnog sustava u Portugalu mogu se pronaći na internetskoj stranici <https://justica.gov.pt/Servicos/Custas-processuais>.

#### Na kojim jezicima mogu dobiti informacije o izvorima troškova u Portugalu?

Informacije o izvorima troškova u Portugalu dostupne su samo na portugalskom.

#### Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?

Informacije o mirenju, osobito o javnim sustavima mirenja u građanskom, obiteljskom, radnom i kaznenom postupku, mogu se pronaći na internetskoj stranici

<https://dgpj.justica.gov.pt/English/Alternative-Dispute-Resolution>.

#### Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju raznih postupaka?

Informacije o prosječnom trajanju raznih postupaka mogu se pronaći na internetskoj stranici <https://estatisticas.justica.gov.pt/sites/siej/en-us/pages/default.aspx>.

#### Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trošku određene vrste postupka?



Te informacije nisu dostupne. Možete ih pronaći jedino u različitim pravilnicima o naknadama ili cjenicima.

Međutim, simulator koji prikazuje sudske pristojbe koje se plaćaju pri pokretanju sudskog postupka dostupan je na internetskoj stranici <https://justica.gov.pt/Servicos/Simulador-Taxas-de-Justica>. Na toj internetskoj stranici možete okvirno saznati koliki su troškovi.

#### Porez na dodanu vrijednost: kako se daju te informacije?

Na sudske troškove ne obračunava se PDV. Na naknade za pravne stručnjake obračunava se PDV, ali informacije o troškovima koje se daju po zakonu ne obuhvaćaju PDV.

#### Koje su primjenjive stope?

Nema informacija o primjenjivim stopama PDV-a.

#### Pravna pomoć

##### Dohodovni cenzus za branjenike u građanskim predmetima

Formula za izračun dohodovnog cenzusa za pravnu pomoć u građanskom postupku dostupna je u Prilogu Zakonu br. 34/2004 od 29. srpnja 2004., kako je izmijenjen.

##### Dohodovni cenzus za branjenike u kaznenim predmetima

Formula za izračun dohodovnog cenzusa za pravnu pomoć u kaznenom postupku dostupna je u Prilogu Zakonu br. 34/2004 od 29. srpnja 2004., kako je izmijenjen.

##### Dohodovni cenzus za žrtve u kaznenim predmetima

Ne postoji dohodovni cenzus za pravnu pomoć žrtvama u kaznenim predmetima.

##### Drugi uvjeti pružanja pravne pomoći žrtvama

Postoje drugi uvjeti pružanja pravne pomoći žrtvama. Ako se status žrtve nasilja u obitelji u smislu članka 152. Kaznenog zakona dodjeljuje prema Zakonu br. 112/2009 od 16. rujna 2009., pretpostavlja se, ako ne postoje dokazi o suprotnom, da žrtva nema dovoljno financijskih sredstava.

##### Drugi uvjeti pružanja pravne pomoći branjenicima

Postoje drugi uvjeti pružanja pravne pomoći branjenicima. Odnose se na financijsku situaciju branjenika i izračunavaju se na temelju modela osmišljenog u skladu s člankom 39. Zakona br. 34/2004 od 29. srpnja 2004., kako je izmijenjen.

#### Besplatni sudski postupci

Sudski postupak može biti besplatan za jednu ili obje stranke na temelju izuzeća od sudskih troškova ili pružanja pravne pomoći.

Člankom 4. Uredbe o troškovima sudskog postupka predviđa se niz situacija u kojima se primjenjuje izuzeće od troškova. Izuzeća se dijele u dvije kategorije: **subjektivna ili osobna izuzeća** na temelju članka 4. stavka 1., koja se temelje na posebnim karakteristikama stranaka ili osoba koje sudjeluju u postupku i **objektivna ili postupovna izuzeća** iz članka 4. stavka 2., koja se odnose na vrstu postupka.

Međutim, neka izuzeća ovise o sadržaju pravomoćne odluke u postupku, kako je propisano u članku 4. stavcima 3., 4., 5., 6. i 7. Takva izuzeća stoga možda ne utječu na troškove ili možda utječu samo na troškove nastale za vrijeme sudskog postupka.

Detaljnije informacije o pravnoj pomoći dostupne su na internetskoj stranici <https://justica.gov.pt/Guias/como-pedir-apoio-judiciario>.

#### Kada stranka koja izgubi spor mora platiti troškove stranke koja dobije spor?

Stranka koja dobije spor u pravilu ima pravo na nadoknadu nastalih troškova, koje mora platiti stranka koja izgubi spor u razmjeru koji na temelju pravomoćne odluke utvrdi sud. Pravo stranke koja dobije spor na nadoknadu nastalih troškova ništavno je ako stranka koja izgubi spor prima pravnu pomoć, pa je zbog toga izuzeta od obveze plaćanja pravne pristojbe.

#### Naknade za vještake

Naknade vještacima u pravilu plaćaju stranke u predmetu. Međutim, ako su stranke primile pravnu pomoć, naknade za vještake plaća Institut za financijsko upravljanje i infrastrukturu pravosudnog sustava (*Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça*).

#### Naknade za prevoditelje i sudske tumače

Naknade prevoditeljima i sudskim tumačima u pravilu plaćaju stranke u predmetu. Međutim, ako su stranke primile pravnu pomoć, naknade za prevoditelje i sudske tumače plaća Institut za financijsko upravljanje i infrastrukturu pravosudnog sustava (*Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça*).

#### Važni dokumenti

[Portugalsko izvješće o istraživanju transparentnosti troškova](#)  (781 Kb) [en](#)

Posljednji put ažurirano: 29/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: [bg](#) [cs](#) [da](#) [de](#) [et](#) [el](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [lv](#) [lt](#) [hu](#) [mt](#) [nl](#)

[pl](#) [ro](#) [sk](#) [sl](#) [fi](#) [sv](#) već su prevedeni.

#### Podstranica 1 – Troškovi postupka – Portugal

U ovoj studiji slučaja o obiteljskom pravu – razvodu, od država članica tražilo se da stranu koja podnosi zahtjev za razvod izvesti o parničnim troškovima u sljedećim situacijama:

Slučaj A – nacionalna situacija: par sklopi brak. Poslije se rastave i dogovore da se razvedu.

Slučaj B – transnacionalna situacija: dvoje državljana iste države članice (države članice A) sklope brak. Brak se sklapa u državi članici A. Nakon vjenčanja par se seli te počinje živjeti i raditi u nekoj drugoj državi članici (državi članici B), gdje prijavljuju prebivalište. Nedugo potom par se rastaje, pri čemu se supruga vraća u državu članicu A, a suprug ostaje u državi članici B. Dogovore se da će se razvesti. Po povratku u državu članicu A supruga smješta podnosi zahtjev za razvod na sudu u državi članici B.

#### Troškovi u Portugalu

##### Sudski troškovi te troškovi priziva i alternativnog razrješenja spora

Studija slučaja	Sud			Prizivi			ARS	
	Početna pristojba	Naknade za prijepis	Druge naknade	Početna pristojba	Naknade za prijepis	Druge naknade	Je li to moguće u ovakvim slučajevima?	Troškovi
Slučaj A	306 EUR			306 EUR			Da. Moguće je pokrenuti postupak mirenja radi postizanja nekog od	50 t

dogovora potrebnih da bi razvod proveo matični ured (vidi napomenu).

Napomena: ako na razvod sporazumno pristanu oba partnera, on dolazi pred sud samo ako ne postoji sporazum o nekom od sljedećih pitanja: podjela imovine, izvršavanje roditeljskih dužnosti, alimentacija ili budućnost obiteljskog doma.

Ako o tim pitanjima postoji sporazum, postupak se provodi u matičnom uredu (*conservatória do registo civil*) uz jednu pristojbu od 280 EUR.

Posljednji put ažurirano: 29/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: **bg cs da de et el en es fr it lv lt hu mt nl**

**pl ro sk sl si sv** već su prevedeni.

### Troškovi postupka – Podstranica 2 – Portugal

U ovoj studiji slučaja o obiteljskom pravu – skrbništvu nad djecom, od država članica tražilo se da stranu koja pokreće postupak izvjesti o parničnim troškovima u sljedećim situacijama:

Slučaj A – nacionalna situacija: dvije osobe žive u nevjenčanoj zajednici nekoliko godina. Kada se odluče rastati, imaju trogodišnje dijete. Sudskom odlukom majci se dodjeljuje skrbništvo nad djetetom, a ocu pravo pristupa. Majka pokreće sudski postupak za ograničenje očeva prava pristupa.

Slučaj B – transnacionalna situacija s odvjetnikom koji djeluje u državi članici A: dvije osobe u državi članici (državi članici B) nekoliko godina žive u nevjenčanoj zajednici. Imaju dijete, ali se odmah po njegovu rođenju rastaju. Sudskom odlukom u državi članici B majci se dodjeljuje skrbništvo nad djetetom, a ocu pravo pristupa. Majka i dijete sele se u neku drugu državu članicu (državu članicu A), što im je odobreno sudskom odlukom, a otac ostaje u državi članici B. Poslije nekoliko godina majka u državi članici A pokreće sudski postupak za promjenu očeva prava pristupa.

#### Troškovi u Portugalu – trošak odvjetnika, posebnog zastupnika i vještaka

Studija slučaja	Odvjetnik		Posebni zastupnik			Vještak	
	Je li zastupstvo obvezno?	Prosječni troškovi	Je li angažman posebnog zastupnika obavezan?	Troškovi prije odluke	Troškovi prije odluke	Je li angažman obavezan?	Troškovi
Slučaj A	Da.		Posebni zastupnici interveniraju u tim postupcima pod istim uvjetima pod kojim interveniraju i u drugim postupcima.				
Slučaj B	Da.		Posebni zastupnici interveniraju u tim postupcima pod istim uvjetima pod kojim interveniraju i u drugim postupcima.				

Posljednji put ažurirano: 29/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: **bg cs da de et el en es fr it lv lt hu mt nl**

**pl ro sk sl si sv** već su prevedeni.

### Troškovi postupka – Podstranica 3 – Portugal

U ovoj studiji slučaja o obiteljskom pravu – alimentaciji, od država članica tražilo se da stranu koja pokreće postupak izvjesti o parničnim troškovima u sljedećim situacijama:

Slučaj A – nacionalna situacija: dvije osobe žive u izvanbračnoj zajednici nekoliko godina. Kada se odluče rastati, imaju trogodišnje dijete. Sudskom odlukom skrbništvo nad djetetom dodjeljuje se majci. Jedini neriješeni spor odnosi se na iznos alimentacije koji otac duguje majci za uzdržavanje i obrazovanje djeteta. Majka pokreće sudski postupak o tom pitanju.

Slučaj B – transnacionalna situacija s odvjetnikom koji djeluje u državi članici A: dvije osobe žive u izvanbračnoj zajednici u nekoj državi članici (državi članici B). Imaju trogodišnje dijete. Rastaju se. Sudskom odlukom u državi članici B skrbništvo nad djetetom dodjeljuje se majci. Uz očevu suglasnost majka i dijete sele se u neku drugu državu članicu (državu članicu A), gdje prijavljuju prebivalište.

Ostaje jedan neriješen spor. On se odnosi na iznos alimentacije koju otac duguje majci za uzdržavanje i obrazovanje djeteta. Majka o tom pitanju pokreće sudski postupak u državi članici A.

#### Troškovi u Portugalu

##### Naknada svjedocima, jamstva i druge primjenjive naknade

Studija slučaja	Naknada svjedocima		Jamstva		Druge naknade	
	Dobivaju li svjedoci naknadu?	Trošak	Postoji li ta mogućnost? Kada se i kako provodi?	Trošak	Opis	Trošak
Slučaj A	Da – Tablica IV. priložena Uredbi o sudskim troškovima,	0,2 EUR po kilometru				

	usvojenoj Uredbom sa zakonskom snagom br. 34 /2008 od 26. veljače					
Slučaj B	Da – Tablica IV. priložena Uredbi o sudskim troškovima, usvojenoj Uredbom sa zakonskom snagom br. 34 /2008 od 26. veljače	0,2 EUR po kilometru				

Posljednji put ažurirano: 29/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: [bg](#) [cs](#) [da](#) [de](#) [et](#) [el](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [lv](#) [lt](#) [hu](#) [mt](#) [nl](#)

[pl](#) [ro](#) [sk](#) [sl](#) [fi](#) [sv](#) već su prevedeni.

#### Troškovi postupka – Podstranica 4 – Portugal

U ovoj studiji slučaja o trgovačkom pravu – ugovorima, od država članica tražilo se da prodavatelja izvijesti o parničnim troškovima u sljedećim situacijama: Slučaj A – nacionalna situacija: neka je tvrtka dobavila robu vrijednu 20 000 EUR. Roba prodavatelju nije plaćena jer kupac smatra da ona nije u skladu s onime što je dogovoreno.

Prodavatelj odlučuje pokrenuti sudski postupak kako bi ishodio plaćanje cijelog iznosa.

Slučaj B – transnacionalna situacija: neka tvrtka sa sjedištem u državi članici B isporučuje robu vrijednu 20 000 EUR kupcu u državi članici A. Za ugovor je mjerodavno pravo države članice B i napisan je na jeziku države članice B. Prodavatelju roba nije plaćena jer kupac koji se nalazi u državi članici A smatra da roba nije u skladu s onime što je dogovoreno. Prodavatelj odlučuje pokrenuti sudski postupak u državi članici A kako bi ishodio plaćanje cijelog iznosa navedenog u ugovoru s kupcem.

#### Troškovi u Portugalu

##### Trošak pravne pomoći i drugih nadoknada

Studija slučaja	Pravna pomoć			Nadoknada troškova			
	Kada se i pod kojim uvjetima to primjenjuje?	Kada se pruža stopostotna pomoć?	Uvjeti?	Može li strana koja dobije spor ishoditi nadoknadu parničnih troškova?	Ako nadoknada nije stopostotna, koji se postotak općenito nadoknađuje?	Koji se troškovi nikad ne nadoknađuju?	Postoje li slučajevi kojima se trošak pravne pomoći mora nadoknaditi tijelu i pomoć pruža?
<b>Slučaj A</b>	Profitne pravne osobe nemaju pravo na pravnu pomoć.			Da.	Sudski se troškovi ne nadoknađuju u stopostotnom iznosu ako strana koja dobije spor primi pravnu pomoć i u tom slučaju država toj strani nadoknađuje samo troškove plaćenih sudskih pristojbi (ali ne i druge iznose obuhvaćene troškovima).		Državi se nadokn: troškovi samo kao korisnik pravne p: stekne dostatna financijska sredst: tijekom postupka četiri sljedeće go: pak ako se utvrdi djelovao u dobroj
<b>Slučaj B</b>	Profitne pravne osobe nemaju pravo na pravnu pomoć.			Da.	Sudski se troškovi ne nadoknađuju u stopostotnom iznosu ako strana koja dobije spor primi pravnu pomoć i u tom slučaju država toj strani nadoknađuje samo troškove plaćenih sudskih pristojbi (ali ne i druge iznose obuhvaćene troškovima).		Državi se nadokn: troškovi samo kao korisnik pravne p: stekne dostatna financijska sredst: tijekom postupka četiri sljedeće go: pak ako se utvrdi djelovao u dobroj

Posljednji put ažurirano: 29/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: [bg](#) [cs](#) [da](#) [de](#) [et](#) [el](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [lv](#) [lt](#) [hu](#) [mt](#) [nl](#)

[pl](#) [ro](#) [sk](#) [sl](#) [fi](#) [sv](#) već su prevedeni.

## Troškovi postupka – Podstranica 5 – Portugal

U ovoj studiji slučaja o trgovačkom pravu – odgovornosti, od država članica tražilo se da kupca izvijesti o parničnim troškovima u sljedećim situacijama: Slučaj A – nacionalna situacija: proizvođač opreme za grijanje isporučuje grijalicu ugraditelju. Ugraditelj proda (i ugradi) grijalicu kupcu u kuću. U kući nedugo potom izbije požar. Svi su sudionici (proizvođač, ugraditelj i kupac opreme za grijanje) osigurani. Uzrok požara predmet je spora. Nitko ne želi platiti odštetu kupcu.

Kupac odlučuje tužiti proizvođača opreme za grijanje, ugraditelja i osiguravajuća društva radi potpune naknade štete.

Slučaj B – transnacionalna situacija: proizvođač opreme za grijanje u državi članici B isporučuje grijalicu ugraditelju u državi članici C. Ugraditelj proda (i ugradi) grijalicu kupcu u državi članici A u kuću. U kući nedugo potom izbije požar. Svi sudionici (proizvođač, ugraditelj i kupac opreme za grijanje) osigurani su u osiguravajućim društvima u svojim državama članicama. Uzrok požara predmet je spora. Nitko ne želi platiti odštetu kupcu.

Kupac odlučuje tužiti proizvođača opreme za grijanje u državi članici A, ugraditelja opreme za grijanje i osiguravajuće društvo u državi članici A radi potpune naknade štete.

## Troškovi u Portugalu

### Troškovi prijevoda i tumačenja

Praktična situacija	Prijevod		Tumačenje		Drugi troškovi specifični za pre sporove?	
	Kada je i u kojim okolnostima prijevod nužan?	Približan trošak?	Kada je i u kojim okolnostima tumačenje nužno?	Približan trošak?	Opis	Približan
Slučaj A	Za odluke koje donose sudovi izvan Portugala ili dokumente koji nisu na portugalskom.	0,027 EUR po riječi.	Ako dotična osoba nije Portugalac i ne govori portugalski, mora se imenovati prevoditelj/tumač.	Između 102 i 204 EUR.		
Slučaj B	Za odluke koje donose sudovi izvan Portugala ili dokumente koji nisu na portugalskom.	0,027 EUR po riječi.	Ako dotična osoba nije Portugalac i ne govori portugalski, mora se imenovati prevoditelj/tumač.	Između 102 i 204 EUR.		

Posljednji put ažurirano: 29/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

## Troškovi - Rumunjska

Na ovoj ćete stranici pronaći informacije o troškovima sudskih postupaka u Rumunjskoj.

- [Studija slučaja 1. – obiteljsko pravo – rastava](#)
- [Studija slučaja 2. – obiteljsko pravo – skrbništvo nad djecom](#)
- [Studija slučaja 3. – obiteljsko pravo – alimentacija](#)
- [Studija slučaja 4. – trgovačko pravo – ugovor](#)
- [Studija slučaja 5. – trgovačko pravo – odgovornost](#)

## Regulatorni okvir kojim su uređene naknade pravnih stručnjaka

### Odvjetnici

#### Općenito

**Naknade** odvjetnika **promjenjive su** i određuju se u skladu sa složenošću, obuhvatom i trajanjem predmeta. **Njihovu visinu** slobodno dogovaraju odvjetnik i njegov klijent, ali u granicama prava i Zakona o odvjetništvu.

Ta se visina može temeljiti na:

satnici koja se naplaćuje;

fiksnom iznosu;

iznosu koji ovisi o uspješnom ishodu: osim fiksnog iznosa odvjetnik može zatražiti dodatni, fiksni ili promjenjivi iznos koji se isplaćuje po uspješnom ishodu (međutim, strogo je zabranjeno da se nagrada za rad odvjetnika temelji isključivo na ishodu sudskog postupka);

satnici i fiksnom naknadi, bez obzira na ishod.

Gotovo je nemoguće procijeniti naknade jer se te informacije mogu dobiti tek nakon upoznavanja odvjetnika s predmetom, koji će zatim procijeniti naknade koje treba platiti uzimajući u obzir sve potrebne aspekte predmeta, a uglavnom radno opterećenje, vrijednost spora i prirodu stranke u sporu.

### Sudski izvršitelji

#### Općenito

Visina naknade ovisi o aktivnosti koja je uključena u provedbu postupka izvršenja na temelju sudske presude ili naloga za izvršenje u skladu sa zakonom.

Popis naknada utvrdilo je **Ministarstvo pravosuđa** u suradnji s [Nacionalnim savezom sudskih izvršitelja](#). Sudskog izvršitelja plaća stranka koja je zatražila izvršenje određenog postupka. Općenito, sudski izvršitelji plaćaju se za svaki pojedinačni ovršni akt.

U slučaju izvršenja novčanih tražbina, najviše naknade su sljedeće:

Za tražbine <b>do uključivo 50 000 RON</b>	Maksimalna naknada iznosi 10 % vrijednosti spora (na primjer, ako je vrijednost spora 40 000 RON, naknada ne može biti viša od 400 RON ili 100 EUR).
Za tražbine <b>od 50 000 RON do uključivo 80 000 RON</b>	Maksimalna naknada fiksni je iznos od 5 000 RON uvećan za 3 % iznosa za koji je tražbina veća od 50 000 RON.
Za tražbine <b>od 80 000 RON do uključivo 100 000 RON</b>	Maksimalna je naknada 5 900 RON uvećana za 2 % iznosa za koji je tražbina veća od 80 000 RON.
Za tražbine <b>više od 100 000 RON</b>	Maksimalna naknada fiksni je iznos od 6 300 RON uvećan za 1 % iznosa za koji je tražbina veća od 100 000 RON.

## Detaljne informacije o minimalnim i maksimalnim naknadama prema vrsti provedbenog akta

### Naknade koje se naplaćuju prije donošenja presude (prije podnošenja zahtjeva)

Obavijest o postupovnim dokumentima i njihova dostava	Od 20 RON (5 EUR) do 400 RON (100 EUR).
Utvrđivanje činjeničnog stanja i sastavljanje popisa robe (članak 239. Zakona o parničnom postupku)	Od 100 RON (25 EUR) do 2 200 RON (550 EUR) za dužnika fizičku osobu ili 5 200 RON (1 300 EUR) za dužnika pravnu osobu.
Stvarna ponuda	Od 50 RON (12,5 EUR) do 350 RON (87,5 EUR).
Zapljene	10 % vrijednosti u svim predmetima.
Osiguranje zapljene	Od 100 RON (25 EUR) do 1 200 RON (300 EUR) za dužnika fizičku osobu ili 2 200 RON (550 EUR) za dužnika pravnu osobu.
Pravno savjetovanje u vezi sa sastavljanjem dokumenata o izvršenju	Od 20 RON (5 EUR) do 200 RON (50 EUR).

### Naknade koje se naplaćuju tijekom postupka

Pljenidba	60 RON (15 EUR) minimalna je naknada za tražbine u iznosu do 1 000 RON (250 EUR) 60 RON uvećano za 2 % iznosa za koji je tražbina veća od 1 000 RON, u slučaju tražbina koje premašuju 1 000 RON	Za iznose do 50 000 RON (12 500 EUR) naknada može iznositi do 10 % vrijednosti spora; za iznose od 50 001 RON do 80 000 RON (20 000 EUR) naknada iznosi 3 % vrijednosti spora; za iznose od 80 001 RON do 100 000 RON (25 000 EUR) naknada iznosi 2 % vrijednosti spora i za iznose veće od 100 000 RON naknada iznosi 1 % vrijednosti spora.
Žalbe zbog neplaćanja mjenica, zadužnica ili čekova	Minimalna naknada od 150 RON (37,5 EUR)	Najviše 400 RON (100 EUR).
Sudska zapljena	Minimalna naknada od 100 RON (25 EUR)	Najviše 1 200 RON (300 EUR) za dužnika fizičku osobu ili 2 200 RON (550 EUR) za dužnika pravnu osobu.

### Naknade koje se naplaćuju nakon postupka (nakon što sud donese presudu)

Dodjela skrbništva nad maloljetnikom ili utvrđivanje boravišta maloljetnika	Od 50 RON (približno 12,5 EUR) do 1.000 RON (250 EUR).
Kontakt s djetetom / posjet djetetu (maloljetniku)	Od 50 RON (približno 12,5 EUR) do 500 RON (125 EUR).

### U slučaju povrata dugova

Naplata dugova / tražbina putem kaznenog progona / ovrhe nad pokretninama	<b>Minimalne naknade</b> 60 RON (15 EUR) za tražbine u iznosu do 1 000 RON (250 EUR) 60 RON uvećano za 2 % iznosa za koji je tražbina veća od 1 000 RON, u slučaju tražbina koje premašuju 1 000 RON	<b>Maksimalne naknade</b> Do 10 % za iznose do 50 000 RON (12 500 EUR); 3 % za iznose od 50 001 RON do 80 000 RON (20 000 EUR); 2 % za iznose od 80 001 RON do 100 000 RON (25 000 EUR) i 1 % za iznose koji premašuju 100 000 RON.
Naplata dugova / tražbina putem kaznenog progona / ovrhe nad nekretninama	<b>Minimalne naknade</b> 150 RON (37,5 EUR) za tražbine u iznosu do 1 000 RON (250 EUR) 150 RON (37,5 EUR) uvećano za 2 % iznosa za koji je tražbina veća od 1 000 RON, u slučaju tražbina koje premašuju 1 000 RON	<b>Maksimalne naknade</b> Do 10 % za iznose do 50 000 RON (12 500 EUR); 3 % za iznose od 50 001 RON do 80 000 RON (20 000 EUR); 2 % za iznose od 80 001 RON do 100 000 RON (25 000 EUR) i 1 % za iznose koji premašuju 100 000 RON.

### Sudski vještaci

**Naknade sudskih vještaka promjenjive su.** Naknadu za sudsko vještačenje utvrđuje tijelo koje ga je zatražilo, uzimajući u obzir složenost vještačenja, opseg posla i stručnu ili znanstvenu osposobljenost sudskog vještaka.

Sudsko vještačenje provodi se po nalogu sudova, tijela kaznenog progona ili drugih tijela sa zadaćama koje se odnose na utvrđivanje činjenica ili okolnosti predmeta imenovanjem sudskih vještaka koje je ovlastilo Ministarstvo pravosuđa;

zainteresirana osoba ima pravo zahtijevati da vještačenje provede imenovani sudski vještak zajedno sa sudskim vještakom ili stručnjakom, kao savjetnikom te stranke, kojeg je imenovala i platila ta stranka i koje je odobrilo pravosudno tijelo koje je naložilo vještačenje. Naknadu imenovanog sudskog vještaka utvrđuju stranka i vještak zajedničkim dogovorom na temelju njihovih ugovornih odnosa, a plaća je stranka koja je predložila tog vještaka.

### Fiksni troškovi

#### Fiksni troškovi stranaka u građanskom postupku

##### Fiksni trošak pokretanja postupka pred sudom: sudske pristojbe i administrativna pristojba

Za postupke pokrenute pred sudovima koji podliježu sudskim pristojbama mora biti plaćena i administrativna pristojba.

##### Sudske pristojbe

**Sudske pristojbe** kreću se od oko 0,5 EUR do više od 1 500 EUR.

Za **tužbene zahtjeve koji su financijski mjerljivi** (npr. u predmetima koji se odnose na plaćanje uzdržavanja, trgovačkim predmetima) sudske pristojbe razlikuju se ovisno o vrijednosti zahtjeva:

Vrijednost tužbenog zahtjeva	Iznos sudske pristojbe
Do 39 RON	2 RON
Od 39,01 RON do 388 RON	2 RON uvećano za 10 % iznosa za koji vrijednost zahtjeva premašuje 39 RON
Od 388,01 RON do 3 879 RON	37 RON uvećano za 8 % iznosa za koji vrijednost zahtjeva premašuje 388 RON

Od 3 879,01 RON do 19 395,00 RON	316 RON uvećano za 6 % iznosa za koji vrijednost zahtjeva premašuje 3 879 RON
Od 19 395,01 RON do 38 790,00 RON	1 247 RON uvećano za 4 % iznosa za koji vrijednost zahtjeva premašuje 19 395 RON
Od 38 790,01 RON do 193 948,00 RON	2 023 RON uvećano za 2 % iznosa za koji vrijednost zahtjeva premašuje 38 790 RON
Više od 193 948,00 RON	5 126 RON uvećano za 1 % iznosa za koji vrijednost zahtjeva premašuje 193 948 RON

Za zahtjeve povezane s **obiteljskim pravom** sudske pristojbe iznose:

U slučaju razvoda zbog pogoršanja obiteljskih odnosa ili sporazumnog razvoda (rumunjski Obiteljski zakonik, članak 38. stavci 1. i 2.)	39 RON (10 EUR)
U slučaju razvoda zbog nemogućnosti jednog od partnera da ispunjava svoje obiteljske obveze zbog teške bolesti (rumunjski Obiteljski zakonik, članak 38. stavak 3.), niskog dohotka (nižeg od minimalne nacionalne bruto plaće) ili nedostatka dohotka	8 RON (2 EUR)
U slučaju skrbi nad djecom radi utvrđivanja prebivališta maloljetnog djeteta radi priznavanja djece kako bi se koristilo prezime roditelja	6 RON (2,5 EUR)

**Administrativna pristojba** (oko 1 EUR) – od 1,5 RON do 5 RON

**Sudske odluke** – troškovi odluke (oko 1 EUR)

Sudske odluke, sudski pozivi i obavijesti **besplatno** se dostavljaju strankama, svjedocima, vještacima ili drugim osobama ili institucijama uključenima u spor. Uvid u dokumente iz sudskog spisa i potvrde iz sudskog registra ili njihovo kopiranje naplaćuje se (najviše 4 RON).

**Troškovi izdavanja ovjerene odluke** (manje od 1 EUR)

Zahtjevi sudovima za dostavu primjeraka sudskih odluka koje su proglašene konačnim i neopozivim	Uz plaćanje administrativne pristojbe u iznosu od 2 RON
---	---

**Ostali postupci: fiksni troškovi**

**Naknade koje se plaćaju prevoditeljima ili tumačima**

**1. Naknade prevoditelja ili tumača**

Određuje ih sud u odluci kojom se imenuje tumač ili prevoditelj. Minimalna tarifa od 20 RON uvećava se:

za 50 % za prijevode s ili na orijentalni jezik (japanski, kineski) ili na jezik koji se rijetko koristi; ili za hitne prijevode (u roku od 24 do 48 sati); za 100 % za simultano prevođenje; ili za pružanje usluga tijekom vikenda, državnih praznika ili neradnih dana ili između 22 i 6 sati.

Točne tarife su:

Za ovlaštene tumače	23,15 RON (približno 6 EUR) po satu ili, ako je primjenjivo, kraćem trajanju
Za prijevode	33,56 RON (oko 8 EUR) po stranici

Tim se iznosima dodaje PDV ako je to zakonski propisano.

**2. Naknade sudskih izvršitelja**

Vidjeti prethodno navedeno poglavlje o naknadama sudskih izvršitelja.

Žalbe

Troškovi prvostupanjskog postupka po svojoj su prirodi slični troškovima žalbenog postupka, ali iznose 50 % troškova suđenja.

**Faza građanskog postupka u kojoj je potrebno platiti fiksne troškove**

**1. Sudske pristojbe**

**Plaćaju se unaprijed**, prije primitka, obrade ili izdavanja odgovarajuće dokumentacije ili postupanja tražene službe. U praksi podnositelj zahtjeva plaća sudsku pristojbu za koju procjenjuje da je točna nakon podnošenja zahtjeva. Na prvoj raspravi sud utvrđuje sudske pristojbe koje treba platiti i propisno zahtijeva od stranke da plati eventualni manjak.

**2. Naknade sudskih izvršitelja**

Troškove izvršenja mora unaprijed platiti stranka koja ga je zatražila. Međutim, plaćanje naknade sudskih izvršitelja unaprijed ne može biti uvjet za izvršenje sudskih odluka.

**3. Naknade za usmeno prevođenje**

Stranka koja je zatražila usluge usmenog prevođenja mora platiti fiksnu sudsku pristojbu, službene putne troškove ili naknadu tumača u roku od pet dana od utvrđivanja naknade.

**4. Naknade vještaka**

Iznos utvrđen kao privremena naknada i predujam za putne troškove, ako je primjenjivo, stranka koja je zatražila vještačenje plaća u roku od pet dana od imenovanja sudskog vještaka na poseban račun koji je u tu svrhu otvorio lokalni ured za sudsko i računovodstveno vještačenje. Sud može odlučiti i da te troškove snose obje stranke.

Naknadu za sudsko vještačenje utvrđuje tijelo koje ga je zatražilo, uzimajući u obzir složenost vještačenja, opseg posla i stručnu ili znanstvenu osposobljenost sudskog vještaka ili stručnjaka.

**Fiksni troškovi u kaznenim postupcima**

**Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima**

Ne postoje fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima.

**Fiksni troškovi u postupcima pred Ustavnim sudom**

**Fiksni troškovi za stranke u postupcima pred Ustavnim sudom**

Ne postoje fiksni troškovi u postupcima pred Ustavnim sudom.

**Prethodne informacije koje su pravni zastupnici obvezni pružiti**

**Prava i obveze stranaka**

U Rumunjskoj pravni zastupnici **nemaju izravnu obvezu** strankama pružiti informacije o njihovim pravima i obvezama, izgledima za uspjeh i troškovima postupka. Međutim, u skladu sa Zakonom o odvjetništvu, odvjetnik ima **obvezu** žurno, savjesno, ispravno i s dužnom pažnjom savjetovati svoje stranke.

**Troškovi postupka**

**Gdje mogu pronaći informacije o troškovima postupka u Rumunjskoj?**

Informacije o različitim troškovima postupka nisu lako dostupne jer se ne objavljuju na internetskim stranicama javnih institucija niti se spominju u letcima. Informacije se mogu dobiti izravno od osoba koje rade u tom području ili iz sljedećih zakona koji se odnose na sudske troškove.

**Sudske pristojbe i administrativna pristojba** uređene su Zakonom br. 146/1997 o sudskim pristojbama i Vladinom uredbom br. 32/1995 o administrativnoj pristojbi.

**Odvjetničke naknade** uređene su [Zakonom br. 188/2000](#) o sudskim izvršiteljima i Odlukom br. 2550/C od 14. studenoga 2006. o odobrenju najnižih i najviših naknada za usluge koje pružaju sudski izvršitelji.

**Naknade sudskih izvršitelja** utvrđene su [Zakonom br. 188/2000](#) o sudskim izvršiteljima te Odlukom br. 2550/C od 14. studenoga 2006. o odobrenju najnižih i najviših naknada za usluge koje pružaju sudski izvršitelji.

**Naknade vještaka** uređene su Zakonom o parničnom postupku i Pravilnikom Vlade br. 2/2000 o organizaciji djelatnosti sudskih ili izvansudskih vještaka.

**Naknade prevoditelja i tumača** uređene su Zakonom o parničnom postupku, Zakonom br. 178/1997 i [Odlukom br. 772 od 5. ožujka 2009.](#) o utvrđivanju naknada za ovlaštene tumače i prevoditelje.

#### Na kojim su jezicima dostupne informacije o troškovima postupka u Rumunjskoj?

Zakoni kojima se uređuju troškovi dostupni su samo na rumunjskom jeziku.

#### Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?

Mirenje je uređeno Zakonom br. 192/2006 o mirenju i organizaciji profesije izmiritelja. Tim je zakonom predviđeno da izmiritelj ima pravo na isplatu **naknade dogovorene sa strankama**, kao i na naknadu troškova nastalih u vezi s mirenjem.

#### Gdje mogu pronaći dodatne informacije o troškovima?

#### Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju različitih postupaka?

Statistički podaci o prosječnom trajanju predmeta mogu se pronaći u godišnjem izvješću o rumunjskom pravosuđu dostupnom na rumunjskom jeziku na javnim internetskim stranicama Vrhovnog sudskog vijeća (vidjeti poglavlje 3.4. pod naslovom „[Pokazatelji kvalitete pravosuđnog djelovanja](#)”, str. 155. – 162.).

#### Porez na dodanu vrijednost

PDV se ne primjenjuje na sudske pristojbe, administrativnu pristojbu, kao ni na odvjetničke naknade uključene u ugovor o pravnoj pomoći.

Za prijevod dokumenata, PDV se dodaje tarifi ako je to zakonski propisano.

#### Pravna pomoć

##### Primjenjivi prag dohotka u području građanskog pravosuđa

Prosječni mjesečni neto dohodak po članu obitelji	Uvjeti za dodjelu
Manje od 500 RON (oko 125 EUR)	Razina dohotka trebala bi biti ispod praga najmanje dva mjeseca prije pokretanja postupka pred sudom, a u tom slučaju <b>država u potpunosti pokriva</b> troškove predmeta.
Manje od 800 RON (oko 200 EUR)	Razina dohotka trebala bi biti ispod praga najmanje dva mjeseca prije pokretanja postupka pred sudom, a u tom slučaju <b>država pokriva 50 % troškova</b> .

Pravna pomoć odobrava se i:

u slučajevima kada fiksni ili ukupni procijenjeni troškovi suđenja mogu ograničiti ustavno **pravo na djelotvoran pristup pravosuđu**; ili

u slučajevima kada bi pravo na pristup pravosuđu moglo biti ograničeno zbog **razlika u troškovima života** između države članice boravišta i Rumunjske;

neovisno o prihodu korisnika pravne pomoći, ako je posebnim zakonom predviđeno pravo na pravnu pomoć ili besplatnu pravnu pomoć kao **zaštitna mjera za korisnika pravne pomoći** (ako je korisnik pravne pomoći maloljetnik, osoba s invaliditetom ili u nekoj drugoj posebnoj situaciji).

##### Primjenjivi prag dohotka u području kaznenog pravosuđa za tuženike

**Koncept praga primjenjiv je samo u građanskim stvarima.** U kaznenim stvarima glavne pravne odredbe kojima se uređuje to područje sadržane su u članku 171. Zakona o kaznenom postupku. Pravna pomoć dodjeljuje se **tuženiku** u sljedećim slučajevima:

ako je maloljetnik;

ako je smješten u centar za preodgoj ili obrazovnu zdravstvenu ustanovu;

već je uhićen ili držan u pritvoru u okviru drugih kaznenih predmeta;

prisilno je hospitaliziran ili podvrgnut obveznom liječenju;

ako tijelo za kaznenu istragu ili sud smatra da tuženik nije u stanju sam se braniti;

kazna predviđena zakonom za navodno kazneno djelo jest doživotni zatvor ili kazna zatvora u trajanju od najmanje pet godina.

##### Primjenjivi prag dohotka u području kaznenog pravosuđa za žrtve

**Koncept praga ne primjenjuje se** na žrtve u području kaznenog pravosuđa. Relevantne pravne odredbe kojima se uređuje to područje sadržane su u članku 173. Zakona o kaznenom postupku.

#### Besplatni sudski postupci

##### Sljedeći su zahtjevi pravno izuzeti od plaćanja sudskih troškova:

svi zahtjevi koji se odnose na: 1. zaštitu i promicanje prava djece (uređena zakonom br. 272/2004 o promicanju i zaštiti prava djece), 2. skrbništvo, 3.

starateljstvo, 4. pomoć koja se pruža teško duševno bolesnim osobama;

zahtjevi koji se odnose na pravne i ugovorne obveze uzdržavanja i svi zahtjevi povezani s posvajanjem (uređenim Zakonom br. 273/2004 o posvajanju);

ostali zahtjevi predviđeni različitim zakonima.

#### Kad stranka koja je izgubila spor mora platiti troškove stranke koja je dobila spor?

**U građanskim stvarima** pravila o pokrivanju ili nadoknadi troškova uređena su člancima 274. – 276. **Zakona o parničnom postupku.** U načelu,

stranka koja izgubi spor obvezna je (na zahtjev) platiti troškove parnice;

sudac ne može smanjiti sudsku pristojbu ili druge troškove koje plaća stranka koja dobije spor;

tuženik koji je priznao tužiteljev zahtjev na prvom ročištu ne mora platiti sudske troškove, osim ako ga je sudski izvršitelj službeno obavijestio u prethodno opisanom posebnom postupku prije donošenja presude.

**U kaznenim stvarima** pravila o pokrivanju ili nadoknadi troškova uređena su člancima 189. – 193. **Zakona o kaznenom postupku.** U načelu,

troškovi potrebni za izvršavanje postupovnih radnji, izvođenje dokaza, čuvanje materijalnih dokaznih sredstava, naknade odvjetnicima te svi drugi troškovi povezani s kaznenim postupcima pokriveni su iznosima koje je dostavila država ili koje su platile stranke;

u slučaju osuđujuće presude tuženik mora pokriti sudske troškove države, osim troškova tumača koje su imenovala sudska tijela i u slučajevima u kojima je odobrena besplatna pravna pomoć;

u slučaju oslobađajuće presude ili obustave kaznenog postupka pred sudom, sudski troškovi države plaćaju se kako je opisano u nastavku.

**U slučaju oslobađajuće presude plaća ih:** (a) žrtva, u mjeri u kojoj ih je prouzročila; (b) stranka čiji su građanskopravni zahtjevi u cijelosti odbijeni, u mjeri u kojoj ih je ta stranka prouzročila; (c) tuženik, čak i ako je oslobođen, i dalje je obavezan platiti naknadu štete.

**U slučaju obustave kaznenog postupka.** (a) tuženik, ako je naložena zamjena kaznene odgovornosti ili postoji razlog za nekažnjavanje; (b) obje stranke, u slučaju pomirenja; (c) žrtva, ako je pritužba povučena ili prekasno podnesena sudu.

**U slučaju amnestije,** zastare ili povlačenja pritužbe, kao i u slučaju postojanja razloga za nekažnjavanje, ako tuženik zatraži nastavak kaznenog postupka, sudske troškove može pokriti žrtva ili tuženik, ovisno o drugim povezanim odredbama prava.

U svim ostalim slučajevima država plaća vlastite sudske troškove.

#### Naknade vještaka

Člankom 274. Zakona o parničnom postupku propisano je da je stranka koja izgubi spor obvezna, na zahtjev, platiti pravne troškove, uključujući naknade sudskih vještaka koje plaća stranka koja dobije spor.

#### Povezani dokumenti

 [Izješće Rumunjske o Studiji o transparentnosti troškova](#)  (544 Kb) [en](#)

Posljednji put ažurirano: 22/11/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### Studija slučaja 1. – obiteljsko pravo – rastava

U ovoj se studiji slučaja o obiteljskom pravu – razvodu od država članica tražilo da stranku koja traži razvod informiraju o troškovima spora kako bi se razmotrile sljedeće situacije:

**Slučaj A** – nacionalna situacija: par se vjenča. Supružnici se nakon toga raziđu i pristanu na razvod.

**Slučaj B** – transnacionalna situacija: vjenčaju se dva državljana iste države članice (država članica A). Brak je sklopljen u državi članici A. Nakon vjenčanja par se preseli u drugu državu članicu (država članica B) kako bi ondje živio i radio te mu je u toj državi boravište. Ubrzo nakon toga par se raziđe: žena se vrati u državu članicu A, a muž ostane u državi članici B. Par pristane na razvod. Nakon povratka u državu članicu A žena odmah podnese zahtjev za razvod pred sudovima države članice B.

#### NAPOMENA:

Odgovori koji se odnose na sve studije slučaja dani su pod pretpostavkom da je zahtjev podnesen pred rumunjskim sudovima.

Radi boljeg razumijevanja pri izračunu troškova primijenjen je sljedeći hipotetski tečaj – 1 EUR = 4 RON (rumunjska valuta).

#### Troškovi u Rumunjskoj

##### Troškovi suda, žalbi i alternativnog rješavanja sporova

Studija slučaja	Sud			Žalbe
	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Ostale pristojbe	
Slučaj A	39,3 RON (približno 10 EUR), što obuhvaća 39 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg) Iznimno – 8,3 RON (približno 2 EUR), što obuhvaća 8 RON (sudske pristojbe) i 0,3 RON (biljeg) ako stranka nema primanja ili su njezina primanja niža od minimalne nacionalne bruto plaće	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) <b>plaćaju se troškovi fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici)</b>	<b>Legalizacija – ovjera radi dobivanja ovjerene sudske odluke – 2,15 RON (približno 0,5 EUR),</b> što obuhvaća 2 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) <b>Nadovjera – 1,15 RON (približno 0,25 EUR), što obuhvaća 1 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg)</b> – samo ako je to stranci potrebno	U ovom slučaju na odluku nije moguće uložiti žalbu jer su obje stranke pristale na razvod
Slučaj B	39,3 RON (približno 10 EUR), što obuhvaća 39 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg) Iznimno – 8,3 RON (približno 2 EUR), što obuhvaća 8 RON (sudske pristojbe) i 0,3 RON (biljeg) ako stranka nema primanja ili su njezina primanja niža od minimalne nacionalne bruto plaće	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) <b>plaćaju se troškovi fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici)</b>	<b>Legalizacija – ovjera radi dobivanja ovjerene sudske odluke – 2,15 RON (približno 0,5 EUR),</b> što obuhvaća 2 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) <b>Nadovjera – 1,15 RON (približno 0,25 EUR), što obuhvaća 1 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg)</b> – samo ako je to stranci potrebno	U ovom slučaju na odluku nije moguće uložiti žalbu jer su obje stranke pristale na razvod.

Studija slučaja	Alternativno rješavanje sporova	
	Je li ta mogućnost dostupna za ovu vrstu predmeta?	Troškovi
Slučaj A	Da	Troškovi su predviđeni u sporazumu o mirenju, prema dogovoru stranaka i izmiritelja
Slučaj B	Da	Troškovi su predviđeni u sporazumu o mirenju, prema dogovoru stranaka i izmiritelja

#### Troškovi odvjetnika, sudskog izvršitelja i vještaka

Studija slučaja	Odvjetnik		Sudski izvršitelj	



	Je li zastupanje obvezno?	Prosječni troškovi	Je li zastupanje obvezno?	Troškovi prije presude	Troškovi nakon presude
Slučaj A	NE	Promjenjivi troškovi koji ovise o ugovoru o pravnoj pomoći Nije primjenjivo u ovom slučaju jer zastupanje nije obvezno	NE	Nije primjenjivo u ovom slučaju	Nije primjenjivo u ovom slučaju
Slučaj B	NE	Promjenjivi troškovi koji ovise o ugovoru o pravnoj pomoći Nije primjenjivo u ovom slučaju jer zastupanje nije obvezno	NE	Nije primjenjivo u ovom slučaju	Nije primjenjivo u ovom slučaju

Studija slučaja	Vještak	
	Je li korištenje tim uslugama obvezno?	Trošak
Slučaj A	NE	Nije primjenjivo u ovom slučaju
Slučaj B	NE	Nije primjenjivo u ovom slučaju

#### Troškovi naknade svjedocima, zalog ili jamčevina i druge odgovarajuće pristojbe

Studija slučaja	Naknada svjedocima		Zalog ili jamčevina	
	Dobivaju li svjedoci naknadu?	Trošak	Postoji li i kad se i kako primjenjuje?	Trošak
Slučaj A	Da. Međutim, u ovom slučaju svjedoci nisu potrebni.	Nije primjenjivo u ovom slučaju	Nije primjenjivo u ovom slučaju	Nije primjenjivo u ovom slučaju
Slučaj B	Da. Međutim, u ovom slučaju svjedoci nisu potrebni.	Nije primjenjivo u ovom slučaju	Nije primjenjivo u ovom slučaju	Nije primjenjivo u ovom slučaju

#### Troškovi za pravnu pomoć i druge nadoknade

Studija slučaja	Pravna pomoć		
	Kad je primjenjiva i pod kojim uvjetima?	Kad se dobiva potpuna potpora?	Uvjeti?
Slučaj A	Pogledajte priloženi prilog 1.	Pogledajte priloženi prilog 1.	Pogledajte priloženi prilog 1.
Slučaj B	Pogledajte priloženi prilog 1.	Pogledajte priloženi prilog 1.	Pogledajte priloženi prilog 1.

Studija slučaja	Nadoknada			
	Mogu li se stranci koja je dobila spor nadoknaditi troškovi parničnjenja?	Ako stranka ne primi nadoknadu svih troškova, u kojem se postotku nadoknada obično dodjeljuje?	Koji se troškovi nikad ne nadoknađuju?	Ima li slučajeva u kojima se organizaciji koja pruža pravnu pomoć nadoknađuje pravna pomoć?
Slučaj A	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer stranke pristaju na razvod (obje su stranke pristale na razvod)	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer stranke pristaju na razvod (obje su stranke pristale na razvod)	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer stranke pristaju na razvod (obje su stranke pristale na razvod)	NE
Slučaj B	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer stranke pristaju na razvod (obje su stranke pristale na razvod)	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer stranke pristaju na razvod (obje su stranke pristale na razvod)	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer stranke pristaju na razvod (obje su stranke pristale na razvod)	NE

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Studija slučaja	Pismeno prevođenje	
	Kad je i pod kojim uvjetima potrebno?	Približni troškovi?
Slučaj A	Nije primjenjivo u ovom slučaju	Nije primjenjivo u ovom slučaju
Slučaj B	Ako su dokumenti dostavljeni sudu (kao dio spisa predmeta) napisani na drugom jeziku	Troškovi se mogu razlikovati ovisno o ugovoru o prijevodu ili, ako prijevod obavlja ovlaštenu prevoditelj na zahtjev suda, treba platiti naknadu od <b>33,56 RON (približno 8 EUR) po stranici u A4 formatu</b>

Studija slučaja	Usmeno prevođenje		Drugi troškovi specifični za prekogranične sporove?	
	Kad je i pod kojim uvjetima potrebno?	Približni troškovi?	Opis	Približni troškovi?
Slučaj A	Ako je stranka koju sud treba saslušati gluha, nijema ili nepismena.	23,15 RON po satu (približno 6 EUR)	–	–
Slučaj B	Ako barem jedna stranka ne govori rumunjski jezik.	23,15 RON po satu (približno 6 EUR)	Da, ali ih snosi država	–

Posljednji put ažurirano: 22/11/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

### Studija slučaja 2. – obiteljsko pravo – skrbništvo nad djecom

U ovoj se studiji slučaja o obiteljskom pravu – skrbništvu nad djecom od država članica tražilo da stranku koja je podnijela tužbu informiraju o troškovima spora kako bi se razmotrile sljedeće situacije:

Slučaj A – nacionalna situacija: dvije su osobe godinama živjele zajedno, ali nisu vjenčane. U vrijeme razilaženja imaju trogodišnje dijete. Sudskom odlukom skrbništvo nad djetetom dodijeljeno je majci, a ocu je dodijeljeno pravo na kontakt. Majka podnosi tužbu kako bi ograničila očevo pravo na kontakt.

Slučaj B – transnacionalna situacija u kojoj ste odvjetnik u državi članici A: dvije su osobe godinama živjele zajedno u državi članici (država članica B), ali nisu vjenčane. Imaju zajedničko dijete, ali se razilaze neposredno nakon njegova rođenja. Sudskom odlukom u državi članici B skrbništvo nad djetetom dodijeljeno je majci, a ocu je dodijeljeno pravo na kontakt. Majka i dijete presele se u drugu državu članicu (država članica A), što im je odobreno odlukom suda, a otac ostane u državi članici B. Nekoliko godina nakon toga majka podnese tužbu u državi članici A radi izmjene očeva prava na kontakt.

### Troškovi u Rumunjskoj

#### Troškovi suda, žalbi i alternativnog rješavanja sporova

Studija slučaja	Sud			Žalbe	
	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Ostale pristojbe	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis
Slučaj A	8,3 RON (približno 2 EUR), što obuhvaća 8 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg)	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) <b>plaćaju se troškovi fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici)</b>	1. Legalizacija – ovjera radi dobivanja ovjerene sudske odluke – 2,15 RON (približno 0,5 EUR), što obuhvaća 2 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) 2. Odobravanje izvršenja sudske odluke – 4,15 RON (približno 1 EUR), što obuhvaća 4 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) 3. Nadovjera – 1,15 RON (približno 0,25 EUR), što obuhvaća 1 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) – samo ako je to stranci potrebno	50 % od 8,3 RON (približno 1 EUR)	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) <b>plaćaju se troškovi fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici)</b>
Slučaj B	8,3 RON (približno 2 EUR), što obuhvaća 8 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg)	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) <b>plaćaju se troškovi fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici)</b>	1. Legalizacija – ovjera radi dobivanja ovjerene sudske odluke – 2,15 RON (približno 0,5 EUR), što obuhvaća 2 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) 2. Odobravanje izvršenja sudske odluke – 4,15 RON (približno 1 EUR), što obuhvaća 4 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) 3. Nadovjera – 1,15 RON (približno 0,25 EUR), što obuhvaća 1 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) – samo ako je to stranci potrebno	50 % od 8,3 RON (približno 1 EUR)	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) <b>plaćaju se troškovi fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici)</b>

Studija slučaja	Alternativno rješavanje sporova	
	Je li ta mogućnost dostupna za ovu vrstu predmeta?	Troškovi
Slučaj A	Da	Troškovi su navedeni u sporazumu o mirenju, prema dogovoru stranaka i izmiritelja.
Slučaj B	Da	Troškovi su predviđeni u sporazumu o mirenju, prema dogovoru stranaka i izmiritelja.

### Troškovi odvjetnika, sudskog izvršitelja i vještaka

Odvjetnik	Sudski izvršitelj

Studija slučaja						
	Je li zastupanje obvezno?	Prosječni troškovi	Je li zastupanje obvezno?	Troškovi prije presude	Troškovi nakon presude	
Slučaj A	NE	Promjenjivi troškovi koji ovise o ugovoru o pravnoj pomoći Nije primjenjivo u ovom slučaju jer zastupanje nije obvezno	NE	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer samo sudska odluka (izdana nakon presude) može biti predmet izvršenja ako je stranka koja je izgubila spor (otac) svojevóljno ne izvrši	<b>Odobranje izvršenja sudske odluke – 10,3 RON (približno 2,5 EUR)</b> , što obuhvaća 10 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg) <b>Obavijest</b> – najmanja naknada 20 RON (približno 5 EUR) i najveća naknada 400 RON (približno 100 EUR) <b>Naknade za sudskog izvršitelja – najmanja naknada 50 RON (približno 12,5 EUR)</b> i najveća naknada <b>500 RON (približno 125 EUR)</b>	
Slučaj B	NE	Promjenjivi troškovi koji ovise o ugovoru o pravnoj pomoći Nije primjenjivo u ovom slučaju jer zastupanje nije obvezno	NE	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer samo sudska odluka (izdana nakon presude) može biti predmet izvršenja ako je stranka koja je izgubila spor (otac) svojevóljno ne izvrši	<b>Odobranje izvršenja sudske odluke – 10,3 RON (približno 2,5 EUR)</b> , što obuhvaća 10 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg) <b>Obavijest</b> – najmanja naknada 20 RON (približno 5 EUR) i najveća naknada 400 RON (približno 100 EUR) <b>Naknade za sudskog izvršitelja – najmanja naknada 50 RON (približno 12,5 EUR)</b> i najveća naknada <b>500 RON (približno 125 EUR)</b>	

Studija slučaja	Vještak	
	Je li korištenje tim uslugama obvezno?	Trošak
Slučaj A	NE	Nije primjenjivo u ovom slučaju
Slučaj B	NE	Nije primjenjivo u ovom slučaju

#### Troškovi naknade svjedocima, zalog ili jamčevina i druge odgovarajuće pristojbe

Studija slučaja	Naknada svjedocima		Zalog ili jamčevina	
	Dobivaju li svjedoci naknadu?	Trošak	Postoji li i kad se i kako primjenjuje?	Trošak
Slučaj A	Da	Nadoknađuju se troškovi prijevoza, a na zahtjev svjedoka može se naplatiti i naknada za vrijeme provedeno na sudu (ovisno o izvorima primanja, npr. ugovor o radu itd.)	Eventualni zahtjevi za osiguranje dokaza	<b>8,3 RON (približno 2 EUR)</b> , što obuhvaća 8 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg)
Slučaj B	Da	Nadoknađuju se troškovi prijevoza, a na zahtjev svjedoka može se naplatiti i naknada za vrijeme provedeno na sudu (ovisno o izvorima primanja, npr. ugovor o radu itd.)	Eventualni zahtjevi za osiguranje dokaza	<b>8,3 RON (približno 2 EUR)</b> , što obuhvaća 8 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg)

#### Troškovi za pravnu pomoć i druge nadoknade

Studija slučaja	Pravna pomoć		
	Kad je primjenjiva i pod kojim uvjetima?	Kad se dobiva potpuna potpora?	Uvjeti?
Slučaj A	Pogledajte priloženi prilog 1.	Pogledajte priloženi prilog 1.	Pogledajte priloženi prilog 1.
Slučaj B	Pogledajte priloženi prilog 1.	Pogledajte priloženi prilog 1.	Pogledajte priloženi prilog 1.

Studija	Nadoknada

slučaja	Mogu li se stranci koja je dobila spor nadoknaditi troškovi parničnja?	Ako stranka ne primi nadoknadu svih troškova, u kojem se postotku nadoknada obično dodjeljuje?	Koji se troškovi nikad ne nadoknađuju?	Ima li slučajeva u kojima se organizaciji koja pruža pravnu pomoć nadoknađuje pravna pomoć?
Slučaj A	Da	Općenito se nadoknađuju svi troškovi	U ovom slučaju, ako majka dobije spor, svi troškovi koje ona snosi mogu se naplatiti od oca	NE
Slučaj B	Da	Općenito se nadoknađuju svi troškovi	U ovom slučaju, ako majka dobije spor, svi troškovi koje ona snosi mogu se naplatiti od oca	NE

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Studija slučaja	Pismeno prevođenje		Usmeno prevođenje		Drugi troškovi specifični za prekogranične sporove?	
	Kad je i pod kojim uvjetima potrebno?	Približni troškovi?	Kad je i pod kojim uvjetima potrebno?	Približni troškovi?	Opis	Približni troškovi?
Slučaj A	Nije primjenjivo u ovom slučaju	Nije primjenjivo u ovom slučaju	Ako je stranka koju sud treba saslušati gluha, nijema ili nepismena.	23,15 RON po satu (približno 6 EUR)	—	—
Slučaj B	1. Ako su dokumenti dostavljeni sudu (kao dio spisa predmeta) napisani na drugom jeziku. 2. Osim toga, ako stranka osporava točnost dokumenta prevedenog na rumunjski jezik, sud može zatražiti prijevod dokumenta od ovlaštenog prevoditelja.	Troškovi se mogu razlikovati ovisno o ugovoru o prijevodu ili, ako prijevod obavlja ovlašteni prevoditelj na zahtjev suda, treba platiti naknadu od <b>33,56 RON (približno 8 EUR) po stranici u A4 formatu.</b>	Ako barem jedna stranka ne govori rumunjski jezik. Država A = Rumunjska	23,15 RON po satu (približno 6 EUR)	Da, ali ih snosi država	—

Posljednji put ažurirano: 22/11/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### Studija slučaja 3. – obiteljsko pravo – alimentacija

U ovoj se studiji slučaja o obiteljskom pravu – alimentaciji od država članica tražilo da stranku koja je podnijela tužbu informiraju o troškovima spora kako bi se razmotrile sljedeće situacije:

Slučaj A – nacionalna situacija: dvije su osobe godinama živjele zajedno, ali nisu vjenčane. U vrijeme razilaženja imaju trogodišnje dijete. Sudskom odlukom skrbništvo nad djetetom dodijeljeno je majci. Jedini neriješeni spor odnosi se na iznos alimentacije koji otac duguje majci za uzdržavanje i školovanje djeteta. Majka zbog toga podnosi tužbu.

Slučaj B – transnacionalna situacija u kojoj ste odvjetnik u državi članici A: dvije su osobe živjele zajedno u državi članici (država B), ali nisu vjenčane. Imaju trogodišnje dijete. Razilaze se. Sudskom odlukom u državi članici B skrbništvo nad djetetom dodijeljeno je majci. Uz pristanak oca majka i dijete presele se u drugu državu članicu (država članica A) kako bi ondje živjeli te im je u toj državi boravište.

Nije riješen spor o iznosu alimentacije koji otac duguje majci za uzdržavanje i školovanje djeteta. Majka zbog toga podnosi tužbu u državi članici A.

#### Troškovi u Rumunjskoj

##### Troškovi suda, žalbi i alternativnog rješavanja sporova

Studija slučaja	Sud			Žalbe		
	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Ostale pristojbe	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Ostale pristojbe
Slučaj A	Nema sudskih pristojbi	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) <b>plaćaju se troškovi fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici)</b>	1. <b>Legalizacija – ovjera radi dobivanja ovjerene sudske odluke – 2,15 RON (približno 0,5 EUR),</b> što obuhvaća 2 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) 2. <b>Odobravanje izvršenja sudske odluke – 4,15</b>	Nema sudskih pristojbi	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) <b>plaćaju se troškovi</b>	—

			RON (približno 1 EUR), što obuhvaća 4 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) <b>3. Nadovjera – 1,15 RON (približno 0,25 EUR)</b> , što obuhvaća 1 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) – samo ako je to stranci potrebno		fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici)	
<b>Slučaj B</b>	Nema sudskih pristojbi	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) <b>plaćaju se troškovi fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici)</b>	<b>1. Legalizacija – ovjera radi dobivanja ovjerene sudske odluke – 2,15 RON (približno 0,5 EUR)</b> , što obuhvaća 2 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) <b>2. Odobranje izvršenja sudske odluke – 4,15 RON (približno 1 EUR)</b> , što obuhvaća 4 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) <b>3. Nadovjera – 1,15 RON (približno 0,25 EUR)</b> , što obuhvaća 1 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) – samo ako je to stranci potrebno	Nema sudskih pristojbi	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) <b>plaćaju se troškovi fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici)</b>	–

<b>Studija slučaja</b>	<b>Alternativno rješavanje sporova</b>	
	<b>Je li ta mogućnost dostupna za ovu vrstu predmeta?</b>	<b>Troškovi</b>
<b>Slučaj A</b>	Da	Troškovi su navedeni u sporazumu o mirenju, prema dogovoru stranaka i izmiritelja.
<b>Slučaj B</b>	Da	Troškovi su navedeni u sporazumu o mirenju, prema dogovoru stranaka i izmiritelja

#### Troškovi odvjetnika, sudskog izvršitelja i vještaka

<b>Studija slučaja</b>	<b>Odvjetnik</b>		<b>Sudski izvršitelj</b>		
	<b>Je li zastupanje obvezno?</b>	<b>Prosječni troškovi</b>	<b>Je li zastupanje obvezno?</b>	<b>Troškovi prije presude</b>	<b>Troškovi nakon presude</b>
<b>Slučaj A</b>	NE	Promjenjivi troškovi koji ovise o ugovoru o pravnoj pomoći Nije primjenjivo u ovom slučaju jer zastupanje nije obvezno	NE	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer samo sudska odluka (izdana nakon presude) može biti predmet izvršenja ako je stranka koja je izgubila spor (otac) svojevrijem ne izvrši	<b>Odobranje izvršenja sudske odluke – 10,3 RON (približno 2,5 EUR)</b> , što obuhvaća 10 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg) <b>Obavijest – najmanja naknada 20 RON (približno 5 EUR) i najveća naknada 400 RON (približno 100 EUR)</b> <b>Naknade za sudskog izvršitelja – najmanja naknada 50 RON (približno 12,5 EUR) i najveća naknada 500 RON (približno 125 EUR)</b>
<b>Slučaj B</b>	NE	Promjenjivi troškovi koji ovise o ugovoru o pravnoj pomoći Nije primjenjivo u ovom slučaju jer zastupanje nije obvezno	NE	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer samo sudska odluka (izdana nakon presude) može biti predmet izvršenja ako je stranka koja je izgubila spor (otac) svojevrijem ne izvrši	<b>Odobranje izvršenja sudske odluke – 10,3 RON (približno 2,5 EUR)</b> , što obuhvaća 10 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg)

					Obavijest – najmanja naknada 20 RON (približno 5 EUR) i najveća naknada 400 RON (približno 100 EUR) Naknade za sudskog izvršitelja – najmanja naknada 50 RON (približno 12,5 EUR) i najveća naknada 500 RON (približno 125 EUR)
--	--	--	--	--	--

Studija slučaja	Vještak	
	Je li korištenje tih usluga obvezno?	Trošak
Slučaj A	NE	Nije primjenjivo u ovom slučaju
Slučaj B	NE	Nije primjenjivo u ovom slučaju

#### Troškovi naknade svjedocima, zalog ili jamčevina i druge odgovarajuće pristojbe

Studija slučaja	Naknada svjedocima		Zalog ili jamčevina	
	Dobivaju li svjedoci naknadu?	Trošak	Postoji li i kad se i kako primjenjuje?	Trošak
Slučaj A	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer svjedoci neće biti saslušani	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer svjedoci neće biti saslušani	Ako stranka zatraži donošenje mjera osiguranja (osiguranje odvajanja, zapljene)	<b>10,3 RON (približno 2,5 EUR)</b> , što obuhvaća 10 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg)
Slučaj B	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer svjedoci neće biti saslušani	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer svjedoci neće biti saslušani	Ako stranka zatraži donošenje mjera osiguranja (osiguranje odvajanja, zapljene)	<b>10,3 RON (približno 2,5 EUR)</b> , što obuhvaća 10 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg)

#### Troškovi za pravnu pomoć i druge nadoknade

Studija slučaja	Pravna pomoć			Nadoknada			
	Kad je primjenjiva i pod kojim uvjetima?	Kad se dobiva potpuna potpora?	Uvjeti?	Mogu li se stranci koja je dobila spor nadoknaditi troškovi parničenja?	Ako stranka ne primi nadoknadu svih troškova, u kojem se postotku nadoknada obično dodjeljuje?	Koji se troškovi nikad ne nadoknađuju?	Ima li slučajeva u kojima se organizaciji koja pruža pravnu pomoć nadoknađuje pravna pomoć?
Slučaj A	Pogledajte priloženi prilog 1.	Pogledajte priloženi prilog 1.	Pogledajte priloženi prilog 1.	Da	Općenito se nadoknađuju svi troškovi.	U ovom slučaju, ako majka dobije spor, svi troškovi koje ona snosi mogu se naplatiti od oca	NE
Slučaj B	Pogledajte priloženi prilog 1.	Pogledajte priloženi prilog 1.	Pogledajte priloženi prilog 1.	Da	Općenito se nadoknađuju svi troškovi.	U ovom slučaju, ako majka dobije spor, svi troškovi koje ona snosi mogu se naplatiti od oca	NE

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Studija slučaja	Pismeno prevođenje		Usmeno prevođenje		Drugi troškovi specifični za prekogranične sporove?
	Kad je i pod kojim uvjetima potrebno?	Približni troškovi?	Kad je i pod kojim uvjetima potrebno?	Približni troškovi?	Opis
Slučaj A		Nije primjenjivo u ovom slučaju			

	Nije primjenjivo u ovom slučaju		Ako je stranka koju sud treba saslušati gluha, nijema ili nepismena.	23,15 RON po satu (približno 6 EUR)	
<b>Slučaj B</b>	1. Ako su dokumenti dostavljeni sudu (kao dio spisa predmeta) napisani na drugom jeziku. 2. Osim toga, ako stranka osporava točnost dokumenta prevedenog na rumunjski jezik, sud može zatražiti prijevod dokumenta od ovlaštenog prevoditelja.	Troškovi se mogu razlikovati ovisno o ugovoru o prijevodu ili, ako prijevod obavlja ovlaštenu prevoditelj na zahtjev suda, treba platiti naknadu od <b>33,56 RON (približno 8 EUR) po stranici u A4 formatu.</b>	Ako barem jedna stranka ne govori rumunjski jezik. Država A = Rumunjska	23,15 RON po satu (približno 6 EUR)	Da, ali ih snosi država

Posljednji put ažurirano: 22/11/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### Studija slučaja 4. – trgovačko pravo – ugovor

U ovoj se studiji slučaja o trgovačkom pravu – ugovoru od država članica tražilo da informiraju prodavatelja o troškovima spora kako bi se razmotrile sljedeće situacije:

Slučaj A – nacionalna situacija: poduzeće je isporučilo robu u vrijednosti od 20 000 EUR. Prodavatelju nije plaćeno jer kupac smatra da roba nije u skladu s dogovorom.

Prodavatelj odlučuje podnijeti tužbu kako bi mu se isplatila puna cijena.

Slučaj B – transnacionalna situacija: poduzeće čije se sjedište nalazi u državi članici B isporučuje kupcu u državi članici A robu u vrijednosti od 20 000 EUR.

Na ugovor se primjenjuju zakoni države članice B i sastavljen je na jeziku te države. Prodavatelju nije plaćeno jer kupac koji se nalazi u državi članici A smatra da roba nije u skladu s dogovorom. Prodavatelj odlučuje podnijeti tužbu u državi članici A kako bi mu se isplatila puna cijena prema ugovoru s kupcem.

#### Troškovi u Rumunjskoj

##### Troškovi suda, žalbi i alternativnog rješavanja sporova

Studija slučaja	Sud			Žalbe	
	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Ostale pristojbe	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis
<b>Slučaj A</b>	2849,1998 RON (približno 710 EUR), što obuhvaća 2844,1998 RON (sudska pristojba) i 5 RON (biljeg)	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) plaćaju se <b>troškovi fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici)</b>	1. <b>Legalizacija – ovjera radi dobivanja ovjerene sudske odluke – 2,15 RON (približno 0,5 EUR)</b> , što obuhvaća 2 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) 2. <b>Odobranje izvršenja sudske odluke – 4,15 RON (približno 1 EUR)</b> , što obuhvaća 4 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) 3. <b>Nadovjera – 1,15 RON (približno 0,25 EUR)</b> , što obuhvaća 1 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) – samo ako je to stranci potrebno	50 % početnih sudske pristojbi, odnosno <b>1424,5999 RON (približno 355 EUR)</b>	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) plaćaju se troškovi fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici)
<b>Slučaj B</b>	2849,1998 RON (približno 710 EUR), što obuhvaća 2844,1998 RON (sudska pristojba) i 5 RON (biljeg)	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) plaćaju se troškovi fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici)	1. <b>Legalizacija – ovjera radi dobivanja ovjerene sudske odluke – 2,15 RON (približno 0,5 EUR)</b> , što obuhvaća 2 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) 2. <b>Odobranje izvršenja sudske odluke – 4,15 RON (približno 1 EUR)</b> , što obuhvaća 4 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) 3. <b>Nadovjera – 1,15 RON (približno 0,25 EUR)</b> , što obuhvaća 1 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) – samo ako je to stranci potrebno	50 % početnih sudske pristojbi, odnosno <b>1424,5999 RON (približno 355 EUR)</b>	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) plaćaju se troškovi fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici)

Studija slučaja	Alternativno rješavanje sporova	
	Je li ta mogućnost dostupna za ovu vrstu predmeta?	Troškovi
<b>Slučaj A</b>	Da	Troškovi su predviđeni u sporazumu o mirenju, prema dogovoru stranaka i izmiritelja

Slučaj B	Da	Troškovi su predviđeni u sporazumu o mirenju, prema dogovoru stranaka i izmiritelja
----------	----	---

Troškovi odvjetnika, sudskog izvršitelja i vještaka

Studija slučaja	Odvjetnik		Sudski izvršitelj			Vještak	
	Je li zastupanje obvezno?	Prosječni troškovi	Je li zastupanje obvezno?	Troškovi prije presude	Troškovi nakon presude	Je li korištenje tim uslugama obvezno?	Trošak
Slučaj A	NE	Promjenjivi troškovi koji ovise o ugovoru o pravnoj pomoći Nije primjenjivo u ovom slučaju jer zastupanje nije obvezno	NE	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer samo sudska odluka (izdana nakon presude) može biti predmet izvršenja ako je stranka koja je izgubila spor svojevrijedno ne izvrši	<b>Odobranje izvršenja sudske odluke – 10,3 RON (približno 2,5 EUR)</b> , što obuhvaća 10 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg) <b>Obavijest – najmanja naknada 20 RON (približno 5 EUR) i najveća naknada 400 RON (približno 100 EUR)</b> Naknade za sudskog izvršitelja – <b>najviše 2400 RON (približno 600 EUR)</b>	NE	Promjenjivi trošak koji utvrđuje sud ovisno o složenosti vještačenja.
Slučaj B	NE	Promjenjivi troškovi koji ovise o ugovoru o pravnoj pomoći Nije primjenjivo u ovom slučaju jer zastupanje nije obvezno	NE	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer samo sudska odluka (izdana nakon presude) može biti predmet izvršenja ako je stranka koja je izgubila spor svojevrijedno ne izvrši	Odobranje izvršenja sudske odluke – 10,3 RON (približno 2,5 EUR), što obuhvaća 10 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg) Obavijest – najmanja naknada 20 RON (približno 5 EUR) i najveća naknada 400 RON (približno 100 EUR) Naknade za sudskog izvršitelja – najviše 2400 RON (približno 600 EUR)	NE	Promjenjivi trošak koji utvrđuje sud ovisno o razini potrebnog vještačenja

Troškovi naknade svjedocima, zalog ili jamčevina i druge odgovarajuće pristojbe

Studija slučaja	Naknada svjedocima		Zalog ili jamčevina	
	Dobivaju li svjedoci naknadu?	Trošak	Postoji li i kad se i kako primjenjuje?	Trošak
Slučaj A	Da	Nadoknađuju se troškovi prijevoza, a na zahtjev svjedoka može se naplatiti i naknada za vrijeme provedeno na sudu (ovisno o izvorima primanja, npr. ugovor o radu itd.)	Eventualni zahtjevi za osiguranje dokaza (dokazi o takvim sačuvanim dokumentima)	<b>8,3 RON (približno 2 EUR)</b> , što obuhvaća 8 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg)



			Ako stranka zatraži donošenje mjera osiguranja (osiguranje odvajanja, zapljene)	10,3 RON (približno 2,5 EUR), što obuhvaća 10 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg)
Slučaj B		Nadoknađuju se troškovi prijevoza, a na zahtjev svjedoka može se naplatiti i naknada za vrijeme provedeno na sudu (ovisno o izvorima primanja, npr. ugovor o radu itd.)	Eventualni zahtjevi za osiguranje dokaza (dokazi o takvim sačuvanim dokumentima)	8,3 RON (približno 2 EUR), što obuhvaća 8 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg)
	Da		Ako stranka zatraži donošenje mjera osiguranja (osiguranje odvajanja, zapljene)	10,3 RON (približno 2,5 EUR), što obuhvaća 10 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg)

#### Troškovi za pravnu pomoć i druge nadoknade

Studija slučaja	Pravna pomoć		
	Kad je primjenjiva i pod kojim uvjetima?	Kad se dobiva potpuna potpora?	Uvjeti?
Slučaj A	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo
Slučaj B	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo

Studija slučaja	Nadoknada			
	Mogu li se stranci koja je dobila spor nadoknaditi troškovi pamićenja?	Ako stranka ne primi nadoknadu svih troškova, u kojem se postotku nadoknada obično dodjeljuje?	Koji se troškovi nikad ne nadoknađuju?	Ima li sl kojima s organiz pruža pr pomoć nadokna pravna p
Slučaj A	Da	Općenito se nadoknađuju svi troškovi	U ovom se slučaju svi troškovi mogu nadoknaditi. Svi se troškovi mogu nadoknaditi, osim troškova u sljedećoj situaciji: kupac koji prizna potraživanje prodavatelja na prvom saslušanju ne mora platiti sudske troškove, osim ako je o tome obaviješten prije saslušanja. Ako sud djelomično uvaži zahtjeve obiju stranaka, odredit će u kojoj se mjeri strankama može naložiti plaćanje troškova suđenja, a može odrediti i naknadu troškova. Štoviše, sud ima pravo povećati ili smanjiti odvjetničke naknade ako utvrdi da su nerazumno niske ili visoke u odnosu na vrijednost predmeta spora ili rada koji odvjetnik obavlja.	NE
Slučaj B	Da	Općenito se nadoknađuju svi troškovi	U ovom se slučaju svi troškovi mogu nadoknaditi. Svi se troškovi mogu nadoknaditi, osim troškova u sljedećoj situaciji: kupac koji prizna potraživanje prodavatelja na prvom saslušanju ne mora platiti sudske troškove, osim ako je o tome obaviješten prije saslušanja. Ako sud djelomično uvaži zahtjeve obiju stranaka, odredit će u kojoj se mjeri strankama može naložiti plaćanje troškova suđenja, a može odrediti i naknadu troškova. Štoviše, sud ima pravo povećati ili smanjiti odvjetničke naknade ako utvrdi da su nerazumno niske ili visoke u odnosu na vrijednost predmeta spora ili rada koji odvjetnik obavlja.	NE

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Studija slučaja	Pismeno prevođenje		Usmeno prevođenje		Drugi troškovi specifični za prekogranične sporove?
	Kad je i pod kojim uvjetima potrebno?	Približni troškovi?	Kad je i pod kojim uvjetima potrebno?	Približni troškovi?	Opis
Slučaj A	Uglavnom nije primjenjivo u ovom slučaju	Uglavnom nije primjenjivo u ovom slučaju	Ako je stranka koju sud treba saslušati gluha, nijema ili nepismena	23,15 RON po satu (približno 6 EUR)	— —
Slučaj B					Da, ali ih snosi država

1. Ako su dokumenti dostavljeni sudu (kao dio spisa predmeta) napisani na drugom jeziku. 2. Osim toga, ako stranka osporava točnost dokumenta prevedenog na rumunjski jezik, sud može zatražiti prijevod dokumenta od ovlaštenog prevoditelja.	Troškovi se mogu razlikovati ovisno o ugovoru o prijevodu ili, ako prijevod obavlja ovlašten prevoditelj na zahtjev suda, treba platiti naknadu od <b>33,56 RON (približno 8 EUR) po stranici u A4 formatu</b>	Ako barem jedna stranka ne govori rumunjski jezik. Država A = Rumunjska	<b>23,15 RON po satu (približno 6 EUR)</b>	—
---	--	--	--	---

Posljednji put ažurirano: 22/11/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

#### Studija slučaja 5. – trgovačko pravo – odgovornost

U ovoj se studiji slučaja o trgovačkom pravu – odgovornosti od država članica tražilo da informiraju kupca o troškovima spora kako bi se razmotrile sljedeće situacije:

Slučaj A – nacionalna situacija: proizvođač opreme za grijanje instalateru isporučuje grijač. Instalater preprodaje grijač kupcu i ugrađuje ga u njegovoj kući. Kuću nedugo zatim zahvati požar. Svi su sudionici (proizvođač opreme za grijanje, instalater, krajnji kupac) osigurani. Spor je izvor požara. Nitko ne želi nadoknaditi štetu kupcu.

Kupac odlučuje tužbom tražiti punu naknadu štete od proizvođača opreme za grijanje, instalatera opreme i osiguravajućih društava.

Slučaj B – transnacionalna situacija: proizvođač opreme za grijanje u državi članici B isporučuje grijač instalateru u državi članici C. Instalater preprodaje grijač kupcu u državi članici A i ugrađuje ga u njegovoj kući. Kuću nedugo zatim zahvati požar. Svaki je sudionik (proizvođač opreme za grijanje, instalater, krajnji kupac) osiguran u osiguravajućem društvu u svojoj državi članici. Spor je izvor požara. Nitko ne želi nadoknaditi štetu kupcu.

Kupac odlučuje tužbom u državi članici A tražiti punu naknadu štete od proizvođača opreme za grijanje, instalatera opreme i osiguravajućih društava u državi članici A.

#### Troškovi u Rumunjskoj

##### Troškovi suda, žalbi i alternativnog rješavanja sporova

Studija slučaja	Sud		
	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Ostale pristojbe
Slučaj A	Početni troškovi podnošenja tužbe pred sudom (sudska pristojba i biljeg) ovise o iznosu (vrijednosti) potraživanja prema procjeni podnositelja tužbe. <b>Mogu iznositi od približno 0,5 EUR do više od 1300 EUR.</b>	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) <b>plaćaju se troškovi fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici).</b>	1. <b>Legalizacija – ovjera radi dobivanja ovjerene sudske odluke – 2,15 RON (približno 0,5 EUR)</b> , što obuhvaća 2 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) 2. <b>Odobranje izvršenja sudske odluke – 4,15 RON (približno 1 EUR)</b> , što obuhvaća 4 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) 3. <b>Nadovjera – 1,15 RON (približno 0,25 EUR)</b> , što obuhvaća 1 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) – samo ako je to stranci potrebno
Slučaj B	Početni troškovi podnošenja tužbe pred sudom (sudska pristojba i biljeg) ovise o iznosu (vrijednosti) potraživanja prema procjeni podnositelja tužbe. <b>Mogu iznositi od približno 0,5 EUR do više od 1300 EUR.</b>	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) <b>plaćaju se troškovi fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici).</b>	1. <b>Legalizacija – ovjera radi dobivanja ovjerene sudske odluke – 2,15 RON (približno 0,5 EUR)</b> , što obuhvaća 2 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) 2. <b>Odobranje izvršenja sudske odluke – 4,15 RON (približno 1 EUR)</b> , što obuhvaća 4 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) 3. <b>Nadovjera – 1,15 RON (približno 0,25 EUR)</b> , što obuhvaća 1 RON (sudska pristojba) i 0,15 RON (biljeg) – samo ako je to stranci potrebno

Studija slučaja	Žalbe			Alternativno rješavanje sporova	
	Početne sudske pristojbe	Pristojbe za prijepis	Ostale pristojbe	Je li ta mogućnost dostupna za ovu vrstu predmeta?	Troškovi
Slučaj A	<b>50 % početnih troškova</b> podnošenja tužbe pred sudom	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) <b>plaćaju se troškovi fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici).</b>	—	Da	Troškovi su predviđeni u sporazumu o mirenju, prema dogovoru stranaka i izmiritelja
Slučaj B	<b>50 % početnih troškova</b> podnošenja tužbe pred sudom	Za obične preslike raznih postupovnih dokumenata	—	Da	

		koje sastavlja specijalizirano sudsko osoblje (službenici) <b>plaćaju se troškovi fotokopiranja (od 0,05 do 1,25 EUR po preslici).</b>		
--	--	---	--	--

#### Troškovi odvjetnika, sudskog izvršitelja i vještaka

Studija slučaja	Odvjetnik		Sudski izvršitelj			Vještak	
	Je li zastupanje obvezno?	Prosječni troškovi	Je li zastupanje obvezno?	Troškovi prije presude	Troškovi nakon presude	Je li korištenje tim uslugama obvezno?	Trošak
Slučaj A	NE	Promjenjivi troškovi koji ovise o ugovoru o pravnoj pomoći Nije primjenjivo u ovom slučaju jer zastupanje nije obvezno	NE	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer samo sudska odluka (izdana nakon presude) može biti predmet izvršenja ako je stranka koja je izgubila spor svojevrijedno ne izvrši	<b>Odobranje izvršenja sudske odluke – 10,3 RON (približno 2,5 EUR)</b> , što obuhvaća 10 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg) <b>Obavijest – najmanja naknada 20 RON (približno 5 EUR) i najveća naknada 400 RON (približno 100 EUR)</b> Naknade za sudskog izvršitelja – <b>ovise o iznosu koji je sud odredio kao naknadu</b>	Da	Promjenjivi troškovi koje utvrđuje sud ovisno o razini potrebnog vještačenja
Slučaj B	NE	Promjenjivi troškovi koji ovise o ugovoru o pravnoj pomoći Nije primjenjivo u ovom slučaju jer zastupanje nije obvezno	NE	Nije primjenjivo u ovom slučaju jer samo sudska odluka (izdana nakon presude) može biti predmet izvršenja ako je stranka koja je izgubila spor svojevrijedno ne izvrši	<b>Odobranje izvršenja sudske odluke – 10,3 RON (približno 2,5 EUR)</b> , što obuhvaća 10 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg) <b>Obavijest – najmanja naknada 20 RON (približno 5 EUR) i najveća naknada 400 RON (približno 100 EUR)</b> Naknade za sudskog izvršitelja – <b>ovise o iznosu koji je sud odredio kao naknadu</b>	Da	Promjenjivi troškovi koje utvrđuje sud ovisno o razini potrebnog vještačenja

#### Troškovi naknade svjedocima, zalog ili jamčevina i druge odgovarajuće pristojbe

Studija slučaja	Naknada svjedocima		Zalog ili jamčevina	
	Dobivaju li svjedoci naknadu?	Trošak	Postoji li i kad se i kako primjenjuje?	Trošak
Slučaj A	Da	Nadoknađuju se troškovi prijevoza, a na zahtjev svjedoka može se naplatiti i naknada za vrijeme provedeno na sudu (ovisno o izvorima primanja, npr. ugovor o radu itd.)	Eventualni zahtjevi za osiguranje dokaza (dokazi o takvim sačuvanim dokumentima)	<b>8,3 RON (približno 2 EUR)</b> , što obuhvaća 8 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg)
			Ako stranka zatraži donošenje mjera osiguranja (osiguranje odvajanja, zapljene)	10,3 RON (približno 2,5 EUR), što obuhvaća 10 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg)
Slučaj B	Da	Nadoknađuju se troškovi prijevoza, a na zahtjev svjedoka može se naplatiti i naknada za vrijeme provedeno na sudu (ovisno o izvorima primanja, npr. ugovor o radu itd.)	Eventualni zahtjevi za osiguranje dokaza (dokazi kao što su sačuvani dokumenti)	<b>8,3 RON (približno 2 EUR)</b> , što obuhvaća 8 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg)
			Ako stranka zatraži donošenje mjera osiguranja (osiguranje odvajanja, zapljene)	10,3 RON (približno 2,5 EUR), što obuhvaća 10 RON (sudska pristojba) i 0,3 RON (biljeg)

#### Troškovi za pravnu pomoć i druge nadoknade

Studija slučaja	Pravna pomoć		
	Kad je primjenjiva i pod kojim uvjetima?	Kad se dobiva potpuna potpora?	Uvjeti?

<b>Slučaj A</b>	Ako je podnositelj tužbe fizička osoba, pogledajte priloženi prilog 1.	Ako je podnositelj tužbe fizička osoba, pogledajte priloženi prilog 1.	Ako je podnositelj tužbe fizička osoba, pogledajte priloženi prilog 1.
<b>Slučaj B</b>	Ako je podnositelj tužbe fizička osoba, pogledajte priloženi prilog 1.	Ako je podnositelj tužbe fizička osoba, pogledajte priloženi prilog 1.	Ako je podnositelj tužbe fizička osoba, pogledajte priloženi prilog 1.

Studija slučaja	Nadoknada			
	Mogu li se stranci koja je dobila spor nadoknaditi troškovi pamićenja?	Ako stranka ne primi nadoknadu svih troškova, u kojem se postotku nadoknada obično dodjeljuje?	Koji se troškovi nikad ne nadoknađuju?	Ima li slučajeva u kojima se organizaciji koja pruža pravnu pomoć nadoknađuje pravna pomoć?
<b>Slučaj A</b>	Da	Općenito se nadoknađuju svi troškovi.	U ovom se slučaju svi troškovi mogu nadoknaditi. Svi se troškovi mogu nadoknaditi, osim troškova u sljedećoj situaciji: tužena stranka koja je priznala potraživanje podnositelja tužbe na prvom saslušanju ne mora platiti sudske troškove, osim ako je o tome obaviještena prije saslušanja. Ako sud djelomično uvaži zahtjeve obje stranaka, odredit će u kojoj se mjeri strankama može naložiti plaćanje troškova suđenja. Sud može odrediti i naknadu troškova. Štoviše, sud ima pravo povećati ili smanjiti odvjetničke naknade ako se utvrdi da su nerazumno niske ili visoke u odnosu na vrijednost predmeta spora ili rada koji odvjetnik obavlja.	NE
<b>Slučaj B</b>	Da	Općenito se nadoknađuju svi troškovi	Svi se troškovi mogu nadoknaditi, osim troškova u sljedećoj situaciji: tužena stranka koja je priznala potraživanje podnositelja tužbe na prvom saslušanju ne mora platiti sudske troškove, osim ako je o tome obaviještena prije saslušanja. Ako sud djelomično uvaži zahtjeve obje stranaka, odredit će u kojoj se mjeri strankama može naložiti plaćanje troškova suđenja. Sud može odrediti i naknadu troškova. Štoviše, sud ima pravo povećati ili smanjiti odvjetničke naknade ako se utvrdi da su nerazumno niske ili visoke u odnosu na vrijednost predmeta spora ili rada koji odvjetnik obavlja.	NE

#### Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

Studija slučaja	Pismeno prevođenje		Usmeno prevođenje		Drugi troškovi specifični za prekogranične sporove?
	Kad je i pod kojim uvjetima potrebno?	Približni troškovi?	Kad je i pod kojim uvjetima potrebno?	Približni troškovi?	
<b>Slučaj A</b>	Uglavnom nije primjenjivo u ovom slučaju	Uglavnom nije primjenjivo u ovom slučaju	Ako je stranka koju sud treba saslušati gluha, nijema ili nepismena.	<b>23,15 RON po satu (približno 6 EUR)</b>	
<b>Slučaj B</b>	1. Ako su dokumenti dostavljeni sudu (kao dio spisa predmeta) napisani na drugom jeziku. 2. Osim toga, ako stranka osporava točnost dokumenta prevedenog na rumunjski jezik, sud može zatražiti prijevod dokumenta od ovlaštenog prevoditelja.	Troškovi se mogu razlikovati ovisno o ugovoru o prijevodu ili, ako prijevod obavlja ovlašten prevoditelj na zahtjev suda, treba platiti naknadu od <b>33,56 RON (približno 8 EUR) po stranici u A4 formatu</b>	Ako barem jedna stranka ne govori rumunjski jezik. Država A = Rumunjska	<b>23,15 RON po satu (približno 6 EUR)</b>	Da, ali ih snosi država

Posljednji put ažurirano: 22/11/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost

za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Izvorna jezična inačica ove stranice [sk](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

## Troškovi - Slovačka

### Regulatorni okvir kojim se uređuju pravne pristojbe

Odjeljak 1. stavak 2. Zakona br. 586/2003 o pravnoj struci koji izmjenjuje Zakon br. 455/1991 o licenciranim zanimanjima, glasi kako slijedi:

„Bavljenje pravom podrazumijeva zastupanje stranaka pred sudovima, državnim tijelima i drugim pravnim osobama, obranu u kaznenim postupcima, davanje pravnih savjeta, pisanje instrumenata pravnih akata, pravne analize, upravljanje imovinom stranaka i druge oblike pravnih savjeta i pomoći, ako se provode kontinuirano i u zamjenu za naknadu (u nastavku „pravne usluge”).“

### Odvjetnici

Odvjetničke naknade regulirane su provedbenim propisom Ministarstva pravosuđa Slovačke Republike (br. 655/2004 o odvetničkim naknadama i naknadama za pružanje pravnih usluga) – engleska verzija dostupna je na [web-mjestu](#) [Slovačke odvetničke komore](#).

Odvjetnička naknada mora se utvrditi ugovorom između odvetnika i klijenta (ugovorna naknada). U velikoj većini slučajeva odvetničke se naknade reguliraju ugovorom, osim ako tarifne naknade nisu zakonski propisane. Ako stranke ne postignu sporazum o tom pitanju, iznos naknade utvrđuje se pomoću relevantnih odredbi o tarifnim stopama (provedbeni propis o odvetničkim naknadama). Tarifa se određuje množenjem osnovne stope s brojem radnji ili pravnih usluga koje je odvetnik pružio.

### Sudski izvršitelji

U Slovačkoj Republici ne postoje sudski izvršitelji. No izvršne funkcije provode službenici za provedbu prema Zakonu br. 233/1995 o sudskim službenicima i postupcima ovrhe („Zakon o izvršnom postupku”).

### Fiksni troškovi

#### Fiksni troškovi u građanskim postupcima

##### Fiksni troškovi za stranke u građanskim postupcima

Sve kategorije naknada utvrđene su odgovarajućim odredbama, a određuju se na različite načine:

**Sudske pristojbe** regulirane su Zakonom br. 71/1992 o sudskim pristojbama i kopijama unosa u kaznenu evidenciju, kako je izmijenjen („Zakon o sudskim pristojbama”). Iznos se navodi fiksno ili kao postotak ili kombinirano (ovisno o vrsti zahtjeva).

**Naknade za službenike za provedbu** regulirane su Zakonom br. 233/1995 o sudskim službenicima i aktivnostima ovrhe. Iznos se utvrđuje kao tarifna naknada (fiksni iznos ili postotak, ovisno o predmetu provođenja) ili ugovorna naknada.

**Odvjetničke naknade** regulirane su provedbenim propisom br. 655/2004 o odvetničkim naknadama i naknadama za pružanje pravnih usluga. Iznos se određuje kao tarifna naknada (fiksna naknada za svaku pruženu pravnu uslugu ovisno o vrijednosti ili predmetu zahtjeva) ili ugovorna naknada.

**Naknade za stručnjake** regulirane su provedbenim propisom br. 491/2004 o naknadama i nadoknadi troškova i izgubljenoga vremena za stručnjake, tumače i prevoditelje. Iznos se utvrđuje kao tarifna naknada (fiksna naknada za svaku uslugu, cijena po satu ili postotak ovisno o predmetu usluga stručnjaka) ili ugovorna naknada.

**Naknada za svjedoke** regulirana je Zakonom br. 99/1963 o parničnom postupku te naknadno provedbenim propisom br. 543/2005 o administraciji i uredskim pravilima okružnih sudova, regionalnih sudova, Posebnog suda i vojnih sudova, Zakonom br. 311/2001 o radu, Zakonom br. 595/2003 o porezu na dohodak i Zakonom br. 663/2007 o minimalnoj plaći. Sud odlučuje o povratu nužnih izravnih troškova i naknadi za izgubljenu zaradu (u skladu s pravilima definiranim u provedbenom propisu o administraciji i uredskim pravilima).

**Naknade za prevođenje/tumačenje** regulirane su provedbenim propisom br. 491/2004 o naknadama i nadoknadi troškova i izgubljenoga vremena za stručnjake, prevoditelje i tumače. Iznos se utvrđuje kao tarifna naknada (fiksna naknada za svaki sat/stranicu na odgovarajućem jeziku ili za uslugu koju pruža prevoditelj/tumač) ili ugovorna naknada.

Stoga je u većini potencijalnih građanskih postupaka osobama koje nisu odvetnici praktički nemoguće utvrditi predviđene ukupne stvarne troškove bez stručnog savjeta.

No stručnjak (osobito odvetnik) stranku može znatno preciznije savjetovati o različitim troškovima koji se mogu očekivati tijekom postupka, a na temelju okolnosti slučaja. Ako je teško predvidjeti ishod, odvetnik stranku također može savjetovati o predviđenim troškovima povezanim s različitim mogućim ishodima, što u konačnici ovisi o razmatranju i diskrecijskom pravu suda.

Različite vrste mogućih troškova u građanskim postupcima regulirane su specifičnim propisima/zakonima. Oni sadrže različite načine izračuna pristojbi koje je moguće podijeliti u dvije glavne kategorije: tarifne naknade i ugovorne naknade.

#### Faza građanskog postupka u kojoj je nužno platiti fiksne troškove za stranke u sporu

Prema Zakonu br. 71/1992 o sudskim pristojbama i kopijama unosa u kaznenu evidenciju, kako je izmijenjen, prije početka ročišta valja platiti samo sudsku pristojbu.

Prema Zakonu br. 99/1963 (Zakon o parničnom postupku) troškovi postupka osim sudskih pristojbi uglavnom obuhvaćaju izravne troškove stranaka u sporu i njihovih odvetnika. Ti troškovi obuhvaćaju:

gubitak zarade stranaka u sporu i njihovih odvetnika

trošak pružanja dokaza (uključujući naknade za stručnjake)

naknadu javnih bilježnika za usluge koje su izvršili kao sudski povjerenici te njihove izravne troškove

naknadu za administratore/izvršitelje nasljedstva i njihove izravne troškove

naknade za prevođenje/tumačenje

naknade za zastupanje – ako stranku u sporu zastupa licencirani odvetnik registriran u **slovačkoj Odvetničkoj komori**.

Ti se troškovi obično plaćaju nakon donošenja sudske presude.

Nadalje, troškovi građanskog postupka u velikoj mjeri ovise o slučaju i o diskrecijskom pravu suda (uglavnom u vezi s izborom dokaza i odlukom o tome koje troškove treba nadoknaditi sudu ili drugoj stranci). Stoga je prije postupka teško predvidjeti stvarne troškove.

#### Fiksni troškovi u kaznenim postupcima

##### Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima

Sud ima diskrecijsko pravo odlučiti o troškovima u kaznenim postupcima nakon donošenja konačne odluke.

##### Faza kaznenog postupka u kojoj je nužno platiti fiksne troškove

Svi troškovi nastali u kaznenim postupcima plaćaju se nakon pravomoćnosti presude jer je dio te presude i odluka o nadoknadi troškova postupka (Zakon br. 301/2005 o kaznenom postupku).

#### Fiksni troškovi u postupcima pred Ustavnim sudom

##### Fiksni troškovi za stranke u postupcima pred Ustavnim sudom

U pitanjima zastupanja pred **slovačkim Ustavnim sudom** koja nije moguće izraziti u novčanoj vrijednosti, osnovna tarifna naknada za svaku pojedinačnu pravnu uslugu mora iznositi jednu šestinu osnove izračuna (odjeljak 11. provedbenog propisa br. 655/2004 o odvjetničkim naknadama i naknadama za pružanje pravnih usluga).

#### **Faza postupka pred Ustavnim sudom u kojoj je nužno platiti fiksne troškove**

U postupcima pred Ustavnim sudom vrijede slične okolnosti kao i u građanskim i kaznenim postupcima. Primjenjuje se Zakon br. 99/1963 (Zakon o parničnom postupku).

#### **Prethodne informacije koje odvjetnici moraju navesti**

##### **Prava i obveze stranaka**

U odjeljku 18. Zakona br. 586/2003 o pravnoj struci kojim se izmjenjuje Zakon br. 455/1991 o licenciranim zanimanjima, stoji sljedeće:

Svaki je odvjetnik pri obavljanju svog poziva obavezan štiti i promicati prava i interese stranke te postupati u skladu s njezinim uputama. Ako upute stranke nisu u skladu s bilo kojim zakonom opće primjene, one nisu obvezujuće za odvjetnika, a on je dužan na prikladan način o tome obavijestiti stranku.

Pri obavljanju svojeg poziva odvjetnik je dužan postupati pravedno i pošteno i uz dužnu stručnu pažnju. Odvjetnik mora neprekidno koristiti sva dostupna pravna sredstva i znanje da bi na najbolji mogući način služio interesima stranke. Odvjetnik mora osigurati pružanje usluga koje služe predviđenoj svrsi uz razumne naknade.

Pri obavljanju svojeg poziva odvjetnik uvijek mora postupati u skladu s dostojanstvom pravne struke te ne smije okaljati pravnu struku. Odvjetnik je stoga obavezan pridržavati se kodeksa ponašanja i internih pravila i propisa Komore.

##### **Izvori troškova**

#### **Na kojim jezicima mogu dobiti informacije o izvorima troškova u Slovačkoj?**

Gore navedeni zakoni o troškovima objavljeni su u Zbirci zakonodavnih akata na slovačkom (u odjeljku 8. **Zakona br. 1/1993 Nacionalnog vijeća Slovačke Republike**).

#### **Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?**

Mirenje je regulirano Zakonom br. 420/2004 o **mirenju**.

#### **Gdje mogu pronaći dodatne informacije o troškovima?**

##### **Dostupno web-mjesto o troškovima**

Informacije o troškovima dostupne su na web-mjestu [IGNUM](#) koje sadržava zakonodavstvo opće primjene te trenutačna i bivša pravila i propise Slovačke. Web-mjesto vodi [Ministarstvo pravosuđa Slovačke Republike](#).

#### **Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju različitih postupaka?**

Te informacije možete pronaći u statističkom godišnjaku [Ministarstva pravosuđa Slovačke Republike](#).

#### **Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom ukupnom trošku određenog postupka?**

Informacije o prosječnim troškovima i naknadama teško je odrediti zbog sljedećih razloga:

Statističke informacije nisu objavljene.

Relevantno slovačko zakonodavstvo relativno je fleksibilno te gotovo uvijek nudi mogućnost utvrđivanja ugovorne naknade/nadoknade – na to utječe regija u kojoj se odvjetničko društvo nalazi i njen ugled te druge osobe koje pružaju usluge povezane sa sudskim postupkom. Nadalje, što je još važnije, sam slučaj i njegova složenost, količina potrebnih dokaza i trajanje postupka imaju značajan učinak.

Osim toga, čak i iznos tarifnih naknada (koje je moguće dodijeliti tek na kraju postupka u obliku troškova postupka, ovisno o ishodu slučaja i diskrecijskom pravu suda) povezan je sa sudskim postupkom, količinom pruženih usluga i različitim drugim faktorima. Budući da nije moguće utvrditi prosječni opseg posla u pravnom sporu, nije moguće utvrditi prosječni trošak postupka.

#### **Porez na dodanu vrijednost**

##### **Kako se te informacije navode?**

Ako je službenik za provedbu registriran kao obveznik PDV-a, na njegov izračunati prihod i troškove dodaje se PDV (prema odjeljku 196. Zakona br. 233 /1995 o sudskim službenicima i postupcima ovrhe).

Ako je odvjetnik registriran kao obveznik PDV-a, njegov prihod i troškovi izračunati prema ovoj odredbi obuhvaćat će PDV (odjeljak 18. (3) **provedbenog propisa br. 655/2004 Ministarstva pravosuđa** o odvjetničkim naknadama i nadoknadi za pružanje pravnih usluga).

Ako su stručnjak, prevoditelj ili tumač registrirani kao obveznici PDV-a, u izračunate pristojbe uračunat je PDV (odjeljak 16. (2) **provedbenog propisa br. 491 /2004 Ministarstva pravosuđa** o pristojbama i naknadi troškova i izgubljenog vremena za stručnjake, tumače i prevoditelje).

##### **Koje se stope primjenjuju?**

PDV se ne plaća na sudske pristojbe (Zakon br. 71/1992 o sudskim pristojbama i kopijama unosa u kaznenu evidenciju, kako je izmijenjen). No plaća se na troškove postupka mirenja jer je mirenje poslovna aktivnost, a također i na troškove arbitraže po stopi od 20 %, pod uvjetom da je osoba koja naplaćuje pristojbu registrirana kao obveznik PDV-a.

#### **Pravna pomoć**

##### **Primjenjivi prag dohotka na području građanskog prava**

Taj prag reguliran je odjeljkom 4. stavkom i. Zakona br. 327/2005 o pružanju pravne pomoći osobama u materijalnoj oskudici kojim se izmjenjuje Zakon br. 586/2003 o pravnoj struci i Zakon br. 455/1991 o licenciranim zanimanjima (Trgovački zakon), kako je izmijenjen Zakonom br. 8/2005.

Relevantni dio glasi: „Smatra se da je fizička osoba u materijalnoj oskudici ako prima naknade ili socijalnu pomoć, 1e) ili ako je njezin prihod jednak umnošku iznosa egzistencijalnog minimuma s 1,6 ili manji 2) te ako ta osoba nema sredstava za plaćanje pravnih usluga.” (311, 30 EUR)

##### **Primjenjivi prag dohotka na području kaznenog pravosuđa za tuženike**

Prag dohotka za tuženike koji žele odvjetnika *ex officio* na području kaznenog pravosuđa nije utvrđen. **U Zakonu o kaznenom postupku** (odjeljci 37. i 38.) utvrđene su okolnosti u kojima je obrana obvezna:

Optuženik mora imati branitelja tijekom istražnog postupka ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

osoba je zadržana u pritvoru, služi zatvorsku kaznu ili je na promatranju u medicinskoj ustanovi

osoba nema pravnu i poslovnu sposobnost ili ima ograničenu pravnu i poslovnu sposobnost

osoba je optužena za osobito ozbiljno kazneno djelo

osoba je maloljetna

osoba je bjegunac pred zakonom.

Odvjetnik je obavezan i ako sud ili tužitelj ili policijski službenik tijekom istražnog postupka procijeni da je to potrebno, prvenstveno radi sumnje u optuženikovu sposobnost odgovarajuće obrane.

Branitelj je obavezan i u postupcima izručenja te postupcima koji obuhvaćanju nametnuto zaštitno liječenje, osim ako je riječ o liječenju ovisnosti o alkoholu.

U odjeljku 38. Zakona o kaznenom postupku stoji sljedeće:

Branitelj je obavezan u postupcima izvršenja, u sklopu kojih sud odlučuje na javnom ročištu, ako za osuđenu osobu vrijedi sljedeće:

osoba nema pravnu i poslovnu sposobnost ili ima ograničenu pravnu i poslovnu sposobnost  
osoba je maloljetna i na uvjetnom dopustu te u vrijeme održavanja javnog ročišta nema 18 godina  
osoba je zadržana u pritvoru

postoje sumnje u sposobnost osobe da se pravilno brani.

Osuđena osoba mora imati branitelja u postupcima o izvanrednim pravnim lijekovima ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

obuhvaćeni su slučajevi prema Odjeljku 37. (1) (a), (b) ili (c)

maloljetnik – u vrijeme javnog ročišta o izvanrednom pravnom lijeku – ima manje od 18 godina

postoje sumnje u njegovu/njezinu sposobnost odgovarajuće obrane

postupak protiv osuđene osobe vodi se posthumno.

#### **Primjenjivi prag dohotka na području kaznenog pravosuđa za žrtve**

Prema Odjeljku 558 (1) Zakona o kaznenom postupku sud odlučuje o naknadi troškova oštećenoj strani nakon pravomoćnosti presude.

#### **Drugi uvjeti povezani s dodjelom pravne pomoći žrtvama**

Svi su uvjeti utvrđeni Zakonom br. 301/2005 Zakona o kaznenom postupku.

#### **Besplatni sudski postupci**

Postoje **dvije vrste izuzeća od sudskih pristojbi** (odjeljak 4. Zakona br. 71/1992 Slovačkog Nacionalnog vijeća o sudskim pristojbama i kopijama unosa u kaznenu evidenciju, kako je izmijenjen). Izuzeće od plaćanja sudskih pristojbi primjenjuje se na sljedeće:

određene vrste postupaka (skrb o maloljetnicima, nedostatak aktivnosti ili nezakonito upletanje upravnih tijela, obostrana obveza plaćanja alimentacije između roditelja i djece) ili

određene vrste osoba (podnositelj zahtjeva u postupku naknade štete uzrokovane nesrećom na radu ili profesionalnom bolešću; u slučajevima u kojima je raskid ugovora proglašen protuzakonitim itd.) Ako sudac presudi u korist podnesenog zahtjeva, tuženik je dužan platiti odgovarajuću sudsku pristojbu ili dio koji sud odredi, osim ako nije izuzet i od plaćanja pristojbe.

Prema odjeljku 138. Zakona o parničnom postupku sud ima diskrecijsko pravo dodijeliti puno ili djelomično izuzeće od sudskih troškova nekoj stranci ako je to opravdano zbog njezine situacije te pod uvjetom da potraživanje nije neosnovano, odnosno da strana ne koristi ili brani pravo, a jasno je da nema šanse za uspjeh. No sud u bilo kojem trenutku tijekom postupka može povući dodijeljeno izuzeće.

Prema Zakonu br. 327/2005 o dodjeli pravne pomoći osobama u materijalnoj oskudici (ili zakona o pravnoj pomoći), **pravna pomoć** podrazumijeva pružanje pravnih usluga osobi koja na to ima pravo prema ovom Zakonu kada traži svoja prava, uglavnom u obliku:

pravnog savjeta

pomoći povezane s izvansudskim postupcima

sastavljanja podnesaka sudu

zastupanja u sudskim postupcima

izvršavanja radnji povezanih s time te

punog ili djelomičnog plaćanja pridruženih troškova.

Usprkos tomu, ako dotična osoba ispunjava zahtjeve za dodjelu pravne pomoći, ona će vjerojatno biti izuzeta i od plaćanja troškova postupka (uključujući sudske pristojbe). Nema izričite odredbe kojom se definira je li osoba koja ima pravo na pravnu pomoć izuzeta i od plaćanja sudskih pristojbi. No sud bi vrlo vjerojatno odobrio takvo izuzeće.

#### **Kada stranka koja je izgubila spor mora platiti troškove stranke koja je dobila spor?**

##### **Građanski postupak: prema odjeljku 142. Zakona o parničnom postupku**

Osoba od nadležnog suda može zatražiti puno ili djelomično izuzeće od sudskih troškova. Sud po službenoj dužnosti može dodijeliti (potpuno) uspješnoj strani sve troškove koje je nužno snosila u postupku (uključujući sudske pristojbe). **U slučaju djelomičnog uspjeha** sud će dio troškova postupka dodijeliti svakoj od stranaka, a može presuditi i da nijedna stranka nema pravo na naknadu troška postupka. No sud djelomično uspješnoj stranci može dodijeliti punu naknadu troškova postupka ako je odluka o iznosu novčane kazne koju ta stranka mora platiti ovisila o stručnom mišljenju ili diskrecijskom pravu suda ili ako je neuspjeh povezan s relativno zanemarivim dijelom postupka.

##### **Kazneni postupak: prema odjeljku 557. Zakona o kaznenom postupku**

Ako je **žrtvi dodijeljen barem dio troškova postupka**, osuđena osoba dužna joj je nadoknaditi troškove koje je nužno snosila u postupku, uključujući troškove zastupanja kada je obrana obavezna.

**Čak i ako žrtvi nisu dodijeljeni troškovi kao što je gore navedeno**, sud može troškove postupka u cijelosti ili djelomično dodijeliti žrtvi na njeno traženje te uzimajući u obzir okolnosti slučaja.

#### **Naknade za stručnjake**

U provedbenom propisu br. 491/2004 Ministarstva pravosuđa o naknadama i nadoknadi troškova i izgubljenog vremena stručnjacima, tumačima i prevoditeljima navedeni su iznosi naknada za stručnjake. Popis stručnjaka kojim upravlja [Ministarstvo pravosuđa Slovačke Republike](#) dostupan je javnosti na [web](#)-mjestu Ministarstva. Stručnjak se dodaje na popis kada podnositelj zahtjeva ispunji sve preduvjete (prema provedbenom propisu o pristojbama za stručnjake, tumače i prevoditelje).

Naknada za stručnjake mora biti **utvrđena ugovorom između stručnjaka i stranke** (ugovorna naknada). Ako stranke ne postignu sporazum, naknadu treba utvrditi pomoću relevantnih odredbi o tarifnim naknadama.

Napominje se da se PDV odnosi samo na ugovornu naknadu, pod uvjetom da je prevoditelj/tumač registriran kao obveznik PDV-a.

Tarifne naknade utvrđuju se na temelju:

broja utrošenih sati

postotka početne vrijednosti iznosa koji je predmet spora

paušalnog iznosa na temelju vrijednosti spora te broja pruženih usluga.

#### **Slovačke studije slučaja**

Detaljnije informacije o troškovima postupka u Slovačkoj dostupne su u nekim specifičnim studijama slučaja.

#### **Povezani prilozi**

[Slovačko izvješće o Studiji o transparentnosti troškova](#)  (872 Kb) [en](#)

Posljednji put ažurirano: 27/02/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

## Troškovi - Engleska i Wales

Na ovoj ćete stranici dobiti okvirne informacije o troškovima sudskih postupaka u Engleskoj i Walesu. Tekst obuhvaća teme kao što su naknade za pravne stručnjake, pravna pomoć, mirenje i fiksni troškovi, primjerice sudske pristojbe.

### Gdje mogu pronaći informacije o troškovima postupka?

#### Dostupno web-mjesto o troškovima postupka

Informacije o postupku i [troškovima sudskog postupka](#) u Engleskoj i Walesu potražite na web-mjestu Vlade Ujedinjene Kraljevine [GOV.UK](#). Web-mjesto GOV.UK pruža vam jednostavan pristup informacijama o državnim tijelima i specifičnim informacijama o sudskim pristojbama u Engleskoj i Walesu (umjesto o svim različitim troškovima postupka). Ono vam pruža informacije o različitim sudskim pristojbama koje se naplaćuju na sudovima u Engleskoj i Walesu te o tome morate li ih platiti. Dostupne su i informacije o zakonodavstvu ili zakonima koji se odnose na sudske pristojbe.

### Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju različitih postupaka?

Nema prosječnog trajanja jer je svaki slučaj različit. Sud će možda moći navesti približno trajanje određenih vrsta predmeta.

### Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom zbitom trošku određenog postupka?

Prosječni iznos nije dostupan jer se svi predmeti razlikuju. Pravni savjetnik (eng. *solicitor*) koji ima iskustva s određenom vrstom postupka možda će vam moći navesti raspon troškova.

### Porez na dodanu vrijednost

**Troškovi odvjetnika:** PDV se obično naplaćuje na troškove pravnih savjetnika i odvjetnika (eng. *barrister*) i određene isplate (po stopi od 15 posto, iako će se ta stopa 2010. vjerojatno opet povisiti na 20 posto). Registracija u sustavu PDV-a Ujedinjene Kraljevine obavezna je kada se dosegne određeni prag prihoda. Dodatne informacije potražite na web-mjestu [Uprave za prihode i carine Njezinog veličanstva \(HM Revenue & Customs\)](#).

**Sudske pristojbe:** na sudske pristojbe ne naplaćuje se PDV.

### Pristojbe pravnih stručnjaka

#### Regulatorni okvir kojim su regulirane naknade pravnih stručnjaka

##### Pravni savjetnici

[Kodeksom ponašanja pravnih savjetnika](#) propisano je da oni svojim strankama moraju dati najbolje moguće informacije o troškovima (pravilo 2.03). Konkretno, pravilom 2.03 propisana je **dužnost pravnih savjetnika da stranke obavijeste o naknadama koje naplaćuju** te o **dospijeću uplata**, kao i da ih savjetuju o mogućnostima financiranja, uključujući **pravo na javno financiranje**. Pravni savjetnici stranke moraju savjetovati i o njihovoj mogućoj odgovornosti za plaćanje troškova treće osobe. Te se odredbe u jednakoj mjeri primjenjuju na registrirane europske odvjetnike koji se bave pravom u Engleskoj i Walesu te na pravna poduzeća pravnih savjetnika i drugih odvjetnika i ostalih djelatnika čiju djelatnost regulira pravno regulatorno tijelo (eng. *Solicitors Regulation Authority*). Prvi savjetodavni dopisi strankama također moraju sadržavati strankine ciljeve, mogućnosti i pitanja u predmetu (prema pravilu 2.02 kodeksa). Nakon finalizacije troškovnika, naknade pravnih savjetnika može procijeniti služba za pravne pritužbe (eng. *Legal Complaints Service*) te sudski službenici za određivanje sudskih troškova. Odlukom o naknadi pravnih savjetnika (za nesporan posao) iz 2009. propisano je da troškovi pravnih savjetnika moraju biti pravedni i razumni, uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja ako poslom nije obuhvaćen sudski postupak. Ako se sporni troškovnik odnosi na posao koji ne obuhvaća sudski postupak, služba za pravne pritužbe može procijeniti je li iznos pravedan i razuman. Ako se utvrdi da je iznos troškova prevelik, takvom će se procjenom utvrditi pravedan i razuman iznos. Svaki sporazum o troškovima povezanima s poslom koji obuhvaća sudski postupak – naziva se i „**sporni posao**” – podliježe zakonskim zahtjevima prema Zakonu o pravnim savjetnicima iz 1974., a potencijalno i sudskoj procjeni.

##### Odvjetnici

Naknade koje naplaćuju odvjetnici uglavnom se usuglašavaju prije početka bilo kakvog posla; stoga **nisu potrebne toliko preskriptivne odredbe**. Kodeksom ponašanja Odvjetničke komore Engleske i Walesa utvrđena su načela koja se primjenjuju na odvjetnike u vezi s **pristojbama i naknadom za samostalne odvjetnike**. Kodeksom je utvrđeno da **samostalni odvjetnici mogu naplatiti bilo kakav posao** izvršen po bilo kojoj **pravno dopuštenoj osnovi** koji **ne obuhvaća isplatu nadnice ili plaće**. Nadalje se regulira posao koji samostalni odvjetnik izvršava u nečije ime. **Odbor za standarde Odvjetničke komore** može istražiti sve nepravilnosti povezane s troškovima te može pokrenuti disciplinske mjere.

##### Sudski izvršitelji

Pristojbe sudskih izvršitelja na okružnim sudovima sudske su pristojbe te su stoga obuhvaćene gore navedenim troškovima postupka.

Prema Zakonu o sudovima iz 2003., lord kancelar obavezan je zakonskim instrumentom propisati pristojbe koje sudski izvršitelj Visokog suda može naplatiti. Informacije o tim pristojbama možete pronaći na web-mjestu Sudske službe Njezinog veličanstva.

Trenutačno je na snazi složen sustav pristojbi za certificirane sudske izvršitelje: svaka izvršna ovlast ima i različite strukture pristojbi. Neke strukture, primjerice one povezane s lokalnim poreznim tijelima, utvrđene su statutom; druge postoje samo u okviru ugovornih obveza između poduzeća sudskih izvršitelja i njegovih stranaka.

Sudska služba Njezinog veličanstva trenutačno radi na izmjenama sustava certificiranih sudskih izvršitelja i strukture pristojbi. Iako promjene vjerojatno neće stupiti na snagu prije travnja 2012., ovo će se web-mjesto morati ažurirati kako bi odražavalo promjene.

##### Prisege

U području prisega svim su pravnim stručnjacima nametnuti fiksni troškovi. Prema Zakonu o sudovima i pravnim uslugama iz 1990., lord kancelar obavezan je zakonskim instrumentom propisati iznos koji pravni stručnjaci naplaćuju za polaganje prisega. Ta je razina trenutačno postavljena na 5 GBP po izjavi pod prisegom ili svečanoj izjavi te 2 GBP po dokazu.

##### Izvori troškova

### Gdje mogu pronaći informacije o pravnim troškovima u Engleskoj i Walesu?

Informacije o sudskim pristojbama potražite na web-mjestu [sudske službe i tribunala Njezinog veličanstva](#), no trebat će vam i informacije o drugim izvorima troškova, kao što je pravno zastupanje. [Odvjetnička komora](#) i [Vijeće odvjetničke komore](#) mogu vam pomoći pri pronalasku pravnog zastupnika iako nemaju informacija o troškovima pravnog zastupanja jer to ovisi o mnogim čimbenicima pojedinog slučaja. Ako slučaj obuhvaća prekogranični parnični postupak, obično postoje dvije vrste odvjetničkih naknada; jedna prema mjestu boravišta stranke koja pokreće parnicu, a druga prema mjestu održavanja parničnog postupka.

##### Fiksni troškovi

#### Fiksni troškovi u građanskim postupcima

##### Fiksni troškovi za stranke u građanskim postupcima

Informacije o sudskim pristojbama možete pronaći na web-mjestu [sudske službe i tribunala Njezinog veličanstva](#). Te naknade plaćaju se povrh troškova pravnog zastupanja.

##### Faza građanskog postupka u kojoj je potrebno platiti fiksne troškove

Sudske pristojbe potrebno je platiti na početku svakog postupka u kojem je potrebno platiti sudske troškove; sve ostale naknade i fiksni troškovi obično se plaćaju po završetku postupka.



## Fiksni troškovi u kaznenim postupcima

### Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima

Ako se kvalificira, optužena osoba može imati pravo na pravnu pomoć za obranu u kaznenom postupku. U nastavku potražite dodatne pojedinosti o pravnoj pomoći i kvalifikacijama. Ako optužena osoba ne prima pravnu pomoć, troškove usuglašavaju ta osoba i njezin pravni zastupnik.

### Faza kaznenog postupka u kojoj je potrebno platiti fiksne troškove

Troškove svjedoka ili vještaka obično je potrebno platiti nakon završetka postupka.

## Fiksni troškovi u postupcima pred Ustavnim sudom

### Fiksni troškovi za stranke u postupcima pred Ustavnim sudom

Sudske pristojbe ovise o vrsti postupka i stupnju suda na kojem je postupak započet. Treba uzeti u obzir i druge troškove, primjerice troškove pravnog zastupanja.

### Faza postupka pred Ustavnim sudom u kojoj je potrebno platiti fiksne troškove

Sudske pristojbe potrebno je platiti na početku bilo kojeg postupka u kojem je potrebno platiti sudske pristojbe; sve ostale naknade/fiksni troškovi obično se plaćaju po završetku postupka.

### Naknade vještaka

U građanskim postupcima u kojima je vrijednost spora manja od 5 000 GBP, troškovi vještaka ograničeni su na 200 GBP, no u svim ostalim predmetima sudac može odrediti trošak koji smatra primjerenim. Sudovi moraju razmotriti korištenje usluga samo jednog zajedničkog vještaka umjesto usluga zasebnih vještaka za svaku stranku. Dodatne informacije potražite na [web-mjestu](#) [Ministarstva pravosuđa Ujedinjene Kraljevine](#).

### Naknade za prevoditelje i tumače

U većini predmeta na građanskim sudovima angažman i plaćanje tumača odvija se centralizirano. U tu svrhu moraju biti ispunjeni određeni kriteriji. Mora biti riječ o istražnom ročištu (na kojem se odlučuje hoće li se predmet prebaciti na viši sud), obiteljskom predmetu kojim su obuhvaćena djeca ili predmetu koji uključuje obiteljsko nasilje (uključujući prisilni brak). Ako predmet nije obuhvaćen jednim od tih kriterija, usluge tumača ipak će se platiti ako je to jedini način na koji stranka u sporu može razumjeti postupak, ako ona ne može ostvariti javno financiranje, ako ne može sama platiti tumača i ako joj prijatelj ili član obitelji ne mogu pomoći. Naknade su utvrđene u uvjetima i odredbama angažmana. Naknade se mogu znatno razlikovati od slučaja do slučaja, ovisno o trajanju ročišta, udaljenosti i vremenu potrebnom za dolazak na sud i odlazak sa suda te prijevoznom sredstvom tumača. Uvjeti i odredbe strogo se primjenjuju na sve tužbe kako se ne bi isplatila prekomjerna naknada.

Naknade prevoditelja nisu regulirane nikakvim odredbama. Prevoditelj ili prevoditeljsko poduzeće sami utvrđuju vlastite naknade.

### Kada stranka koja je izgubila spor mora platiti troškove stranke koja je dobila spor?

Prema općem načelu troškove plaća stranka koja je izgubila spor, no o plaćanju troškova u potpunosti odlučuje sudac. Sudac će pritom uzeti u obzir ponašanje stranaka, uloženi napor prije i tijekom postupka, ako postoji, kako bi se spor razriješio (uključujući pokušaj alternativnog rješavanja spora). Troškovi mogu obuhvaćati unaprijed propisane fiksne troškove i troškove koje procijeni sudac u postupku i čiji je iznos ograničen (ovisno o vrsti i iznosu). Troškovi mogu biti i zasebno pitanje u „detaljnjoj procjeni troškova”, a ta se procjena obično koristi u složenijim slučajevima u kojima je troškove potrebno pobliže analizirati. Dodatne informacije o postupku potražite na [web-mjestu](#) [Ministarstva pravosuđa Ujedinjene Kraljevine](#).

### Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?

Informacije o mirenju, uključujući i neke informacije o troškovima, dostupne su na nizu [web-mjesta](#) i putem niza poveznica:

[Alternativno rješavanje sporova \(Alternative Dispute Resolution, ADR\)](#)

[Pravni savjeti zajednice \(Community Legal Advice\)](#)

[Nacionalni dežurni telefon za mirenje \(National Mediation Helpline\)](#)

[Stranica o mirenju na web-mjestu sudske službe i tribunala Njezinog veličanstva](#)

Informacije o ADR-u u sporovima nakon prekida obiteljskog odnosa dostupne su na [web-mjestu](#) [Dežurnog telefona za mirenje u obitelji \(Family Mediation Helpline\)](#) (koji se isključivo bavi mirenjem u obitelji) ili pozivom na broj 0845 60 26 627 (iz Ujedinjene Kraljevine) i +441823 623650 (izvan Ujedinjene Kraljevine). Sljedeća [web-mjesta](#) također sadržavaju informacije o mirenju u obitelji:

[GOV.UK](#)

[Advice Now](#)

[Pravni savjeti zajednice \(Community Legal Advice\)](#)

[Savjetodavni vodič – internetska pomoć savjetodavnog centra za građane](#)

[ADR Now](#)

[Sudska služba i tribunali Njezinog veličanstva](#)

Posjetiteljima tih stranica preporučujemo da pomoću tražilice potraže „family mediation” (mirenje u obitelji).

## Pravna pomoć

### Primjenjivi prag dohotka u području građanskog pravosuđa

Osobama koje primaju određene olakšice povezane s dohotkom (potpora dohotku, doplatka za tražitelje zaposlenja temeljen na dohotku, doplatka za zapošljavanje i potporu temeljen na dohotku te jamstveni kredit [za umirovljenike]) **unaprijed je dodijeljen status** korisnika pravne pomoći. To znači **da automatski ispunjavaju financijske uvjete za dodjelu pravne pomoći**. Ta četiri doplatka koji ovise o imovinskom stanju nazivaju se i „doplacima za osnovne potrebe” jer se njima dohodak stranke povećava do zakonskog minimuma za život.

Osobe kojima je potrebna pravna pomoć mogu dobiti i „**besplatnu**” pomoć ili pomoć bez doprinosa ako im je bruto mjesečni dohodak manji od 2 657 GBP, ako im je mjesečni raspoloživi dohodak manji od 315 GBP i ako im raspoloživi kapital iznosi najviše 3 000 GBP. Ako im mjesečni raspoloživi dohodak iznosi između 316 i 733 GBP ili ako im raspoloživi kapital iznosi između 3 000 i 8 000 GBP, ponudit će im se financiranje ako pristanu platiti dio pravnih troškova. Ti se iznosi primjenjuju od travnja 2009. No oni podliježu promjenama, pa uvijek provjerite u [Komisiji za pravne usluge \(Legal Services Commission\)](#) (koja upravlja programom pravne pomoći u Engleskoj i Walesu) jesu li još uvijek aktualni.

Prijavitelj mora ispuniti financijske uvjete, ali k tome mora i pokazati da **ima razumne osnove** za pokretanje, obranu ili sudjelovanje u postupku te da je razumno, u konkretnim okolnostima, dodijeliti pravnu pomoć. Komisija za pravne usluge mora razmotriti, primjerice, ima li razumne šanse za uspjeh u predmetu, jesu li koristi pamićenja veće od troška za javna sredstva te bi li prijavitelj imao znatne osobne koristi od postupka, imajući na umu eventualnu odgovornost za povrat troškova u slučaju uspješnog ishoda. Ti su faktori slični onima koje bi stranka s ograničenim sredstvima koja privatno plaća troškove uzela u obzir pri razmatranju hoće li se uključiti u postupak.

### Primjenjivi prag dohotka u području kaznenog pravosuđa za tuženike

Od listopada 2006. tuženici u postupcima pred magistratskim sudom (eng. *Magistrate's Court*) u Engleskoj i Walesu obvezni su se podvrci **ispitivanju imovinskog stanja, pri čemu se dohodak prijavitelja ponderira kako bi odražavao obiteljske okolnosti**: primjerice, broj djece. Ako je ponderirani bruto godišnji dohodak prijavitelja manji od 12 475 GBP ili ako prijavitelj prima određenu socijalnu pomoć ili je mlađi od 18 godina, ima pravo na pomoć pri pravnom zastupanju. Ako ponderirani godišnji dohodak prijavitelja premašuje 22 325 GBP, on nema pravo na pomoć pri pravnom zastupanju. Ako je visina

prilagođenog dohotka prijavitelja između dva praga, izvršit će se detaljnija procjena njegova raspoloživog dohotka. Tim se izračunom uzima u obzir stvarni trošak stanovanja i brige za dijete, a obuhvaćen je i trošak života. Ako raspoloživi godišnji dohodak prijavitelja ne premašuje 3 398 GBP, on ima pravo na pomoć pri pravnom zastupanju.

U studenom 2008. Vlada se savjetovala o **prijedlozima za proširenje ispitivanja imovinskog stanja** na Krunski sud (*Crown Court*) u Engleskoj i Walesu i u lipnju 2009. objavila odgovor na primljene komentare. Vlada namjerava u siječnju 2010. testirati svoj model na pet Krunskih sudova, a šira provedba na nacionalnoj razini zakazana je u razdoblju između travnja i srpnja 2010.

#### **Primjenjivi prag dohotka u području kaznenog pravosuđa za žrtve**

Žrtvama zločina nije dostupna pravna pomoć. Međutim, osoblje u službi za svjedoke pruža **emocionalnu i praktičnu pomoć**: primjerice, žrtve mogu čekati u posebnoj prostoriji. Ugroženim i ranjivim svjedocima nude se **posebne mjere** prema **Zakonu o o pravosuđu za maloljetnike i dokazima u kaznenom postupku** iz 1999., primjerice mogućnost svjedočenja videovezom s drugog mjesta.

Krunsko tužiteljstvo nedavno je revidiralo paket pod nazivom „Informacije za ožalošćene” koji policijski službenici koji se bave obiteljskim pitanjima dijele obiteljima osobe ubijene kao posljedica kaznenog djela. Paket sadržava informacije i savjete o nizu pitanja s kojima se obitelji mogu susresti te o tome gdje mogu potražiti dodatnu pomoć ako im je, primjerice, potreban pravni savjet o tome gdje dijete treba živjeti ili s kim treba imati kontakt.

Dodjela pravnih savjeta obiteljima čiji je član ubijen pokrenuta je kao pilot-projekt u okviru programa za zaštitu žrtava. Ožalošćene obitelji mogle su dobiti do 15 sati besplatnih pravnih savjeta o društvenim i osobnim pitanjima koja proizlaze iz smrtnog slučaja, ali nisu izravno povezana sa suđenjem. Pilot-projekt dovršen je u travnju 2008. i sada radimo na prijedlozima za osnivanje službe za pružanje pravnih savjeta u cijeloj Engleskoj i Walesu na temelju iskustava iz pilot-projekta.

Osim toga, programom usmjerenim na žrtve koju provodi **Služba krunskog tužiteljstva** jamči se da će obitelji dobiti mogućnost sastanka s tužiteljstvom prije suđenja kako bi joj se objasnio program davanja osobne izjave žrtve i ponudilo da državni odvjetnik pročita izjavu obitelji prije izricanja kazne. Nakon suđenja žrtve se mogu uputiti probacijskoj službi u okviru programa za kontakt sa žrtvama. U okviru projekta imenovat će se službenik za vezu sa žrtvom koji će po potrebi izvještavati obitelj (primjerice, o kazni počinitelja) i podržavati ju pri ažuriranju osobne izjave žrtve za saslušanja za uvjetni otpust, ako to želi.

#### **Drugi uvjeti povezani s dodjelom pravne pomoći tuženicima**

Osoba koja se prijavljuje za pomoć pri pravnom zastupanju na magistratskom sudu ili Krunskom sudu u Engleskoj i Walesu također mora proći test „**pravnog interesa**”. Pritom se u obzir uzimaju sljedeći faktori: postoji li mogućnost da će osuda za kazneno djelo rezultirati odlaskom tuženika u zatvor ili gubitkom posla te može li tuženik razumjeti postupak i izložiti svoj slučaj. Ako se na tuženika primjenjuje jedan ili više tih faktora, načelno se mora utvrditi da on zadovoljava test „pravnog interesa”.

#### **Besplatni sudski postupak**

U određenim okolnostima osoba možda neće morati platiti sudsku pristojbu. Može joj se dodijeliti **puno oslobođenje** (osoba je oslobođena plaćanja cijelog iznosa pristojbe) ili **djelomično oslobođenje** (osoba plaća dio iznosa pristojbe). Dodatne informacije o oslobođenju od plaćanja sudskih pristojbi potražite na [web-mjestu](#) [sudske službe i tribunala Njezinog veličanstva](#).

#### **Ostale poveznice**

[Komisija za pravne usluge](#), [Alternativno rješavanje sporova \(Alternative Dispute Resolution, ADR\)](#), [Pravni savjeti zajednice](#), [Nacionalni dežurni telefon za pomoć pri mirenju](#), [Stranica o mirenju na web-mjestu sudske službe i tribunala Njezinog veličanstva](#), [Dežurni telefon za pomoć pri mirenju u obitelji](#), [Advice Now](#), [Pravni savjeti zajednice](#), [Savjetodavni vodič – internetska pomoć službe za savjetovanje građana](#), [ADR Now](#), [sudska služba i tribunali Njezinog veličanstva](#), [Kodeks ponašanja pravnih zastupnika](#), [Uprava za prihode i carine \(HM Revenue & Customs\)](#), [sudska služba i tribunali Njezinog veličanstva](#) [Služba sudova Njezinog veličanstva \(sudski izvršitelji\)](#), [Ministarstvo pravosuđa](#)

#### **Ostali privici**

Izvešće Ujedinjene Kraljevine o studiji o transparentnosti troškova  (448 Kb) [en](#)

Posljednji put ažurirano: 26/06/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.